Nr. 14 – 2013
Side 2291–2458

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 14
Utgitt 11. november 2013

Innhold

Side

Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet

2013

Okt.	3.	Deleg. av Skattedirektoratets myndighet etter lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–6 nr. 4 (Nr. 1166)	2364
Sept.	27.	Deleg. av myndighet etter naturmangfoldloven § 34 sjette ledd til Miljøverndepartementet (Nr. 1177)	2366
Okt.	4.	Deleg. av Kongens myndighet etter aksjeloven § 10–2 tredje ledd tredje punktum og allmennaksjeloven § 10–2 tredje ledd tredje punktum (Nr. 1179)	2374
Okt.	4.	Ikrafts. av lov 24. mai 2013 nr. 17 om endringer i tobakksskadeloven (Nr. 1180)	2374
Okt.	4.	Deleg. av myndighet etter naturmangfoldloven § 68 til Miljøverndepartementet (Nr. 1181)	2374
Okt.	4.	Deleg. av myndighet etter naturmangfoldloven § 34 sjette ledd fra Miljøverndepartementet til Miljødirektoratet (Nr. 1183)	2375
Okt.	8.	Deleg. av myndighet etter naturmangfoldloven § 68 til å foreta endringer i forskrift om Miljøvedtaksregisteret § 4 annet og tredje ledd (Nr. 1187)	2402
Okt.	14.	Deleg. av myndighet etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd tredje punktum fra Miljøverndepartementet til Miljødirektoratet (Nr. 1223)	2450

Forskrifter

2013

Juni	18.	Forskrift for opptak ved Høyskolen Diakonova (Nr. 1155)	2308
Juni	18.	Forskrift for studier ved Høyskolen Diakonova (Nr. 1156)	2312
Juni	18.	Forskrift for eksamen ved Høyskolen Diakonova (Nr. 1157)	2332
Sept.	20.	Forskrift om graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Høgskolen i Telemark (Nr. 1158)	2340
Sept.	26.	Forskrift om CO_2 -kompensasjon for industrien (Nr. 1160)	2353
Sept.	27.	Forskrift om stopp i fiske etter makrell i 2013 for fartøy med adgang til å delta med garn eller snøre (Nr. 1161)	2362
Okt.	4.	Forskrift om motsyklisk kapitalbuffer (Nr. 1170)	2366
Okt.	4.	Forskrift om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser (Nr. 1185)	2376
Okt.	3.	Forskrift om pyrotekniske artikler (Nr. 1199)	2403
Sept.	10.	Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Ansgar Teologiske Høgskole (Nr. 1208)	2425
Okt	4.	Forskrift om overgangsregler til endringer i skattereglene for uførepensjon (Nr. 1209)	2435
Okt.	8.	Forskrift om saksbehandling og ansvar ved legging og flytting av ledninger over, under og langs offentlig veg (Nr. 1212)	2439
Okt.	10.	Forskrift om godkjenning og registrering av amatørbygde kjøretøy (Nr. 1217)	2443
Okt.	8.	Forskrift om behandling av ATOMAL (Nr. 1232)	2451

Endringsforskrifter

2013

Sept.	20.	Endr. i forskrift om medisinsk utstyr (Nr. 1143)	2291
Sept.	25.	Endr. i forskrift om omregistreringsavgift (Nr. 1144)	2292
Sept.	25.	Endr. i forskrift om engangsavgift på motorvogner (Nr. 1145)	2293
Sept.	26.	Endr. i samleforskrift om tredjeparters opplysningsplikt (Nr. 1146)	2293
Sept.	26.	Endr. i forskrift til opplæringslova og forskrift til privatskolelova (Nr. 1147)	2294
Sept.	27.	Endr. i forskrift om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) (Nr. 1148)	2297
Sept.	27.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) (Nr. 1149)	2305
Sept.	27.	Endr. i forskrift 17. september 1993 nr. 855 om gebyr for visse overtredelser av vegtrafikklovgivningen (Nr. 1150)	2308
Sept.	26.	Endr. i forskrift om fôrvarer (Nr. 1159)	2348
Sept.	27.	Endr. i forskrift om opptak til studier ved Høgskolen i Hedmark (Nr. 1162)	2362
Okt.	1.	Endr. i forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (Nr. 1163)	2363
Okt.	2.	Endr. i forskrift om kjøretøyverksteder (Nr. 1164)	2363

Okt. 2. Endr. i forskrift om import av tilberedt kjøtt, kjøttprodukter, behandlede mager, blærer og tarmer fra tredjestater (Nr. 1165) 2363
Okt. 3. Endr. i forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff (Nr. 1168) 2364
Okt. 3. Endr. i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (Nr. 1169) 2365
Okt. 3. Endr. i forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer (Nr. 1178) 2366
Okt. 4. Endr. i forskrift om Miljøvedtaksregisteret (Nr. 1182) 2375
Okt. 4. Endr. i forskrift om offentlige anskaffelser og forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) (Nr. 1184) 2375
Okt. 1. Endr. i forskrift fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1198) 2402
Okt. 3. Endr. i forskrift om kvotefaktor i fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2013 (Nr. 1200) 2421
Okt. 3. Endr. i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) (Nr. 1201) 2421
Okt. 4. Endr. i forskrift om tilskot til avløysing (Nr. 1202) 2421
Okt. 7. Endr. i forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2013 (deltakerforskriften) (Nr. 1203) 2422
Okt. 8. Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) (Nr. 1204) 2422
Okt. 8. Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (Nr. 1205) 2423
Okt. 9. Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 1206) 2424
Okt. 9. Endr. i forskrift om godkjenning av bil og tilhenger til bil (Nr. 1207) 2425
Okt. 7. Endr. i forskrift om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer (Nr. 1210) 2436
Okt. 7. Endr. i forskrift om grenseverdier for legemiddelrester i næringsmidler fra dyr (Nr. 1211) 2438
Okt. 9. Endr. i forskrift til lov om petroleumsvirksomhet (Nr. 1213) 2441
Okt. 10. Endr. i forskrift om fangst av elveperlemusling (Nr. 1214) 2442
Okt. 10. Endr. i forskrift om fiske etter innlandsfisk mv. og fangst av kreps (innlandsfiskeforskriften) (Nr. 1215) 2442
Okt. 10. Endr. i forskrift om åpning for fiske etter anadrome laksefisk (åpningsforskriften) (Nr. 1216) 2442
Okt. 10. Endr. i samleforskrift om tredjeparters opplysningsplikt (Nr. 1218) 2446
Okt. 10. Endr. i forskrift om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken (Nr. 1219) 2447
Okt. 11. Endr. i forskrift om hold av storfe (Nr. 1220) 2448
Okt. 11. Endr. i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2013–2014 (Nr. 1221) 2448
Okt. 14. Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1222) 2449
Okt. 8. Endr. i kontrollforskriften (Nr. 1231) 2450
Okt. 10. Endr. i forskrift om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (animaliehygieneforskriften) (Nr. 1233) 2451
Okt. 11. Endr. i forskrift om tollnedsettelser for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet (Nr. 1234) 2454
Okt. 11. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2013 (Nr. 1235) 2454
Okt. 14. Endr. i forskrift til opplæringslova og forskrift til privatskolelova (Nr. 1236) 2455
Okt. 14. Endr. i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) (Nr. 1237) 2456

Diverse 2013

Okt. 3. Opph. av forskrift om stønad til kjøp av bil til funksjonshemmede – prisgrensen. (Nr. 1167) 2364
Okt. 4. Organisering av IKT-området i politi- og lensmannsetaten (Nr. 1186) 2402

Rettelser

Nr. 12/2013 s. 2045 (i forskrift 30. august 2013 nr. 1038 om endring i forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy) 2458

Oversikt over rettelser ..... 3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer m.v. ..... 4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 11. november 2013 **Nr. 14**

20. sept. Nr. 1143 2013

Forskrift om endring i forskrift om medisinsk utstyr

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 20. september 2013 med hjemmel i lov 12. januar 1995 nr. 6 om medisinsk utstyr § 4 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 26. oktober 2001 nr. 1221.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XXX nr. 5a (forordning (EU) nr. 722/2012). Kunngjort 1. oktober 2013 kl. 14.35.

I

I forskrift 15. desember 2005 nr. 1690 om medisinsk utstyr gjøres følgende endringer:

Ny § 2A–2 skal lyde:

§ 2A–2. *Medisinsk utstyr framstilt av animalsk vev*

EØS-avtalens vedlegg II kapittel XXX nr. 5a (forordning (EU) nr. 722/2012) om særskilte krav til kriteriene fastsatt i rådsdirektivene 90/385/EØF og 93/42/EØF om aktivt implanterbart medisinsk utstyr og medisinsk utstyr som er framstilt av animalsk vev gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg II kapittel XXX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2–9 første ledd bokstav b) skal lyde:

b) dette er bekreftet i samsvar med § 2–3 jf. § 3–3, § 4–3, § 5–4A til § 5–4D, § 2A–2 jf. forordning (EU) nr. 722/2012, og

§ 5–1 bokstav c) til k) oppheves.

§ 5–1 bokstav l) til p) blir ny bokstav c) til g).

§ 5–2 annet og tredje ledd oppheves.

§ 5–3 annet ledd skal lyde:

Hofte-, kne- og skulderproteser skal, som et unntak fra vedlegg ØMU IX, klassifiseres i klasse III jf. § 5–1 c).

§ 5–4E oppheves.

§ 5–6 sjette ledd skal lyde:

Første og annet ledd får ikke anvendelse på kliniske utprøvinger med utstyr som er samsvarsvurdert i overensstemmelse med § 5–4A til § 5–4D og § 2A–2, jf. forordning (EU) nr. 722/2012, med mindre hensikten med utprøvingen er å anvende utstyret til et annet formål enn det som ble angitt i forbindelse med den opprinnelige samsvarsvurderingen.

§ 5–8 annet ledd første punktum skal lyde:

Dersom vilkårene i første ledd ikke er oppfylt skal systemet eller prosedyresettet anses som et selvstendig utstyr og underlegges samsvarsvurdering i overensstemmelse med § 5–4A til § 5–4D og § 2A–2, jf. forordning (EU) nr. 722/2012.

Vedlegg C oppheves.

Vedlegg ØMU II, punkt 3.2. bokstav c), strekpunkt 6 skal lyde:

– en erklæring som angir om utstyret er framstilt av vev av animalsk opprinnelse i henhold til forordning (EU) nr. 722/2012,

Vedlegg ØMU II, punkt 4.3., siste avsnitt skal lyde:

For utstyr framstilt av vev av animalsk opprinnelse som omhandlet i forordning (EU) nr. 722/2012 skal teknisk kontrollorgan følge framgangsmåtene fastsatt i nevnte forordning.

Vedlegg ØMU III, punkt 3., strekpunkt 7 skal lyde:

– en erklæring som angir om utstyret er framstilt av vev av animalsk opprinnelse i henhold til forordning (EU) nr. 722/2012,

Vedlegg ØMU III, punkt 5., siste avsnitt skal lyde:

For utstyr framstilt av vev av animalsk opprinnelse som omhandlet i forordning (EU) nr. 722/2012 skal teknisk kontrollorgan følge framgangsmåtene fastsatt i nevnte forordning.

Vedlegg ØMU VIII, punkt 2.2, strekpunkt 7 skal lyde:

– en erklæring som angir om utstyret er framstilt av vev av animalsk opprinnelse i henhold til forordning (EU) nr. 722/2012,

Vedlegg ØMU VIII, punkt 3.2., strekpunkt 6 skal lyde:

– dersom utstyret er framstilt av vev av animalsk opprinnelse i henhold til forordning (EU) nr. 722/2012, risikohåndteringstiltakene som er truffet i denne forbindelse med henblikk på å redusere infeksjonsfaren,

II

Forskriften trer i kraft straks.

I EØS-henvisningsfeltet gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningsfeltet oppheves nr. 5 (direktiv 2003/32/EF).

I EØS-henvisningsfeltet tilføyes nr. 5a (forordning (EU) nr. 722/2012).

Forordninger

I vedhenget tilføyes følgende til listen over forordninger:

Forordning (EU) nr. 722/2012

Nedenfor gjengis til informasjon norsk uoffisiell oversettelse av forordning (EU) nr. 722/2012 med de endringer og tillegg som følger av vedlegg II kapittel XXX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

25. sept. Nr. 1144 2013

Forskrift om endring i forskrift om omregistreringsavgift

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 25. september 2013 med hjemmel i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 1 og Stortingets årlige avgiftsvedtak. Kunngjort 1. oktober 2013 kl. 14.35.

I

I forskrift 2. juli 1986 nr. 1430 om omregistreringsavgift gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Avgiftens beregning*

Kjøretøygruppe og andre kjøretøydata som er bestemmende for avgiftsberegningen, defineres etter vegmyndighetenes regelverk så langt det passer og ikke annet er bestemt. Avgiften beregnes på grunnlag av registreringsmessig status kjøretøyet er/blir godkjent for ved omregistreringen og etter regler og avgiftssatser som gjelder på omregistreringstidspunktet.

§ 6 nr. 7 annet ledd skal lyde:

Fritaket etter første ledd gjelder ikke dersom foregående omregistrering var avgiftsfri etter bestemmelsene i avgiftsvedtakets § 2 bokstav a–c, e–j og m.

II

Endringene under I trer i kraft 1. oktober 2013.

25. sept. Nr. 1145 2013

Forskrift om endring i forskrift om engangsavgift på motorvogner

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 25. september 2013 med hjemmel i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 1 og Stortingets årlige avgiftsvedtak. Kunngjort 1. oktober 2013 kl. 14.35.

I

I forskrift 19. mars 2001 nr. 268 om engangsavgift på motorvogner gjøres følgende endringer:

§ 2–3 skal lyde:

§ 2–3. *Varebil klasse 2*

Som varebil klasse 2 anses motorvogn som teknisk defineres som N1, hvor det bak førersetet ikke er innmontert sete eller setearrangement.

Motorvognen skal ha fastmontert beskyttelsesvegg mellom fører-/passasjerrom og godsrom. Avstanden mellom beskyttelsesvegg og karosseri skal ikke overstige 5 cm. Beskyttelsesveggen eller festebraketter til denne skal ikke kunne komme i konflikt med kollisjonsputer. I slike tilfeller kan beskyttelsesveggen utformes slik at den i området fra seteryggens overside (i normal sitteposisjon) og opp til taket ikke dekker hele bredden mellom hodestøttenes yttersider og karosseriet. Avstanden mellom beskyttelsesveggens yttersider og karosseriet i dette området skal likevel ikke overstige 20 cm. Godsrommet skal være utformet slik at det skal kunne romme en tenkt, rettvinklet kasse med lenge 140 cm, bredde 90 cm og høyde 105 cm.

For motorvogn med åpent lasteplan («pick-up») må godsrommets lengde være minst 100 cm og i tillegg utgjøre minst 50 pst. av avstanden innvendig fra innvendig forkant av frontvindu til bakre begrensning av godsrom/lasteplan. Lengden måles fra et vertikalt plan lagt vinkelrett på bilens lengdeakse gjennom bakre punkt på beskyttelsesveggen i halve veggens høyde, uansett veggens form og plassering. Avstanden måles horisontalt fra dette plan til innerkant av bakdør eller bakvegg. Det skal ikke måles til/fra eventuelle vinduer eller utsparinger i beskyttelsesvegg eller bakdør.

§ 4–1 skal lyde:

§ 4–1. *Ambulanse*

Ambulanser er fritatt for avgift etter Stortingets vedtak om engangsavgift på motorvogner m.m. § 5 bokstav f. Det er et vilkår for fritak av vedkommende motorvogn blir godkjent og registrert som ambulanse ved første gangs registrering, og at det foreligger bekreftelse fra regionalt helseforetak eller den det bemyndiger om at ambulansebilen skal inngå i helseforetakets ambulansetjeneste.

II

Endringene under I trer i kraft 1. oktober 2013.

26. sept. Nr. 1146 2013

Forskrift om endring i samleforskrift om tredjeparters opplysningsplikt

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 26. september 2013 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–2, jf. § 5–12 og delegeringsvedtak 8. august 2013 nr. 960. Kunngjort 1. oktober 2013 kl. 14.35.

I

I samleforskrift 17. september 2013 nr. 1092 om tredjeparters opplysningsplikt gjøres følgende endringer:

§ 5–2–1 første ledd skal lyde:

Når samlede lønnsutbetalinger til en person i løpet av inntektsåret ikke overstiger kr 1 000 kreves dette ikke lønnsinnberettet. Samlede lønnsutbetalinger som ikke overstiger kr 4 000 kreves likevel ikke innberettet når utbetalingene bare gjelder arbeid i tilknytning til betalerens eget hjem eller fritidsbolig, eller arbeid som verge eller representant som godtgjørelse etter vergemålsloven § 30 eller utlendingsloven § 98f. Overskrides beløpsgrensene etter første eller annet punktum, skal hele beløpet innberettes. Uavhengig av om det er utbetalt lønn som er fritatt for innberetning etter første eller annet punktum eller om det ikke er utbetalt slik ytelse, vil trekkfri utgiftsgodtgjørelse som utbetales til dekning av merutgifter være fritatt fra lønnsinnberetning når beløpet ikke overstiger kr 1 000.

§ 5–2–1 annet ledd oppheves.

§ 5–2–1 tredje, fjerde, femte og sjette ledd blir § 5–2–1 nytt annet, tredje, fjerde og femte ledd

II

§ 5–2–3 skal lyde:

Naturalytelser som i sin helhet er skattefrie kreves ikke lønnsinnberettet. Dette gjelder ikke for naturalytelser til pendlere i form av helt eller delvis fri kost, losji og besøksreiser i hjemmet, dekning av reiser til og fra hjemmet for

stortingsrepresentanter som av hensyn til vervet må bo utenfor hjemmet samt arbeidsgivers tilskudd til barnehageplass for ansattes barn. Tilsvarende kreves naturalytelser i form av fri kost på sokkelinnretning lønnsinnberettet. Adgang til privat bruk av arbeidsgivers elektroniske kommunikasjonstjeneste utenfor ordinær arbeidssituasjon skal lønnsinnberettes selv om fordelen ikke overstiger kr 1 000 i inntektsåret.

§ 5–2–4 nytt åttende ledd skal lyde:

Ved refusjon eller utbetaling av godtgjørelse til dekning av stortingsrepresentanters reiseutgifter ved reiser til og fra hjemmet, kreves både beløp og antall slike reiser innberettet, herunder utbetalt bilgodtgjørelse og antall kilometer.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.

Endringene under II trer i kraft fra og med 1. oktober 2013.

26. sept. Nr. 1147 2013

Forskrift om endring i forskrift til opplæringslova og forskrift til privatskolelova

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 26. september 2013 med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 2–3 tredje ledd, § 3–4 første ledd og § 4A–4 femte ledd og lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova) § 2–3 annet ledd. Kunngjort 1. oktober 2013 kl. 14.35.

I

I forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringslova blir det gjort følgende endringer:

§ 3–29 skal lyde:

§ 3–29. *Lokalt gitt eksamen i grunnskolen*

Kommunen har ansvaret for gjennomføringa av alle lokalt gitte eksamenar. Faglæraren har plikt til å utarbeide forslag til eksamensoppgåver.

Eleven skal få vite kva fag han eller ho skal prøvast i, 48 timar før sjølve eksamen. Laurdagar, søndagar, høgtidsdagar og heilagdagar skal ikkje reknast med. Eksamen skal ikkje gjennomførast på måndagar og dagen etter høgtidsdagar og heilagdagar.

Munnleg eksamen skal gjennomførast med førebuingsdel. Førebuingsdelen er ein obligatorisk skoledag dagen før eksamen, der alle hjelpemiddel er tillatne. Når førebuingsdelen tek til, 24 timar før sjølve eksamen, skal eleven få oppgitt eit tema eller liknande, men ikkje eksamensoppgåva. Førebuingsdelen skal ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Ramma for eksamen på eksamensdagen skal vere munnleg eksamen på inntil 30 minutt per elev.

Prøvesvara ved lokalt gitt eksamen skal vurderast av to sensorar. Éin av sensorane skal vere ekstern. Den andre sensoren kan vere faglæraren til eleven. Faglæraren har plikt til å delta i vurderinga som sensor. Dersom det er usemje om karakteren, avgjer den eksterne sensoren.

Ved eksamen som krev eksaminator, skal den eine sensoren vere eksaminator. Eksamineringa skal gi kandidatane høve til å syne kompetanse i så stor del av faget som mogleg. Under eksamen kan elevane prøvast i fleire og relevante delar av læreplanen enn det som kan lesast direkte ut av ein førebuingsdel. I eksamenstida ved munnleg eksamen skal eleven presentere temaet eller liknande som han eller ho har førebudd i førebuingsdelen. Dersom det er usemje om kva eleven skal prøvast i, er det den eksterne sensoren som avgjer.

§ 3–30 skal lyde:

§ 3–30. *Lokalt gitt eksamen i vidaregåande opplæring*

Fylkeskommunen har ansvaret for gjennomføringa av alle lokalt gitte eksamenar. Faglæraren har plikt til å utarbeide forslag til eksamensoppgåver.

Kandidaten skal få vite kva fag han eller ho skal prøvast i, 48 timar før sjølve eksamen. Laurdagar, søndagar, høgtidsdagar og heilagdagar skal ikkje reknast med. Eksamen skal ikkje gjennomførast på måndagar og dagen etter høgtidsdagar og heilagdagar.

Fylkeskommunen kan fastsetje at skriftleg eksamen, munnleg-praktisk eksamen og praktisk eksamen som er lokalt gitte, skal gjennomførast med førebuingsdel. Ved skriftleg eksamen, munnleg-praktisk eksamen og praktisk eksamen kan førebuingsdelen vere inntil to dagar og skal normalt ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Munnleg eksamen skal gjennomførast med førebuingsdel. Fylkeskommunen avgjer sjølv om privatistar skal ha førebuingsdel. Førebuingsdelen er ein obligatorisk skoledag dagen før eksamen, der alle hjelpemiddel er tillatne. Når førebuingsdelen tek til, 24 timar før sjølve eksamen, skal kandidaten få oppgitt eit tema eller liknande, men ikkje eksamensoppgåva. Førebuingsdelen skal ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Rammene for eksamenen på eksamensdagen skal vere:

a) skriftleg eksamen – inntil 5 timar
b) munnleg eksamen – inntil 30 minutt per elev eller privatist
c) munnleg-praktisk eksamen – inntil 45 minutt per elev eller privatist
d) praktisk eksamen – inntil 5 timar.

Prøvesvara ved lokalt gitt eksamen skal vurderast av to sensorar. Den eine sensoren skal vere ekstern. Den andre sensoren kan vere faglæraren til eleven. Faglæraren har plikt til å delta i vurderinga som sensor. Dersom det er usemje om karakteren, avgjer den eksterne sensoren. Som sensor ved lokalt gitt eksamen i programfag i yrkesfaglege utdanningsprogram kan det også nemnast opp ein fagarbeidar med praksis frå arbeidslivet.

Ved eksamen som krev eksaminator, skal den eine sensoren vere eksaminator. Eksamineringa skal gi kandidaten høve til å syne kompetanse i så stor del av faget som mogleg. Under eksamen kan kandidaten prøvast i fleire og relevante delar av læreplanen enn det som kan lesast direkte ut av ein eventuell førebuingsdel. I eksamenstida ved munnleg eksamen skal kandidaten presentere temaet eller liknande som han eller ho har førebudd i førebuingsdelen. Dersom det er usemje om kva kandidaten skal prøvast i, er det den eksterne sensoren som avgjer.

§ 3–31 skal lyde:

§ 3–31. *Hjelpemiddel til eksamen*

Eksamenen kan organiserast med eller utan hjelpemiddel. Utdanningsdirektoratet fastset kva for hjelpemiddel som er tillatne i kvart fag ved sentralt gitt eksamen.

Ved lokalt gitt eksamen etter § 3–30 femte ledd bokstav a, c og d fastset skoleeigaren kva for hjelpemiddel som skal tillatast. Dei tillatne hjelpemidla må ikkje svekkje grunnlaget for å vurdere kompetansen til eleven eller privatisten.

Ved lokalt gitt munnleg eksamen er notata til eleven eller privatisten frå førebuingsdelen einaste tillatne hjelpemiddel.

§ 4–22 skal lyde:

§ 4–22. *Lokalt gitt eksamen i grunnskolen*

Kommunen har ansvaret for gjennomføringa av alle lokalt gitte eksamenar. Faglæraren har plikt til å utarbeide forslag til eksamensoppgåver.

Deltakaren skal få vite kva fag han eller ho skal prøvast i, 48 timar før sjølve eksamen. Laurdagar, søndagar, høgtidsdagar og heilagdagar skal ikkje reknast med. Eksamen skal ikkje gjennomførast på måndagar og dagen etter høgtidsdagar og heilagdagar.

Munnleg eksamen for deltakarar ar skal gjennomførast med førebuingsdel. Kommunen avgjer sjølv om privatistar skal ha førebuingsdel. Førebuingsdelen er ein obligatorisk skoledag dagen før eksamen, der alle hjelpemiddel er tillatne. Når førebuingsdelen tek til, 24 timar før sjølve eksamen, skal kandidaten skal få oppgitt eit tema eller liknande, men ikkje eksamensoppgåva. Førebuingsdelen skal ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Ramma for eksamen på eksamensdagen skal vere munnleg eksamen på inntil 30 minutt per deltakar eller privatist.

Prøvesvara ved lokalt gitt eksamen skal vurderast av to sensorar. Éin av sensorane skal vere ekstern. Den andre sensoren kan vere faglæraren til deltakaren. Faglæraren har plikt til å delta i vurderinga som sensor. Dersom det er usemje om karakteren, avgjer den eksterne sensoren.

Ved eksamen som krev eksaminator, skal den eine sensoren vere eksaminator. Eksamineringa skal gi kandidaten høve til å syne kompetanse i så stor del av faget som mogleg. Under eksamen kan kandidaten prøvast i fleire og relevante delar av læreplanen enn det som kan lesast direkte ut av ein eventuell førebuingsdel. I eksamenstida ved munnleg eksamen skal kandidaten presentere temaet eller liknande som han eller ho har førebudd i førebuingsdelen. Dersom det er usemje om kva kandidaten skal prøvast i, er det den eksterne sensoren som avgjer.

I særlege tilfelle kan fylkesmannen etter søknad frå kommunen, gi kommunen høve til å arrangere lokalt gitt eksamen for privatistar på andre tider av året enn ordinær eksamen. Kommunen har då ansvaret for å utarbeide eksamensoppgåver, den praktiske avviklinga av eksamen og sensuren.

Kommunen har plikt til å arrangere privatisteksamen for vaksne.

§ 4–23 skal lyde:

§ 4–23. *Lokalt gitt eksamen i vidaregåande opplæring*

Fylkeskommunen har ansvaret for gjennomføringa av alle lokalt gitte eksamenar. Faglæraren har plikt til å utarbeide forslag til eksamensoppgåver.

Deltakaren skal få vite kva fag han eller ho skal prøvast i, 48 timar før sjølve eksamen. Laurdagar, søndagar, høgtidsdagar og heilagdagar skal ikkje reknast med. Eksamen skal ikkje gjennomførast på måndagar og dagen etter høgtidsdagar og heilagdagar.

Fylkeskommunen kan fastsetje at skriftleg eksamen, munnleg-praktisk eksamen og praktisk eksamen som er lokalt gitt, skal gjennomførast med førebuingsdel. Ved skriftleg eksamen, munnleg-praktisk eksamen og praktisk eksamen kan førebuingsdelen vere inntil to dagar og skal normalt ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Munnleg eksamen for deltakarar skal gjennomførast med førebuingsdel. Førebuingsdelen er ein obligatorisk skoledag dagen før eksamen, der alle hjelpemiddel er tillatne. Når førebuingsdelen tek til, 24 timar før sjølve eksamen, skal deltakeren skal få oppgitt eit tema eller liknande, men ikkje eksamensoppgåva. Førebuingsdelen skal ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Rammene for eksamenen på eksamensdagen skal vere:

a) skriftleg eksamen – inntil 5 timar

b) munnleg eksamen – inntil 30 minutt per deltakar
c) munnleg-praktisk eksamen – inntil 45 minutt per deltakar
d) praktisk eksamen – inntil 5 timar.

Prøvesvara ved lokalt gitt eksamen skal vurderast av to sensorar. Den eine sensoren skal vere ekstern. Den andre sensoren kan vere faglæraren til deltakaren. Faglæraren har plikt til å delta i vurderinga som sensor. Dersom det er usemje om karakteren, avgjer den eksterne sensoren. Som sensor ved lokalt gitt eksamen i programfag i yrkesfaglege utdanningsprogram kan det også nemnast opp ein fagarbeidar med praksis frå arbeidslivet.

Ved eksamen som krev eksaminator, skal den eine sensoren vere eksaminator. Eksamineringa skal gi kandidaten høve til å syne kompetanse i så stor del av faget som mogleg. Under eksamen kan kandidaten prøvast i fleire og relevante delar av læreplanen enn det som kan lesast direkte ut av ein eventuell førebuingsdel. I eksamenstida ved munnleg eksamen skal kandidaten presentere temaet eller liknande som han eller ho har førebudd i førebuingsdelen. Dersom det er usemje om kva kandidaten skal prøvast i, er det den eksterne sensoren som avgjer.

§ 4–24 skal lyde:

§ 4–24. *Hjelpemiddel til eksamen*

Eksamenen kan organiserast med eller utan hjelpemiddel. Utdanningsdirektoratet fastset kva for hjelpemiddel som er tillatne i kvart fag ved sentralt gitt eksamen.

Ved lokalt gitt eksamen etter § 4–23 femte ledd bokstav a, c og d fastset skoleeigaren kva for hjelpemiddel som skal tillatast. Dei tillatne hjelpemidla må ikkje svekkje grunnlaget for å vurdere kompetansen til deltakaren eller privatisten.

Ved lokalt gitt munnleg eksamen er notata til deltakaren eller privatisten frå førebuingsdelen einaste tillatne hjelpemiddel.

II

I forskrift 14. juli 2006 nr. 932 til privatskolelova blir det gjort følgende endringer:

§ 3–27 skal lyde:

§ 3–27. *Lokalt gitt eksamen i grunnskolen*

Vertskommunen har ansvaret for gjennomføringa av alle lokalt gitte eksamenar. Utdanningsdirektoratet har ansvaret for gjennomføringa av alle lokale eksamenar for grunnskolar i utlandet. Faglæraren har plikt til å utarbeide forslag til eksamensoppgåver.

Eleven skal få vite kva fag han eller ho skal prøvast i, 48 timar før sjølve eksamen. Laurdagar, søndagar, høgtidsdagar og heilagdagar skal ikkje reknast med. Eksamen skal ikkje gjennomførast på måndagar og dagen etter høgtidsdagar og heilagdagar.

Munnleg eksamen skal gjennomførast med førebuingsdel. Førebuingsdelen er ein obligatorisk skoledag dagen før eksamen, der alle hjelpemiddel er tillatne. Når førebuingsdelen tek til, 24 timar før sjølve eksamen, skal eleven få oppgitt eit tema eller liknande, men ikkje eksamensoppgåva. Førebuingsdelen skal ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Ramma for eksamen på eksamensdagen skal vere munnleg eksamen på inntil 30 minutt per elev.

Prøvesvara ved lokalt gitt eksamen skal vurderast av to sensorar. Éin av sensorane skal vere ekstern. Den andre sensoren kan vere faglæraren til eleven. Faglæraren har plikt til å delta i vurderinga som sensor. Dersom det er usemje om karakteren, avgjer den eksterne sensoren.

Ved eksamen som krev eksaminator, skal den eine sensoren vere eksaminator. Eksamineringa skal gi kandidaten høve til å syne kompetanse i så stor del av faget som mogleg. Under eksamen kan kandidaten prøvast i fleire og relevante delar av læreplanen enn det som kan lesast direkte ut av ein eventuell førebuingsdel. I eksamenstida ved munnleg eksamen skal kandidaten presentere temaet eller liknande som han eller ho har førebudd i førebuingsdelen. Dersom det er usemje om kva kandidaten skal prøvast i, er det den eksterne sensoren som avgjer.

§ 3–28 skal lyde:

§ 3–28. *Lokalt gitt eksamen i vidaregåande opplæring*

Vertfylket har ansvaret for gjennomføringa av alle lokalt gitte eksamenar. Utdanningsdirektoratet har ansvaret for gjennomføringa av alle lokale eksamenar i utlandet. Faglæraren har plikt til å utarbeide forslag til eksamensoppgåver.

Eleven skal få vite kva fag han eller ho skal prøvast i, 48 timar før sjølve eksamen . Laurdagar, søndagar, høgtidsdagar og heilagdagar skal ikkje reknast med. Eksamen skal ikkje gjennomførast på måndagar og dagen etter høgtidsdagar og heilagdagar.

Vertfylket kan fastsetje at skriftleg eksamen, munnleg-praktisk eksamen og praktisk eksamen som er lokalt gitt, skal gjennomførast med førebuingsdel. Ved skriftleg eksamen, munnleg-praktisk eksamen og praktisk eksamen kan førebuingsdelen vere inntil to dagar og skal normalt ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Ved munnleg eksamen skal førebuingsdelen vere ein obligatorisk skoledag der alle hjelpemiddel er tillatne. Førebuingsdelen er ein obligatorisk skoledag dagen før eksamen, der alle hjelpemiddel er tillatne. Når førebuingsdelen tek til, 24 timar før sjølve eksamen, skal eleven få oppgitt eit tema eller liknande, men ikkje eksamensoppgåva. Førebuingsdelen skal ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Rammene for eksamenen på eksamensdagen skal vere:

a) skriftleg eksamen – inntil 5 timar
b) munnleg eksamen – inntil 30 minutt per elev
c) munnleg-praktisk eksamen – inntil 45 minutt per elev
d) praktisk eksamen – inntil 5 timar.

Prøvesvara ved lokalt gitt eksamen skal vurderast av to sensorar. Den eine sensoren skal vere ekstern. Den andre sensoren kan vere faglæraren til eleven. Faglæraren har plikt til å delta i vurderinga som sensor. Dersom det er usemje om karakteren, avgjer den eksterne sensoren. Som sensor ved lokalt gitt eksamen i programfag i yrkesfaglege utdanningsprogram kan det også nemnast opp ein fagarbeidar med praksis frå arbeidslivet.

Ved eksamen som krev eksaminator, skal den eine sensoren vere eksaminator. Eksamineringa skal gi kandidatane høve til å syne kompetanse i så stor del av faget som mogleg. Under eksamen kan kandidaten prøvast i fleire og relevante delar av læreplanen enn det som kan lesast direkte ut av ein eventuell førebuingsdel. I eksamenstida ved munnleg eksamen skal kandidaten presentere temaet eller liknande som han eller ho har førebudd i førebuingsdelen. Dersom det er usemje om kva kandidaten skal prøvast i, er det den eksterne sensoren som avgjer.

§ 3–29 skal lyde:

§ 3–29. *Hjelpemiddel til eksamen*

Eksamenen kan organiserast med eller utan hjelpemiddel. Utdanningsdirektoratet fastset kva for hjelpemiddel som er tillatne i kvart fag ved sentralt gitt eksamen.

Ved lokalt gitt eksamen i vidaregåande opplæring etter § 3–28 femte ledd bokstav a, c og d fastset vertfylket kva for hjelpemiddel som skal tillatast. Dei tillatne hjelpemidla må ikkje svekkje grunnlaget for å vurdere kompetansen til eleven.

Ved lokalt gitt munnleg eksamen er notata til eleven frå førebuingsdelen einaste tillatne hjelpemiddel.

III

Endringene i pkt. I og II trer i kraft 1. oktober 2013.

27. sept. Nr. 1148 2013

Forskrift om endring i forskrift om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 27. september 2013 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 16 og § 17.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 925/2013). Kunngjort 1. oktober 2013 kl. 14.35.

I

I forskrift 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningsfeltet skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 1.1 nr. 11, kap. II nr. 31j, nr. 31o (forordning (EF) nr. 152/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 278/2012), nr. 47, vedlegg II kap. XII nr. 54zzzi (forordning (EF) nr. 882/2004 endret ved forordning (EF) nr. 776/2006, forordning (EF) nr. 180/2008, forordning (EF) nr. 301/2008, forordning (EF) nr. 737/2008, forordning (EF) nr. 1029/2008, forordning (EU) nr. 87/2011, forordning (EU) nr. 208/2011, forordning (EU) nr. 880/2011 og forordning (EU) nr. 563/2012), nr. 54zzzzo (forordning (EF) nr. 669/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 212/2010, forordning (EU) nr. 878/2010, forordning (EU) nr. 1099/2010, forordning (EU) nr. 187/2011, forordning (EU) nr. 433/2011, forordning (EU) nr. 799/2011, forordning (EU) nr. 1277/2011 og forordning (EU) nr. 294/2012), vedlegg I kap. I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 514/2012, forordning (EU) nr. 889/2012, forordning (EU) nr. 1235/2012, forordning (EU) nr. 91/2013, forordning (EU) nr. 270/2013, forordning (EU) nr. 618/2013 og forordning (EU) nr. 925/2013).

§ 3 skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg I kapittel II nr. 47 og vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzzo (forordning (EF) nr. 669/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 212/2010, forordning (EU) nr. 878/2010, forordning (EU) nr. 1099/2010, forordning (EU) nr. 187/2011, forordning (EU) nr. 433/2011, forordning (EU) nr. 799/2011, forordning (EU) nr. 1277/2011 og forordning (EU) nr. 294/2012), vedlegg I kapittel I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 514/2012, forordning (EU) nr. 889/2012, forordning (EU) nr. 1235/2012, forordning (EU) nr. 91/2013, forordning (EU) nr. 270/2013, forordning (EU) nr. 618/2013 og forordning (EU) nr. 925/2013) om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 882/2004 med hensyn til strengere offentlig kontroll ved import av visse fôrvarer og næringsmidler av ikke-animalsk opprinnelse, og om endring av vedtak 2006/504/EF gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I og II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

Endringene trer i kraft 1. oktober 2013.

Forordninger

I forskrift 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) gjøres følgende endringer i den konsoliderte versjonen av forordning (EF) nr. 669/2009:

Innledningsteksten skal lyde:

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-avtalen vedlegg I kapittel II nr. 47 og vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzzo (forordning (EF) nr. 669/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 212/2010, forordning (EU) nr. 878/2010, forordning (EU) nr. 1099/2010, forordning (EU) nr. 187/2011, forordning (EU) nr. 433/2011, forordning (EU) nr. 799/2011, forordning (EU) nr. 1277/2011 og forordning (EU) nr. 294/2012), vedlegg I kapittel I del 7.1 nr. 13, kap. II nr. 41 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzc (forordning (EU) nr. 514/2012, forordning (EU) nr. 889/2012 og forordning (EU) nr. 1235/2012, forordning (EU) nr. 91/2013, forordning (EU) nr. 270/2013, forordning (EU) nr. 618/2013 og forordning (EU) nr. 925/2013) med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg I og II til EØS-avtalen.

Forordning (EF) nr. 669/2009 er konsolidert til og med endringer gjennomført ved forordning (EU) nr. 925/2013.

I konsolideringsoversikten tilføyes følgende:

► **M15** Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 925/2013 av 25. september 2013.

Vedlegg I skal lyde:

Vedlegg I

► **M1**
► **M2**
► **M3**
► **M4**
► **M5**
► **M6**
► **M7**
► **M8**
► **M9**
► **M10**
► **M11**
► **M12**
► **M13**
► **M14**
► **M15**

Fôrvarer og næringsmidler av ikke-animalsk opprinnelse som skal underkastes en strengere kontroll på det utpekte innførselssted

Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)	*KN-kode*[1]	*Norske varenummer*	*Opprinnelses-stat*	*Risiko*	*Hyppighet av fysiske kontroller og identitets-kontroller (%)*
Tørkede druer (vindruer) (*Næringsmidler*)	0806 20	08.06.2000	*Afghanistan*	Okratoksin A	50
Hasselnøtter, med skall	0802 2100	08.02.2100	*Aserbajdsjan*	Aflatoksiner	10
Hasselnøtter, uten skall (*Fôrvarer og næringsmidler*)	0802 2200	08.02.2200			
Jordnøtter (peanøtter), med skall	1202 41 00	12.02.4110; 12.02.4190	*Brasil*	Aflatoksiner	10
Jordnøtter (peanøtter), uten skall	1202 42 00	12.02.4210; 12.02.4290			
Peanøttsmør	2008 11 10	20.08.1110			

Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)	*KN-kode*[1]	*Norske varenummer*	*Opprinnelses-stat*	*Risiko*	*Hyppighet av fysiske kontroller og identitets-kontroller (%)*
Jordnøtter (peanøtter), tilberedt/konservert på annen måte (*Fôrvarer og næringsmidler*)	2008 11 91; 2008 11 96; 2008 11 98	20.08.1180; 20.08.1191			
Jordbær (*Næringsmidler – fryste*)	0811 10	08.11.1001; 08.11.1009	*Kina*	Norovirus & Hepatitt A	5
Brassica oleracea (annet spiselig kål, kinesisk brokkoli)[2] (*Næringsmidler – friske eller kjølte*)	ex 0704 90 90	ex 07.04.9099	*Kina*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[3]	20
Tørkede nudler (*Næringsmidler*)	ex 1902 11 00; ex 1902 19 10; ex 1902 19 90; ex 1902 20 10; ex 1902 20 30; ex 1902 20 91; ex 1902 20 99; ex 1902 30 10	ex 19.02.1100; ex 19.02.1900; ex 19.02.2010; ex 19.02.2091; ex 19.02.2099; ex 19.02.3001; ex 19.02.3009	*Kina*	Aluminium	10
Pomelos (*Næringsmidler – friske*)	ex 0805 40 00	ex 08.05.4090	*Kina*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[4]	20
Te, også tilsatt smaksstoffer (*Næringsmidler*)	0902	09.02	*Kina*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[5]	10
Auberginer	0709 30 00; ex 0710 80 95	07.09.3000; ex 07.10.8099	*Den dominikanske republikk*	Rester av plantevern-midler,	10

Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)	*KN-kode*[1]	*Norske varenummer*	*Opprinnelses-stat*	*Risiko*	*Hyppighet av fysiske kontroller og identitets-kontroller (%)*
				analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[6]	
Bitter melon (*Momordica charantia*) (*Næringsmidler – friske, kjølte eller fryste grønnsaker*)	ex 0709 99 90; ex 0710 80 95	ex 07.09.9990; ex 07.10.8099			
Langbønner (*Vigna unguiculata* spp. *sesquipedalis*)	ex 0708 20 00; ex 0710 22 00	ex 07.08.2009; ex 07.10.2209	*Den dominikanske republikk*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[6]	20
Pepperfrukter (søte og annet) (*Capsicum* spp.) (*Næringsmidler – friske, kjølte eller fryste grønnsaker*)	0709 60 10; ex 0709 60 99; 0710 80 51; ex 0710 80 59	07.09.6010; 07.09.6020; ex 07.09.6090; 07.10.8095; ex 07.10.8099			
Appelsiner (friske eller tørkede)	0805 10 20; 0805 10 80	08.05.1090	*Egypt*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[7]	10
Jordbær (*Næringsmidler – friske frukter*)	0810 10 00	08.10.1011; 08.10.1023; 08.10.1024; 08.10.1025; 08.10.1030; 08.10.1040			
Pepperfrukter (søte og annet) (*Capsicum* spp.)	0709 60 10; ex 0709 60 99; 0710 80 51; ex 0710 80 59	07.09.6010; 07.09.6020; ex 07.09.6090; 07.10.8095; ex 07.10.8099	*Egypt*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-	10

Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)	*KN-kode*[1]	*Norske varenummer*	*Opprinnelses-stat*	*Risiko*	*Hyppighet av fysiske kontroller og identitets-kontroller (%)*
				metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[8]	
(*Næringsmidler – friske, kjølte eller fryste*)					
Pepperfrukter (søte), hele (*Capsicum annuum*)	0904 21 10	ex 09.04.2100	*India*	Aflatoksiner	10
Pepperfrukter (søte og annet), knust eller malt (*Capsicum annuum*)	ex 0904 22 00	ex 09.04.2200			
Pepperfrukter (annet enn søte), hele (*Capsicum annuum*)	0904 21 90	ex 09.04.2100			
Karri (Chiliprodukter)	0910 91 05	09.10.9101			
Muskat (*Myristica fragrans*)	0908 11 00; 0908 12 00	09.08.1100; 09.08.1200			
Muskatblomme (*Myristica fragrans*)	0908 21 00; 0908 22 00	09.08.2100; 09.08.2200			
Ingefær (*Zingiber officinale*)	0910 11 00; 0910 12 00	09.10.1100; 09.10.1200			
Gurkemeie (kurkuma) (*Næringsmidler – tørkede krydder*)	0910 30 00	09.10.3000			
Muskat (*Myristica fragrans*)	0908 11 00; 0908 12 00	09.08.1100; 09.08.1200	*Indonesia*	Aflatoksiner	20
Muskatblomme (*Myristica fragrans*) *Næringsmidler – tørkede krydder)*	0908 21 00; 0908 22 00	09.08.2100; 09.08.2200			
Erter m/belg (uskallede)	ex 0708 10 00	ex 07.08.1000	*Kenya*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[9]	10
Bønner m/belg (uskallede) (*Næringsmidler – friske eller kjølte*)	ex 0708 20 00	ex 07.08.2001; ex 07.08.2009			
Mynte	ex 1211 90 86	ex 12.11.9000	*Marokko*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og	10

Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)	*KN-kode*[1]	*Norske varenummer*	*Opprinnelses-stat*	*Risiko*	*Hyppighet av fysiske kontroller og identitets-kontroller (%)*
(*Næringsmidler – friske urter*)				LC-MS eller ved singelrest-metoder[10]	
Tørkede bønner (*Næringsmidler*)	0713 39 00	07.13.3900	*Nigeria*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[11]	50
Vannmelon (*Egusi*, *Citrullus lanatus*) frø og produkter framstilt av dette (*Næringsmidler*)	ex 1207 70 00; ex 1106 30 90; ex 2008 99 99	ex 12.07.7090; ex 11.06.3090; ex 20.08.9909	*Sierra Leone*	Aflatoksiner	50
Pepperfrukter (annet enn søte) (*Capsicum* spp.) (*Næringsmidler – friske*)	ex 0709 60 99	ex 07.09.6090	*Thailand*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder [12]	10
Koriander Basilikum (Holy basil, Sweet basil) Mynte (*Næringsmidler – friske urter*)	ex 0709 99 90 ex 1211 90 86 ex 1211 90 86	ex 07.09.9990 ex 12.11.9000 ex 12.11.9000	*Thailand*	Salmonella[13]	10
Koriander Basilikum (Holy basil, Sweet basil) (*Næringsmidler – friske urter*)	ex 0709 99 90 ex 1211 90 86	ex 07.09.9990 ex 12.11.9000	*Thailand*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[14]	10
Kålgrønnsaker	0704; ex 0710 80 95	07.04; 07.10.8020; 07.10.8094; ex 07.10.8099	*Thailand*	Rester av plantevern-midler, analysert ved	10

Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)	*KN-kode*[1]	*Norske varenummer*	*Opprinnelses-stat*	*Risiko*	*Hyppighet av fysiske kontroller og identitets-kontroller (%)*
				multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[14]	
(*Næringsmidler – friske, kjølte eller fryste grønnsaker*)					
Langbønner (*Vigna unguiculata* spp. *sesquipedalis*)	ex 0708 20 00; ex 0710 22 00	ex 07.08.2009; ex 07.10.2209	*Thailand*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[14]	20
Auberginer (*Næringsmidler – friske, kjølte eller fryste grønnsaker*)	0709 30 00; ex 0710 80 95	07.09.3000; ex 07.10.8099			
Pepperfrukter (søte) (*Capsicum annuum*) (*Næringsmidler – friske, kjølte eller fryste grønnsaker*)	0709 60 10; 0710 80 51	07.09.6010; 07.09.6020; 07.10.8095	*Tyrkia*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[15]	10
Tørkede druer (vindruer) (*Næringsmidler*)	0806 20	08.06.2000	*Usbekistan*	Okratoksin A	50
Korianderblader Basilikum (Holy basil, Sweet basil) Mynte Persille (*Næringsmidler – friske urter*)	ex 0709 99 90 ex 1211 90 86 ex 1211 90 86 ex 0709 99 90	ex 07.09.9990 ex 12.11.9000 ex 12.11.9000 07.09.9920; ex 07.09.9990	*Vietnam*	Rester av plantevern-midler, analysert ved multirest-metoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrest-metoder[16]	20

Fôrvarer og næringsmidler (tiltenkt bruk)	*KN-kode*[1]	*Norske varenummer*	*Opprinnelses-stat*	*Risiko*	*Hyppighet av fysiske kontroller og identitets-kontroller (%)*
Okra	ex 0709 99 90	ex 07.09.9990	*Vietnam*	Rester av plantevernmidler, analysert ved multirestmetoder basert på GC-MS og LC-MS eller ved singelrestmetoder[16]	20
Pepperfrukter (annet enn søte) (*Capsicum* spp.) (*Næringsmidler – friske*)	ex 0709 60 99	ex 07.09.6090			

1 Når bare visse produkter i en underposisjon skal undersøkes, og det ikke finnes noen særskilt varenummer i tolltariffen, står det «ex» foran underposisjonen. KN-koden samsvarer med forordning (EU) nr. 927/2012 (EU-tolltariffen).

2 Arter av Brassica oleracea L. convar. Botrytis (L) Alef var.Italica Plenck, cultivar alboglabra. Også kjent som «Kai Lan», «Gai Lan», «Gailan», «Kailan», «Chinese bare Jielan».

3 Særlig rester av: klorfenapyr, fipronil (summen av fipronil + sulfon metabolitt (MB46136) uttrykt som fipronil), karbendazim og benomyl (summen av benomyl og karbendazim uttrykt som karbendazim), acetamiprid, dimetomorf, propikonazol.

4 Særlig rester av: triazofos, triadimefon og triadimenol (summen av triadimefon og triadimenol), paration-metyl (summen av paration-metyl og paraokson-metyl uttrykt som paration-metyl), fentoat, metidation.

5 Særlig rester av: buprofezin, imidakloprid, fenvalerat og esfenvalerat (summen av RS & SR isomerer), profenofos, trifluralin, triazofos, triadimefon og triadimenol (summen av triadimefon og triadimenol), cypermetrin (cypermetrin inkludert andre isomerblandinger (summen av isomerer)).

6 Særlig rester av: amitraz (amitraz inkludert metabolitter inneholdende 2,4-dimetylanilin-gruppen uttrykt som amitraz), acefat, aldikarb (summen av aldikarb, dets sulfoksid og dets sulfon, uttrykt som aldikarb), karbendazim og benomyl (summen av benomyl og karbendazim uttrykt som karbendazim), klorfenapyr, klorpyrifos, ditiokarbamater (ditiokarbamater uttrykt som CS2, inkludert maneb, mankozeb, metiram, propineb, tiram, ziram), diafentiuron, diazinon, diklorvos, dikofol (summen av p, p' og o,p' isomerer), dimetoat (summen av dimetoat og ometoat uttrykt som dimetoat), endosulfan (summen av alfa og beta isomerer og endosulfan-sulfat uttrykt som endosulfan), fenamidon, imidakloprid, malation (summen av malation og malokson uttrykt som malation), metamidofos, metiokarb (summen av metiokarb og metiokarb sulfoksid og sulfon, uttrykt som metiokarb), metomyl og tiodikarb (summen av metomyl og tiodikarb uttrykt som metomyl), monokrotofos, oksamyl, profenofos, propikonazol, tiabendazol, tiakloprid.

7 Særlig rester av: karbendazim og benomyl (summen av benomyl og karbendazim uttrykt som karbendazim), cyflutrin (cyflutrin inkludert andre isomerblandinger (summen av isomerer)), cyprodinil, diazinon, dimetoat (summen av dimetoat og ometoat uttrykt som dimetoat), etion, fenitrotion, fenpropatrin, fludioksonil, heksaflumuron, lambda-cyhalotrin, metiokarb (summen av metiokarb og metiokarb sulfoksid og sulfon, uttrykt som metiokarb), metomyl og tiodikarb (summen av metomyl og tiodikarb uttrykt som metomyl), oksamyl, fentoat, tiofanatmetyl.

8 Særlig rester av: karbofuran (summen av karbofuran og 3-hydroksy-karbofuran uttrykt som karbofuran), klorpyrifos, cypermetrin (cypermetrin inkludert andre isomerblandinger (summen av isomerer)), cyprokonazol, dikofol (summen av p, p' og o,p' isomerer), difenokonazol, dinotefuran, etion, flusilazol, folpet, prokloraz (summen av prokloraz og dens metabolitter inneholdende 2,4,6-triklorofenol-gruppen, uttrykt som prokloraz), profenofos, propikonazol, tiofanatmetyl, triforin.

9 Særlig rester av: dimetoat (summen av dimetoat og ometoat uttrykt som dimetoat), klorpyrifos, acefat, metamidofos, metomyl og tiodikarb (summen av metomyl og tiodikarb uttrykt som metomyl), diafentiuron, indoksakarb (summen av S & R isomerer).

10 Særlig rester av: klorpyrifos, cypermetrin (cypermetrin inkludert andre isomerblandinger (summen av isomerer)), dimetoat (summen av dimetoat og ometoat uttrykt som dimetoat), endosulfan (summen av alfa og beta isomerer og endosulfan-sulfat uttrykt som endosulfan), heksakonazol, paration-metyl (summen av paration-metyl og paraokson-metyl uttrykt som paration-metyl), metomyl og tiodikarb (summen av metomyl og tiodikarb uttrykt som metomyl), flutriafol, karbendazim og benomyl (summen av benomyl og karbendazim uttrykt som karbendazim), flubendiamid, myklobutanil, malation (summen av malation og malokson uttrykt som malation).

11 Særlig rester av: diklorvos.

12 Særlig rester av: karbofuran (summen av karbofuran og 3-hydroksy-karbofuran uttrykt som karbofuran), metomyl og tiodikarb (summen av metomyl og tiodikarb uttrykt som metomyl), dimetoat (summen av dimetoat og ometoat uttrykt som dimetoat), triazofos, malation (summen av malation og malokson uttrykt som malation), profenofos, protiofos, etion, karbendazim og benomyl (summen av benomyl og karbendazim uttrykt som karbendazim), triforin, procymidon, formetanat (summen av formetanat og dets salter uttrykt som formetanat(hydroklorid)).

13 Referansemetode EN/ISO 6579 eller annen sertifisert metode som er vurdert mot denne i henhold til artikkel 5 i forordning (EF) nr. 2073/2005.

14 Særlig rester av: acefat, karbaryl, karbendazim og benomyl (summen av benomyl og karbendazim uttrykt som karbendazim), karbofuran (summen av karbofuran og 3-hydroksy-karbofuran uttrykt som karbofuran), klorpyrifos, klorpyrifos-metyl, dimetoat (summen av dimetoat og ometoat uttrykt som dimetoat), etion, malation (summen av malation og malokson uttrykt som malation), metalaksyl og metalaksyl-M (metalaksyl inkludert andre isomerblandinger inkludert metalaksyl-M (summen av isomerer)), metamidofos, metomyl og tiodikarb (summen av metomyl og tiodikarb uttrykt som metomyl), monokrotofos, profenofos, protiofos, kvinalfos, triadimefon og triadimenol (summen av triadimefon og triadimenol), triazofos, dikrotofos, EPN, triforin.

15 Særlig rester av: metomyl og tiodikarb (summen av metomyl og tiodikarb uttrykt som metomyl), oksamyl, karbendazim og benomyl (summen av benomyl og karbendazim uttrykt som karbendazim), klofentezin, diafentiuron, dimetoat (summen av dimetoat og ometoat

uttrykt som dimetoat), formetanat (summen av formetanat og dets salter uttrykt som formetanat(hydroklorid)), malation (summen av malation og malokson uttrykt som malation), procymidon, tetradifon, tiofanatmetyl.

16 Særlig rester av: karbofuran (summen av karbofuran og 3-hydroksy-karbofuran uttrykt som karbofuran), karbendazim og benomyl (summen av benomyl og karbendazim uttrykt som karbendazim), klorpyrifos, profenofos, permetrin (summen av isomerer), heksakonazol, difenokonazol, propikonazol, fipronil (summen av fipronil + sulfon metabolitt (MB46136) uttrykt som fipronil), propargit, flusilazol, fentoat, cypermetrin (cypermetrin inkludert andre isomerblandinger (summen av isomerer)), metomyl og tiodikarb (summen av metomyl og tiodikarb uttrykt som metomyl), kvinalfos, pencykuron, metidation, dimetoat (summen av dimetoat og ometoat uttrykt som dimetoat), fenbukonazol.

◄ M2
◄ M3
◄ M4
◄ M5
◄ M6
◄ M7
◄ M8
◄ M9
◄ M10
◄ M11
◄ M12
◄ M13
◄ M14
◄ M15

27. sept. Nr. 1149 2013

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 27. september 2013 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 5–1, § 5–2, § 5–3, § 5–5, § 5–10, § 5–11 og § 6–3, jf. forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) kapittel 4, 5, 6 og 7. Kunngjort 1. oktober 2013 kl. 14.35.

I

I forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) gjøres følgende endringer:

Underoverskrift «A. Generelt om skattekort» til § 5–1 oppheves.

§ 5–1–1 skal lyde:

§ 5–1–1. *Skattekorttyper*

(1) Det er fire typer skattekort:

a) Tabellkort som viser hvilken tabell det skal trekkes etter, og hvilken prosentsats som skal brukes ved forskuddstrekk i ytelser som det ikke kan trekkes i etter tabell.

b) Prosentkort som viser hvilken prosentsats det skal trekkes etter.

c) Frikort som bekrefter at skattyteren er fritatt for forskuddstrekk hele året eller i en bestemt del av året.

d) Fribeløpskort (frikort med beløpsgrense) som bekrefter at skattyteren er fritatt for forskuddstrekk inntil en fastsatt beløpsgrense.

§ 5–1–2 første ledd skal lyde:

(1) Det utstedes ikke skattekort for sjøfolk bosatt i utlandet.

§ 5–1–3 skal lyde:

§ 5–1–3. *Arbeidsgivers innhenting av skattekort*

(1) Skattekontoret skal gjøre skattekort tilgjengelig elektronisk for arbeidsgiver før inntektsårets begynnelse.

(2) Ved utstedelse av nytt skattekort i løpet av inntektsåret, skal skattekontoret gjøre skattekortet tilgjengelig så snart som mulig.

(3) Skattekontoret skal fortløpende varsle arbeidsgiver dersom det blir foretatt endring av de innhentede skattekort.

(4) Arbeidsgiver kan i en overgangsperiode (inntil videre) motta skattekort i papirformat fra skattekontoret.

Underoverskrift «B. Skattyters og arbeidsgivers behandling av skattekortet» til § 5–1 oppheves.

Ny § 5–1–4 skal lyde:

§ 5–1–4. *Tabelltrekk og prosenttrekk*

(1) Hovedarbeidsgiver (hvor inntekt vanligvis er høyest) skal foreta forskuddstrekk etter tabell i henhold til § 5–10–1.

(2) Biarbeidsgiver (andre arbeidsgivere) skal foreta forskuddstrekk etter prosent i henhold til reglene i § 5–10–3.

(3) Er det uklart om arbeidsgiver skal foreta forskuddstrekk etter tabell eller prosent, må dette avklares med skattyter. Dersom arbeidsgiver ikke får avklart om han skal trekke etter tabell eller prosent, skal arbeidsgiver trekke etter prosent.

§ 5–1–10 og § 5–1–11 oppheves.

§ 5–2–1 første ledd skal lyde:

(1) Tabellkort skal utstedes for alle skattytere, med unntak for skattytere som får utstedt prosentkort, frikort eller fribeløpskort. Tabellkort skal i utgangspunktet brukes hos hovedarbeidsgiveren.

§ 5–2–2 skal lyde:

§ 5–2–2. *Prosentkort*

(1) Prosentkort skal utstedes når skattyteren har slike inntekts- og formuesforhold at prosenttrekk vil gi vesentlig bedre samsvar mellom forskudd og forventet utlignet skatt og trygdeavgift enn tabelltrekk. Det gjelder for eksempel når:

a) skattyteren har betydelig inntekt hos flere arbeidsgivere,

b) det ikke er utarbeidet trekktabeller som i tilstrekkelig grad kan ta hensyn til summen av skattyters øvrige økonomiske forhold. Forhold som alene eller sammen kan føre til at det skal utskrives prosentkort, kan være:
   - betydelige fradrag i alminnelig inntekt
   - betydelige skattepliktige, men ikke trekkpliktige inntekter
   - betydelig formue
   - skattebegrensning etter skatteloven § 17–1
   - ligning av ektefeller under ett etter skatteloven § 2–10, jf. § 2–13 første ledd.

c) skattyter vil være uten trekkpliktig inntekt av betydning for en lengre periode,

d) skattyter vil få trekkpliktig inntekt av betydning som deltaker i fiske eller fangstvirksomhet, herunder hvalfangst (hyre, lott, prosenter),

e) skattyter omfattes av § 5–2–3.

(2) For barn som skal lignes under ett med foreldrene, jf. skatteloven § 2–14 første ledd, og som antas å få høyere trekkpliktig inntekt enn beløpsgrensen i fribeløpskortet, skal det utstedes prosentkort. Prosentsatsen fastsettes slik at forskuddstrekket svarer til skatten av barnets inntekt beregnet på toppen av foreldrenes inntekt.

(3) Også i andre tilfeller kan det utstedes prosentkort når ligningsmyndighetene på grunn av særlige forhold anser det lite tjenlig å utstede tabellkort.

(4) Prosentsatsen på skattekortet skal fastsettes uten desimaler.

§ 5–2–3 skal lyde:

§ 5–2–3. *Kombinasjon av prosentkort og forskuddsskatt*

(1) For skattyter med både trekkpliktig inntekt og annen inntekt eller formue, kan det utstedes forskuddstrekk etter skattebetalingsloven § 5–2 første ledd og forskuddsskatt etter skattebetalingsloven § 6–3 første og annet ledd.

(2) For skattytere som nevnt i første ledd, skal det som hovedregel utstedes prosentkort. Når ikke særlige forhold gjør seg gjeldende, skal trekkprosenten fastsettes slik at forskuddstrekket tilsvarer den skatten som etter en forholdsmessig fordeling vil falle på den trekkpliktige inntekten.

§ 5–3–1 skal lyde:

§ 5–3–1. *Frikort*

(1) Frikort kan utstedes for skattyter som fritas for forskuddstrekk.

(2) Har arbeidsgiveren innhentet frikort, skal det ikke foretas forskuddstrekk i fritaksperioden. Dette gjelder selv om arbeidsgiveren tidligere har innhentet tabellkort eller prosentkort for skattyteren for samme inntektsår.

§ 5–3–2 første, fjerde og femte ledd skal lyde:

(1) Fribeløpskort utstedes for skattyter som ikke ventes å få så høy inntekt at vedkommende vil bli ilignet skatt og trygdeavgift.

(4) Fribeløpskort kan også utstedes til skattytere som ventes å bli lignet under ett med ektefellen etter skatteloven § 2–10 med fordeling av skatten etter skatteloven § 2–13. Beløpsgrensen fastsettes individuelt etter reglene i annet ledd.

(5) Hvis arbeidsgiveren innhentet fribeløpskort, gjelder fritaket for all trekkpliktig lønn og godtgjørelse som arbeidsgiveren utbetaler til skattyteren inntil fastsatt beløpsgrense.

§ 5–5–1 skal lyde:

§ 5–5–1. *Forskuddstrekk når nytt skattekort ikke lar seg innhente*

(1) Når skattekort for det nye året ikke er gjort tilgjengelig for arbeidsgiver, og arbeidsgiver heller ikke på annen måte har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet, skal forskuddstrekk i januar gjennomføres etter det siste beregnede skattekortet for året før.

(2) Dersom skattekortet blir endret i løpet av inntektsåret og det nye skattekortet ikke er gjort tilgjengelig for arbeidsgiver, og arbeidsgiver heller ikke på annen måte har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet, skal forskuddstrekket gjennomføres etter det siste tilgjengelige skattekort.

§ 5–5–2 første, annet og tredje ledd skal lyde:

(1) Forskuddstrekk gjennomført etter skattebetalingsloven § 5–5 første ledd, kan arbeidsgiveren korrigere så snart skattekortet blir innhentet. Slik korreksjon kan bare foretas i forskuddstrekk for samme inntektsår.

(2) Forskuddstrekk for januar gjennomført etter § 5–5–1, skal korrigeres så snart skattekortet for inntektsåret er innhentet av arbeidsgiver. Slik korreksjon må være gjennomført innen utløpet av februar.

(3) Dersom skattekort for det nye året ikke lar seg innhente av arbeidsgiver, skal korreksjon som nevnt i annet ledd gjennomføres etter satsene i skattebetalingsloven § 5–5 første ledd.

§ 5–10–1 første ledd første punktum skal lyde:

(1) Når arbeidsgiver har innhentet tabellkort for skattyteren, skal forskuddstrekket beregnes etter tabell, men bare i lønn eller annen godtgjørelse for tidsrom i inntektsåret og for tidsrom i desember året før trekket blir foretatt.

§ 5–10–1 sjette ledd skal lyde:

(6) Når forutsetningene for å anses som hovedarbeidsgiver ikke lenger er til stede, skal arbeidsgiver bare trekke etter tabell i godtgjørelse for tidsrom som hovedarbeidsgiver.

§ 5–10–2 første ledd første punktum skal lyde:

(1) Tabelltrekk skal beregnes etter trekktabell med det tabellnummeret som er oppgitt i skattyterens skattekort.

§ 5–10–3 annet punktum skal lyde:

Har arbeidsgiver innhentet prosentkort for skattyter for inntektsåret, eller tabellkort med påført trekkprosent, skal det trekkes med den prosenten som kortet lyder på.

§ 5–10–20 første ledd annet punktum skal lyde:

Kvitteringen skal inneholde skattyters navn og fødselsnummer, angivelse av trekkperioden, hvilken tabell eller prosentsats det er trukket etter, bruttolønnen, beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk med spesifikasjon av fradrag etter skattebetalingsloven § 5–9, lønnstrekk etter Finansdepartementets forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til skatteloven § 5–15–4 (hjemme-PC), størrelsen på foretatt forskuddstrekk og utleggstrekk samt arbeidsgivers navn og organisasjonsnummer, eller for private arbeidsgivere fødselsnummer.

§ 5–11–2 annet ledd første punktum skal lyde:

(2) Dersom skattekortet ikke er gjort tilgjengelig for arbeidsgiver, og opplysninger som skal fremgå av skattekortet ikke på annen måte er kommet til arbeidsgiverens kunnskap, skal arbeidsgivers dokumentasjon vise navn og nummer på den kommunen hvor mottakeren av godtgjørelsen (skattyteren) oppgir å være bosatt 1. november i året før trekkåret.

§ 6–3–1 skal lyde:

§ 6–3–1. *Melding om forskuddsskatt for personlige skattytere*

Skattyter gis melding om utstedt forskuddsskatt eller endring av tidligere utstedt forskuddsskatt for vedkommende inntektsår.

§ 6–3–2 skal lyde:

§ 6–3–2. *Melding om endring i utskrevet forskuddsskatt for personlige skattytere*

(1) Skattyter gis melding om endring i forskuddsskatt. Ny samlet forskuddsskatt for inntektsåret skal vises med angivelse av nye terminbeløp, bortsett fra i tilfeller som nevnt i annet og tredje ledd.

(2) Når det ved forhøyelse av forskuddsskatten blir utstedt nytt skattekort til skattyter senere enn tre uker før 15. mars i inntektsåret, skal det i meldingen gis oversikt over forfallstidspunktene og terminbeløpene for forhøyelsen (tillegget). Oversikten skal alltid gis i meldingen dersom den opprinnelig utskrevne forskuddsskatten er under 2 000 kroner eller tillegget er under dette beløp.

(3) Ved nedsettelser skal forfallsoversikten angis i meldingen, når tidligere forhøyd forskuddsskatt blir nedsatt eller når skatt som forfaller til betaling i mer enn to terminer blir satt ned til under 2 000 kroner.

§ 6–3–2 fjerde ledd oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014.

27. sept. Nr. 1150 2013

Forskrift om endring i forskrift 17. september 1993 nr. 855 om gebyr for visse overtredelser av vegtrafikklovgivningen

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 27. september 2013 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 31 siste ledd. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 1. oktober 2013 kl. 14.35.

I

I forskrift 17. september 1993 nr. 855 om gebyr for visse overtredelser av vegtrafikklovgivningen gjøres følgende endringer:

§ 1 f) skal lyde:

f) kjørt med dekk med mønsterdybde under lovlig minimum, eller uten vinterdekk i perioden der vinterdekk særskilt er påbudt

§ 2 skal lyde:

§ 2. Gebyret er kr 500,– for alle overtredelser med unntak av § 1 f) hvor gebyret er kr 750,– og § 1 h) og i) hvor gebyret er kr 1500,–. Det ilegges ett gebyr for hver overtredelse, jf. § 1 e). Motsatt gis det ett gebyr for hvert dekk med lovlig mønsterdybde eller manglende vinterdekk, jf. § 1 f).

II

Ikraftsetting

Endringene trer i kraft 15. november 2013.

18. juni Nr. 1155 2013

Forskrift for opptak ved Høyskolen Diakonova

Hjemmel: Fastsatt av styret ved Høyskolen Diakonova 18. juni 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–4, § 3–5, § 3–6, § 3–7 og § 5–1. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

Kap. 1. Opptak

§ 1–1. *Virkeområde og opptaksramme*

Forskriften gjelder ved opptak til Høyskolen Diakonovas studieprogram. Opptak til Bachelor i sykepleie går gjennom Samordna opptak. Opptak til videreutdanningene gjøres lokalt ved Høyskolen Diakonova.

Opptaksramme

Styret ved Diakonova fastsetter opptaksrammen for det enkelte studium.

§ 1–2. *Høyskolen Diakonovas verdigrunnlag*

Når en student aksepterer tilbud om studieplass, betyr dette også at studenten bekrefter å være kjent med Høyskolen Diakonovas verdigrunnlag; se Diakonovas hjemmeside http://www.diakonova.no/index.php?ID=506.

§ 1–3. *Saksbehandling*

Studentadministrasjonen saksbehandler søknader om opptak ved Høyskolen Diakonova.

§ 1–4. *Opptak til studier som krever generell studiekompetanse*

Opptak til studier som krever generell studiekompetanse skal skje i henhold til forskrift om opptak til høyere utdanning. Søkere som har generell studiekompetanse kan ikke søke om opptak på andre grunnlag (eks. realkompetanse). Søkere med generell studiekompetanse skal rangeres etter reglene i forskriften.

Ved Høyskolen Diakonova gjelder dette opptak til:

- Bachelorgradstudiet i sykepleie
- Studium i kristen sjelesorg.

§ 1–4–1. *Krav til norskkunnskaper for søkere som har generell studiekompetanse på grunnlag av utenlandsk utdanning*

Søkere som har utenlandsk utdanning fra land utenfor Norden må:

- dokumentere bestått utdanning på nivå med norsk 3-årig videregående opplæring, som gir generell studiekompetanse
- dokumentere kunnskaper i norsk.

Norsk kan dekkes på én av følgende måter:

- bestått eksamen i norsk på Vg3-nivå (Kunnskapsløftet)/norsk som andrespråk på VKII-nivå (Reform 94)
- bestått eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene
- bestått eksamen fra 1-årig høyskolestudium i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter

– test i norsk – høyere nivå, skriftlig («Bergenstesten») med minimum 450 poeng eller karakteren Bestått (ny karakterskala fra og med oktober 2009).
  Informasjon om «Bergenstesten» – se http://www.folkeuniversitetet.no/norsk–spraktest/side–id–10068/.

§ 1–4–2. *Søkere med generell studiekompetanse – som ikke kan poengberegnes*

Kvalifiserte søkere som ikke kan poengberegnes (såkalt HUP – helt uten poeng) må rangeres i forhold til poengberegnede søkere.

For å få tilbud om opptak kreves det likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak på bakgrunn av poengberegning.

Ved vurderingen skal det tas hensyn til om søkeren har et opptaksgrunnlag og en fagsammensetning som er likeverdig med det som gir grunnlag for tilleggspoeng for realfag/fremmedspråk for søkere som kan poengberegnes.

Vurderingen skal gjøres av en komité som består av:
– studieleder for aktuell utdanning
– studiesjef
– vitenskapelig ansatt på minimum høyskolelektornivå, oppnevnt av Høyskoleråd.

Ved vurderingen skal det legges vekt på søkerens reelle kvalifikasjoner for studiet, herunder søkerens norskkunnskaper.

§ 1–4–3. *Søkere med generell studiekompetanse som søker om opptak på grunnlag av særskilt vurdering*

Grunnlag for opptak etter særskilt vurdering kan være annet morsmål enn norsk, sykdom, funksjonshemming, eller andre spesielle forhold som gir grunn til å anta at søkerens karakterpoengsum etter bestemmelsene i forskrift om opptak til høyere utdanning § 7–5 til § 7–7, ikke gir et riktig bilde av søkerens kvalifikasjoner.

Søkere som ønsker å bli vurdert etter denne bestemmelse, må be om dette i søknaden og legge ved egen begrunnelse og dokumentasjon av de forhold som anføres.

Forhold som nevnt over gir ikke i seg selv rett til studieplass. For å få tilbud om opptak kreves det likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter bestemmelsene i forskrift om opptak til høyere utdanning, § 7–1 til § 7–12 og § 7–14.

Vurdering skal gjøres av en komité som består av:
– studieleder for aktuell utdanning
– studiesjef
– vitenskapelig ansatt på minimum høyskolelektornivå, oppnevnt av Høyskoleråd.

§ 1–5. *Søkere som søker om opptak på grunnlag av realkompetanse*

Søkere som er 25 år eller eldre og som ikke har generell studiekompetanse kan søke om opptak på grunnlag av realkompetanse.

Realkompetanse er kompetanse som søkeren har fått gjennom yrkespraksis, ubetalt arbeid, organisasjonsarbeid, utdanning eller annen relevant frivillig virksomhet.

Søkerens kvalifikasjoner skal vurderes i forhold til det faget som søkeren ønsker å studere.

Søkeren må ha nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre det aktuelle studiet uten å ha generell studiekompetanse.

For å kunne behandles som realkompetansesøker må følgende kriterier være oppfylt:
– søker har ikke generell studiekompetanse og er 25 år eller eldre i opptaksåret.
– søkeren må ha relevant yrkeserfaring i minimum fem (5) år innen helse og omsorg. Deltid regnes om til heltid. Inntil to (2) av disse årene kan erstattes av;
  – militær-/siviltjeneste (førstegangstjeneste), inntil ett (1) år
  – relevant utdanning fra videregående skole, folkehøyskole eller tilsvarende
  – relevant ulønnet arbeid (tillitsverv, organisasjonsarbeid, politiker)
  – omsorgsarbeid for egne barn kan telle inntil ett (1) år.
– søker må dokumentere tilstrekkelige ferdigheter i norsk (jf. § 1–4–1).

Dersom søknaden gjelder opptak ved Bachelorgradsstudiet i sykepleie må søker dokumentere tilstrekkelig bakgrunn i matematikk: 5 uketimer i Reform 94 eller 224 årstimer i Kunnskapsløftet.

Følgende relevant yrkeserfaring og utdanning:
– arbeid innen helse-, sosial-, omsorg-, barnehage og undervisningssektor eller lignende der søker har arbeidet med pasienter, klienter, barn eller elever under kyndig veiledning
– skoler med relevant linje/fag i forhold til utdanningen for eksempel allmenne fag, økonomiskadministrative fag, og helse- og sosialfag.

For opptak til sykepleierutdanning anses hjelpepleiere med autorisasjon, omsorgs-/helsefagarbeidere med fagbrev og søkere med fagskole innenfor helse- og sosialfag å fylle de ovennevnte fagkrav.

Regler for rangering av kvalifiserte realkompetansesøkere

Søker skal rangeres i forhold til andre søkere på bakgrunn av en samlet vurdering av alder, praksis, og andre kvalifikasjoner, som tidligere skolegang eller utdanning samt egenerklæring og motivasjon.

For å være kvalifisert kreves likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som kan poengberegnes og som tilbys studieplass.

Selv om en søker er kvalifisert i henhold til forskrift om opptak til høyere utdanning § 3–1, gir ikke dette automatisk rett til studieplass.

Høyskolen Diakonovas vurdering av realkompetanse for opptak gjelder kun til Høyskolen Diakonova og kan ikke benyttes ved opptak til andre høyskoler/universiteter.

Realkompetansesøkere vurderes av en realkompetansekomité bestående av:

– studieleder for aktuell utdanning
– studiesjef
– vitenskapelig ansatt på minimum høyskolelektornivå, oppnevnt av Høyskoleråd.

§ 1–6. *Opptak til videreutdanninger – generelle bestemmelser*

§ 1–6–1. *Generelle bestemmelser*

Søknadsfrist angis på Høyskolens nettside. Frist for innsending av dokumenter/vedlegg er angitt på SøknadsWeb. Alle vedlegg som skal gi grunnlag for opptak, må sendes skolen pr. ordinær post. Søknader som ikke er komplette ved ettersendelsesfristens utløp konkurrerer ikke i opptaket.

§ 1–6–2. *Kvotering av søkere*

Når særlige forhold gjør det ønskelig, kan styret i forkant av opptak gi fortrinnsrett i form av kvoter for et bestemt antall studieplasser for kvalifiserte søkere. Ved opptak til helsesøsterutdanningen skal 20 % av studieplassene forbeholdes søkere som er under 30 år.

§ 1–6–3. *Rangering av søkere*

Dersom det er flere kvalifiserte søkere enn det er studieplasser på studiet, konkurrerer søkerne om studieplasser på grunnlag av samlet poengsum.

Ved lik poengsum prioriteres etter følgende rangering:

a) høyere utdanning med relevans for studiet
b) mannlige søkere
c) søkere utdannet ved Høyskolen Diakonova.

§ 1–6–4. *Poengberegning*

Karakterpoengene beregnes ut fra karakterene på vitnemålet etter avsluttet grunnutdanning i sykepleie.

Følgende skalaer benyttes:

Bokstavkarakterer (gammel ordning);

S. tf. – 4 poeng
M. tf. – 3 poeng
T. f. – 2 poeng
Ng. tf. – 1 poeng.

Tallkarakterer;

1 – 4 poeng
2 – 3 poeng
3 – 2 poeng
4 – 1 poeng.

Bokstavkarakterer (fra 2003);

A – 4 poeng
B – 3 poeng
C – 2 poeng
D – 1 poeng
E – 0,5 poeng.

§ 1–6–5. *Annen utdanning/kurs*

Poengberegning av utdanning fra høyskole og universitet:

– det gis 1 poeng pr. 60 studiepoeng (20 vekttall) utover minstekravet
– det gis 0,5 poeng for studier av ½ års varighet – 30 studiepoeng (10 vekttall)
– bestått kurs som gir studiepoeng vil gi uttelling når de samlet utgjør minimum 30 studiepoeng (10 vekttall).

Det gis maksimum 2 poeng for annen utdanning/kurs.

§ 1–7. *Opptak til videreutdanninger i sykepleie*

§ 1–7–1. *Formelle krav*

Søker må ha norsk autorisasjon som sykepleier, og i tillegg ha praksis som tilsvarer fulltidsarbeid med direkte utøvelse av klinisk sykepleie som autorisert sykepleier.

Søkere med utenlandsk sykepleierutdanning, som ikke kan poengberegnes, må rangeres i forhold til poengberegnede søkere. For å få tilbud om opptak kreves det likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av poengberegning. Opptaksorganet skal ved vurderingen legge vekt på søkerens reelle kvalifikasjoner for studiet, herunder søkerens norskkunnskaper.

§ 1–7–2. *Krav om praksis som autorisert sykepleier*

Praksiskravet for de ulike videreutdanningene er som følger:

- Helsesøsterutdanningen – minimum ett (1) års relevant yrkespraksis etter autorisasjon/off. godkjenning.
- Videreutdanning til hygienesykepleier – minimum to (2) års relevant yrkespraksis etter autorisasjon/off. godkjenning.
- Videreutdanning i sykepleie til pasienter med kreftsykdom – minimum to (2) års relevant yrkespraksis etter autorisasjon/off. godkjenning.
- Videreutdanning i sykepleie til pasienter med nyresykdom – minimum to (2) års relevant yrkespraksis etter autorisasjon/off. godkjenning.

Praksiskravet må være oppfylt før søknadsfristen.

Poenguttelling for yrkeserfaring:

Poengberegning av yrkeserfaring	*Yrkeserfaring som autorisert sykepleier utover minstekravet*	*Poeng*
100 % stilling = 1650 timer = 1 år = 1 poeng (50 % stilling = 825 timer = ½ år = 0,5 poeng) *Eksempel på utregning:* a) % stilling X mnd / 100 X 12 b) Timer X mnd / 1650 X 12 Det gis ikke uttelling for yrkeserfaring hvor ansettelsesforholdet har vært under 50 % stilling og < 6 måneder sammenhengende.	1 år 2 år 3 år 4 år 5 år Flere arbeidsforhold innenfor samme tidsrom gir ikke uttelling ut over 100 % stilling.	1 2 3 4 5

Annen lønnet arbeidserfaring utført etter at søker har fullført sin bachelorgradssutdanning, godskrives med 0,5 poeng pr. år.

Det kan totalt gis samlet maksimalt 5 poeng for praksis.

Det gis maksimalt 1 tilleggspoeng til søkere med fullført militær-/siviltjeneste, eller som har hatt omsorg for egne barn. Dokumentasjon må følge søknaden.

§ 1–7–3. *Opptak av søkere med sykepleierutdanning fra utlandet*

For søkere med utenlandsk sykepleierutdanning som ikke kan poengberegnes, legges følgende utregning til grunn:

- gjennomsnittskarakterpoeng av alle kvalifiserte søkere til aktuelt studium, gis til søkerne som ikke kan poengberegnes. I tillegg gis poeng for praksis og annen utdanning, jf. § 1–7–2 og § 1–6–2.

Søkere med utenlandsk utdanning som har annet morsmål enn norsk, må dokumentere at de behersker norsk – skriftlig og muntlig. Dette kan gjøres på en av følgende måter:

- bestått eksamen i norsk på Vg3-nivå (Kunnskapsløftet)/norsk som andrespråk på VKII-nivå (Reform 94)
- bestått eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene
- bestått eksamen fra 1-årig høyskolestudium i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter
- test i norsk – høyere nivå, skriftlig («Bergenstesten») med minimum 450 poeng eller karakteren Bestått (ny karakterskala fra og med oktober 2009). Informasjon om «Bergenstesten» – se http://www.folkeuniversitetet.no/norsk–spraktest/side–id–10068/.

§ 1–8. *Opptakskrav til Studium i kristen sjelesorg*

Opptakskravet til Studium i kristen sjelesorg er generell studiekompetanse. Poengberegning og opptak skjer i henhold til forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning.

Søkere med generell studiekompetanse som ikke kan poengberegnes skal rangeres i forhold til poengberegnede søkere, jf. § 1–4–2.

Søkere med generell studiekompetanse kan søke om opptak på grunnlag av særskilt vurdering, jf. § 1–4–3.

Søkere som er 25 år eller eldre og som ikke har generell studiekompetanse kan søke om opptak på grunnlag av realkompetanse, jf. § 1–5.

§ 1–9. *Opptak til Mastergradsstudium i diakoni*

Opptakskrav er grad eller utdanning på bachelorgradssnivå innen helsefag, sosialfag eller pedagogisk fagområde, minimum 180 studiepoeng. Likeverdige kvalifikasjoner kan vurderes.

Søknad om opptak behandles av Det Teologiske Menighetsfakultet, se: http://www.mf.no.

§ 1–10. *Klage på vedtak om opptak*

Vedtak om tilbud eller avslag på søknad om opptak er å regne som enkeltvedtak.

Klager på vedtak om opptak gjennom Samordna opptak skal behandles i henhold til forskrift om opptak til høyere utdanning § 8–1 til § 8–3 i Nasjonal klagenemnd.

Klager på vedtak om opptak ved lokal saksbehandling skal sendes Studentadministrasjonen (opptakskontoret) som saksbehandler klagen. Klageinstans er Klagenemnda ved Høyskolen Diakonova i henhold til universitets- og høyskoleloven § 5–1.

Se også forskrift 18. juni 2013 nr. 1156 for studier ved Høyskolen Diakonova § 16 Klagebehandling.

§ 1–11. *Politiattest*

Viser til forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning § 6.4, 2. ledd.

Krav om politiattest for helsefagutdanning

Bachelor i sykepleie er en utdanning der det kreves politiattest for å delta i praksisopplæring og klinisk undervisning.

Krav til politiattest gjelder også alle videreutdanninger og masterutdanninger som inkluderer klinisk undervisning.

Studenten må levere inn politiattest ved studiestart. Det kan gjøres unntak fra regelverket for studenter som får sent opptak.

Politiattesten må ikke være eldre enn tre (3) måneder. Politiattesten varer i tre (3) år.

Studenter som bruker lenger tid på utdanningen, må skaffe seg ny politiattest.

Det framgår av StudentWeb om studenten har gyldig politiattest.

Søkere eller studenter som ikke fremlegger politiattest i henhold til reglene i denne forskrift, har ikke rett til å gå opp til praktisk prøve i kliniske ferdigheter eller delta i praksisstudier, og får utsatt progresjon.

Politiattesten skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende og makuleres etter avsluttet studium.

Eventuelle merknader som skal fremgå av politiattesten:

– siktelse, tiltale eller dom for overtredelse av Straffeloven § 192 til § 197, § 199 til § 200 andre ledd, og § 201 første ledd bokstav c, § 203 eller § 204a.

  Tidsbegrensningen for strafferegistrering i lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering § 6 gjelder ikke, dvs. at en anmerkning om brudd på disse bestemmelsene ikke vil bli slettet.

Det er en nasjonal nemnd som avgjør om eventuell merknad er av en slik karakter at studenten skal nektes å delta i praksisopplæring og klinisk undervisning.

Politiattest utstedes i det politidistrikt der studenten er folkeregistrert.

Kap. 2. Ikrafttredelse

§ 2–1. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. august 2013.

18. juni Nr. 1156 2013

Forskrift for studier ved Høyskolen Diakonova

Hjemmel: Fastsatt av styret ved Høyskolen Diakonova 18. juni 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 3–3, § 3–4, § 3–5, § 3–8, § 3–11, § 4–2, § 4–3, § 4–4, § 4–5, § 4–6, § 4–8, § 4–9, § 4–10, § 4–11, § 5–1 og § 5–2. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

Kapittel 1. Bestemmelser ved høyskolen diakonova

§ 1–1. *Formål, virkeområde og ikrafttredelse*

Studentreglementet ved Høyskolen Diakonova består av tre dokumenter:

– Forskrift for opptak
– Forskrift for studier
– Forskrift for eksamen.

Studentreglementet bygger på det lov- og regelverk som regulerer og forplikter Høyskolen Diakonovas virksomhet innenfor utdanning. Studentreglementet er Høyskolen Diakonovas øverste regelverk.

Styret kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskrift.

Studentreglementet tydeliggjør regler for opptak, studier, eksamen og klageadgang. Kvalitetssikring av utdanningene ved Høyskolen Diakonova er beskrevet i Kvalitetssystemet. Muligheter for å melde om kvalitetsavvik fremgår av Kvalitetssystemet.

Studentenes muligheter til medvirkning og demokratisk innflytelse på Høyskolen Diakonovas beslutninger fremgår av Diakonovas Styrings- og rådsstruktur.

Studenter og ansatte har plikt til å gjøre seg kjent med Studentreglementet, samt holde seg orientert om og følge de ulike tidsfrister som er satt. Det som er kunngjort i Studentreglementet, på StudentWeb, på itslearning og på Høyskolens hjemmeside gjelder som om informasjonen er gitt til hver enkelt student.

Utdanningsplan – forpliktende avtale mellom student og Høyskolen Diakonova

Studiets innhold og progresjon er bestemt i utdanningsplanen til den enkelte student. Utdanningsplanen er en forpliktende avtale mellom Høyskolen Diakonova og studenten. Studenten må godkjenne sin utdanningsplan på StudentWeb.

Når studenten godkjenner sin utdanningsplan på StudentWeb innebærer dette også at studenten har gjort seg kjent med og aksepterer Studentreglementet.

§ 1–2. *Rettigheter og plikter for studenter og høyskole*

Som høyskole forplikter vi oss til å:

- ha gode informasjonssystemer der studentene kan finne den informasjon som er relevant for dem
- legge til rette for studentaktive og varierte læringsformer
- legge til rette for at studentene får god veiledning, både i de teoretiske delene av studiet og i praksisstudier
- stimulere ansatte til å holde seg faglig oppdatert og undervise/veilede i samsvar med gjeldende retningslinjer
- sørge for at biblioteket og undervisningslokalene til enhver tid er oppdatert når det gjelder relevant litteratur og hensiktsmessig utstyr
- gi studentene regelmessige muligheter til å evaluere undervisningsopplegg, studiemiljø og studiekvalitet
- bidra til at avviksmeldinger fra studenter blir fulgt opp av Høyskolens ledelse og behandlet på en konstruktiv måte samt gi tilbakemelding til studentene
- gi informasjon ved studiestart til alle nye studenter om studiets organisering, arbeidsformer og studentsamskipnadens velferdstilbud
- overholde tidsfrister.

Som student forplikter du deg til å:

- holde deg informert om organiseringen av studiet, studiekrav, tidsfrister for de respektive modulenes avsluttende vurderingskrav og liknende gjennom Høyskolen Diakonovas informasjonssystem
- overholde tidsfrister
- selv ta ansvar for å sette deg inn i informasjon om pensum, oppgaver, eksamen/vurderingskrav og praksis ved å lese studieplan, studentreglementet og annen skriftlig informasjon
- delta aktivt i undervisning og læringsaktiviteter for øvrig
- delta i evaluering av undervisning og pedagogiske opplegg og foreslå forbedringer i samarbeid med andre studenter, lærere og praksisfelt
- opptre i samsvar med gjeldende lovverk og etiske regler for god praksis og de yrkesetiske retningslinjer som gjelder for det yrket du skal gå inn i (jf. yrkesorganisasjonenes etiske retningslinjer)
- gjøre deg kjent med og følge lokale profesjons- og praksisspesifikke retningslinjer ved Høyskolen Diakonovas praksissteder
- gjøre deg kjent med og etterleve IT-reglement for studenter og ansatte.

Samarbeid, demokrati og medvirkning

Som høyskole forplikter vi oss til å:

- arbeide aktivt for at det skal være et godt studie- og læringsmiljø
- arbeide aktivt for å synliggjøre Diakonovas innhold og diakonale profil
- legge forholdene til rette for studentpolitisk virksomhet
- gi studentene rett og mulighet til å være med på beslutninger om fag- og studieplaner, pensum, undervisning gjennom sine representanter i styrings- og rådsstruktur.

Som student forplikter du deg til å:

- behandle medstudenter og ansatte med omtanke og respekt
- gi tilbakemelding til ansatte eller høyskolens ledelse, eller til dine valgte representanter, om hvordan det er å være student ved høyskolen
- delta i samarbeid for å finne fram til felles løsninger
- benytte kvalitetssystemet (KS)
- sette deg inn i branninstruks.

Rettssikkerhet og klagemuligheter

Som høyskole forplikter vi oss til å gjøre studentene kjent med:

- retningslinjer for eksamen
- mulighet for å søke om særskilt tilrettelegging av praksissted ved sykdomsårsaker eller aleneansvar for mindreårige barn
- vurderinger som gis av veiledere/øvingslærere i praksis
- å sørge for at studentene får tilstrekkelig informasjon om klageadgang ved enkeltvedtak eller beslutninger om sanksjoner
- klagemuligheter – hvordan studentene skal gå fram i de tilfeller de er misfornøyd med undervisningen eller andre sider ved Høyskolen Diakonovas virksomhet
- å sørge for at sensurfrister overholdes.

Som student forplikter du deg til å:

– sette deg inn i bestemmelsene som gjelder eksamen/avsluttende vurderingskrav og klageadgang
– overholde tidsfrister.

§ 1–3. *Lover, forskrifter og retningslinjer som regulerer virksomheten ved Høyskolen Diakonova*

Utdanningsvirksomheten ved Høyskolen Diakonova reguleres av følgende lover, forskrifter og retningslinjer:

– Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven),
– Lov 14. desember 2007 nr. 116 om studentsamskipnader (studentsamskipnadsloven),
– Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven),
– Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven),
– Lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven),
– Lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven),
– Lov 7. juni 1996 nr. 32 om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravferdsloven),
– Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven),
– Lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven),
– Lov 20. juni 2008 nr. 42 om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven),
– Lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven),
– Forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning,
– Forskrift 3. april 2008 nr. 320 om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp,
– Forskrift 1. februar 2010 nr. 96 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning,
– Forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler,
– Forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad,
– Rundskriv F–2010–8 til forskrift 1. februar 2010 nr. 96 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning,
– Forskrift 28. februar 2013 nr. 237 om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften),
– Høyskolen Diakonovas idégrunnlag,
– Diakonova – Retningslinjer for håndtering av seksuell trakassering,
– Høyskolens overordnede planverk: Se itslearning,
– Rammeplaner, studieplaner, modulprogram,
– Branninstruks,
– Lokale profesjons- og praksisspesifikke retningslinjer ved Høyskolen Diakonovas praksissteder.

Kapittel 2. IKT – informasjon, kommunikasjon og teknologi

§ 2–1. *Informasjon*

Søknad om studentopptak med lokal saksbehandling søkes via SøknadsWeb til Høyskolen Diakonova. Søknadsweb finnes på Diakonovas hjemmeside, www.diakonova.no.

Søknad om studentopptak til Bachelor i sykepleie med studiestart i august skjer via Samordna Opptak, www.samordnaopptak.no.

Øvrige søknader skal leveres skriftlig til Studentadministrasjonen. Søknader kan sendes på e-post. E-post sendes til: post@diakonova.no.

§ 2–1–1. *Studentadministrasjonen*

Studentadministrasjonen er Diakonovas administrative kontakt med studentene.

Her håndteres bl.a.:

– søknader om opptak
– oppmelding til eksamener/vurderingskrav
– gjennomføring av eksamener/vurderingskrav
– innlevering av studiekrav/vurderingskrav
– kunngjøring av sensur
– søknader vedrørende praksis
– permisjonssøknader
– søknader om utsettelser og/eller hjelpemidler ved eksamen/skriftlige innleveringskrav m.m.
– bekreftelser og vitnemålsutskrift
– saksbehandling ved klager.

Alle søknader skal leveres skriftlig til Studentadministrasjonen. Søknader kan sendes på e-post, til: post@diakonova.no. Dokumentasjon som følger søknaden skal alltid leveres i papirform, og med attestasjon for rett kopi.

Adresser, telefonnummer og e-postadresser

Studentadministrasjonen skal alltid ha studentenes adresse, e-postadresse og private telefonnummer. Studenten har selv ansvar for å sørge for at korrekt adresse er registrert i StudentWeb.

Høyskolen Diakonova bruker itslearning og studentenes private e-postadresser i korrespondanse med studentene.

Studiekort og nøkkelkort

Studiekortet/nøkkelkortet er studentens studiebevis. Semesteroblat kan fås ved Studentadministrasjonen når innbetalingen er registrert mottatt på StudentWeb. For å kunne avlegge eksamen må studenten fremvise gyldig studiekort med oblat. Studenter som ikke kan framvise dette, eller gyldig legitimasjon og kvittering på betalt SiO-, materiell- og eventuell semesteravgift, kan ikke avlegge eksamen, og har tapt et eksamensforsøk.

Studiekortet/nøkkelkortet, med egen kode, gir adgang til Diakonovas lokaler.

(Henvendelser vedrørende tapt studie-/nøkkelkort gjøres til Studentadministrasjonen. Nytt kort må erstattes med kr 150,–.)

§ 2–1–2. *Studielån, stipendordninger og reiseutgifter*

Studentadministrasjonen er Høyskolen Diakonovas kontaktpersoner mot Lånekassen.

For informasjon om søknadsprosess, saksbehandling og utbetaling av studielån fra Lånekassen, se: www.lanekassen.no.

Høyskolen Diakonova rapporterer studentstatus til Lånekassen. Studentadministrasjonen har ansvar for registrering og rapportering til Lånekassen både av avlagte studiepoeng og av innbetalt materiell- og semesteravgift.

For å få utbetalt lån må studenten ha betalt SiO- og materiellavgift.

§ 2–1–3. *Kollektiv ulykkesforsikring for studenter*

Det er tegnet en kollektiv ulykkesforsikring for studenter ved Høyskolen Diakonova. Forsikringen gjelder innenfor høyskolens område innenfor ordinær undervisningstid, ved utplassering i praksis, og ved utflukter og ekskursjoner i høyskolens regi.

Dekningen gjelder:

– behandlingsutgifter
– ved 100 % medisinsk invaliditet
– utbetaling ved død.

Det gjøres oppmerksom på at denne kollektive ulykkesforsikringen ikke erstatter reiseforsikring, for eksempel ved utenlandsstudier.

Forsikringsvilkår: http://www.kniftrygghet.no/Meld–skade.

§ 2–2. *IT-ressurser ved Diakonova*

Diakonova har PC-rom og bibliotek. Datamaskinene på biblioteket og PC-rommene er tilknyttet skriver og internett. For åpningstider – se itslearning.

Diakonova er ansvarlig for at Høyskolens datautstyr holder en god standard.

Studenter ved Høyskolen Diakonova er knyttet til StudentWeb.

Som e-læringsplattform brukes itslearning: https://diakonova.itslearning.com.

Kopiering/attestasjon ved kopier

En kopieringsmaskin står til studentenes disposisjon.

Bekreftet «Rett kopi» kan fås hos Studentadministrasjonen. Prisliste finnes ved Studentadministrasjonen og i biblioteket.

Studenter ved Høyskolen Diakonova er forpliktet til å følge fastsatt IT-reglement.

§ 2–2–1. *StudentWeb*

Studenter ved Høyskolen Diakonova er knyttet til Studentweb. Opplysninger som er registrert om den enkelte student i det studentadministrative systemet FS er tilgjengelig for studenten via Studentweb. Studenten er selv ansvarlig for at personopplysninger er oppdaterte og korrekte.

Inngangsportalen til StudentWeb ligger på Høyskolen Diakonovas hjemmeside: www.diakonova.no.

Innlogging skjer ved hjelp av personnummer og PIN-kode. PIN-koden blir sendt til nye studenter via e-post senest ved studiestart. PIN-koden kan også fås ved Studentadministrasjonen.

§ 2–2–2. *Itslearning – e-læringsplattform*

Et kort innføringskurs i bruken av itslearning vil bli gitt ved studiestart. Informasjon om studiet, studieplaner, timeplaner, semesteroversikter, eksamensoversikter og annen relevant informasjon finnes på itslearning. Itslearning brukes også til å gjøre forelesningsnotater og annen relevant informasjon tilgjengelig for studentene. Studentenes evaluering av utdanning og undervisning gjøres også gjennom itslearning.

Kapittel 3. Studier ved Høyskolen Diakonova

§ 3–1. *Definisjoner*

Studentreglement

Studentreglementet er Høyskolen Diakonovas høyeste regelverk, og består av:

– Forskrift 18. juni 2013 nr. 1155 for opptak ved Høyskolen Diakonova
– Forskrift 18. juni 2013 nr. 1156 for studier ved Høyskolen Diakonova
– Forskrift 18. juni 2013 nr. 1157 for eksamen ved Høyskolen Diakonova.

Dersom nasjonale rammeplaner inneholder bestemmelser som avviker fra denne forskriften, gjelder de nasjonale rammeplanenes bestemmelser fremfor forskrift ved Høyskolen Diakonova.

Studierett

En student har studierett til det studium vedkommende er tatt opp til. Studieretten tildeles etter Høyskolen Diakonovas tilbud og studentens aksept av studieplass innen gitte tidsfrister.

Student

En person som har studierett til et studium eller fag ved Høyskolen Diakonova.

Studieår

Studieåret er normalt 10 måneder.

Styret fastsetter undervisningsterminene.

Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng og 1600 studieinnsatstimer.

En studieuke er beregnet til 40 timer.

Ved Høyskolen Diakonova har undervisningsterminene følgende varighet:

Høstsemesteret – 18 uker

Vårsemesteret – 22 uker.

Undervisning og ordinære eksamener avholdes innenfor disse tidsrom.

Generelt har studenten fri alle offentlige fri- og høytidsdager med unntak av de studier der spesielle læresituasjoner kan legges til slike dager.

Studiepoeng

Mål på omfanget av et studium der et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng og 1600 studieinnsatstimer. En studieinnsatsuke tilsvarer 40 timer og 1,5 studiepoeng.

Rammeplan

En plan for et studium der departementet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet i studiet.

Studieplan

En konkretisering av det faglige innhold og progresjon i studieløpet som fører fram til et avsluttet studieløp eller grad.

Studieenhet

Faglig enhet som det gis karakter i på vitnemålet.

Fag

Samling av beslektede emner som er samlet under en fagbetegnelse.

Kurs

Den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i et fag, en modul, studieenhet eller studieprogram.

Modul

Kombinasjon av kurs fra ett eller flere fag/fagområder som i studieplanen er definert å utgjøre en enhet som en del av et studieprogram.

Modul- og semesterbeskrivelse

En modul-, eller annen studieenhetsbeskrivelse skal omfatte forventet læringsutbytte, faglige krav, omfang og innhold, undervisning, vurderingsform og særskilte forhold tilknyttet modulen eller studieenheten.

Eksamen

En skriftlig, muntlig eller praktisk prøving av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse med fastsetting av selvstendig karakter (A–F, Bestått/Ikke bestått) på vitnemålet.

Eksamen med tilsyn – skoleeksamen

Skriftlig prøving av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse under tilsyn.

Eksamen uten tilsyn – hjemmeeksamen

Skriftlig prøving av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse uten tilsyn.

Ordinær eksamen

Den første eksamen som arrangeres i et fag eller emne.

Utsatt eksamen

Arrangeres for studenter:

– som har fått karakteren F eller Ikke bestått ved ordinær eksamen
– som har godkjent fravær ved ordinær eksamen
– som ikke har møtt til ordinær eksamen.

Forbedring av karakter må skje innen ett år etter første eksamen ble avlagt.

Studiekrav

Obligatorisk arbeidskrav som er knyttet til gjennomføringen av et kurs/en modul, eksempelvis skriftlige oppgaver og krav om tilstedeværelse.

§ 3–2. *Studieplaner og studiepoengproduksjon*

Studieplanene ved Høyskolen Diakonova skal angi:

– studieprogrammets mål, varighet, omfang og nivå
– forventet læringsutbytte
– studiets innhold, oppbygning og organisering
– fordeling av studiepoeng
– studiekrav, eksamen, prøve- og vurderingsformer
– litteraturoversikt (som eget dokument).

§ 3–3. *Regler for overgangsordninger for studenter i permisjon ved endringer i studieplaner*

Ved endring eller nedlegging av studieprogram og studieenheter skal Høyskolen Diakonova legge til rette for overgangsordninger for studenter som blir berørt av dette. Overgangsordninger er gjeldende i to (2) år. Det må påregnes at deler av studieprogrammet må tas på nytt.

§ 3–4. *Tildeling av grader*

Viser til forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler § 62.

Høyskolen Diakonova har rett til å tildele graden Bachelor i sykepleie – 180 studiepoeng. Høyskolen Diakonova har i tillegg akkrediterte studietilbud på 60 studiepoeng.

§ 3–5. *Forskrift for bachelorgradsstudiet i sykepleie*

§ 3–5–1. *Virkeområde*

Forskriften omhandler krav til bachelorgraden i sykepleie ved Høyskolen Diakonova. Bachelorgraden er forutsatt å ha en normert studietid på tre år (180 studiepoeng).

§ 3–5–2. *Krav til bachelorgradsstudiets innhold og omfang*

Graden bachelor i sykepleie oppnås på grunnlag av gjennomført studieprogram av 180 studiepoengs omfang i henhold til nasjonal fastsatt rammeplan.

§ 3–5–3. *Fritak fra eksamen eller prøve*

Det kan gis fritak for eksamen eller prøve som inngår i grunnlaget for bachelorgraden, dersom tilsvarende krav er oppfylt gjennom tidligere avlagt eksamen eller prøve ved Høyskolen Diakonova eller annen høyere utdanningsinstitusjon. For skjema og tidsfrister – se forskrift for eksamen ved Høyskolen Diakonova § 1–2.

§ 3–5–4. *Vitnemål og vitnemålstillegg*

For oppnådd bachelorgrad angis gradens faglige innhold på vitnemålet som bachelor i sykepleie. Bachelorvitnemålet skrives ut på norsk. Et eget vitnemålstillegg (Diploma Supplement) gir en nærmere beskrivelse på engelsk av kandidatens utdanning og av det norske utdanningssystemet.

For å kunne tildeles en bachelorgrad med vitnemål fra Høyskolen Diakonova må eksamen i fag/moduler/studieprogram av et samlet omfang på minimum 60 studiepoeng være avlagt ved denne institusjonen.

§ 3–6. *Politiattest*

Viser til forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning § 6–4, 2. ledd.

Krav om politiattest for helsefagutdanning

Bachelor i sykepleie er en utdanning der det kreves politiattest for å delta i praksisopplæring og klinisk undervisning.

Krav til politiattest gjelder også alle videreutdanninger og masterutdanninger som inkluderer klinisk undervisning.

Studenten må levere inn politiattest ved studiestart. Det kan gjøres unntak fra regelverket for studenter som får sent opptak.

Politiattesten må ikke være eldre enn tre måneder. Politiattesten varer i 3 år. Studenter som bruker lenger tid på utdanningen, må skaffe seg ny politiattest.

Det framgår av StudentWeb om studenten har gyldig politiattest.

Søkere eller studenter som ikke fremlegger politiattest i henhold til reglene i denne forskrift, har ikke rett til å gå opp til praktisk prøve i kliniske ferdigheter eller delta i praksisstudier, og får utsatt progresjon.

Politiattesten skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende og makuleres etter avsluttet studium.

Eventuelle merknader som skal fremgå av politiattesten:

– Siktelse, tiltale eller dom for overtredelse av Straffelovens § 192 til § 197, § 199 til § 200 andre ledd, § 201 første ledd bokstav c, § 203 og § 204a.

Det er fastsatt unntak fra strafferegistrering i lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering § 6 – dvs. at en anmerkning om brudd på disse bestemmelsene ikke vil bli slettet.

Det er en nasjonal nemnd som avgjør om eventuell merknad er av en slik karakter at studenten skal nektes å delta i praksisopplæring og klinisk undervisning.

Politiattest utstedes i det politidistrikt der studenten er folkeregistrert.

§ 4. *Studierett*

En student har studierett til det studium vedkommende er tatt opp til. Studieretten tildeles etter Høyskolen Diakonovas tilbud og studentens aksept av studieplass innen gitte tidsfrister.

Studenten kan selv frasi seg studieretten ved Høyskolen Diakonova. Dette må gjøres skriftlig til Studentadministrasjonen. Se eget skjema.

§ 4–1. *Studierettens varighet*

Studieretten kan normalt beholdes i inntil to (2) år utover normert studietid ved forsinkelse i studiene. I tidsberegningen på to (2) år inngår ikke utsatt studiestart, permisjoner i forbindelse med førstegangstjeneste, sykdom, fødsel og andre tungtveiende grunner eller midlertidig utestengelse fra Høyskolen.

§ 4–2. *Tap av studierett*

Studenten taper sin studierett dersom:

– studenten ikke aksepterer tilbud om studieplass innen den angitte tidsfrist
– studenten ikke møter ved semesterstart i sitt første semester, uten forhåndsinnvilget fravær eller innvilget reservering av studieplass
– SiO- og materiellavgift ikke er betalt innenfor fastsatt frist
– studenten ikke gjenopptar sine studier etter innvilget permisjonsperiode
– studenten ikke har bestått eksamen etter tre (3) forsøk.

Studenter som mister studieretten, kan søke opptak til samme studium ved Høyskolen Diakonova ved første ordinære opptak på lik linje med ordinære søkere.

Kapittel 4. Avgifter, eksamensgebyr

§ 5–1. *Fastsettelse og regulering av avgifter og eksamensgebyr*

Viser til:
Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–10 og § 7–1.
Lov 14. desember 2007 nr. 116 om studentsamskipnader (studentsamskipnadsloven) § 10.

Følgende avgifter og eksamensgebyrer fastsettes av Styret senest 1. mars eller 1. september for påfølgende semester:

– materiellavgift
– semesteravgifter
– eksamensavgift ved privatisteksamen.

Avgift til Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) fastsettes av SiO.

Materiellavgiften skal bl.a. dekke papir til eksamen og utskrifter, IT-tilgang, lisenser, e-læringsprogram, avgift til Kopinor, studentkort/nøkkelkort og kollektiv ulykkesforsikring.

Studenter som ikke returnerer bøker, DVD'er m.m. fra biblioteket innen gitte frister, blir fakturert et erstatningskrav samt et administrasjonsgebyr.

Alle fakturaer legges ut på StudentWeb. Fakturaene finnes under fanen «Betaling».

Ved behov kan Studentadministrasjonen skrive ut faktura på papir.

Studenter som får dekket avgiftene av andre (eks. NAV, helseforetak etc.) og som trenger faktura utstedt direkte til betalende mottaker må gi skriftlig beskjed om dette til Studentadministrasjonen hvert semester. Informasjon om betalers navn, adresse samt eventuelle merknader sendes post@diakonova.no. – se eget skjema.

Studenten er selv ansvarlig for at fakturaer blir betalt innen fristen.

Forfallsdato

SiO- og materiellavgiften har forfall 10. februar og 10. september. Semesteravgifter har forfall 1. mars og 1. oktober.

Purring

Dersom fakturaen ikke betales innen forfall vil det sendes ut purring med ny betalingsfrist. Det sendes kun ut en (1) purring pr. faktura.

Det påløper et purregebyr.

§ 5–2. *Konsekvenser ved manglende innbetaling*

Dersom semesteravgift og erstatningskrav ikke betales innen angitt frist ved purring, vil konsekvensen være forsinket studieprogresjon.

Kapittel 5. Undervisning

§ 6–1. *Regler for fremmøte og fravær*

§ 6–1–1. *Obligatorisk undervisning*

Høyskolen Diakonova fastsetter regler for fremmøte til undervisning, registrering av fremmøte og konsekvenser ved manglende fremmøte.

Det er obligatorisk deltakelse i undervisningen i de deler av studieprogrammet som ikke, eller vanskelig kan tilegnes gjennom selvstudium, har særskilt relevans for praksisstudier og/eller som har betydning for pasientens/klientens sikkerhet.

Tilstedeværelse regnes i timer både i undervisning ved Høyskolen Diakonova og i praksisstudier.

Fravær fra obligatorisk studiedeltakelse regnes som fravær uavhengig av årsak.

På timeplaner skal det klart fremgå hva som er fremmøtepliktig undervisning.

§ 6–1–2. *Registrering av fremmøte/fravær*

Studenten har selv ansvar for å dokumentere sin tilstedeværelse ved obligatorisk undervisning.

§ 6–2. *Fravær fra obligatorisk undervisning*

§ 6–2–1. *I teoriundervisning*

Fravær fra obligatorisk deltagelse:

Når fravær overstiger 20 % av obligatorisk undervisning vil modulen ikke være godkjent, og studenten vil ikke kunne gå opp til eksamen.

Inntil 20 % fravær fra undervisning i praktiske sykepleieferdigheter (Ferdighetssenter) skal tas igjen i løpet av inneværende semester. Dette dokumenteres på eget skjema som leveres til Studentadministrasjonen.

Ved sykdom – se kapittel 8 Regler for sykefravær.

§ 6–2–2. *I praksisstudier*

Det er 100 % fremmøteplikt i praksisstudier. Omfanget angis i antall timer i aktuell studieplan/modulprogram.

Studenten har fri alle offentlige fri- og høytidsdager.

Fravær fra praksisstudier

Praksisstudier i en modul godkjennes med inntil 10 % sykefravær.

Eventuelt sykefravær skal meldes praksisstedet snarest og senest innen den oppsatte vakt begynner.

Kompensasjon for fravær:

Fravær mellom 11 % og 20 % kan tas igjen på samme praksissted etter avtale med studieleder. Fravær kan ikke tas igjen ved å forlenge ordinær praksisdag, eller ved å være i praksis etter endt skoledag, jf. arbeidsmiljøloven. Fraværet må tas igjen før påfølgende moduler kan påbegynnes.

Konsekvenser:

Dersom fraværet overstiger 20 % i løpet av en praksisperiode, må angjeldende praksisperiode tas opp igjen i sin helhet før studenten kan fortsette sitt studieløp.

Ved ikke bestått praksis har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle perioden én (1) gang til.

Ved Bachelorgradsstudiet, samt videreutdanninger i sykepleie:

Alle ukens dager og alle tider på døgnet kan benyttes som praksistid. Studenten bør være oppmerksom på at dagvakter kan begynne kl. 07.00.

Studenter kan ikke påregne tilrettelagte praksisvakter for eksempel for levering og henting i barnehage. Reisetid regnes ikke med i praksistiden.

§ 6–3. *Aktiviteter som gir gyldig fravær*

Følgende aktiviteter gir gyldig fravær:

- Møtedeltakelse i Høyskolen Diakonovas eller studentorganisasjoners regi.
- Offentlige verv.

Studiets faglige krav, studiekrav og eksamener må likevel gjennomføres.

Fravær på grunnlag av nevnte aktiviteter må på forhånd godkjennes ved søknad til Studentadministrasjonen. Søknaden må leveres 2 uker i forveien. Se eget skjema.

Kapittel 6. Praksisstudier

§ 7–1. *Tildeling av praksisplass*

Høyskolen Diakonova har inngått samarbeid om praksisplasser og veiledning med institusjoner i og utenfor Oslo, samt med Oslo kommune og andre kommuner i regionen.

Høyskolen tildeler studenten praksisplass og fordeler studentene på de avtalte praksisplassene.

Studentene må ta imot de praksisplasser som blir tilbudt.

Høyskolen tilstreber at fordeling av praksisplassene kunngjøres senest fire (4) uker før praksisperioden begynner.

§ 7–1–1. *Spesiell tildeling av praksisplass*

Spesiell tildeling av praksisplass ved Høyskolens praksissteder kan gis ut fra gitte kriterier. Søknaden med vedlagt dokumentasjon leveres Studentadministrasjonen. Se eget skjema.

Søknadsfrist:

1. mars for høstesemesteret
1. oktober for vårsemesteret.

Søknader levert etter fristen vil ikke bli behandlet med mindre behovet oppstår akutt. Det må leveres ny søknad om spesiell tildeling av praksissted for hvert semester.

§ 7–2. *Reiseutgifter ved praksisstudier (for studenter ved Bachelorgradsstudiet i sykepleie)*

For studenter som må krysse kommunegrenser i Akershus for å komme til tildelt praksissted dekker Høyskolen Diakonova reiseutgifter på billigste måte fra Oslos bygrense til praksisstedet.

Dette gjelder ikke fordypningspraksis, hospiteringspraksis med fokus på diakoni, observasjonspraksis eller prosjektarbeid.

Dersom studenten søker og får innvilget praksisplass på hjemstedet eller andre steder i inn- og utland dekker ikke Høyskolen Diakonova reise- eller boutgifter.

Krav om refusjon av reiseutgifter leveres senest en uke etter avsluttet praksisstudier. Refusjonsskjema finnes på itslearning og reiseutgiftene må dokumenteres. Studenter som tar deler av studiet i utlandet må foruten reiseutgifter dekke utgifter til opphold, vaksiner, forsikringer med mer. For lån/stipend henvises det til Statens Lånekasse, se www.lanekassen.no.

§ 7–3. *Arbeidsmiljøloven og studentrettigheter*

Studenter vil i sine praksisstudier være vernet av Arbeidsmiljølovens bestemmelser om fullt ut forsvarlig arbeidsmiljø. Arbeidstidbestemmelsene i loven skal følges.

Ved skade

Hvis en student blir skadet i praksisstudier gjelder Folketrygdens bestemmelser om yrkesskade.

Følgende skal gjøres:

- Praksisstedets skademeldingsskjema skal fylles ut snarest med tidspunkt, hva som skjedde, eventuelle skader samt eventuelle vitner.
- Skademeldingsskjema sendes praksisstedets personalavdeling.
- Skademelding til NAV fylles ut og sendes det NAV-kontor som studenten hører til, med kopi til Høyskolen Diakonova.
- Høyskolen Diakonovas skadeskjema fylles ut og leveres Studentadministrasjonen for eventuell videre saksbehandling med høyskolens forsikringsselskap.

Ved fare for inokulasjonssmitte (blodsmitte) skal prosedyrer som gjelder på praksisstedet følges. Forebyggende behandling skal gjøres på samme måte som for helsetjenestens ansatte. Bedriftshelsetjenesten på praksisstedet er ansvarlig for oppfølging, og det skal meldes som angitt over.

§ 7–4. *Taushetsplikt*

Viser til lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 4–6.

En student som i studiesammenheng får kjennskap til noens personlige forhold, har taushetsplikt etter de regler som gjelder for yrkesutøvere på vedkommende livsområde. Studenter ved Høyskolen Diakonova undertegner «Taushetserklæring» innen utgangen av de første to ukene i studiet.

§ 7–5. *Smittevern*

Høyskolen Diakonovas regelverk vedrørende smittsomme sykdommer tar utgangspunkt i gjeldende smittevernlov og forskrifter:

- Lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer,
- Forskrift 5. juli 1996 nr. 700 om forhåndsundersøkelse av arbeidstakere innen helsevesenet – antibiotikaresistente bakterier,
- Smittevern 16 MRSA-veileder, Nasjonalt Folkehelseinstitutt og Helsedirektoratet, utgitt juni 2009.
- Forskrift 13. februar 2009 nr. 205 om tuberkulosekontroll § 3–1.

Høyskolen Diakonova skal forhindre at pasienter i våre praksisfelt smittes med farlige smittestoffer som kan være vanlige i andre land. Friske personer kan bli bærere av smittestoff.

Høyskolens regelverk følger til enhver tid endringer i lov og regelverk vedtatt av nasjonale myndigheter og krav som stilles fra praksisfeltet.

Studenter ved bachelorgradsstudiet og videreutdanningene i sykepleie skal levere egenerklæring både i forhold til MRSA og tuberkulose innen 1. august og 15. desember. Dersom egenerklæring ikke er utfylt og levert på itslearning, innen de fastsatte frister mister studenten muligheten til å starte praksisstudier/kliniske studier. Dette gjelder gjennom hele studietiden.

Studenter som har økt risiko for å være smittet av tuberkulose og/eller MRSA har lovpålagt plikt til å gjennomgå tuberkuloseundersøkelse/testing for meticillinresistente gule stafylokokker (MRSA).

Studenten kan ikke starte praksisstudier før resultatet av undersøkelsen/testen dokumenterer at er smittefri.

Det er ditt ansvar å melde fra dersom du for eksempel i forbindelse med utvekslingsopphold eller ferie har vært i en situasjon hvor du kan ha blitt smittet. Studenter som har oppholdt seg utenfor Norden enten i forbindelse med reiser, delstudier eller praksisstudier i utlandet har ansvar for å informere høyskolen samt å levere påkrevet dokumentasjon til Studentadministrasjonen før de gjenopptar sine studier i Norge.

Krav til bakteriologisk undersøkelse av studenter etter utlandsopphold og praksisstudier

MRSA:

Høyskolens krav om undersøkelse med tanke på Methicillinresistente Stafylococcus Aureus (gule stafylokokker – MRSA) gjelder studenter og ansatte som:

- tidligere har fått påvist MRSA, og ikke har hatt tre negative prøver
- i løpet av de siste 12 måneder har:
  - fått påvist MRSA selv om senere kontrollprøver har vært negative.
  - bodd i samme husstand som MRSA-positive.
  - hatt nærkontakt med MRSA-positive uten å bruke beskyttelsesutstyr.
  - hatt praksisstudier/arbeidet i helsevesenet utenfor Norden.
  - hatt praksisstudier/arbeidet i krigssone, flyktningleir og lignende.
  - vært innlagt i helseinstitusjon i land utenfor Norden.
  - oppholdt seg sammenhengende i mer enn 6 uker i land utenfor Norden.

MRSA-undersøkelse kan gjøres hos fastlege. Resultatet må foreligge dokumentert negativt før studenten kan begynne i praksisstudier.

Tuberkulose

Viser til forskrift 13. februar 2009 nr. 205 om tuberkulosekontroll § 3–1.

Studenter plikter å gjennomgå tuberkuloseundersøkelse med Mantoux-test og røntgenundersøkelse av lungene:

- hvis de har oppholdt seg i utlandet i mer enn tre (3) måneder i løpet av de siste tre årene i land med høy forekomst av tuberkulose
- hvis de har hatt kontakt med tuberkuløs smitte eller på andre måter kan ha vært utsatt for smitte.

Tuberkulosekontroll utføres ved den lokale helsestasjon.

Vaksinering mot Hepatitt A og B – TWINRIX

I forbindelse med praksisstudier vil studenter innenfor helsetjenesten møte mennesker som er bærere av smittestoffer som overføres via blod eller andre kroppsvæsker. Høyskolen Diakonova anbefaler at studenter sørger for vaksinering mot hepatitt A og B. For å sikre best mulig beskyttelse anbefales TWINRIX som er en kombivaksine som gis i tre (3) doser (dato – 1 md. – 6 md.). Utgifter til vaksinasjon dekkes av studenten.

§ 7–6. *Veiledning og vurdering ved praksisstudier*

Praksisvurderingen skal være en kontinuerlig og obligatorisk del av praksis-undervisningen.

Ved vurdering av praksisstudier brukes karakteren Bestått/Ikke bestått. Karakteren Ikke bestått i praksisstudier kan ikke påklages. Klage over formell feil kan påklages til Klagenemnda ved Høyskolen Diakonova.

Ved ikke bestått praksis har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle perioden én (1) gang til med neste kull. Når det foreligger særlige grunner, kan studenten skriftlig søke Styret om å få tilrettelagt en tredje periode.

Studiekrav samt kriterier for Bestått/Ikke bestått karakter i praksisstudier er beskrevet i aktuell studieplan/modulprogram.

For Bachelorgradsstudiet:

Hvis det oppstår tvil om praksisstudiet kan godkjennes, skal studenten ved midtvurdering eller senest 3 uker før avsluttet periode få en skriftlig melding. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene. Dersom studenten i slutten av praksisperioden viser handling/adferd som åpenbart ikke gir grunnlag for å bestå praksis, kan studenten likevel få karakteren Ikke bestått selv om forutgående skriftlig melding ikke er gitt, jf. forskrift 25. januar 2008 nr. 128 til rammeplan for sykepleierutdanning § 5 Praksisvurdering.

§ 7–7. *Regler for legemiddelhåndtering i praksisstudier for studenter ved Bachelorgradsstudiet*

Viser til:

Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell (helsepersonelloven) § 5.

Forskrift 3. april 2008 nr. 320 om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp § 4.

Regler for medikamenthåndtering i praksis er absolutte.

Studenter i 2. og 3. studieår skal kontrolleres av sykepleier ved *all* håndtering av medikamenter, inkludert injeksjoner.

Dette gjelder også i hjemmesykepleie.

§ 7–8. *Regler for arbeidstøy for studenter ved bachelorgradsstudiet og videreutdanninger i sykepleie*

Hensikten med arbeidstøy er å ha et antrekk som er hygienisk og praktisk i bruk, gir et estetisk inntrykk og som identifiserer en som sykepleier/sykepleierstudent.

Ved bruk av arbeidstøy på ferdighetssenteret eller i praksisstudier gjelder følgende:

- arbeidstøyet skal være rent, helt og ha riktig størrelse

– av hygieniske grunner skal arbeidstøy som kommer fra praksisstedet aldri vaskes hjemme
– navneskilt med Diakonovas logo, fornavn og tittel, brukes på arbeidstøyet.

Ved bruk av privat tøy (for eksempel i hjemmesykepleien):

– bruk rent, helt og nøytralt tøy
– velg klær som kan vaskes på 60 grader
– vask/skift tøyet etter hver arbeidsdag. Det frarådes å bruke arbeidstøyet hjemme
– navneskilt med Diakonovas logo, fornavn og tittel brukes.

Til arbeidstøy for sykepleiere/sykepleierstudenter gjelder følgende retningslinjer:

– *Hår:*
  Rent, velstelt hår. Håret må ikke falle frem i ansiktet eller henge nedenfor kraven. Langt hår må settes opp. Spenner/strikk må kunne vaskes/desinfiseres. Skjegg må være kort og velpleiet.
– *Negler:*
  Kortklipte negler uten neglelakk.
– *Smykker:*
  Det skal ikke brukes noen form for smykker til arbeidsdrakten, heller ikke giftering, ørepynt eller piercing.
– *Armbåndsur:*
  Armbåndsur skal ikke brukes, men klokke festes til arbeidsdrakten.
– *Sminke:*
  Sminke skal være diskret.
– *Dufter:*
  Dufter av parfyme og deodoranter må unngås.
– *Røyking og bruk av snus er ikke tillatt i arbeidsdrakten.*

Det vises til ev. spesielle bestemmelser ved det enkelte praksissted.

§ 8. *Internasjonalisering/delstudier i utlandet*

Studenter ved Høyskolen Diakonova har anledning til å gjennomføre deler av sin utdanning i utlandet. Høyskolen tar også imot studenter fra utlandet.

§ 8–1. *Studenter fra utlandet*

Høyskolen Diakonova tar imot studenter fra de utenlandske universiteter og høyskoler som det foreligger samarbeidsavtaler med.

Det stilles bestemte faglige krav til innreisende studenter, og i tillegg kreves følgende:

– undertegnet taushetsløfte
– negativ MRSA-prøve
– gjennomgå tuberkuloseundersøkelse der dette er aktuelt.

§ 8–2. *Bachelorgradsstudiet i sykepleie*

§ 8–2–1. *Ett semester ved et utenlandsk universitet*

Studenter kan søke om å få gjennomføre et semester ved et utenlandsk universitet:

– Studenten kan søke om å gjennomføre sitt 4. semester ved et av de universiteter Høyskolen Diakonova har samarbeidsavtale med.
– Studieinnholdet ved det utenlandske universitetet skal tilsvare studieinnholdet ved Diakonova både når det gjelder innhold, nivå og studiepoeng.
– Høyskolen Diakonova skal godkjenne kurs og studiepoeng.
– Det lages en avtale med godkjenning av studieinnhold og studiepoeng mellom Diakonova, det utenlandske universitetet og studenten i forhold til European Credit Transfer System – ECTS-systemet.
– Studenten er fortsatt å regne som Diakonova-student, men tilegner seg den formelle delen av det gjeldende studium ved en utenlandsk institusjon.
– Under utenlandsstudier må SiO-avgift betales.

Søknad leveres Studentadministrasjonen innen fastsatte frister. Se søknadsskjema.

Søknad levert etter frist behandles ikke.

Ved avslag på søknaden har søkeren mulighet til å klage i henhold til forvaltningsloven. Viser til § 16. Klagebehandling.

Søknadsfrister for semesterstudier i utlandet:

For neste vårsemester: 1. mars foregående år
For neste høstsemester: 1. oktober foregående år.

Studenten har selv ansvar for søknad, visum, forsikringer, ev. vaksinasjoner og for alle utgifter under delstudier i utlandet

Kriterier for delstudier i utlandet

Studenten må:

– ha gjennomført og bestått alle tidligere praksisstudier og eksamener
– ha minst C som karakternivå ved Høyskolen Diakonova
– ha vist selvstendighet og målrettet arbeid i praksisstudier

– beherske landets administrasjonsspråk eller engelsk
– vise personlig egnethet. Studenten kan bli innkalt til intervju.

Høyskolen Diakonova har mulighet til å tilbakekalle godkjenning av studieopphold i utlandet hvis studenten ikke har forventet studieprogresjon eller opprettholder karakternivået før avreise.

Studenten må fylle ut skjema med kontaktopplysninger (adresse, telefon og e-post), samt kontaktdata på nærmeste pårørende.

Etter at studenten har fullført ett semester ved et utenlandsk universitet, skal følgende leveres Studentadministrasjonen ved Diakonova:

– dokumentasjon på gjennomført studie med studiepoeng og karakter
– underskrevet ECTS-avtale
– dokumentasjon på negativ MRSA-prøve
– eventuelt dokumentasjon på tuberkulosetest
– rapport fra utenlandsoppholdet i henhold til retningslinjer.

Studenten kan ikke starte praksisstudier i Norge før dokumentert negativ MRSA-prøve foreligger.

§ 8–2–2. *Praksisstudier i utlandet*

Studenter ved Bachelorgradsstudiet kan søke om å få gjennomføre praksisstudier i utlandet i:

– 4. eller 5. semester – praksisstudier i psykisk helsevern og hjemmesykepleie. Praksisstudiene gjennomføres delvis i Norge og delvis i Narva, Estland.
– 5. eller 6. semester – fokusbaserte studier – se modulprogram 10.
– 6. semester – diakoni – se modulprogram 12.

Søknad leveres Studentadministrasjonen innen fastsatte frister. Se søknadsskjema.

Søknad levert etter frist behandles ikke. Ved avslag på søknaden har søkeren mulighet til å klage i henhold til forvaltningsloven.

Søknadsfrist for praksisstudier i utlandet:

For høstsemesteret: 1. mars samme år.
For vårsemesteret: 1. oktober foregående år.

Kapittel 7. Studiekrav

§ 9. 1. *Studiekrav*

Studiekrav er obligatorisk arbeidskrav som er knyttet til gjennomføringen av en modul eller et kurs.

Studiekrav må være gjennomført innen gitte frister for å kunne gå opp til eksamen eller få godkjent modul/kurs. Studieleder kan fravike denne bestemmelsen.

Gruppeoppgave med fremlegg

Dersom studiekravet er en gruppeoppgave med fremlegg forutsettes det at samtlige gruppemedlemmer er ansvarlige for oppgaven og deltar i fremlegget. Dersom et enkelt gruppemedlem har fravær fra fremlegg grunnet sykdom dokumentert med legeerklæring, kan studenten, etter søknad, allikevel få godkjent studiekravet.

Ved fravær fra hele gruppearbeidet grunnet sykdom dokumentert med legeerklæring gis et individuelt studiekrav etter avtale med studieleder. Søknad sendes Studentadministrasjonen.

Bestemmelser vedrørende gjennomføring og godkjenning av det enkelte studiekrav er angitt i studieplanen.

§ 10. *Annullering av eksamen*

Høyskolen Diakonova kan annullere eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs hvis studenten ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller har fusket eller forsøkt å fuske ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.

Hvis fusk oppdages etter at sensur har falt har Høyskolen Diakonova rett til å annullere karakteren.

Annullering av fritak fra eksamen eller prøve

Høyskolen Diakonova kan selv annullere fritak for eksamen eller prøve, hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden. Adgangen til annullering foreldes ikke.

Konsekvenser ved annullering

Ved avgjørelse om annullering av eksamen eller fritak i henhold til universitets- og høyskoleloven § 14–1 og § 14–2 skal eventuelt vitnemål eller karakterutskrift tilbakeleveres til Høyskolen Diakonova ev. annen institusjon. Blir ikke vitnemålet eller karakterutskriften tilbakelevert institusjonen i rett tid, kan denne kreve namsmannens hjelp til tilbakelevering i samsvar med reglene i tvangsfullbyrdelseslovens kap. 13. Hvis vitnemålet kan danne grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal Høyskolen Diakonova gi melding om annulleringen til vedkommende myndighet.

§ 11. *Vitnemål og Diploma Supplement*

Vitnemål og karakterutskrift

Vitnemål for oppnådd bachelorgrad angir gradens faglige innhold – Bachelor i sykepleie. Vitnemålet skrives ut på norsk.

Vitnemål for fullført studieprogram eller videreutdanning/årsstudium som ikke gir grad skal opplyse om grunnlaget for utstedelse av vitnemålet.

Mindre enheter eller ikke fullførte grader dokumenteres ved karakterutskrift.

På vitnemål og karakterutskrifter skal det angis i hvilket semester karakteren er oppnådd. Hvis en student etter fullført videreutdanning/årsstudium eller grad på nytt avlegger eksamen i emne eller fag som inngår i vedkommende fageksamen og grad, utstedes ny karakterutskrift.

Høyskolen Diakonova utsteder vitnemål bare én gang for det enkelte studieprogram eller den enkelte utdanning.

Høyskolen Diakonova kan likevel ved tap av vitnemål utstede duplikat, mot en avgift.

Vitnemål kan tidligst utstedes når alle klagefrister er ute.

Diploma Supplement

Ved bestått bachelorgrad i sykepleie utstedes et eget vitnemålstillegg på engelsk, Diploma Supplement. Dette gir en nærmere beskrivelse av det norske utdanningssystem samt av kandidatens utdanning.

Kapittel 8. Regler for sykefravær

§ 12–1. *Om sykefravær*

Fravær fra praksisstudier meldes til praksisstedet.

§ 12–2. *Ved fremmøtepliktig undervisning*

Se § 6–2–1.

§ 12–3. *Ved eksamen*

Studenter som har gyldig fravær fra ordinær skoleeksamen, eller som har gyldig grunn til ikke å levere hjemmeeksamen, mister ikke ett (1) eksamensforsøk, men har rett til ny eksamen. Kandidaten blir automatisk oppmeldt til neste eksamen arrangeres.

Som gyldig grunn til fravær fra eksamen regnes sykdom med legeerklæring.

Ikke gyldig forfall fra eksamen regnes som ett benyttet eksamensforsøk.

Ny eksamen må avlegges og være bestått innen utgangen av semesteret etter at ordinær eksamen var satt opp. Hvis studenten ikke består eksamen innen utgangen av påfølgende semester etter at ordinær eksamen var satt opp, blir studenten permittert til eksamen er bestått – maksimum ett år. Studiet kan påbegynnes igjen ved neste gjennomføring av aktuell modul eller semester.

Sykdom under skoleeksamen

Ved sykdom under skoleeksamen må legeerklæring fra lege være utstedt senest den aktuelle eksamensdagen. Forfall til eksamen skal meldes senest kl. 15.00 på eksamensdagen pr. telefon til Studentadministrasjonen eller e-post post@diakonova.no. Legeerklæring skal leveres studentadministrasjonen senest tre (3) dager etter utstedt dato.

Sykdom under hjemmeeksamen: Se forskrift for eksamen ved Høyskolen Diakonova § 1–6.

Sykdom ved gruppeeksamen

Dersom et enkelt gruppemedlem har fravær grunnet sykdom, dokumentert med legeerklæring, kan studenten etter søknad få innvilget å levere individuell eksamensoppgave. Legeerklæringen må, i dette tilfelle, være utstedt av lege som dokumenterer at sykdomstilfellet inntrådte minimum to (2) dager før innleveringsfrist.

§ 12–4. *Ved praksisstudier*

Det er 100 % fremmøteplikt til praksisstudier.

§ 12–5. *Ved studiekrav*

Gruppeoppgave med fremlegg

Dersom studiekravet er en gruppeoppgave med fremlegg forutsettes det at samtlige gruppemedlemmer er ansvarlige for oppgaven og deltar i fremlegget. Dersom et enkelt gruppemedlem har legitimert fravær fra fremlegg grunnet sykdom dokumentert med legeerklæring som dokumenterer sykdom, kan studenten allikevel etter søknad få godkjent studiekravet.

Ved fravær fra hele gruppearbeidet grunnet sykdom dokumentert med legeerklæring, gis et individuelt studiekrav.

Individuell oppgave med fremlegg

Dersom studiekravet er en individuell oppgave med fremlegg for medstudenter, kan studenten ved sykdom dokumentert med legeerklæring, gis et individuelt studiekrav.

§ 12–6. *Dokumentasjon ved sykefravær*

Som gyldig dokumentasjon for sykefravær godkjennes legeerklæring. Dokumentasjonen skal leveres Studentadministrasjonen senest tre (3) virkedager etter utstedt dato.

Kapittel 9. Permisjonsbestemmelser inkludert gjenopptakelse av studiet etter permisjon

§ 13–1. *Generelt om permisjon*

Permisjon innvilges kun etter skriftlig søknad. Permisjonssøknad sendes Høyskolen Diakonova senest fire (4) uker før permisjonen påbegynnes. I søknaden skal perioden det søkes om permisjon være presisert. Se eget skjema.

Søknadsfristen gjelder alle permisjoner, unntatt der behovet for permisjon har oppstått plutselig og uventet eller ved akutte tilfeller. Søknader som leveres etter fristen vil bli vurdert individuelt.

Høyskolen Diakonova innvilger maksimum ett (1) års permisjon, unntatt ved svangerskap og fødsel eller dokumentert sykdom.

Hvis studenten ikke gjenopptar sine studier etter ett år vil studenten normalt miste sin studierett, med mindre permisjonen er forlenget.

Ved permisjon utover ett år gjøres det en faglig vurdering på hvilket nivå studenten kan gjenoppta studiene. Høyskolen Diakonova kan kreve at studenten gjennomfører deler av studieprogrammet på nytt.

Studenter som får karakteren F eller ikke bestått på eksamener, studiekrav, medikamentregningsprøve eller praksisstudier som gjør at de ikke kan følge ordinært studieløp, vil bli permittert inntil kravet er oppfylt, maksimalt ett år. Studiene kan tidligst gjenopptas ved neste gjennomføring av aktuell modul eller semester.

Studenter som avbryter utdanningsforløpet av andre grunner, vil etter søknad, kunne gjenoppta studiene dersom det er ledig studieplass.

Rettighetspermisjoner

Studenter får alltid innvilget permisjon ved dokumentert sykdom, adopsjon, svangerskap og fødsel. Ved dokumentert sykdom, svangerskap og fødsel kan permisjon gis utover ett år på bakgrunn av ny søknad hvor behovet for forlenget permisjon er dokumentert.

Studenten har rett til permisjon fra studiene under svangerskap og etter fødsel i henhold til arbeidsmiljølovens § 12–1 til § 12–5 og § 12–7 så langt de passer. Studenten har rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen under forutsetning av at søknad om gjenopptakelse av studiene er sendt i henhold til gitte frister.

Studenten har ikke rett til ammefri i praksisstudier og undervisning, men kan søke om spesiell tildeling av praksissted og tilrettelegging av eksamen i henhold til gjeldende regelverk.

§ 13–2. *Gjenopptakelse av studiet etter permisjon*

Søknad om gjenopptakelse av studiet etter permisjon sendes Studentadministrasjonen på eget skjema innen følgende frister:

1. mars for å starte høstsemester.
1. oktober for å starte vårsemester.

Søknad om å gjenoppta studieplass vurderes etter følgende kriterier:

1. Studenter med rettighetspermisjoner
2. Studenter som har avbrutt utdanningsforløpet pga. ikke bestått eksamen, studiekrav eller praksisstudier
3. Studenter som har avbrutt utdanningsforløpet av andre grunner enn de som er nevnt over.

Studenter som ikke overholder de gitte frister er ikke garantert studieplass påfølgende semester. Studenter som ikke søker om gjenopptakelse av studiene eller forlengelse av permisjonen før utløpt permisjonstid mister studieretten.

Studenter i videreutdanninger/årsstudier som skal gjenoppta sine studier etter endt permisjon påbegynner studiene igjen med aktuelle kull på det nivå i studiene der denne var før permisjonen startet. Det vises for øvrig til studieplan for den enkelte utdanning.

§ 14. *Skikkethetsvurdering*

Viser til:
Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 4–10 og § 4–11.
Forskrift 30. juni 2006 nr. 859 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning § 2 og § 6.
Rundskriv F–2006–14 fra Kunnskapsdepartementet.

Høyskolen Diakonova følger bestemmelser for skikkethetsvurdering for bachelorutdanningene i helse- og sosialfag. Det er oppnevnt en skikkethetsnemnd som behandler saker som vedrører skikkethetsvurdering av studenter. En student som ikke er skikket for yrket skal utestenges fra studiet. Klagenemnda ved Høyskolen Diakonova fatter vedtak etter innstilling fra Skikkethetsnemnd.

Skikkethetsnemnd

Løpende skikkethetsvurdering av alle studenter skal foregå gjennom hele studiet og skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som helse- eller sosialpersonell.

En student som utgjør en mulig fare for pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet er ikke skikket for yrket.

Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Forvaltningslovens regler om saksbehandling kommer til anvendelse ved særskilt skikkethetsvurdering, se også forskriften § 4–12.

Sammensetning og oppnevning:

Skikkethetsnemnd skal oppnevnes av styret selv, og skal bestå av:

– en faglig leder for avdeling eller fakultet

– en faglig studieleder eller tilsvarende funksjon
– to representanter fra praksisfeltet
– to faglærere
– to studentrepresentanter
– en ekstern representant med juridisk embetseksamen.

Medlemmer oppnevnes for tre (3) år av gangen. Studentrepresentantene oppnevnes for ett (1) år.

Leder for Høyskolen er nemndas leder.

Møteordning:

Minst to tredjedeler av nemndas medlemmer skal være til stede ved saksbehandlingen.

Institusjonsansvarlig:

Styret oppnevner en ansatt ved institusjonen som institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen.

§ 15. *Utestenging og bortvisning*

Utestenging og bortvisning reguleres i de til enhver tid gjeldende bestemmelser i lov om universiteter og høyskoler, jf. § 4–7, § 4–9, § 4–10, og § 4–11.

§ 16. *Klagebehandling*

Viser til lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (offentleglova), lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) og Rundskriv F–2006–5 Veiledning i behandling av klagesaker ved institusjoner under universitets- og høyskoleloven.

Hvor skal klagen sendes?

Alle klager fra studenter ved Høyskolen Diakonova skal sendes til Studentadministrasjonen.

Informasjons- og opplysningsplikt

Høyskolen Diakonova har plikt til å opplyse studenter om deres rettigheter i forbindelse med klagesaker. Alt som kan sies å være av betydning for studenters rettssikkerhet, skal det opplyses om i god tid. Dette gjelder både opplysninger om klagerett, klagefrist og formelle krav til klagen, og opplysninger om eventuelle særskilte rettigheter, for eksempel krav på gratis advokatbistand. Manglende opplysninger om denne type rettigheter kan føre til at et vedtak må kjennes ugyldig fordi det foreligger saksbehandlingsfeil, jf. fvl. § 41. Manglende opplysninger om klagerett og klagefrist kan føre til at klagen må behandles selv om klagefristen er oversittet, jf. fvl. § 31.

Tidsfrist for å klage

Klager skal fremsettes skriftlig innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til den det gjelder, eller det tidspunkt hvor den det gjelder kunne gjøre seg kjent med vedtaket, jf. fvl. § 29 første ledd.

Hva skal klagen inneholde?

Klagen skal inneholde informasjon om vedtaket det klages på og den endring som ønskes. Det anbefales at klagen begrunnes.

Domstolsprøving

Studentene kan bringe vedtak om bortvisning, utestenging og manglende skikkethet inn for domstolsprøving. Slikt søksmål må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger, jf. univl. § 4–11 første ledd. Høyskolen Diakonova skal dekke alle omkostninger ved søksmålet, jf. univl. § 4–8 femte ledd, § 4–9 sjuende ledd og § 4–10 femte ledd.

§ 16–1. *Klagerett*

Studenter ved Høyskolen Diakonova har klagerett på vedtak som kan defineres som enkeltvedtak. Enkeltvedtak er vedtak som er av faktisk og direkte betydning for en persons rettigheter og plikter.

Enkeltvedtak kan påklages.

Klage over et enkeltvedtak kan som regel ikke endres til skade for klager.

Sensur regnes også som et enkeltvedtak. Se forskrift for eksamen ved Høyskolen Diakonova § 1–11, om klagerett og klagebehandling ved eksamen.

Den som har vært oppe til eksamen eller prøve har klagerett over formelle feil og bedømmelsen av egne prestasjoner ved den aktuelle eksamen/prøven.

Bedømmelsen av praksisopplæring som på grunn av sin egenart ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Dersom det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, kan studenten klage over formelle feil innen tre (3) uker etter at han eller hun burde være kjent med de forhold som begrunner klagen.

Den som klager må være part i saken eller ha rettslig klageinteresse, jf. fvl. § 28 første ledd. I saker om bortvisning og utestenging er studenten vedtaket retter seg mot alltid part i saken. Krav om rettslig klageinteresse betyr at vedtaket må ha klare virkninger for den som klager på vedtaket. Det vil si at en som ikke er part, likevel vil kunne ha rettslig klageinteresse fordi vedtaket har faktiske konsekvenser for personen.

§ 16–2. *Klageinstans*

Det følger av fvl. § 28 første ledd at det alminnelige utgangspunktet er at et forvaltningsvedtak kan påklages til det organ som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har fattet vedtaket.

Klagen skal sendes til det forvaltningsorgan som har fattet vedtaket, jf. fvl. § 32 første ledd bokstav a. Ved Høyskolen Diakonova skal klager sendes til Studentadministrasjonen som saksbehandler klagen.

Dersom Studentadministrasjonen på vegne av forvaltningsorganet opprettholder vedtaket, oversendes saken til Høyskolen Diakonovas klagenemnd for behandling, jf. fvl. § 2 tredje ledd. Dersom underinstansen ikke har gjort de nødvendige forundersøkelsene, kan Klagenemnda sende saken tilbake til underinstansen.

Selv om klagefristen er oversittet, kan både Studentadministrasjonen og Klagenemnda velge å ta klagen til behandling dersom klager ikke kan lastes for å ha oversittet klagefristen eller fordi det foreligger andre særlige grunner, jf. fvl. § 31.

Institusjoner under universitets- og høyskoleloven er pålagt å opprette en egen klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter styrets bestemmelse, andre klagesaker for studentene, jf. univl. § 5–1 første ledd. Det innebærer at institusjonens klagenemnd er klageinstans for samtlige enkeltvedtak som fattes ved institusjonen, herunder som utgangspunkt også enkeltvedtak som er fattet av institusjonens styre. I tillegg kan institusjonens klagenemnd i bestemte saker etter styrets bestemmelse fatte vedtak som første instans. Dette gjelder saker etter univl. § 4–7, § 4–8 og § 4–10. (Enkeltvedtak som berører annullering av eksamen eller prøve, samt utestenging og bortvisning.)

I saker hvor Diakonovas styre eller klagenemnd fatter vedtak som første instans, er departementet klageinstans. Dette gjelder med mindre det er fastsatt særskilte klageordninger, jf. univl. § 5–1 sjuende ledd.

Departementet har per i dag opprettet to nasjonale klagenemnder og en egen nemnd for behandling av politiattestsaker:

- Nasjonal klagenemnd for opptak gjennom Samordna opptak (ikke ved lokalt opptak).
- Felles klagenemnd for studenter.
- Nasjonal nemnd for politiattest saker.

§ 16–3. *Saksbehandling ved klagesaker (for klage på karakter, se forskrift for eksamen)*

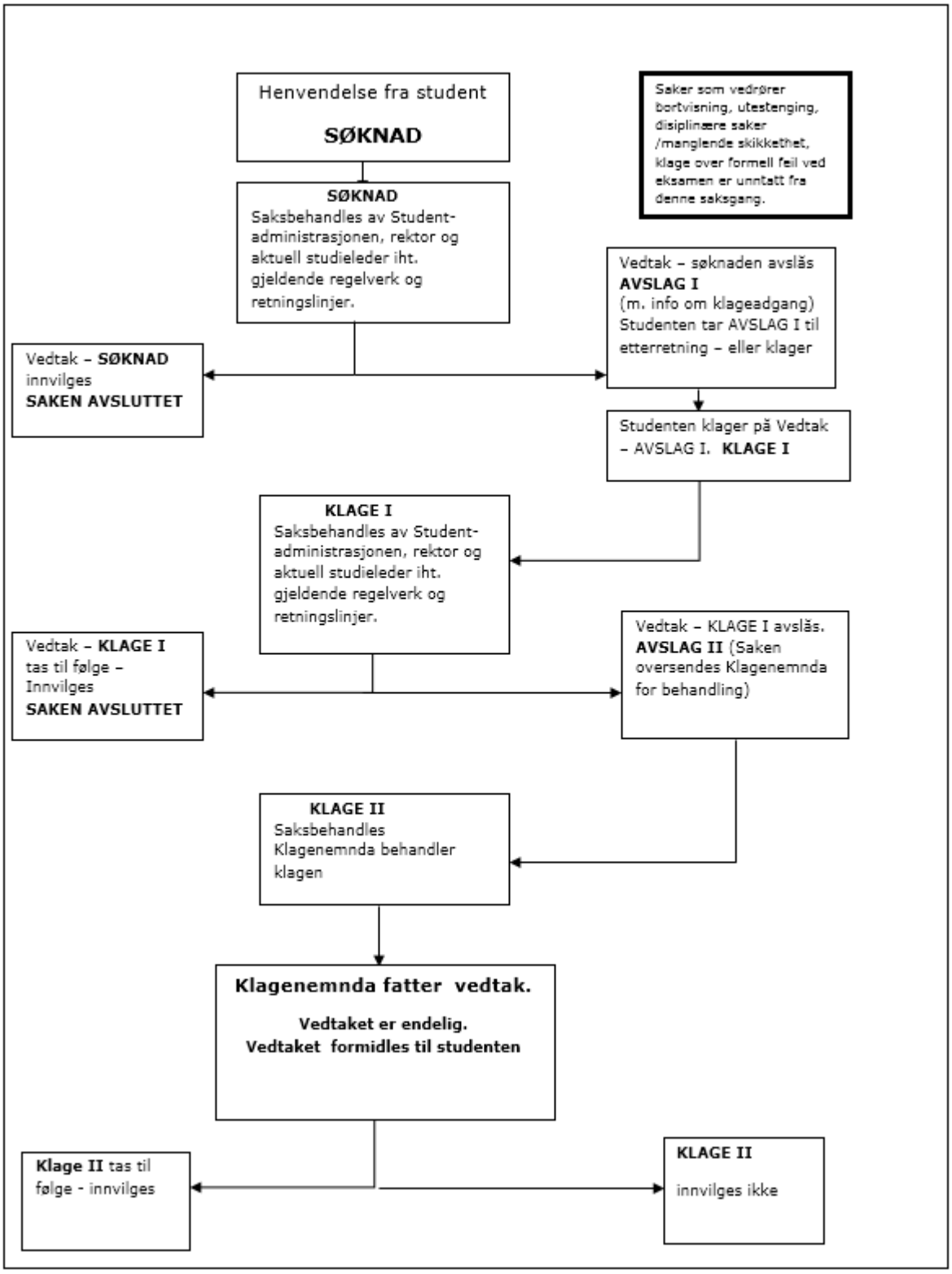

§ 16–3–1. *Underrettelse om enkeltvedtak*

Studentadministrasjonen ved Høyskolen Diakonova treffer enkeltvedtak på bakgrunn av gjeldende regelverk og eller retningslinjer. Når det gjelder saker av faglig karakter er Studentadministrasjonen formidler av enkeltvedtak på vegne av rektor eller aktuell studieleder dersom denne myndighet er delegert vedkommende stilling.

Studentadministrasjonen skal sørge for at partene underrettes om vedtaket så snart som mulig, jf. fvl. § 27 første ledd. Sammen med underretning om vedtaket skal det informeres om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage, jf. fvl. § 27 tredje ledd.

For klagesaker gjelder en absolutt frist på ett år.

§ 16–3–2. *Klageinstans og vilkår for å behandle klagen*

Klagen skal sendes til det forvaltningsorgan som har fattet vedtaket, jf. fvl. § 32 første ledd bokstav a. Ved Høyskolen Diakonova skal klager over enkeltvedtak sendes Studentadministrasjonen.

Studentadministrasjonen skal forberede saken for klageinstansen, som er det organ som er nærmest overordnet det organ som har fattet vedtaket.

Studentadministrasjonen skal i sin saksbehandling foreta de undersøkelser som klagen gir grunn til.

Den instans som har fattet enkeltvedtaket skal med bakgrunn i klagen ta fornyet stilling til saken og kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet, jf. fvl. § 33 annet ledd. Klagebehandlingen skal også ta stilling til om vilkårene for å behandle klagen foreligger, og skal avvise saken dersom den finner at disse ikke foreligger.

Selv om klagefristen er oversittet, kan både første instans og klageinstans velge å ta klagen til behandling dersom klager ikke kan lastes for å ha oversittet klagefristen eller fordi det foreligger andre særlige grunner, jf. fvl. § 31.

§ 16–3–3. *Utsatt iverksettelse av vedtaket (oppsettende virkning)*

Hovedregelen er at vedtaket trer i kraft straks. At vedtaket trer i kraft straks betyr ikke at eventuelle reaksjoner må gjøres gjeldende fra vedtakets dato. For eksempel kan det fastsettes i vedtaket at en utestengingsperiode ikke begynner å løpe før en viss dato.

Utsatt iverksetting er en egen beslutning om at førsteinstansvedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Regler om dette fremgår av fvl. § 42. Ved søksmål kan det besluttes utsatt iverksetting frem til det foreligger endelig dom. Både førsteinstansen og klageinstansen kan beslutte utsatt iverksetting av vedtaket.

§ 16–3–4. *Overordnede krav til saksbehandling*

All klagebehandling ved Høyskolen Diakonova skal følge visse grunnleggende forvaltningsmessige prinsipper. Disse gjelder først og fremst på ulovfestet grunnlag, men enkelte fremgår også direkte av bestemmelser i forvaltningsloven. Prinsippene som omtales nedenfor er primært knyttet opp mot klagebehandlingen, men er samtidig sentrale prinsipper for saksbehandlingen når det fattes enkeltvedtak i første instans.

Krav til hjemmel (rettsgrunnlag)

Det såkalte legalitetsprinsippet sier at alle inngripende vedtak må ha hjemmel, og som utgangspunkt skal denne følge av lov eller forskrift. Inngripende vedtak er vedtak som medfører endringer som er til ugunst for en persons frihet eller grunnleggende rettigheter. Manglende hjemmel kan føre til at vedtaket må kjennes ugyldig.

Forholdsmessighet

Det er et grunnleggende krav i forvaltningsretten at det må være et visst samsvar mellom handling og reaksjon. Vurderingen av om et vedtak er forholdsmessig bør bygge på en totalvurdering der både allmennpreventive og individualpreventive hensyn kan tillegges vekt.

Likebehandling

Det er et alminnelig utgangspunkt i forvaltningsretten at like tilfeller skal behandles likt. Dette gjelder på institusjonsnivå, men også i en nasjonal sammenheng. Institusjonene bør derfor merke seg de vedtak som fattes i den felles nasjonale klagenemnda, og anse disse som relevante rettskilder for institusjonens saksbehandling.

Krav til forutberegnelighet

Vedtak som fattes må være forutsigbare. Forvaltningsrettslige krav til hjemmel, forholdsmessighet og likebehandling er med på å ivareta forutberegneligheten. Forutberegneligheten kan ivaretas blant annet ved å påse at internt regelverk og avgjørelser av betydning for studentene kunngjøres på en tydelig og tilgjengelig måte, samt ved å praktisere offentlighet.

Krav om habilitet

Regler om habilitet følger av fvl. § 6. Bestemmelsens første ledd bokstav a til e angir positivt når en offentlig tjenestemann er inhabil. Annet ledd gir en generell regel om at det alltid skal vurderes om det finnes andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til tjenestemannens upartiskhet. Det følger av tredje ledd i bestemmelsen at en tjenestemann som er direkte underlagt en annen tjenestemann, også er inhabil når overordnede tjenestemann er det. Reglene om inhabilitet kommer ikke til anvendelse når det er åpenbart at tjenestemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt, jf. fjerde ledd.

For vedtak om bortvisning, utestenging og manglende skikkethet

For vedtak om bortvisning, utestenging og manglende skikkethet, stiller universitets- og høyskoleloven strengere krav til saksbehandlingen enn det som følger av forvaltningsloven.

For det første gjelder et krav om to tredels flertall for vedtak som fattes av styret selv eller i institusjonens klagenemnd om utestenging, bortvisning og manglende skikkethet, jf. univl. § 4–8 fjerde ledd og § 4–10 fjerde ledd. I tillegg gjelder det etter univl. § 4–8 første ledd et krav om skriftlig advarsel fra styret før det kan fattes vedtak om bortvisning eller utestenging etter denne bestemmelsen.

Se også § 16 Domstolsprøving.

Saksbehandlingstid

Klageinstansen skal forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold, jf. forvaltningsloven § 11a. Dersom det tar mer enn en måned å behandle et enkeltvedtak, skal det sendes ut foreløpig svar. Det foreløpige svaret skal oppgi grunnen til at det tar lengre tid, og dersom det er mulig angi når svar kan forventes, jf. fvl. § 11a.

§ 16–4. *Klagenemnd ved Høyskolen Diakonova*

Mandat:

Klagenemnda er opprettet av styret og skal behandle følgende klager fra studentene:

1. Klager over enkeltvedtak (som 2. instans).
2. Klagenemnda avgjør også saker på vegne av styret, jamfør lov om universiteter og høyskoler:
   - § 5–2 Klager over formelle feil ved eksamen.
   - § 4–7 Annullering av eksamen eller prøve.
   - § 4–8 Utestenging eller bortvisning.
   - § 4–9 Utestenging grunnet straffbare forhold.
   - § 4–10 Utestenging etter skikkethetsvurdering.

Klagenemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages (§ 5–1 punkt 5), med unntak av klagesaker som vedrører:

- § 4–7 Annullering av eksamen eller prøve.
- § 4–8 Utestenging eller bortvisning.
- § 4–9 Utestenging grunnet straffbare forhold.
- § 4–10 Utestenging etter skikkethetsvurdering.

Klageinstans for saker som vedrører annullering av eksamen, skikkethet, bortvisning og utestenging er departementets felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 4–7 til § 4–10.

Klagenemnda kan etter innstilling fra egen skikkethetsnemnd vedta at en student ikke er skikket for yrket. En student som ikke er skikket for yrket, kan utestenges fra studiet.

Sammensetning og funksjonstid

Klagenemnda består av 5 medlemmer med personlige varamedlemmer. Funksjonstiden er tre (3) år. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere. To (2) ansatte medlemmer fra undervisningspersonalet. To (2) studentmedlemmer.

Møteordning:

Klagenemnda er vedtaksfør når leder eller varamedlem for leder og to andre medlemmer er til stede.

Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestenging og bortvisning fattes med minst to tredjedels flertall.

Klagenemnda møter ved behov.

§ 17. *IT-reglement for ansatte og studenter ved Diakonova*

IT-reglementet skal bidra til at IT-ressursene utnyttes i tråd med Diakonovas mål og strategier, forhindre at IT-ressursene misbrukes til ulovlig eller uakseptabel virksomhet og beskytte IT-ressursenes funksjonalitet og informasjonsinnhold mot ødeleggelse, uønsket endring eller uønsket innsyn.

Dette reglement gjelder for ansatte og studenter ved Diakonova, som brukere av:

- virksomhetens IT-ressurser
- IT-ressurser inkluderer datarom, datamaskiner, skrivere og annet IT-utstyr, programvare, elektronisk lagret informasjon, datanett og IT-systemer utenfor virksomheten som kontaktes via Diakonovas datanett.

§ 17–1–1. *Adgangsrettigheter til IT-ressurser ved Diakonova*

- Ved underskrift av ansettelseskontrakt/godkjenning av studieplan bekrefter man som ansatt/student at man er kjent med og slutter seg til reglementet for IT-bruk ved Diakonova.
- Ansattes og studenters brukerkonto og dataområder slettes når brukerforholdet opphører (ansatte slutter, studentens normerte studietid er ute eller studenten slutter ved studiet). Ansatte og studenter som slutter ved Diakonova må selv sørge for å ta kopi av data som skal bevares. De har også plikt til å sørge for at data og systemer som Diakonova eier, eller har rettigheter til, sikres for senere bruk, samt å levere tilbake lånt IT-utstyr og slette utlånte kopier av Diakonovas programvare fra egne datamaskiner.

§ 17–1–2. *Bruk av dataanlegget*

- Brukernavn og passord er personlig adgangskode til datanettet.
- Passord skal holdes hemmelig.
- Studentbrukere skal alltid logge seg ut av nettet når arbeidet ved datamaskinen er avsluttet.
- Studenter og ansatte skal bidra til å forhindre at uautoriserte personer får tilgang til bruk av Diakonovas datamaskiner, datanett eller lokaler hvor datautstyr er tilgjengelig.
- Hvis det oppdages misbruk, feil eller andre forhold som kan ha betydning for IT-systemenes sikkerhet eller funksjonalitet skal dette rapporteres til IT-personalet.
- Brukere har bare lov å legge inn filer på egen hjemmekatalog og andre områder hvor det er gitt skrivetilgang. Lagring av data på andre områder er forbudt, selv om områdene ikke er sperret.

- Diakonova har ikke ansvar for ansattes eller studenters data hvis ikke dette er avtalt spesielt med IT-tjenesten. IT-tjenesten tar regelmessig sikkerhetskopi, men ansatte og studenter som har spesielt viktige data bør sikre disse med egen kopi på egnet lagringsmedium.
- Det er ikke lov å kopiere lisensiert eller privat programvare eller data fra Diakonovas systemer uten at IT-tjenesten har gitt tillatelse til det.
- Det er ikke tillatt å lagre lisensiert programvare på Diakonovas IT-utstyr uten avtale med IT- tjenesten.

§ 17–1–3. *Datasikkerhet*

- Lagringsmedia skal alltid sjekkes for datavirus hvis de har vært i kontakt med en datamaskin som kan være virusinfisert.
- Brukere er selv ansvarlig for at pc-er som tilknyttes datanettet er uten virus og best mulig sikret mot inntrengning og misbruk.
- IT-tjenesten har rett til å stenge ute pc-er som skader funksjonaliteten eller sikkerheten eller er vert for virksomhet som er ulovlig i henhold til norsk eller internasjonal lov, UNINETTs regler for nettbruk, Diakonovas IT-reglement, eller pålegg fra IT-personalet.
- Ved mistanke om virusinfeksjon skal IT-personalet straks varsles og det må ikke utføres arbeid som kan føre til spredning av dataviruset.

§ 17–1–4. *Opphavsrett, publisering og ansvar*

- Brukere har selv ansvar for å forsikre seg om at det ikke hefter opphavs- eller publiseringsrettigheter ved informasjon som gjøres tilgjengelig for andre.
- Dersom informasjonen/verket er vernet etter åndsverksloven plikter brukere å innhente nødvendige tillatelser fra rettighetshaver. Dette skal gjøres i forkant. IT-brukere ved Diakonova står selv økonomisk og juridisk ansvarlig for tekst, bilder, lyd, video eller annen informasjon som brukeren gjør tilgjengelig for andre.
- Brukere skal gjøre seg kjent med lov om personvern og må om nødvendig sørge for at det innhentes konsesjon fra Datatilsynet før persondata lagres på Diakonovas IT-utstyr.
- IT-brukere ved Diakonova skal følge «nettetikette» når tekst, bilder, lyd, video eller annen informasjon legges ut på web-sider eller andre filområder.
- Diakonova er ikke økonomisk eller på annen måte ansvarlig for kostnader eller ulemper som andre påføres på grunn av tekniske feil, mangelfulle systemer, feil bruk av systemene, eller uønsket virksomhet utført av ansatte, studenter, eller eksterne inntrengere på Diakonova-nettet. Eventuelle økonomiske krav fra rettighetsinnehavere er en sak mellom IT-brukeren og rettighetsinnehaveren.
- Nedlasting fra internett av musikk og underholdning tillates ikke hvis dette begrenser kommunikasjonskapasiteten for faglig virksomhet.
- IT-ressursene må ikke benyttes til fildelingsvirksomhet som gjør datafiler tilgjengelig for nedlasting til brukere utenfor Diakonovas nett.
- Brukere av Diakonovas IT-ressurser står selv ansvarlig for kostnader og ulemper de påfører andre ved ulovlig eller uaktsom bruk av Diakonovas IT-utstyr.

§ 17–1–5. *Bruk av ressurser*

- Diakonova-nettet er en del av UNINETT og IT-brukerne skal sette seg inn i og følge UNINETTs Etiske retningslinjer for bruk av nettet.
- Diakonovas IT-utstyr skal bare brukes til oppgaver som er relevante for virksomheten/studiene.
- Utskrift er ressurskrevende og bør begrenses. Utskrift i mer enn ett eksemplar bør unngås. Dobbeltsidig utskrift skal fortrinnsvis benyttes (benytt forhåndsvisning for å unngå unødvendig utskrift).
- Virksomhet som beslaglegger en stor del av felles IT-ressurser, bl.a. masseutsending av e-post, er forbudt uten avtale med IT-tjenesten.
- IT-brukerne skal ta hensyn til arbeidsmiljøet og driftsstabiliteten ved IT-arbeidsplassene. Det er derfor ikke tillatt å spise og drikke eller etterlate papir og søppel på datarom og eller ved skrivere.

§ 17–1–6. *IT-reglementet ved Diakonova*

Høyskolen Diakonova tillater ikke:

- å sette opp egne servere i nettet uten avtale med IT-tjenesten
- å flytte utstyr, forandre konfigurasjon, skru opp utstyr eller koble utstyr til/fra nettet uten avtale med IT-tjenesten
- kommersiell bruk av Diakonovas IT-utstyr og programpakker er ikke tillatt uten at dette er godkjent av virksomhetens øverste ledelse
- å bruke Diakonovas maskiner i forsøk på «innbrudd», knekking av passord eller ulovlig bruk av virksomhetens eller andres IT-ressurser
- at Diakonovas IT-ressurser brukes til å foreta handling som er i strid med norsk eller internasjonal lov og eller forskrift som for eksempel å fremsette ærekrenkelser, diskriminerende eller usømmelig informasjon eller uttalelser, krenke privatlivets fred, formidle pornografi eller oppfordre eller medvirke til ulovlige handlinger, eller opplysninger som er taushetsbelagte
- forfalskning av data; f.eks. avsender på e-post, opptre under falsk identitet, formidle kjedebrev og foreta annen ulovlig eller uhederlig virksomhet på nettet.

§ 17–1–7. *Innsynsrett og taushetsplikt*

- En ansatt eller student har taushetsplikt om informasjon av privat karakter som han/hun får innsyn i ved feil bruk av Diakonovas IT-utstyr, utilstrekkelig sikring av data eller tekniske feil.
- Personalet i IT-tjenesten har taushetsplikt om all informasjon som ikke er åpen for brukerne av nettet.
- IT-tjenesten har rett til å foreta nødvendig innsyn i alle dataområder, overvåke og logge datatrafikk og aktiviteter i datanettet for å kunne ivareta datasikkerhet og ellers stabil drift i forhold til gjeldende retningslinjer.
- Ved mistanke om brudd på reglementet for IT-brukere og når hensynet til stabil IT-drift krever det, har IT-tjenesten rett til innsyn i brukeres dataområder.

§ 17–1–8. *Sanksjoner ved brudd på reglene for IT-bruk*

- Brudd på Diakonovas IT-reglement kan føre til utestenging fra alle deler av Diakonovas dataområder. I alvorlige tilfeller blir saken oversendt til administrerende direktør for vurdering av sanksjoner eller politianmeldelse ved mistanke om lovbrudd.

§ 18. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. august 2013 og gjelder for alle studenter ved Høyskolen Diakonova. Den erstatter forskrift 1. august 2005 nr. 1713 for graden bachelor i sykepleie ved Høyskolen Diakonova.

18. juni Nr. 1157 2013

Forskrift for eksamen ved Høyskolen Diakonova

Hjemmel: Fastsatt av styret ved Høyskolen Diakonova 18. juni 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–5, § 3–9, § 3–10, § 4–7, § 5–1, § 5–2 og § 5–3. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

Kapittel 1. Eksamen

§ 1–1. *Antall forsøk ved eksamen*

Studenten har ikke mulighet til å gå opp til samme eksamen mer enn tre (3) ganger. En student som får sin besvarelse vurdert til Ikke bestått ved tredje (3.) gangs forsøk mister retten til å fullføre utdanningen.

Forfall til skoleeksamen uten gyldig grunn, regnes som ett benyttet eksamensforsøk. Dersom hjemmeeksamen ikke innleveres uten gyldig grunn, eller ikke innleveres til rett tid regnes dette som ett benyttet eksamensforsøk.

Hvis studenten ikke består eksamen innen utgangen av påfølgende semester etter at ordinær eksamen ble avviklet, blir studenten permittert til eksamen er bestått. Studiet kan gjenopptas ved neste gjennomføring av aktuell modul, emne eller semester. Søknad om gjenopptagelse av studiet sendes Studentadministrasjonen umiddelbart etter bestått eksamen. Se eget skjema.

Studenter på Bachelorgradsstudiet i sykepleie må ha bestått samtlige eksamener før oppstart av avsluttende eksamen.

§ 1–2. *Fritak fra eksamen*

Lov om universiteter og høyskoler gir universiteter og høyskoler adgang til å godskrive beståtte emner, fag, eksamener eller prøve fra andre institusjoner som tilbyr akkrediterte studier med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen, grad eller utdanning ved institusjonen. Det skal ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold. Fritak forutsetter at tidligere avlagt eksamen/prøve oppfyller faglige krav ved Høyskolen Diakonova. Søknad om fritak må være levert senest fire (4) uker før ordinær eksamen. For studenter i første semester må søknaden være levert innen fire (4) uker etter studiestart. Se eget skjema.

Ved søknad om fritak fra eksamen skal vedlegges:

- attestert kopi av karakterutskrift/vitnemål fra det tidligere studium
- attestert kopi av dokumentasjon på faglig innhold i studiet, eks. fagplan som ble fulgt, inkludert aktuell litteraturoversikt.

Søknader levert etter frist, blir ikke behandlet.

Se www.lanekassen.no for informasjon om innrapportering om studiepoeng.

§ 1–3. *Krav ved oppmelding og gjennomføring av eksamen*

Studenter blir automatisk oppmeldt til ordinær eksamen når pålagte avgifter er betalt. Studenter som ikke har bestått ordinær eksamen, hatt godkjent forfall ved ordinær eksamen eller som ikke møtte til ordinær eksamen, blir automatisk oppmeldt til neste eksamen. Studenter som skal avlegge eksamen må ha oppfylt studiekravene og modulens arbeidskrav/forprøver. For å kunne gjennomføre eksamen må studenten fremvise gyldig studiekort med oblat. Studenter som ikke kan framvise dette, eller gyldig legitimasjon og kvittering på betalt SiO-, materiell- og eventuell semesteravgift, kan ikke gjennomføre eksamen, og har tapt ett eksamensforsøk. Studenten har ansvar for å holde seg orientert om tid og sted for eksamen.

§ 1–4. *Forbedring av eksamenskarakter*

Studenten gis mulighet til å forbedre hver enkelt eksamen én (1) gang. Eksamen skal avlegges ved neste arrangerte eksamen. Beste karakter vil være gjeldende. Studenter som vil forbedre karakter må søke Studentadministrasjonen om dette senest fire (4) uker før eksamen avholdes. Se søknad for forbedring av eksamenskarakter.

Studenter som velger å trekke seg fra oppmeldt forbedringsforsøk må gjøre dette skriftlig senest én (1) uke før eksamen avholdes. Se skjema for trekk av innvilget forbedringsforsøk til eksamen.

§ 1–5. *Eksamensoppgavers målform og eksamensbesvarelsers språk*

Skriftlige eksamensoppgaver foreligger på bokmål ved Høyskolen Diakonova. Kandidaten kan besvare oppgaven på bokmål, nynorsk, svensk, eller dansk. Norske faguttrykk skal benyttes.

§ 1–6. *Forfall/gyldig fravær fra eksamen*

Se også forskrift for studier ved Høyskolen Diakonova kapittel 12 Regler for sykefravær. Studenter som har gyldig fravær fra en ordinær eksamen, har rett til ny eksamen. Som gyldig fravær regnes sykdom dokumentert med legeerklæring. Ved forfall under skoleeksamen må legeerklæringen være utstedt senest den aktuelle eksamensdagen. Legeerklæringen skal være Studentadministrasjonen i hende senest tre (3) dager etter utstedt dato. Det kan søkes om forlenget tid til hjemmeeksamen fra angitt dato i legeerklæringen. Søknad må være Studentadministrasjonen i hende før innleveringsfristen. Forlengelsen kan ikke overstige 20 % av eksamenslengden. Dokumentasjon som ikke oppfyller de gitte krav vil ikke bli akseptert. Ikke gyldig forfall regnes som et benyttet eksamensforsøk.

§ 1–7. *Særordninger og hjelpemidler*

Studenter som har behov for særordninger i forbindelse med eksamen beskrevet nedenfor, må søke om dette senest fire (4) uker før den aktuelle eksamen eller prøve. Se søknad om tilrettelegging/særordning/hjelpemidler ved eksamen.

Søknad med vedlagt attest fra lege eller annen sakkyndig sendes Studentadministrasjonen. Attesten må ikke være eldre enn to (2) år, og den må inneholde en nærmere begrunnelse for behov for særordning i eksamenssituasjonen. Søknader som leveres etter fristen vil ikke bli behandlet, med mindre behovet for særordning ved eksamen har oppstått akutt.

Søknad om forlenget tid

Skoleeksamen kan ved søknad forlenges med maksimum en (1) time. (Medikamentregningsprøve – ½ time.) Hjemmeeksamen kan ved søknad forlenges med maksimum to (2) dager. Tredagerseksamen kan ved søknad forlenges med maksimum en (1) dag.

Andre hjelpemidler

Studenten kan søke om å benytte rettskrivingsordbok eller datamaskin til gjennomføring av skoleeksamen. Studenter som må benytte egne ordbøker må levere disse til gjennomsyn hos Studentadministrasjonen senest tre (3) dager før eksamen.

Bruk av pc ved eksamen

Høyskolen stiller pc til rådighet for studenter som har fått innvilget bruk av slikt hjelpemiddel ved skoleeksamen. Det er ikke anledning til å bruke eget utstyr. Eksamensbesvarelsen skal leveres utskrevet i sin helhet og påført kandidatnummer.

Det gis ikke utsatt innleveringsfrist på grunn av problemer med datautstyr.

Høyskolen Diakonova er ikke ansvarlig for tap av tekst/data som følge av strømbrudd eller feil ved maskinen.

§ 1–8. *Privatisteksamen*

§ 1–8–1. *Innenfor Årsstudium i diakoni*

Søkere som har fått forhåndsløfte om studieplass ved Masterstudium i diakoni ved Det teologiske Menighetsfakultet, kan søke om å melde seg opp som privatist til Modul 6 ved Årsstudium i diakoni.

Eget søknadsskjema skal brukes og bekreftelse på opptaket til masterstudiet skal vedlegges. Absolutt frist for oppmelding for høstsemesteret er innen 1. juni. Se eget skjema.

Emneavgift studieåret 2013/2014 er kr 4 500,–. I tillegg må materiell- og SiO-avgift betales. Materiellavgift betales for et semester.

Fastsatte avgifter må betales innen gitte frister. Se forskrift for studier ved Høyskolen Diakonova kapittel 5.

§ 1–9. *Karaktersystem*

Karaktersystem

Vurderingsuttrykket ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være Bestått/Ikke bestått eller en gradert skala med karakterene A–F, med A som høyeste bestått karakter og F for ikke bestått. Der karakteren på vitnemålet utgjøres av sammenlagt karakter basert på flere eksamener vil karakterene bli angitt for den enkelte eksamen. Antall studiepoeng vil angi hvordan eksamener er vektet.

Symbol	Betegnelse	Generell kvalitativ beskrivelse av vurderingskriteriene
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet.

Symbol	Betegnelse	Generell kvalitativ beskrivelse av vurderingskriteriene
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjon som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

§ 1–10. *Sensur*

Kandidaten har ikke mulighet til å unndra seg sensur etter at eksamensbesvarelsen er levert.

Offentliggjøring av sensur

Sensur skal foreligge innen tre (3) uker. Høyskolen Diakonova kan gjøre unntak fra denne regelen ved mangel på kvalifiserte sensorer. Dersom sensur faller i forbindelse med høytider, eller ferier må lengre tid påregnes. Eksamensresultater anses som offentliggjort når det er gjort tilgjengelig på Studentweb.

Begrunnelse for karakterfastsetting – se søknad om begrunnelse for karaktersetting

Studenten kan søke om begrunnelse for karakterfastsettingen. Ved skriftlige besvarelser må krav om begrunnelse framsettes til Studentadministrasjonen innen én (1) uke etter at sensuren er kunngjort.

Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praksisopplæring må krav om begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt.

Skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning) der en slik foreligger, offentliggjøres på itslearning etter at sensuren er kunngjort.

Begrunnelsen gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon.

Begrunnelse skal normalt være gitt innen to (2) uker etter at kandidaten har bedt om dette. Dersom sensur faller i forbindelse med høytider og ferier, må lengre saksbehandlingstid påregnes.

§ 1–11. *Klageadgang*

Se forskrift for studier ved Høyskolen Diakonova, kapittel 16 Klagebehandling.

Klage over karakterfastsetting – se skjema klage over karaktersetting

En student kan klage skriftlig over karakteren for sine prestasjoner innen tre (3) uker etter at eksamensresultatet er kunngjort i henhold til universitets- og høyskoleloven 1. april 2005 § 5–3. Klagen skal begrunnes faglig. I henhold til § 3–9 i universitets- og høyskoleloven skal det ved ny sensurering, etter § 5–2 til § 5–3 benyttes minst to (2) nye sensorer, hvorav minst én (1) ekstern.

Karakterfastsetting ved ny sensurering er endelig og kan ikke påklages. Ny sensurering kan være både til gunst eller ugunst for klager. Er krav om begrunnelse for karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter at studenten har fått begrunnelsen. Skriftlig klage på karakterfastsetting rettes til Studentadministrasjonen. Bedømmelse av muntlig prestasjon eller vurdering av praksisopplæring som på grunn av sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages.

Frist for klagebehandlingen ved ny sensur

Det er ikke fastsatt noen frist i universitets- og høyskoleloven for klagebehandling ved ny sensur. Dette innebærer at forvaltningslovens bestemmelser om saksbehandlingstid gjelder, dvs. at klagen skal avgjøres uten ugrunnet opphold, jf. forvaltningsloven § 11a. Dersom klagen ikke behandles innen en (1) måned, skal institusjonene sende ut foreløpig svar der det gjøres rede for årsaken til at klagen ikke kan behandles tidligere, og dersom det er mulig, angis når man regner med å få klagen behandlet.

Klage over formelle feil ved eksamen

Den som har avlagt eksamen eller prøve kan klage over formelle feil innen tre (3) uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen i henhold til universitets- og høyskoleloven 1. april 2005 § 5–2.

Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering kan påklages.

Finner Høyskolen at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller avholdes ny eksamen eller prøve.

Som eksempel på formell feil ved eksamen kan nevnes:

- spørsmål ved skoleeksamen omhandler tema som ligger utenfor oppgitt pensum
- oppgaveteksten eller spørsmål er helt eller delvis kjent på forhånd av en eller flere studenter
- andre momenter enn oppgitte kriterier for vurdering eller sensorveiledning der en slik finnes, er lagt til grunn for bedømmelse av eksamensbesvarelsene.

§ 1–12. *Fusk*

§ 1–12–1. *Definisjon av fusk*

Fusk eller forsøk på fusk ved hjemmeeksamen, studentarbeider og lignende vurderingsformer kan være:

- kopiering eller avskrivning av litteratur uten henvisninger
- at besvarelsen er svært lik en annen/andre besvarelser
- at besvarelsen åpenbart er utført av andre enn studenten.

Fusk eller forsøk på fusk ved skoleeksamen kan være:

- bruk og besittelse av ulovlige hjelpemidler etter at eksamen er igangsatt.

Ved fusk, forsøk på fusk, eller mistanke om fusk ved skoleeksamener skal hovedvakten straks gjøre studenten oppmerksom på at hun/han vil bli rapportert til Høyskolen Diakonovas rektor. Studenten kan velge om hun/han vil fortsette eller avbryte eksamen.

§ 1–12–2. *Retningslinjer for behandling av fusk/forsøk på fusk*

Høyskolen Diakonovas rektor avgjør om saken skal oversendes høyskolens klagenemnd for behandling.

§ 1–12–3. *Konsekvenser ved fusk eller forsøk på fusk*

Konsekvenser av fusk, eller forsøk på fusk reguleres av universitets- og høyskoleloven 1. april 2005, jf. § 4–7 til § 4–8, og kan bestå i annullering av eksamen eller prøve, eller at studenten utestenges fra studiet og fratas retten til å avlegge eksamen ved høyere utdanningsinstitusjoner i inntil ett (1) år.

Annullert eksamen eller prøve teller som ett forsøk til eksamen eller prøve. Eventuell sensur blir ikke offentliggjort før saken er ferdigbehandlet.

Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 4–7 til § 4–10

Dette gjelder enkeltvedtak om annullering av eksamen eller prøve og vedtak om utestenging og bortvisning grunnet fusk, straffbare forhold eller manglende skikkethet. Behandling av denne type klagesaker i en felles klagenemnd skal ivareta studentenes rettssikkerhet gjennom likebehandling, ekspertise og redusert saksbehandlingstid. Departementet legger til grunn at vedtakene som fattes i den nasjonale klagenemnda vil være veiledende for lærerstedenes behandling av tilsvarende saker, og dermed bidra til likebehandling også på institusjonsnivå.

§ 1–13. *Oppbevaring av studentarbeider*

Viser til lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltingsloven) § 31.

Studentarbeider skal oppbevares på en betryggende måte i ett (1) år etter avsluttet studium.

§ 1–13–1. *Oppgaver som publiseres i Brage*

BIBSYS Brage er et verktøy for å publisere og formidle studentoppgaver i åpne publiseringsarkiv. Høyskolen Diakonova har valgt å publisere oppgaver med karakteren A eller B i BIBSYS Brage. Dette betyr at oppgaven blir tilgjengelig over internett.

Studenter som ikke ønsker publisering av sin oppgave i BIBSYS Brage kan reservere seg mot dette.

§ 1–14. *Utfyllende retningslinjer for eksamen*

§ 1–14–1. *Sentrale begreper i oppgaveformuleringen*

Nevn

Vil si «å regne opp» faktorer eller fenomen som det spørres om – uten nærmere begrunnelse eller vurdering.

Definer

Vil si å gi en kort forklaring med egne ord, som innbefatter hva begrepet handler om og begrensning av dette.

Beskriv

Vil si å gjengi eller forklare med egne ord et problemområde, situasjon eller fenomen.

Gjør rede for/forklar

Vil si å definere og beskrive det aktuelle emnet med egne ord, begrunnet ut i fra fagkunnskap, som viser at studenten har forstått stoffet.

Diskuter/drøft

Vil si å få fram ulike sider og synspunkter på emnet/problemstillingen, og at disse begrunnes med relevant fagkunnskap, og at studenten ser/viser til konsekvensene av disse. Synspunktene kan settes opp mot hverandre,

presenteres som fordeler og ulemper, positive og negative faktorer, for og imot. Ut fra dette kan det trekkes en konklusjon, et resultat eller en uttalelse. En kan være personlig, men skal begrunne det faglig.

Anvend

Vil si å bruke kunnskaper og erfaringer, og overføre disse i gitte situasjoner. Det innebærer selvstendighet.

§ 1–14–2. *Generelle regler ved skriftlig skoleeksamen*

Fremmøte og øvrige vilkår under eksamen

Studentene møter fram senest 15 minutter før eksamen skal begynne. For å kunne avlegge eksamen må studenten fremvise gyldig studiekort med oblat. Studenter som ikke kan framvise dette, eller gyldig legitimasjon og kvittering på betalt SiO-, materiell- og eventuell semesteravgift, kan ikke avlegge eksamen, og har tapt et eksamensforsøk.

Eksamen anses begynt når oppgaven er utdelt. Ved for sent fremmøte til eksamen kan studenter tillates å delta i eksamen dersom ingen av medstudentene har forlatt eksamenslokalet. Under eksamen skal det være ro i lokalet. Ingen kommunikasjon mellom studentene tillates.

Vesker og lignende oppbevares i lokalet utenfor studentens rekkevidde. Mobiltelefon skal være avslått og oppbevares i studentens veske/legges hos eksamensvakten. Det er ikke tillatt å bruke telefon under eksamen.

Brudd på disse bestemmelsene defineres som fusk.

Til oppgavebesvarelsen skal det bare benyttes ark utlevert av Høyskolen Diakonova. Kandidatnummeret skal påføres alle ark i besvarelsen.

Innlevering

Besvarelsen leveres når studenten anser seg ferdig. Når eksamenstiden er ute, må studenten slutte å skrive. Det gis inntil 15 minutter til stifting, innlevering og rydding.

Studenten kvitterer for levert eksamensbesvarelse. Eksamensvakten kontrollerer at kandidatnummer er riktig og at oppgitt antall ark stemmer.

Dersom en student forlater eksamenslokalet uten å levere besvarelsen, regnes dette som ikke bestått eksamen.

Regler for bruk av datamaskin ved skoleeksamen – se forskrift for eksamen ved Høyskolen Diakonova § 1–7.

§ 1–14–3. *Generelle regler ved hjemmeeksamen*

Tildeling av kandidatnummer

For hver eksamen (hvert eksamensforsøk) tildeles nytt kandidatnummer. Kandidatnummer ved hjemmeeksamen hentes på Studentweb dersom ikke annet er kommunisert. Betalt SiO-, semester- og materiellavgift er en forutsetning for å hente ut kandidatnummer. Dersom kandidatnummeret ikke kan hentes ut grunnet ubetalte avgifter kan eksamensbesvarelsen ikke leveres og dette regnes som ett benyttet eksamensforsøk.

Innlevering

Innlevering av besvarelsen skal skje innen den frist som er angitt. Leveringsform i Bachelorgradsstudiet er angitt i Studieplanen. Uansett leveringsform har studenten ansvar for at besvarelsen er levert til Studentadministrasjonen til fastsatt tidsfrist.

For sen innlevering betyr at kandidaten registreres som ikke møtt, og har mistet et eksamensforsøk.

Besvarelser som forsøkes innlevert etter fastsatt frist vil bli avvist. Når besvarelsen er levert regnes den som levert. Det gis ikke anledning til å erstatte eller etterlevere hele eller deler av en innlevert besvarelse. Studenten har heller ikke anledning til å få en innlevert besvarelse utlevert, selv om innleveringsfristen for eksamen ikke er gått ut. Sammen med besvarelsen skal egenerklæringsskjema leveres. Se skjema Erklæring ved eksamen.

Personlig levering

Ved personlig levering på Studentadministrasjonen skal kandidaten kvittere for innleveringen og er selv ansvarlig for at korrekt antall eksemplarer er levert innen tidsfristen. Dersom man er forhindret fra å møte personlig, skal vedkommende som opptrer på vegne av studenten levere en fullmakt fra studenten.

Innlevering pr. post

Dersom besvarelsen sendes pr. post har studenten ansvar for at besvarelsen er Høyskolen i hende innen den fastsatte innleveringsfrist. Høyskolen Diakonova har ikke ansvar dersom besvarelsen forsvinner i postverkets håndtering.

Elektronisk innlevering via itslearning

Studenten har selv ansvar for at besvarelsen er korrekt levert innen fastsatt frist, og kan ikke påregne at Høyskolen kontrollerer at besvarelsen er korrekt levert. Besvarelser skal leveres i pdf-format.

§ 1–15. *Spesielle retningslinjer for eksamen ved de enkelte utdanninger*

§ 1–15–1. *Bachelorgradstudiet i sykepleie*

Særskilte bestemmelser for prøve i medikamentregning

Studenter ved Bachelorgradsstudiet ved Høyskolen Diakonova må bestå intern prøve i medikamentregning innen utgangen av fjerde (4.) semester. Dersom medikamentregningsprøven ikke er bestått, permitteres studenten fra

utdanningen til intern prøve i medikamentregning er bestått. Studenten kan gjenoppta sine studier ved påfølgende semesterstart.

Det gis inntil ett (1) års permisjon for å bestå medikamentregningsprøven. Høyskolen Diakonova arrangerer to (2) medikamentregningsprøver i semesteret.

Bestemmelser for Avsluttende eksamen i sykepleie

Modul 13 er avsluttende eksamen i sykepleie.

Det skal leveres en individuell skriftlig oppgave med fordypning i et valgt tema fra sykepleiefaget.

Krav til forkunnskaper: gjennomført og bestått alle forutgående eksamener.

Oppgavens omfang: 9000 ord ± 15 %.

Karakterskala: Gradert karakter fra A–F, hvor F er ikke bestått.

Vurderingskriterier: Se Studieplan.

Avsluttende eksamen innleveres på følgende måter:

– Besvarelsen skal leveres i tre (3) eksemplarer i papirform sammen med egenerklæring. Se skjema Erklæring ved eksamen. (Veilederens navn skal oppgis i eget vedlegg foran besvarelsens forside).
– I tillegg skal besvarelsen sendes elektronisk som pdf-fil på et eget innleveringsområde på itslearning.

Ny/utsatt eksamen: Ved eventuelt ikke bestått karakter gis studenten muligheter til ny eksamen. Studenten kan enten velge helt ny problemstilling eller velge å omarbeide den tidligere besvarelsen. Problemstillingen skal godkjennes og det tilbys to (2) timer veiledning.

§ 1–15–2. *Videreutdanninger og årsstudier*

– helsesøsterutdanningen
– videreutdanning til hygienesykepleier
– videreutdanning i sykepleie til pasienter med kreftsykdom
– videreutdanning i sykepleie til pasienter med nyresykdom.

Fordypningsoppgave i form av artikkel.

– studenten velger tema innen sitt faglige arbeidsområde
– artikkelen kan skrives individuelt
– artikkelen skal legges frem for klassen.

Oppgavens omfang: Maksimum 3000 ord inkludert referanser, figurer og tabeller. Resymé og referanseliste kommer i tillegg.

Veiledning:

Studenten tilbys inntil fire (4) timer veiledning hvorav én (1) veiledningstime er obligatorisk. Det gis ikke veiledning siste uke av eksamensperioden.

Vurdering: For kriterier – se den enkelte utdannings studieplan.

Ny/utsatt eksamen:

Ved eventuelt ikke bestått karakter gis studenten muligheter til ny eksamen. Problemstillingen skal godkjennes og det tilbys to (2) timer veiledning.

Studenten skal ha mottatt sensur på artikkelen før den kan bli publisert.

Kapittel 2. Retningslinjer for oppgaveskriving

§ 2–1. *Etiske og juridiske forhold*

Viser til:
Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 4–6 Studentenes taushetsplikt.
Lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger.
Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven) kap. 5.
Lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven).
Lov 20. juni 2008 nr. 44 om medisinsk og helsefaglig forskning (helseforskningsloven).

Retningslinjene inneholder informasjon knyttet til ulike oppgaver, studiekrav og eksamen.

Etiske og juridiske forskrifter ved studentarbeidet

Prinsipper om respekt og taushetsplikt skal være retningsgivende for studenters arbeider med oppgaver og eksamener som vedrører pasienter/ klienter.

Studenten har et etisk og juridisk ansvar ved oppgaveskriving / prosjektarbeid.

Studenten er ansvarlig for å bevare taushet i forhold til opplysninger han/hun får om pasienter/klienter (taushetsplikt). Skriftlige studentarbeider må være i overensstemmelse med etiske forskrifter for praksis.

Personvernet til pasienter, klienter, pårørende og personale skal ivaretas. To viktige prinsipper i personvernet er informert samtykke og anonymisering av data.

Studenten skal redegjøre for hvordan etiske og juridiske krav i skriftlige arbeider er ivaretatt.

Personvern og taushetsplikt ved studentarbeider

Studenten har ansvar for å bevare pasientens/klientens anonymitet i studentarbeider. Alle opplysninger om pasient/klient skal ha saklig relevans.

Persondata skal omskrives slik at personer/pasienter ikke er gjenkjennelige i det endelige materialet. Opplysninger som ellers kan føres tilbake til pasienten, må omskrives, for eksempel institusjon, hjemsted, distrikt, dato.

Opplysninger som dreier seg om følgende punkter skal behandles med stor varsomhet:

- rase, politisk eller religiøs oppfatning
- at en person har vært mistenkt, tiltalt eller dømt i straffesak
- misbruk av rusmidler
- seksuelle forhold
- andre opplysninger om familieforhold enn slike som gjelder slektskap, familiestatus, formuesordning mellom ektefeller og forsørgelsesbyrde.

Studentarbeider tilknyttet praksis

Når det inngås avtaler om praksisstudier med praksisfeltet, skal det informeres om at studentene i læringsøyemed kan bruke pasient/klientdata – persondata av sensitiv karakter. Pasientdata kan også inngå i eksamensarbeid og studiekrav. Data skal behandles konfidensielt og med hensyn til personvern. Data kan ikke brukes utenfor det aktuelle studentarbeid.

Forskningsetiske retningslinjer for oppgaveskriving

Studenters arbeid skal følge anerkjente retningslinjer for forskningsetikk.

En god forskningspraksis innebærer at:

- forskningsformål ikke bryter med allmenn moral, etikk og respekt for individets verdighet
- forskeren respekterer gjeldende forskningsetiske regelverk og prinsipper.

Studenten bes å ta spesiell notis av følgende punkter:

- ikke å akseptere vitenskapelig uredelighet
- ikke å tolerere plagiering av andres arbeid
- alle kilder skal oppgis og andres originale bidrag respekteres med henvisning
- selvstendige arbeider skal være utført av kandidaten alene. Hvis ikke holdes alle impliserte ansvarlige
- at forskning er etterprøvbar.

§ 2–2. *Oppgavetekniske forhold*

Retningslinjer for oppgaveskriving

Studenten skal forholde seg til denne veiledningen for oppgaveskriving, som gjelder alle skriftlige arbeider studenten leverer inn ved Høyskolen Diakonova.

Organisering av besvarelsen

Besvarelser basert på en gitt oppgave, organiseres ut i fra oppgaveteksten.

Besvarelser basert på et selvvalgt tema krever en mer fri og selvstendig disponering.

Det skal gå en rød tråd gjennom hele oppgaven:

- en klar problemstilling
- relevant teori og empiri
- meningsfulle eksempler
- drøftinger og konklusjoner som belyser problemstillingens ulike momenter på en balansert måte.

Oppgavestruktur

Følgende elementer er felles for alle oppgavetyper:

- tittelark
- innholdsfortegnelse
- litteraturliste.

Besvarelser basert på selvvalgt tema må i tillegg ha med følgende elementer:

- innledning
- oppgavens hoveddel
- avslutning.

Tittelark

Det skal brukes standardisert forside ved innlevering av skriftlige arbeider.

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelsen skal inneholde en oversikt over oppgavens hoveddeler og underpunkter. Overskriftene i oppgaven skal svare til disse og med angivelse av sidenummer. Nummererte vedlegg skal synliggjøres i innholdsfortegnelsen, ved tittel og sidenummer.

Innledning

Innledningen skal inneholde:

- presentasjon, tolking og presisering av problemstillingen eller oppgaveteksten
- ved selvvalgt tema skal valg begrunnes
- avgrensninger
- presentasjon av oppgavens disposisjon og hovedinnhold
- definisjon av viktige begreper
- begrunnet valg av metode. Hvis redegjørelsen for metodebruk er mer omfattende, bør den utgjøre et eget kapittel.

Oppgavens hoveddel

I hoveddelen presenteres og drøftes teori og annen relevant kunnskap som kan belyse oppgavetekst eller problemstilling.

Påstander og synspunkter skal være begrunnet og faglig underbygget. Konklusjoner som man trekker på grunnlag av teori, relevant kunnskap og logisk resonnement skal ha sammenheng med problemstillingen. Det skal henvises til de kilder som kunnskapen er hentet fra. Alle kilder skal gjenfinnes i litteraturlisten.

Hoveddelen kan struktureres på ulike måter, og enkelte poeng kan illustreres med eksempler hentet fra litteraturen eller fra egne observasjoner. Drøfting og konklusjoner kan stå innarbeidet i hoveddelens ulike avsnitt eller samlet i eget/egne avsnitt.

Avslutning

I avslutningen gjentar man gjerne kort problemstillingen, gir en kort sammenfatning av hoveddelen og konklusjonene i forhold til problemstillingen.

Litteraturliste

Litteraturlisten skal inneholde alle kilder som er brukt i oppgaven. Referansesystem – se Biblioteket/Oppgaveskrivning/APA-standard.

Vedlegg

Vedlegg kan være informasjon som en gjerne vil ha med i oppgaven, men som ikke passer inn i teksten, som f.eks. spørreskjemaer og tabeller. Vedlegg må nummereres.

Oppgavens format:

Papirformat og innbinding

Papirformat A4 skal brukes. Innbindingen må være slik at oppgaven er lett å håndtere. Det anbefales stifting eller spiralinnbinding. Oppgaven skal ikke legges i ringperm. Oppgaven pagineres fra og med innledning til og med litteraturliste.

Beregning av omfanget (antall ord)

I oppgaven telles ikke forord, innholdsfortegnelse, litteraturliste, vedlegg og henvisninger i parentes og eller fotnoter.

Oppgavens format

- Font skal være Times New Roman eller Arial.
- Skriftstørrelse: 12.
- Linjeavstand: 1,5.
- Venstre marg: 3 cm.
- Høyre marg: 3 cm.
- Sidenummerering (paginering): nederst og til høyre.

Inndeling av oppgaven

Overskriftene skal være venstrestilt. Hvis overskriftene rangeres i over- og underoverskrifter, bør det ikke brukes mer enn tre nivåer.

Hvert hovedkapittel skal starte på ny side.

Rangeringen av overskriftene vises ved bruk av store og små bokstaver og desimalsystemet, slik som i følgende eksempel:

1. Overskrift av første rang
1.1 Overskrift av andre rang
1.1.1 Overskrift av tredje rang.

Avstanden fra avsnitt til ny overskrift skal være tredobbel linjeavstand, og fra overskrift til nytt avsnitt dobbel linjeavstand. Det anbefales å bruke de overskrifter som ligger i Word.

Punktmerking av tekst

Bruk tankestrek, punkt, tall eller bokstav. Tall og bokstav benyttes særlig hvis en ønsker rangering eller hierarki av punktene.

– tankestrek
• punkt
1) tall
a) bokstav.

Språk og tegnsetting

Det forventes korrekt ortografi, tegnsetting og setningsbygning. Kandidaten kan bruke bokmål, nynorsk, svensk, eller dansk. Norske faguttrykk skal benyttes.

Sitering og referanser – ref. APA-standard

I enhver skriftlig innlevering skal studenten gjøre rede for de kilder som er benyttet under oppgaveskrivingen. Kildehenvisningene skal gjennomføres likt i hele oppgaven og skal følge anbefalte referansesystem. Mangel på kildehenvisninger eller feil bruk av referanser er ikke i henhold til forskningsetiske normer og kan føre til at oppgaver strykes og studenten kan anklages for uselvstendig arbeid eller fusk. Se § 1–12.

Det skal være samsvar mellom henvisningene og litteraturlisten. Henvisningene skal gjenfinnes alfabetisk i litteraturlisten. Henvisningene skal være på samme språk som manuskriptet for øvrig.

Kapittel 3. Ikrafttredelse

§ 3–1. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft 1. august 2013. Samtidig oppheves eksamensforskrift 30. mai 2005 nr. 1712 ved Høyskolen Diakonova.

20. sept. Nr. 1158 2013

Forskrift om graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Høgskolen i Telemark

Hjemmel: Fastsatt av styret ved Høgskolen i Telemark 20. september 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–3 og § 3–9. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

Del 1. Innledende bestemmelser

§ 1. *Virkeområde*

Denne forskriften gjelder utdanning som fører frem til graden philosopiae doctor (ph.d.) ved Høgskolen i Telemark (HiT). Forskriften omhandler mål, ansvarsforhold, opptak til, gjennomføring og avslutning av ph.d.-utdanningen, herunder avtaler om fellesgrader og cotutelle.

§ 2. *Mål*

Ph.d.-utdanningen ved HiT skal kvalifisere for forskningsvirksomhet av internasjonal standard og for arbeid i næringsliv og offentlig sektor, hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

§ 3. *Ph.d.-programmets innhold*

Ph.d.-programmene ved HiT omfatter:

– et selvstendig forskningsprosjekt i samarbeid med veiledergruppen og eventuelt andre forskere.
– en godkjent opplæringsdel.
– deltakelse i aktive forskningsmiljøer, nasjonalt og internasjonalt.
– faglig formidling som er nært knyttet til ph.d.-prosjektet.
– utarbeidelse av en ph.d.-avhandling basert på forskningsprosjektet.

§ 4. *Ansvaret for ph.d.-utdanningen*

Styret ved HiT har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningene, og skal sikre at de tverrfakultære og tverrfaglige dimensjonene og mulighetene ivaretas. Styret vedtar om det skal søkes om akkreditering og godkjenning av en ph.d.-utdanning, og fastsetter hvilket fakultet som skal forvalte utdanningen.

Hver ph.d.-utdanning skal ha et ph.d.-utvalg. Styret fastsetter reglement for og sammensetning av ph.d.-utvalgene.

Med fakultet menes dekan eller den vedkommende bemyndiger innenfor rammen av reglement for ph.d.-utvalgene.

§ 5. *Kvalitetssikring*

HiTs system for kvalitetssikring omfatter også ph.d.-programmene. Fakultetene skal kvalitetssikre ph.d.-programmene i tråd med dette systemet.

Del 2. Opptak – søknad og avtale

§ 6. *Opptak*

§ 6–1. *Vilkår for opptak*

For opptak til ph.d.-utdanningene ved HiT må søkeren normalt ha en femårig mastergrad, jf. kvalifikasjonene i kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus. Annen likeverdig utdanning kan etter særskilt vurdering godkjennes som grunnlag for opptak. Det kan stilles ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige, og som er i tråd med HiTs rekrutteringspolitikk og faglige profil.

For å bli tatt opp skal søkeren normalt ha gjennomsnittskarakter fra høyere grad lik B eller bedre. Søkere med svakere grunnlag kan bare bli tatt opp når det foreligger dokumentasjon som sannsynliggjør at søkeren likevel er egnet for å gjennomføre ph.d.-utdanningen.

Dersom søkeren pålegges å gjennomføre enkelte emner for å kvalifisere seg for ph.d.-utdanningen, må disse emnene bestås med karakteren B eller bedre. I de tilfeller der det benyttes bestått/ikke bestått skal bestått være på nivå med B eller bedre.

Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen 3 måneder etter oppstart. Oppstartstidspunkt defineres som tiltredelsesdato for stipendiater ansatt ved HiT, og som oppstartsdato for det forskningsprosjekt som skal lede frem til ph.d.-graden for søkere som ikke har et ansettelsesforhold ved HiT. Dersom det gjenstår mindre enn ett års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunktet, skal søkeren normalt avvises, jf. § 6–4.

Det kreves dokumenterte kunnskaper i engelsk.

§ 6–2. *Søknaden*

Søknad om opptak sendes relevant fakultet på fastsatt søknadsskjema.

Søknaden skal inneholde:

- dokumentasjon for den utdanningen som ligger til grunn for opptaket.
- utdanningsplan:
  - foreløpig beskrivelse av forskningsprosjektet, som omfatter:
    - faglig redegjørelse for forskningsprosjektet,
    - fremdriftsplan,
    - finansieringsplan,
    - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser,
    - planer for opphold ved andre, herunder utenlandske, institusjoner,
    - opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter,
    - foreløpig publiseringsplan.
  - plan for opplæringsdelen, som omfatter:
    - emner som skal inngå (innhold og omfang),
    - fremdriftsplan.
- forslag til minst én veileder i tillegg til hovedveileder, samt angivelse av tilknytning til et aktivt forskningsmiljø.
- redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger som prosjektet reiser, og hvordan disse skal avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (informanter, pasienter, foreldre osv.). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden.
- redegjørelse for hvordan forskningsprosjektet passer inn i HiTs strategiske og faglige prioriteringer.

Ph.d.-kandidat og veiledere bør raskest mulig, og normalt senest innen 3 måneder etter opptak, utarbeide endelig prosjektbeskrivelse, som skal inneholde:

- endelig beskrivelse for forskningsprosjektet,
- fremdriftsplan for gjennomføringen av forskningsprosjektet,
- planer for opphold ved andre, herunder utenlandske, institusjoner,
- endelig publiseringsplan.

Fakultetet godkjenner utdanningsplanen. Dersom det i løpet av studietiden er behov for å gjøre vesentlige endringer i utdanningsplanen skal omarbeidet plan sendes fakultetet for godkjenning.

Endringer i veiledergruppen skal også godkjennes av fakultetet.

§ 6–3. *Infrastruktur*

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet. Beslutning om hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av fakultetet. For kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass, inngås avtale mellom fakultetet og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjekt. Slik avtale skal normalt foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

§ 6–4. *Opptaksvedtak*

Fakultetet fatter vedtak om opptak til ph.d.-utdanning. Vedtak om opptak baseres på en samlet vurdering av søknaden, der også HiTs strategiske og faglige prioriteringer skal legges til grunn ved rangering av søkere.

Opptak kan skje med forbehold om finansiering, opptakskapasitet, utarbeidelse av individuell utdanningsplan, tilleggsutdanning og immaterialrettslige avtaler.

Fakultetet kan fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere når antallet overstiger opptakskapasiteten.

I vedtaket skal veiledere oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden skal plasseres, og avtaleperiode fastsettes med start- og sluttdato. Startdato settes lik startdato, tiltredelsesdato/oppstartstidspunkt, for det forskningsprosjekt som skal lede frem til ph.d.-graden, jf. § 6–1, fjerde ledd. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag.

Opptak kan nektes dersom:

- avtaler med ekstern part er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av ph.d.-avhandlingen,
- de immaterialrettslige avtaler som er inngått er så urimelige at HiT ikke ønsker å medvirke i prosjektet,
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp til ph.d.-utdanningen, jf. § 6–1,
- finansiering ikke er sikret for hele perioden.

§ 7. *Ph.d.-avtale, avtaleperiode og avslutning før avtaleperiodens utløp*

§ 7–1. *Ph.d.-avtale*

Opptak formaliseres i form av skriftlig avtale for ph.d.-utdanningen på skjema fastsatt av HiT. Avtalen inngås mellom ph.d.-kandidat, veileder(e) og det fakultet som har ansvar for den ph.d.-utdanningen kandidaten er tatt opp til, eventuelt også med eksterne institusjoner. Avtalen signeres av alle parter.

Avtalen skal regulere partenes rettigheter og plikter i avtaleperioden, blant annet når det gjelder finansiering, veiledning, rapportering, publisering, meldeplikt om og eiendomsrett til resultater.

Dersom ph.d.-kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må HiTs retningslinjer for slikt samarbeid følges, og egne avtaler inngås på fastsatt skjema. Avtalen skal normalt foreligge sammen med ph.d.-avtalen.

Dersom det i løpet av perioden oppstår vesentlige endringer i avtalte forhold, skal ny avtale utarbeides.

§ 7–2. *Avtaleperiode*

Ph.d.-utdanningen ved HiT er normert til 3 års fulltidsstudier. Det kan avtales at utdanningen skal tas over 4 år med 25 % arbeidsplikt. Maksimal studietid er 6 år fra starttidspunkt til innlevering av ph.d.-avhandlingen til bedømmelse. Lovfestede permisjoner, lengre sykefravær, pliktarbeid og godkjente deltidsstudier medregnes ikke i de 6 årene. Ved lovhjemlede avbrudd forlenges avtaleperioden tilsvarende.

Avtaleperioden kan forlenges etter begrunnet søknad. Dersom forlengelse av avtaleperioden innvilges, kan fakultetet stille ytterligere betingelser.

Etter avtaleperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter i henhold til ph.d.-avtalen. Ph.d.-kandidaten kan likevel søke om å få levere ph.d.-avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 7–3. *Avslutning før avtaleperiodens utløp*

§ 7–3–1. *Frivillig avslutning*

Fakultetet og ph.d.-kandidaten kan avtale at ph.d.-utdanningen skal avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning, skal det ved egen avtale fastsettes hvordan spørsmål knyttet til eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, rettigheter til resultater mv. skal ordnes.

Ved frivillig avslutning som skyldes ph.d.-kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet program, skal ph.d.-kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.

§ 7–3–2. *Tvungen avslutning*

Fakultetet kan vedta tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtalt tid. Slik tvungen avslutning kan vedtas dersom et eller flere av følgende forhold foreligger:

- vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen grunnet forhold som ph.d.-kandidaten selv rår over,
- gjentatte eller vesentlige brudd fra ph.d.-kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikten, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 9,
- vesentlig forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om ph.d.-kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innen avtalt tid. For å danne grunnlag for tvungen avslutning må forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv rår over,
- brudd på de forskningsetiske retningslinjer som gjelder for fagområdet, herunder fusk som rammes av reglene i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter- og høyskoler § 4–7,
- opptreden fra en ph.d.-kandidat som bryter med den tillit som må foreligge mellom HiT og ph.d.-kandidaten under gjennomføringen, herunder straffbare forhold knyttet til gjennomføringen av ph.d.-utdanningen.

Ph.d.-kandidater kan sies opp fra sin stilling når det er saklig grunn i virksomhetens eller tjenestemannens forhold, jf. lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 9 og § 10, eller avskjediges i henhold til § 15 i samme lov.

Del 3. Gjennomføring

§ 8. *Veiledning, oppnevning av veiledere, veiledningens innhold og omfang*

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning. Fakultetet og veilederne skal sammen sikre at ph.d.-kandidaten er tilknyttet og deltar i et aktivt forskningsmiljø.

§ 8–1. *Oppnevning av veiledere*

Ph.d.-kandidaten skal minst ha to veiledere, hvorav én oppnevnes som hovedveileder. Hovedveileder skal normalt være oppnevnt på opptakstidspunktet, jf. § 6–2, og normalt være ansatt ved det fakultet kandidaten er tatt opp ved.

Hovedveileder har det faglige hovedansvaret for kandidaten. Dersom det oppnevnes ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes medveileder fra det fakultet kandidaten er tatt opp ved.

Alle veiledere skal ha en ph.d.-grad eller tilsvarende kompetanse innenfor relevant fagfelt, og være aktive forskere. Minst én av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring fra eller opplæring som veileder av ph.d.-kandidater.

Ph.d.-kandidat og veileder(e) kan be om at det oppnevnes ny veileder. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt. Tvister om ph.d.-kandidatens og veilederens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn til behandling og avgjørelse ved fakultetet.

Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.

Habilitetsreglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 6, § 7, § 8, § 9 og § 10 kommer til anvendelse for veilederne.

§ 8–2. *Veiledningens innhold og omfang*

Ph.d.-kandidat og veiledere skal ha jevnlig kontakt. Kontakthyppigheten skal fremgå av den halvårlige rapporteringen, jf. § 9.

Veiledere plikter å holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid og vurdere denne i forhold til utdanningsplanens fremdriftsplan.

Veiledere skal gi råd om formulering og avgrensing av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkning av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, herunder disposisjon, språklig form, dokumentasjon mv., og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag, bruk av bibliotek, arkiv mv. Videre skal veiledere gi ph.d.-kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til ph.d.-avhandlingen.

§ 9. *Fremdriftsrapportering og midtveisevaluering*

Ph.d.-kandidat og veileder skal rapportere separat om fremdriften med forskningsprosjektet og opplæringsdelen. Begge har et likeverdig ansvar for rapporteringen. Rapportene skal leveres hhv. 15. oktober og 15. april.

Manglende eller mangelfull rapportering fra kandidaten kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp, jf. § 7–3–2. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret, jf. § 8–1.

Hver ph.d.-kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Fakultetet bestemmer tidspunkt og form og kan gi retningslinjer. Normalt skal midtveisevalueringen inkludere innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og/eller tilgrensende fagfelt.

Midtveisevalueringen, i likhet med den jevnlige rapporteringen, har som hovedformål å hjelpe ph.d.-kandidaten, ved å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt gi innspill som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultetet, veiledere(e) og ph.d.-kandidat plikter å aktivt følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt det er mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.

§ 10. *Rettigheter ved permisjon*

Ph.d.-kandidat som har foreldrepermisjon fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av ph.d.-kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kapittel 14, § 14–10 fjerde ledd.

§ 11. *Residensplikt*

Ph.d.-kandidaten skal ha et opphold på minst ett år av ph.d.-utdanningen ved det fakultet som har ansvar for den ph.d.-utdanningen kandidaten er tatt opp til.

Krav om residensplikt skal tas inn i avtalen om opptak.

Fakultetet kan dispensere fra kravet om residensplikt.

§ 12. *Rettigheter til bruk av resultater*

Ph.d.-kandidatens rettigheter til bruk av egne resultater, meldeplikt, utnyttelse av patenterbare forbindelser, opphavsrettigheter m.m. er regulert av HiTs generelle regler på dette området samt i de regler som er fastsatt i lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere.

HiT kan vederlagsfritt benytte de deler av ph.d.-avhandlingen som ph.d.-kandidaten alene har opphavsrett til, samt andre faglitterære verk som er resultatet av arbeidet med avhandlingen og som kandidaten alene har opphavsrett til, ved fremstilling av kopier til bruk i HiTs undervisnings- og forskervirksomhet. Ved slik bruk skal ph.d.-kandidaten navngis slik lovgivning og god skikk tilsier.

For ph.d.-kandidater med ekstern arbeidsgiver skal rettigheter til bruk av resultater, herunder regler om meldeplikt, fastsettes i egen avtale mellom fakultet, ph.d.-kandidat og ekstern arbeidsgiver.

For ph.d.-kandidater uten arbeidsgiver, skal tilsvarende regler nedfelles i opptaksavtalen mellom fakultet og ph.d.-kandidat.

Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner skal skje ved avtale.

§ 13. *Opplæringsdelen*

§ 13–1. *Formål, innhold og omfang*

Fakultetet har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med ph.d.-avhandlingen, gir utdanning på høyt faglig nivå og i henhold til internasjonal standard. Dette innebærer trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode.

Opplæringsdelen skal sammen med ph.d.-avhandlingen bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i henhold til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng på ph.d.-nivå. Det skal sikres 2,5 år til forskningsdelen av utdanningen. Dersom fakultetet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal det legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

Emne på ph.d.-nivå ved annen institusjon skal godkjennes i samsvar med reglene i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–4 første ledd. Emne som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn 2 år på opptakstidspunktet.

For godkjent gjennomføring av opplæringsdelen kreves karakteren B eller bedre i alle emner, eventuelt annen godkjent faglig skolering eller kompetanse med tilsvarende krav. I de tilfeller der det benyttes bestått/ikke bestått skal bestått være på nivå med B eller bedre.

Fakultetet skal sikre at ph.d.-kandidaten tilbys veiledning om fremtidige yrkesmuligheter i og utenfor akademia, herunder bevisstgjøring om den kompetanse kandidaten har oppnådd gjennom arbeidet med ph.d.-avhandlingen.

§ 13–2. *Ph.d.-avhandlingen*

Ph.d.-avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid som oppfyller internasjonale standarder med hensyn til etiske krav, faglig nivå og metode innen fagområdet.

Ph.d.-avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap på området. Ph.d.-avhandlingen må kunne publiseres som del av fagets internasjonale vitenskapelige litteratur.

Ph.d.-avhandlingen kan bestå av en monografi eller en sammenstilling av flere mindre arbeider (artikler). Dersom avhandlingen består av flere mindre arbeider, skal det i et innledningskapittel redegjøres for sammenhengen mellom dem, gis en gjennomgang av litteraturen på fagområdet og en gjennomgående analyse av eget arbeid.

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samarbeid med andre forfattere, skal kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder. Dersom ph.d.-avhandlingen hovedsakelig består av artikler, skal kandidaten normalt være førsteforfatter på minst halvparten av artiklene.

Del av fellesarbeid godtas som ph.d.-avhandling i den grad kandidatens individuelle bidrag kan identifiseres og dokumenteres. Som dokumentasjon fremlegges en underskrevet erklæring som beskriver kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid.

Ph.d.-avhandlingen skal normalt leveres på engelsk eller norsk. Dersom det av faglige grunner er behov for å benytte annet språk, skal det være søkt om dette ved opptak.

Ph.d.-avhandlingen kan kun innleveres for bedømmelse ved HiT.

§ 13–3. *Arbeider som ikke godtas*

Arbeider eller deler av arbeider som ph.d.-kandidaten har fått godkjent som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en ph.d.-avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data og analyser fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.-avhandlingen.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av ph.d.-avhandling hvis de ved opptakstidspunktet er eldre enn 5 år fra publiseringsdato. Fakultetet kan dispensere fra dette kravet dersom ekstraordinære forhold tilsier det.

Del 4. Fullføring

§ 14. *Bedømmelse av ph.d.-avhandlingen*

§ 14–1. *Søknad om å få ph.d.-avhandlingen bedømt*

Søknad om å få ph.d.-avhandlingen bedømt kan først fremsettes etter at opplæringsdelen er godkjent.

Som vedlegg til søknaden skal følge:

- ph.d.-avhandlingen i godkjent format og antall fastlagt av det fakultetet som har ansvar for den ph.d.-utdanningen kandidaten er tatt opp til.
- erklæring hvor eget bidrag i ph.d.-avhandlingen er beskrevet.
- erklæring fra medforfatter der dette er påkrevet iht. § 13–2.
- erklæring om at ph.d.-avhandlingen leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang.
- erklæring om at ph.d.-avhandlingen ikke er levert til bedømmelse ved annen institusjon.
- erklæring om at HiT kan legge ph.d.-avhandlingen ut på institusjonsarkivet, TEORA, eventuelt om det er særlige grunner til ikke å gjøre dette.
- erklæring om gjennomgang av plagiatkontroll.

§ 14–2. *Behandling av ph.d.-avhandlingen*

Fakultetet avgjør søknad om å få ph.d.-avhandlingen bedømt. Søknad som ikke fyller kravene i § 14–1 skal avvises.

Fakultetene skal bestrebe seg på at tiden fra innlevering til disputas er kortest mulig. Det skal normalt ikke gå mer enn 6 måneder fra innlevering til disputas.

Det er hovedveileders ansvar å gjøre ansvarlig instans ved fakultetet oppmerksom på at innlevering er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan starte.

§ 15. *Oppnevning av bedømmelseskomité*

Når søknad om å få ph.d.-avhandlingen bedømt er godkjent, oppnevner fakultetet en bedømmelseskomité på minst 3 medlemmer, som skal bedømme ph.d.-avhandlingen, prøveforelesningen og disputasen.

Sammensetningen av bedømmelseskomiteen bør normalt være klarlagt ved innleveringstidspunktet, og skal normalt ha følgende sammensetning:

- alle medlemmene skal ha ph.d.-utdanning/doktorgrad eller tilsvarende kompetanse,
- begge kjønn skal, så fremt mulig, være representert,
- to av medlemmene er uten tilknytning til HiT, hvorav minst et av medlemmene bør komme fra en anerkjent utenlandsk institusjon,
- ett av medlemmene skal være ansatt i fast stilling ved HiT.

Oppnevnte veiledere og andre som har bidratt til ph.d.-avhandlingen, kan ikke være medlemmer av bedømmelseskomiteen eller administrere den.

Komiteens sammensetning skal begrunnes, og vise hvordan den samlet dekker ph.d.-avhandlingens fagfelt. Fakultetet utpeker komiteens leder.

Ph.d.-kandidaten skal underrettes om forslag til sammensetning av komiteen og har anledning til å innlevere skriftlige merknader senest én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

Habilitetsreglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 6, § 7, § 8, § 9 og § 10 kommer til anvendelse for komiteens medlemmer.

§ 16. *Bedømmelseskomiteens arbeid*

§ 16–1. *Innhenting av supplerende opplysninger*

Bedømmelseskomiteen kan kreve fremlagt ph.d.-kandidatens grunnlagsmateriale, og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteen kan be veileder om å gjøre rede for veiledningen og arbeidet med ph.d.-avhandlingen.

§ 16–2. *Tilbaketrekking og retting av formelle feil i ph.d.-avhandlingen*

En innlevert ph.d.-avhandling kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om den kan godkjennes for disputas.

Ph.d.-kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må innleveres senest 4 uker før komiteens frist for levering av innstilling, og det kan bare skje én gang.

§ 16–3. *Omarbeiding av innlevert ph.d.-avhandling*

Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av den innleverte ph.d.-avhandlingen og eventuelt tilleggsmateriale, anbefale at fakultetet gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal gi en konkret oversikt i skriftlig form over hva kandidaten må omarbeide.

Tillater fakultetet en mindre omarbeiding av ph.d.-avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som normalt ikke skal være lengre enn 3 måneder. Det skal også fastsettes en ny frist for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Fakultetets vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer vedrørende teori, hypotese, materiale eller metode er nødvendig for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen ikke godkjenne ph.d.-avhandlingen.

§ 16–4. *Bedømmelseskomiteens innstilling*

Bedømmelseskomiteen avgir innstilling om hvorvidt ph.d.-avhandlingen kan godkjennes for disputas. Innstillingen og eventuelle dissenser skal begrunnes.

Bedømmelseskomiteens innstilling skal foreligge senest 3 måneder etter at komiteen har mottatt ph.d.-avhandlingen. Tillater komiteen omarbeiding av avhandlingen, løper ny frist fra den dato avhandlingen leveres på nytt.

Bedømmelseskomiteens innstilling oversendes fakultetet som forelegger denne for kandidaten. Ph.d.-kandidaten gis en frist på 10 arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Dersom ph.d.-kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal fakultetet snarest underrettes om dette.

Ph.d.-kandidatens eventuelle merknader skal sendes fakultetet, som fatter vedtak i samsvar med bestemmelsene i § 17.

§ 17. *Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling*

Fakultetet fatter, på grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling, vedtak om ph.d.-avhandlingen kan godkjennes for disputas. Kandidaten skal underrettes om utfallet av behandlingen.

§ 17–1. *Enstemmig innstilling*

Dersom bedømmelseskomiteen avgir enstemmig innstilling og fakultetet finner å legge den enstemmige innstillingen til grunn for sitt vedtak, fatter fakultetet vedtak i samsvar med den enstemmige innstillingen.

Dersom fakultetet finner at det foreligger begrunnet tvil om hvorvidt komiteens enstemmige innstilling skal legges til grunn, skal fakultetet søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne 2 nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Slike individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.

Fakultetet fatter vedtak i saken på grunnlag av innstillingen og de innhentede uttalelsene.

§ 17–2. *Delt innstilling*

Dersom bedømmelseskomiteen avgir delt innstilling og fakultetet finner å legge flertallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, fatter fakultetet vedtak i samsvar med flertallets innstilling. Dersom komiteen avgir delt innstilling og fakultet vurderer å legge mindretallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, kan fakultetet søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne 2 nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om ph.d.-avhandlingen. Slike individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til flertallets innstilling i den opprinnelige komitéinnstillingen, skal denne innstillingen følges.

Ph.d.-kandidaten skal underrettes om utfallet etter behandlingen av uttalelsen fra de nye sakkyndige.

§ 18. *Ny innlevering*

En ph.d.-avhandling som ikke er godkjent for disputas, kan bedømmes i omarbeidet utgave først 6 måneder etter at fakultetet har fattet sitt vedtak. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke godkjent for disputas.

§ 19. *Offentliggjøring av ph.d.-avhandling*

§ 19–1. *Krav til den trykte ph.d.-avhandlingen*

Når ph.d.-avhandlingen er godkjent for disputas, skal ph.d.-kandidaten levere den trykte avhandlingen til fakultetet etter mal fastsatt av HiT, og i det antall fakultetet bestemmer.

Ph.d.-kandidaten skal levere et kortfattet sammendrag av ph.d.-avhandlingen på engelsk og norsk. Dersom ph.d.-avhandlingen verken er skrevet på engelsk eller norsk, skal det i tillegg leveres et sammendrag på avhandlingens språk.

§ 19–2. *Offentliggjøring av ph.d.-avhandlingen*

Ph.d.-avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest 4 uker før dato for disputas.

Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble levert til bedømmelse, eventuelt etter omarbeiding på grunnlag av komiteens foreløpige merknader, jf. § 16–3.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av ph.d.-avhandlingen med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av dato for offentliggjøring. Slik utsettelse kan finne sted for at institusjonen og eventuell ekstern part, som helt eller delvis har finansiert ph.d.-utdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-utdanningen ikke skal kunne offentliggjøres.

Ved publisering av ph.d.-avhandlingen skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

Sammendraget, jf. § 19–1, skal i likhet med selve avhandlingen, publiseres offentlig.

§ 20. *Doktorgradsprøve*

Doktorgradsprøven (ph.d.-prøven) består av prøveforelesning og disputas.

§ 20–1. *Prøveforelesning*

Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøven, og skal være over et oppgitt emne. Emnet kunngjøres for kandidaten 10 arbeidsdager før forelesningen. Emnet for prøveforelesningen skal ikke stå i direkte forbindelse med temaet for avhandlingen.

Prøveforelesningen skal skje på avhandlingsspråket, med mindre fakultetet etter forslag fra bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.

Prøveforelesningen skal vare i 45 minutter.

Bedømmelseskomiteen avgjør om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Det skal begrunnes dersom prøveforelesningen bedømmes til «ikke bestått».

Prøveforelesningen skal være bestått før disputasen kan avholdes.

§ 20–2. *Offentlig forsvar av avhandlingen (Disputas)*

Offentlig forsvar av avhandlingen (disputas) skal finne sted etter at prøveforelesningen er avholdt og bestått. Tid og sted for disputasen skal kunngjøres minst 10 arbeidsdager før den skal avholdes, sammen med opplysninger om hvordan ph.d.-avhandlingen er offentliggjort.

Disputasen skjer på avhandlingsspråket, med mindre fakultetet etter forslag fra bedømmelseskomiteen godkjenner noe annet.

Den komiteen som opprinnelig har bedømt ph.d.-avhandlingen, bedømmer også disputasen.

Det skal normalt være 2 opponenter. De 2 opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av fakultetet.

Disputasen ledes av dekan eller den vedkommende bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innlevering og bedømmelse av avhandlingen, og for prøveforelesningen. Ph.d.-kandidaten skal deretter normalt gis 30–45 minutter til å presentere ph.d.-avhandlingen.

Opponentene bestemmer selv fordeling av oppgaver mellom seg. Etter at begge opponenter har avsluttet sin opposisjon, gis de øvrige tilstedeværende anledning til å kommentere ex auditorio. Disputasleder avslutter disputasen.

Bedømmelseskomiteen avgir innstilling til fakultetet der den gjør rede for hvordan den har vurdert disputasen. Innstillingen skal konkludere med om disputasen er godkjent eller ikke godkjent. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen anbefales «ikke godkjent».

§ 21. *Melding fra bedømmelseskomiteen*

Etter prøveforelesning og disputas skal bedømmelseskomiteen utforme en samlet innberetning (sensurskjema) til fakultetet, som skal inneholde følgende:

- komiteens vurdering av ph.d.-avhandlingen,
- komiteens vurdering av ph.d.-avhandlingens nivå i internasjonal sammenheng,
- komiteens vurdering av prøveforelesningen,
- komiteens vurdering av det offentlige forsvaret av ph.d.-avhandlingen.

Av innberetningen fra bedømmelseskomiteen skal det gå frem om de ulike delene som danner grunnlaget for tildelingen av ph.d.-graden, er godkjent eller ikke godkjent.

§ 22. *Tildeling av ph.d.-graden, vitnemål og diplom*

På grunnlag av fakultetets innberetning om at opplæringsdelen, ph.d.-avhandlingen, prøveforelesningen og disputasen er godkjent, tildeles doktoranden graden philosophiae doctor av styret.

Vitnemål utferdiges fortløpende. Vitnemålet skal inneholde opplysninger om tittelen på ph.d.-avhandlingen, tema for prøveforelesningen, godkjente emner i opplæringsdelen, veiledere og bedømmelseskomiteens medlemmer.

I tillegg tildeles diplom for å ha oppnådd ph.d.-graden. Diplomet skal angi tittelen på ph.d.-avhandlingen samt opplysninger om det faglige innholdet i opplæringsprogrammet.

Diploma Supplement utstedes samtidig i samsvar med gjeldende retningslinjer.

Vitnemålet undertegnes av dekan og paraferes av aktuell saksbehandler. Diplomet undertegnes av rektor.

Del 5. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 23. *Fellesgrader og cotutelle-avtaler*

§ 23–1. *Definisjoner*

§ 23–1–1. *Fellesgrader*

Med fellesgrad menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning, gradstildeling og annet som er beskrevet i denne forskriften. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes vitnemål i form av:

a) et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiedeltakerne,
b) et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne, eller
c) en kombinasjon av a) og b).

§ 23–1–2. *Cotutelle-avtaler*

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av ph.d.-kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat.

§ 23–2. *Krav til inngåelse av avtaler om fellesgrader og cotutelle*

HiT kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

Avtaler om fellesgrader og cotutelle skal som et minimum regulere opptak, finansiering, opplæringsdel, veiledning, opphold ved institusjonene, rapporteringsplikt, avhandlingens språk, avhandlingens form, bedømmelse, gradstildeling, vitnemål og rettigheter til resultater.

I avtaler om fellesgrader og cotutelle kan det gjøres unntak fra denne forskriften dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet fremstå som fullt ut forsvarlige. Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

Avtaler om fellesgrader skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom HiT og minst én av de andre deltakerne i samarbeidet. Styret vedtar nærmere retningslinjer for fellesgradssamarbeid.

Cotutelle-avtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom HiT og den/de øvrige deltakerne i samarbeidet.

Avtaler om fellesgrader og cotutelle undertegnes av rektor, som også kan gi dispensasjon fra forskriftens bestemmelser innenfor rammen av denne paragraf.

Del 6. Klage, utfyllende bestemmelser og ikrafttredelse

§ 24. *Klage*

§ 24–1. *Klage over avslag på søknad om opptak, over vedtak om opphør av studierett og over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen*

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen kan påklages etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker kapittel VI. Grunngitt klage sendes fakultetet. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til HiTs klagenemnd for endelig avgjørelse.

§ 24–2. *Klage over bedømmelsen eller formelle feil ved eksamen i opplæringsdelen*

Eksamener som er avlagt i opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høgskoler § 5–2 og § 5–3. Grunngitt klage sendes fakultetet. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til HiTs klagenemnd for endelig avgjørelse.

§ 24–3. *Klage over avslag på søknad om bedømmelse, over ikke godkjent ph.d.-avhandling, prøveforelesning eller disputas*

Avslag på søknad om å få avhandlingen bedømt kan påklages etter lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker kapittel VI. Grunngitt klage sendes fakultetet. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til HiTs klagenemnd for endelig avgjørelse.

Klageinstansen kan prøve alle sider av det påklagede vedtaket.

Dersom fakultetet eller klagenemnda finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et utvalg til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelsen og de kriteriene denne bygger på, eller foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 25. *Utfyllende bestemmelser*

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser til denne forskrift.

§ 26. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 27. november 2008 nr. 1664 for graden philosophiae doctor (Ph.D.) ved Høgskolen i Telemark.

Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanning etter forskrift 27. november 2008 nr. 1664 for graden philosophiae doctor (Ph.D.) ved Høgskolen i Telemark, beholder de rettighetene som følger av den, dersom dette er til gunst for vedkommende.

26. sept. Nr. 1159 2013

Forskrift om endring i forskrift om fôrvarer

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet 26. september 2013 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 6, § 7, § 9, § 15 og § 17, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

I

I forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer gjøres det følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Virkeområde*

Forskriften gjelder tilvirkning, innførsel, utførsel og omsetning av fôrvarer til dyr, samt fôring av dyr.

For fôrvarer som tilvirkes og omsettes til vitenskapelig bruk ved private eller offentlige forskningsinstitusjoner, gjelder bare § 4, § 4a, § 4b, § 5 og § 6 med tilhørende vedlegg. Tilsynsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon og fastsette vilkår for dispensasjonen.

Følgende punkter i § 3 skal lyde:

7. *Fôrmiddel:*[1] Produkter av vegetabilsk eller animalsk opprinnelse, hvis hovedformål er å oppfylle dyrenes ernæringsbehov, i naturlig tilstand, ferske eller konserverte, og avledede produkter av disse etter industriell bearbeiding samt organiske og uorganiske stoffer, med eller uten tilsetningsstoffer, som i ubearbeidet form eller etter bearbeiding er beregnet til ernæring av dyr ved fôring, til framstilling av fôrblandinger eller som bærestoff i premikser.
15. *Mineralfôr:* Tilskuddsfôr som inneholder minst 40 % råaske.
26. *Tilskuddsfôr:* Fôrblanding som har et høyt innhold av visse stoffer, og som ved sin sammensetning dekker dagsrasjonen bare dersom det kombineres med andre fôrvarer.

1 Et fôrmiddel som brukes i tilvirking av blandinger kan betegnes råvare.

Følgende punkt og fotnote i § 3 skal slettes:

Punkt 30. Nåværende punkt 31 blir nytt punkt 30.

Fotnote 2

Nåværende § 15 blir ny § 4b.

I § 6 første, andre, tredje og femte ledd skal vedlegg 1 del A erstattes med vedlegg 1.

§ 6 siste ledd oppheves.

Tittel i kapittel IV skal lyde:

IV – Innførsel av fôrvarer uten animalske bestanddeler fra tredjestater

Dagens § 9 oppheves.

Ny § 9 i kapittel IV skal lyde:

§ 9. *Innførsel av fôrvarer uten animalske bestanddeler fra tredjestater*

Alle fôrvarer som innføres fra tredjestat, skal meldes til Mattilsynet gjennom godkjent meldesystem innen 24 timer før partiet ankommer landet.

Den som er ansvarlig for innførsel, skal påse at melding og kontroll skjer i henhold til første ledd.

Ved innførsel av fôrvarer fra tredjestat, når bestemmelsesstedet der omsetningen av fôrvarer skal finne sted er en annen stat i EØS, skal fôrvaren følges av et kontrolldokument, jf. vedlegg 16. Kontrolldokumentet skal ved grensepassering inn i EØS framlegges for tilsynsmyndigheten, som påfører det opplysninger om hvilke kontroller fôrvaren har vært gjenstand for. Dersom partiet deles opp, skal et kontrolldokument følge hvert delparti. Kontrolldokumentet skal være utstedt på ett av de skandinaviske språkene, tysk eller engelsk. Endringene i kontrolldokumentet foretatt av uvedkommende, medfører ugyldighet. Kontrolldokumentet skal følge fôrvaren fram til bestemmelsesstedet inntil den er frigitt for fri omsetning. Kontrolldokumentet skal framlegges for tilsynsmyndigheten i det landet i EØS der fôrvaren skal frigis for fri omsetning innenfor EØS.

Ved innførsel av fôrvarer til Norge fra tredjestat via andre stater i EØS, skal grensekontrollen gjennomføres på det stedet varen kommer inn i EØS. Fôrvarer som tilfredsstiller kravene for innførsel, skal følges av et kontrolldokument, jf. vedlegg 16. Kontrolldokumentet skal inneholde opplysninger fra vedkommende stats tilsynsmyndighet om hvilke kontroller fôrvaren har vært gjenstand for. Det skal følge fôrvaren fram til bestemmelsesstedet og forelegges for tilsynsmyndigheten før fôrvaren kan frigis.

Dagens § 10 oppheves.

Ny § 10 i kapittel V skal lyde:

§ 10. *Forbud mot bruk av fôrblandinger som inneholder salmonella*

Det er forbudt å omsette og bruke fôrblandinger som inneholder salmonellabakterier. Fravær av salmonella i fôrblandinger skal dokumenteres som beskrevet i vedlegg 14.

Fôring med partier av fôr til akvatiske dyr med andre analyseresultater enn det som kreves etter første ledd, må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Dagens § 11 oppheves.

Ny § 11 skal lyde:

§ 11. *Særskilte plikter for virksomhetene*

Virksomheter som er godkjennings- eller registreringspliktige i henhold til forskrift 14. januar 2010 nr. 39 om fôrhygiene (fôrhygieneforskriften), skal forebygge introduksjon av salmonellabakterier i anlegg, produksjonsutstyr og fôrvarer.

Når salmonella påvises i anlegg, produksjonsutstyr eller fôrvarer hos virksomheter som er godkjennings- eller registreringspliktige i henhold til fôrhygieneforskriften, skal virksomheten varsle Mattilsynet og iverksette nødvendige tiltak for å desimere forekomsten av salmonellabakterier.

Krav til rapportering ved påvisning av salmonella følger av vedlegg 14 del A pkt. 5.0.

Dagens § 12 oppheves.

Ny § 12 skal lyde:

§ 12. *Hygienisering av fôrblandinger*

Fullfôr og tilskuddsfôr, unntatt vitamin- og mineralfôrblandinger, som er produsert med tanke på omsetning til matproduserende landdyr, skal enten varmebehandles ved pelletering der temperaturen er minst 75 °C målt i fôrvaren

før pressing, eller ved andre metoder der fôrets kjernetemperatur kommer opp i minst 81 °C. Hele partiet skal varmebehandles, og produksjonen må skje på en linje der alt annet fôr også får tilsvarende varmebehandling.

Det stilles krav til hygienisering av fôr til akvatiske dyr. Ved produksjon av fullfôr til akvatiske dyr må virksomheten etablere en hygienebarriere i produksjonslinjen som gir tilfredsstillende desimering av salmonellabakterier.

Dagens § 13 oppheves.

Ny § 13 skal lyde:

§ 13. *Krav til virksomhetens kontroll i produksjonsanlegg for fôrblandinger*

I produksjonsanlegg for fôrblandinger til matproduserende landdyr skal virksomheten gjennomføre kontroll for salmonella i henhold til vedlegg 14 del B.

I produksjonsanlegg for fôrblandinger til akvatiske dyr skal virksomheten gjennomføre prøvetaking og analyse for salmonella i henhold til et egenkontrollsystem basert på HACCP-prinsippene. Prøvene skal analyseres som beskrevet i vedlegg 14 del A pkt. 4.0.

Dagens § 14 oppheves.

Ny § 14 skal lyde:

§ 14. *Krav til virksomhetens kontroll ved innførsel av fôrvarer til lageranlegg*

Den som innfører vegetabilske fôrmidler og fôrblandinger til matproduserende landdyr og fôrvarer til et lageranlegg, skal sørge for at det blir tatt ut prøver og gjennomført analyser for salmonella i henhold til vedlegg 14.

Den som innfører vegetabilske fôrmidler og fôrblandinger til akvatiske produksjonsdyr og fôrvarer til et lageranlegg, skal sørge for at det blir tatt ut prøver og gjennomført analyser for salmonella i henhold til virksomhetens egenkontrollsystem. Prøvene skal analyseres som beskrevet i vedlegg 14 del A pkt 4.0.

Kapittel VI og § 15 oppheves.

§ 20 oppheves.

§ 23 andre ledd skal lyde:

Alle utgifter som påløper i forbindelse med vedtak truffet i henhold til første ledd er tilsynsmyndigheten uvedkommende.

Tittelen i vedlegg 1 skal lyde:

Vedlegg 1. Grenseverdier for innhold av uønskede stoffer i fôrvarer

I vedlegg 1 skal underoverskrift 1A. Høyeste tillatte innhold av uønskede stoffer i fôrvarer fjernes.

Innledende tekst i vedlegg 1 skal lyde:

Tilskuddsfôr som skal fortynnes i henhold til bruksanvisningen, skal etter fortynning ikke ha et større innhold av stoffer enn det som er fastsatt for fullfôr, dersom det ikke er angitt under kolonne 2 og 3.

Vedlegg 1 del C oppheves.

I Vedlegg 14 del A skal punkt 1.0 lyde:

1.0 *Fôrmidler og fôrblandinger til matproduserende landdyr som skal kontrolleres for salmonella*

Fôrmidler som tilhører gruppene nevnt nedenfor skal kontrolleres:

1. Korn og produkter framstilt av korn
2. Oljefrø, oljefrukter og produkter framstilt av disse
3. Frø av belgvekster og produkter framstilt av disse
4. Rotknoller, røtter og produkter framstilt av disse
5. Andre frø og frukter og produkter framstilt av disse
6. Tørkede fôrvekster, grasmjøl mv.
7. Produkter fra bakeri- og pastaindustrien.

Fôrmidler i gruppe 2, samt mais og produkter av mais i gruppe 1 er klassifisert som risikofôrvarer.

Fôrblandinger til matproduserende landdyr, som inneholder disse fôrmidlene, skal kontrolleres for salmonella.

Tittelen i vedlegg 14 del A punkt 2.0 skal lyde:

2.0 *Fôrmidler og -blandinger til matproduserende landdyr, som er unntatt*

Tittelen i vedlegg 14 del A punkt 3.0 skal lyde:

3.0 *Prøvetaking av fôrvarer til matproduserende landdyr*

I vedlegg 14 del A skal punkt 5.0 annet ledd lyde:

Ved påvisning av salmonella skal bestemmelsene om rapportering og tiltak følges i henhold til § 11. Alle påvisninger av salmonella skal serotypes.

I vedlegg 14 del B skal tittelen lyde:

B. Krav til virksomheter ved kontroll for salmonella i produksjonsanlegg for fôrblandinger til matproduserende landdyr og i anlegg som lagrer innførte fôrvarer til matproduserende landdyr

I vedlegg 14 del B skal punkt 1.0 tredje ledd lyde:

Ved påvisning av salmonella skal bestemmelsene om rapportering og tiltak følges i henhold til § 11. Alle påvisninger av salmonella skal serotypes.

Tittelen i vedlegg 14 del B punkt 2.0 skal lyde:

2.0 *Virksomhetens kontroll i produksjonsanlegg for tørrfôrblandinger til matproduserende landdyr*

I vedlegg 14 del B punkt 2.0 skal første ledd lyde:

Egnet prøvemateriale er fôrrester, kakedannelser, belegg og støv. I de tilfelle det ikke finnes nok av nevnte prøvemateriale, skal det i stedet tas svaberprøve.

Tittelen i vedlegg 14 del B punkt 3.0 skal lyde:

3.0 *Virksomhetens kontroll i lageranlegg for innførte fôrmidler til matproduserende landdyr*

I vedlegg 14 del B punkt 3.0 skal første ledd lyde:

Egnet prøvemateriale er fôrrester, kakedannelser, belegg og støv. I de tilfelle det ikke finnes nok av nevnte prøvemateriale, skal det i stedet tas svaberprøve.

Nytt vedlegg 16 skal lyde:

Vedlegg 16. Kontrolldokument

DOKUMENT OM KONTROLL MED PRODUKTER, SOM BRUKES I FORVARER, OG SOM INNFØRES TIL EU FRA TREDJELAND

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB **DIREKTIV 95/53/EF — ART. 9**

A Oplysninger om vareparti	1 **Afsender/eksportør**	**Dokument om kontrol med produkter, der anvendes i foderstoffer, og som indføres til EF fra tredjelande**	
		2 **Løbenummer**	
	3 **Modtager**	4 **Toldokument nr.**	
		5 **Ledsagedokument** 5.1 Laboratorietest i henhold til artikel 6 i direktiv 96/25/EF foreligger 1. [ ] Ja 2. [ ] Nej	
	6 **Klarerer/repræsentant**	7 **Oprindelse** 7.1 (Hvis relevant) Godkendelses- eller registreringsnummer:	
	8 **Varebeskrivelse** [ ] 8.1 [ ] 8.4 [ ] 8.2 [ ] 8.5 [ ] 8.3 [ ] 8.6	9 **KN-kode**	11 **Bruttovægt (kg)**
		10 **Antal kolli**	12 **Nettovægt (kg)**
B Gennemført kontrol	13 **Kontrol i henhold til artikel 5 i direktiv 95/53/EF** 13.1 [ ] Dokumentkontrol 13.2 Identitetskontrol 1. [ ] Ja 2. [ ] Nej		
	14 **Kontrol i henhold til artikel 7 i direktiv 95/53/EF** 14.1 Fysisk kontrol 1. [ ] Ja 2. [ ] Nej	14.2 Laboratorietest gennemført 1. [ ] Ja 2. [ ] Nej Analysetype: Hvis ja, se vedlagte kopi af resultaterne 14.3 Laboratorietest foreligger 1. [ ] Ja 2. [ ] Nej Analysetype:	
C Gyldighedspåtegning	15 **Fuld identifikation af den kompetente myndighed på indgangsstedet og officielt stempel**	16 **Befuldmægtiget tjenestemand** Sted og dato Underskrift Navn i blokbogstaver	

D Andet	17 **(Frivilligt) Forbeholdt den kompetente myndighed i bestemmelsesmedlemsstaten**

Vedhenget i forskriften om forordninger oppheves.

II

Forskriften trer i kraft straks.

26. sept. Nr. 1160 2013

Forskrift om CO_2 -kompensasjon for industrien

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 26. september 2013 med hjemmel i Stortingets budsjettvedtak. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

§ 1. *Formål*

Formålet med denne kompensasjonsordning er å motvirke karbonlekkasje, grunnet økning i elektrisitetspriser som følge av EUs klimakvotesystem. Kompensasjonsordningen er regelstyrt og tett knyttet opp til metoden for beretning av støtte som angitt i ESAs retningslinjer for statsstøtte i forbindelse med i kvotehandelssystemet etter 2012 (522/12/COL).

§ 2. *Kompensasjonsordningens varighet*

Kompensasjon etter forskriften her gjelder for perioden 1. juli 2013 til 31. desember 2020.

§ 3. *Stedlig virkeområde*

Kompensasjon etter forskriften her gjelder produksjon nevnt i § 4 som foregår i riket, med unntak av Svalbard.

§ 4. *Vilkår for kompensasjon*

En virksomhet har rett til kompensasjon dersom produksjonen faller inn under en eller flere av de næringskoder (NACE-koder) som er oppført i tabellen under, og årlig elektrisitetsforbruk til denne produksjonen overstiger 10 GWh. Ved vurderingen av om årlig elektrisitetsforbruk til denne produksjonen overstiger 10 GWh, skal referanse-elektrisitetsforbruk beregnet i henhold til § 7 fjerde ledd legges til grunn.

	NACE-kode per 2002	*Beskrivelse*
1.	2742	Produksjon av aluminium
2.	1430	Bryting og utvinning av kjemiske mineraler og gjødselmineraler
3.	2413	Produksjon av andre uorganiske kjemikalier
4.	2743	Produksjon av bly, sink og tinn
5.	1810	Produksjon av klær av lær
6.	2710	Produksjon av jern, stål samt ferrolegeringer
	272210	Produksjon av sømløse stålrør
7.	2112	Produksjon av papir og papp
8.	2415	Produksjon av gjødsel og nitrogenprodukter
9.	2744	Produksjon av kobber
10.	2414	Produksjon av andre organiske kjemiske råvarer
11.	1711	Bearbeiding og spinning av fibrer av bomullstype
12.	2470	Produksjon av kunstfibrer
13.	1310	Bryting av jernmalm
14.		Følgende underkategorier innenfor produksjon av basisplast (2416):
	24161039	Polyetylen med lav densitet (PEL)
	24161035	Lineær polyetylen med lav densitet
	24161050	Polyetylen med høy densitet (PEH)
	24165130	Polypropylen
	24163010	Polyvinylklorid (PVC)
	24164040	Polykarbonat (PC)
15.		Følgende underkategorier innenfor produksjon av papirmasse (2111):
	21111400	Mekanisk masse

§ 5. *Søknad om kompensasjon*

Søknad om kompensasjon må for 2013 sendes Miljødirektoratet innen 13. november 2013.

For støtteår etter 2013 må virksomheter som ikke tidligere har søkt om kompensasjon og virksomheter med vesentlig kapasitetsøkning sende søknad til Miljødirektoratet innen 1. mars året etter støtteåret det søkes kompensasjon for.

Søknaden om kompensasjon må inneholde alle opplysninger som kreves i henhold til søknadsskjema fastsatt av Miljødirektoratet. Miljødirektoratet kan ved behov kreve ytterligere opplysninger.

§ 6. *Vedtak om kompensasjon*

Miljødirektoratet treffer vedtak om grunnlaget for kompensasjon i støtteperioden i henhold til § 7.

Der årlig kompensasjon er avhengig av bedriftsspesifikke data for støtteåret, skal det treffes årlige vedtak.

Der årlig kompensasjon ikke er avhengig av bedriftsspesifikke data for støtteåret og beregnes i henhold til § 8 første ledd, skal det ikke treffes årlige vedtak.

§ 7. *Grunnlag for kompensasjon*

Grunnlaget for kompensasjon for produksjon av produkter med energieffektivitetsstandard skal fastsettes ved å multiplisere CO_2 -utslippsfaktor på 0,67 tonn CO_2 per MWh med energieffektivitetsstandard som angitt i vedlegg I og referanseproduksjon.

Grunnlaget for kompensasjon for produksjon av produkter og eventuelle tilleggsprosesser som ikke er dekket av energieffektivitetsstandarder gitt i vedlegg I, skal fastsettes ved å multiplisere CO_2 -utslippsfaktor på 0,67 tonn CO_2 per MWh med alternativstandard på 0,8 og referanse-elektrisitetsforbruk.

Referanseproduksjon for virksomheter med drift i alle årene i basisperioden skal tilsvare gjennomsnittet av årlig støtteberettiget produksjon (i tonn per år) i henhold til § 4 i basisperioden. Ett av årene i basisperioden kan utelates i beregningen av referanseproduksjon. For nye virksomheter samt virksomheter som var i drift i mindre enn 6 år i basisperioden, skal referanseproduksjonen tilsvare den årlige produksjonen i støtteåret inntil virksomheten har vært i drift i fire år. Etter fire års sammenhengende drift skal referanseproduksjonen, som vil gjelde for resten av støtteperioden, tilsvare gjennomsnittet av produksjonen i de tre foregående årene.

Referanse-elektrisitetsforbruk for virksomheter med drift i alle årene i basisperioden skal tilsvare gjennomsnittet av årlig elektrisitetsforbruk (i MWh) til støtteberettiget produksjon i henhold til § 4 i basisperioden. Ett av årene i basisperioden kan utelates i beregningen av referanse-elektrisitetsforbruk. For nye virksomheter samt virksomheter som var i drift i mindre enn 6 år i basisperioden, skal referanse-elektrisitetsforbruket tilsvare det årlige elektrisitetsforbruket i støtteåret inntil virksomheten har vært i drift i fire år. Etter fire års sammenhengende drift skal referanse-elektrisitetsforbruket, som vil gjelde for resten av støtteperioden, tilsvare gjennomsnittet av elektrisitetsforbruket i de tre foregående årene.

Basisperioden er 1. januar 2005 til 31. desember 2011.

§ 8. *Beregning av årlig kompensasjon*

Årlig kompensasjon skal beregnes ved å multiplisere virksomhetens grunnlag for kompensasjon i henhold til § 7 med støtteårets EUA (European Union Allowance) forwardpris og støtteintensitet.

For virksomheter med elektrisitetsforbruk som helt eller delvis kan dekkes av langsiktige kraftkontrakter inngått før 2005 eller egenkraft i henhold til § 12 første ledd, beregnes årlig kompensasjon ved å multiplisere faktorene i første ledd med avkortningsfaktoren beregnet i henhold til vedlegg II.

EUA forwardprisen skal tilsvare gjennomsnittet av daglige sluttpriser i året før støtteåret på EUA forwardkontrakter med leveranse i desember i støtteåret. Prisene skal innhentes fra den børsen som har størst volum av EUA forwardkontrakter første kvartal i året før støtteåret, og omregnes til norske kroner basert på Norges Banks daglige valutakurser.

Støtteintensiteten er 0,85 i perioden 2013–2015, 0,80 i perioden 2016–2018 og 0,75 i perioden 2019–2020.

For støtteåret 2013 skal kompensasjonen utgjøre halvparten av det virksomheten er berettiget til etter beregninger i henhold til denne bestemmelsen.

§ 9. *Fordeling mellom ulike produkter*

Dersom virksomheten både har støtteberettiget produksjon, som definert i § 4, og ikke-støtteberettiget produksjon, eller produserer flere ulike støtteberettigede produkter, skal elektrisitetsforbruket fordeles basert på antall tonn produsert av hvert produkt.

Dersom virksomheten har direkte målinger for elektrisitetsforbruk benyttet i produksjon av produkter uten energieffektivitetsstandard, skal disse legges til grunn.

§ 10. *Vesentlig kapasitetsøkning*

Dersom virksomheten har en vesentlig kapasitetsøkning i støtteperioden, kan referanseproduksjon eller referanse-elektrisitetsforbruk etter søknad økes tilsvarende kapasitetsøkningen.

Vesentlig kapasitetsøkning innebærer en økning av opprinnelig installert kapasitet ved en virksomhet der

a) det er foretatt en eller flere identifiserbare fysiske endringer knyttet til teknisk konfigurasjon som innebærer mer enn kun erstatning av en eksisterende produksjonslinje, og
b) virksomheten kan drives med en kapasitet som er minst 10 prosent høyere enn den opprinnelige installerte kapasiteten som følge av en kapitalinvestering eller en rekke mindre kapitalinvesteringer.

Den ansvarlige for virksomheten må i søknad etter første ledd dokumentere at kravene til vesentlig kapasitetsøkning er oppfylt og at dette er kontrollert av en uavhengig tredjepart. Ved kontrollen skal det undersøkes om virksomhetens data er pålitelige, troverdige og nøyaktige, og det skal avgis en kontrollrapport som bekrefter dette.

§ 11. *Vesentlig produksjonsreduksjon*

Dersom virksomhetens produksjon i støtteåret er 50 til 75 prosent lavere enn referanseproduksjonen, skal kompensasjon for det aktuelle året reduseres til 50 prosent av beløpet beregnet i henhold til § 8.

Dersom virksomhetens produksjon i støtteåret er 75 til 90 prosent lavere enn referanseproduksjonen, skal kompensasjon for det aktuelle året reduseres til 25 prosent av beløpet beregnet i henhold til § 8.

Dersom virksomhetens produksjon i støtteåret er redusert med 90 prosent eller mer i forhold til referanseproduksjonen, skal kompensasjon for det aktuelle året reduseres til null.

§ 12. *Avkortningsfaktor for beregning av kompensasjon*

Produksjon som nevnt i § 4 med elektrisitetsforbruk som helt eller delvis kan dekkes av langsiktige kraftkontrakter inngått før 2005 og egenkraft gir ikke rett til kompensasjon. Langsiktige kontrakter videresolgt på markedsvilkår etter 1. januar 2005 og produksjon basert på elektrisitet som det etter kontrakt nevnt i første punktum betales spotpris for i støtteåret, gir likevel rett til kompensasjon.

Eierskapssituasjonen til langsiktige kraftkontrakter inngått før 2005 og egenkraft per 14. mai 2012, skal legges til grunn for beregning av kompensasjon. Det samme gjelder for innholdet i slike kontrakter. Første punktum gjelder likevel ikke der virksomheten kan dokumentere at eierskapssituasjonen er endret 15. mai 2012 eller senere, som følge av en beslutning tatt før 15. mai 2012 om virksomhetsoverdragelse, eiermessig omstrukturering eller salg av langsiktig kraftkontrakt inngått før 2005. I slike tilfeller skal endringen i eierskapssituasjonen som følge av beslutningen legges til grunn for beregning av kompensasjon. For kontrakter som åpner for kjøp av variable volumer, skal maksimalt årlig volum etter kontrakten legges til grunn i beregningen.

Ved beregning av årlig kompensasjon i henhold til § 8, skal det gjøres fratrekk for produksjon som nevnt i første ledd. Dette skal gjøres ved bruk av en avkortningsfaktor beregnet i henhold til vedlegg II.

Egenkraftvolumene, samt kraftvolumer etter myndighetsbestemte leieavtaler inngått før 2005, skal beregnes ved bruk av midlere årsproduksjon. Tall for midlere årsproduksjon skal baseres på NVEs tilsigsserie fra 1990 til 2009.

Egenkraft er elektrisitet fra kraftverk i Norge som inngår i konsernet virksomheten tilhører, fratrukket konsesjonskraft og eksterne salgskontrakter inngått før 2005.

§ 13. *Konservativt estimat*

Der data som har betydning for beregning av kompensasjon er mangelfullt dokumentert i virksomhetens søknad eller rapportering, skal kompensasjonen beregnes basert på konservative estimater for virksomheten.

§ 14. *Kumulasjon av offentlig støtte*

Dersom virksomheten har mottatt annen offentlig støtte til dekning av kostnader som gir grunnlag for kompensasjon etter denne forskriften, kommer dette beløpet til fradrag ved beregning av årlig kompensasjon. Dette gjelder likevel bare i den utstrekning den samlede støtten overstiger det høyeste støttetaket i de aktuelle regelverkene.

Med offentlig støtte menes støtte som faller inn under EØS-avtalen artikkel 61 (1), og andre former for finansiering fra EU.

§ 15. *Årlig utbetaling av kompensasjon*

Miljødirektoratet utbetaler kompensasjon innen 15. april året etter støtteåret. For nye virksomheter, virksomheter med vesentlig kapasitetsøkning i støtteåret, og virksomheter med endring i avkortningsfaktor for støtteåret, kan utbetalingen for det aktuelle støtteåret skje på et senere tidspunkt.

Kompensasjonen utbetales ikke før virksomheten har overholdt rapporteringsplikten etter § 17, for det aktuelle året. Rett til kompensasjon for det aktuelle støtteåret faller bort hvis korrekt rapportering ikke er mottatt innen 1. juni året etter støtteåret.

§ 16. *Omgjøring*

Vedtak etter § 6 kan omgjøres dersom det viser seg at opplysninger fra virksomheten var ufullstendige eller ukorrekte og dette gir grunnlag for krav om tilbakebetaling av utbetalt kompensasjon etter § 18 første ledd, bokstav a.

§ 17. *Årlig rapportering til Miljødirektoratet*

Den ansvarlige for virksomheten skal senest innen 1. mars året etter støtteåret rapportere følgende opplysninger til Miljødirektoratet:

a) produksjon i støtteåret,
b) elektrisitetsforbruk i støtteåret,
c) informasjon nødvendig for å beregne virksomhetens avkortningsfaktor i henhold til § 12,
d) vesentlig produksjonsreduksjon i henhold til § 11,
e) mottatt offentlig støtte som omfattes av § 14.

Miljødirektoratet kan i det enkelte tilfelle kreve at ytterligere opplysninger skal rapporteres, og kan bestemme at hele eller deler av rapporteringen skal verifiseres av en uavhengig tredjepart. Ved rapporteringen skal det benyttes skjema fastsatt av Miljødirektoratet.

§ 18. *Tilbakebetaling*

Miljødirektoratet kan kreve at den ansvarlige for virksomheten betaler tilbake utbetalt kompensasjon så langt

a) det er gitt ufullstendige eller ukorrekte opplysninger i søknad om kompensasjon slik at virksomheten har fått utbetalt mer kompensasjon enn den er berettiget til i henhold til § 8,
b) virksomheten har mottatt for mye støtte, i strid med § 14.

Ved krav om tilbakebetaling etter første ledd skal det fastsettes rente etter forsinkelsesrenteloven.

§ 19. *Unntak*

Miljødirektoratet kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra bestemmelser i denne forskrift.

§ 20. *Fremtidige endringer i kompensasjonsordningen*

Rettigheter etter denne forskriften og vedtak gitt med hjemmel i forskriften kan endres eller innskrenkes ved senere forskrift.

§ 21. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 26. september 2013.

Vedlegg I

1. Energieffektivitetsstandarder

NACE 4 og Produkt	*Energi-effektivitets-standard eller utslipps-standard*	*Produkt*	*Definisjon av produkt*	*Systemgrenser*	*Prodcom kode (rev 1.1)*	*Beskrivelse*
2742 Primær aluminium	*14,256 MWh/tonn produkt*	Tonn ubearbeidet og ulegert flytende aluminium	Ubearbeidet og ulegert flytende aluminium fra elektrolyse	Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til elektrolyse-produksjonstrinnet er inkludert. Dette inkluderer anodeproduksjon (pre-bake). Dersom anodene kommer fra frittstående anodeprodusenter i Europa skal denne produsenten ikke få CO_2 kompensasjon fordi dette allerede er inkludert i energieffektivitetsstandarden. Dersom anodene er produsert utenfor Europa kan kompensasjonen måtte justeres.	27421130	Ubearbeidet ulegert aluminium.
					27421153	Ubearbeid-ete aluminiums-legeringer i primær form.
2742 Alumina (raffinering)	*0,225 MWh/tonn produkt*	Tonn alumina		Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til produksjon av alumina.	27421200	Aluminium-oksid (inkluderer ikke corundum)
2710 Oksygen-blåst stål	*0,036 MWh/tonn produkt*	Tonn oksygen-blåst stål		Sekundærmetallurgi, forvarming av ildfaste materialer, hjelpeprosesser (spesielt avstøving), og utstøping av valseemner.	2710T122	Ulegert stål produsert på andre måter enn i elektrisk ovner.
					2710T132	Legert stål, utenom rustfritt stål, produsert på andre måter enn i elektriske ovner.

NACE 4 og Produkt	*Energi-effektivitets-standard eller utslipps-standard*	*Produkt*	*Definisjon av produkt*	*Systemgrenser*	*Prodcom kode (rev 1.1)*	*Beskrivelse*
2710 Karbonstål produsert i elektrisk lysbueovn (EAF)	*0,283 tCO_2 /tonn produkt*	Tonn utstøpt stål til valseemner	Stål som inneholder mindre enn 8 % metalliske legerings-elementer og spor-elementer, slik at bruken av stålet er begrenset til formål hvor det ikke kreves høy overflatekva litet og formbarhet.	Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til prosessenhetene: lysbueovn (EAF), sekundær-metallurgi, støping og kapping, etterforbrennings-enhet, støvutskillingsenhet, øseforvarming, forvarming av støpeformer, skraptørking og skrapforvarming	2710T121	Karbonstål: Ulegert stål produsert i elektrisk lysbueovn.
					2710T131	Karbonstål: Legert stål, utenom rustfritt stål, produsert i elektriske lysbueovner.
					2710T141	Karbonstål: Rustfritt og varmefast stål produsert i elektriske lysbueovner.
2710 Høylegert EAF-stål	*0,352 tCO_2 /tonn produkt*	Tonn høylegert stål	Stål som inneholder 8 % eller mer av metalliske legerings-elementer, eller der det kreves høy overflate-kvalitet og formbarhet.	Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til prosessenhetene lysbueovn (EAF), sekundærmetallurgi, støping og kapping, etterforbrennings-enhet, støvutskillingsenhet, øseforvarming, forvarming av støpeformer, nedkjølingsgrop, skraptørking og skrapforvarming er inkludert. FeCr-konvertor og kryogen-oppbevaring av industrigasser er ikke inkludert.	2710T121	Karbonstål: Ulegert stål produsert i elektrisk lysbueovn.
					2710T131	Karbonstål: Legert stål,

NACE 4 og Produkt	*Energi-effektivitets-standard eller utslipps-standard*	*Produkt*	*Definisjon av produkt*	*Systemgrenser*	*Prodcom kode (rev 1.1)*	*Beskrivelse*
					2710T141	utenom rustfritt stål, produsert i elektriske lysbueovner. Karbonstål: Rustfritt og varmefast stål produsert i elektriske lysbueovner.
2710 FeSi	*8,54 MWh/tonn produkt*	Tonn FeSi-75	FeSi–75	Alle prosesser som er direkte knyttet til drift av lysbueovner. Tilleggsprosesser er ikke inkludert.	27102020/24101230	Ferros-ilisium med minimum 75 % silisium-innhold.
2710 FeMn HC	*2,76 MWh/tonn produkt*	Tonn høykarbon FeMn	Høykarbon FeMn	Alle prosesser som er direkte knyttet til drift av lysbueovner. Tilleggsprosesser er ikke inkludert.	27102010	Høykarbon ferromangan, i henhold til BREF.
2710 SiMn	*3,85 MWh/tonn produkt*	Tonn SiMn	Siliko-mangan med forskjellig grad av karbon-innhold, inkludert SiMn, siliko-mangan med lavt og veldig lavt karbon-innhold.	Alle prosesser som er direkte knyttet til drift av lysbueovner. Tilleggsprosesser er ikke inkludert.	27102030	Siliko-mangan inkluderer ikke FeSiMn.
2413 Cl_2	*2,461 MWh/tonn produkt*	Tonn klor	Klor	Alle prosesser som er direkte eller indirekte knyttet til elektrolyseenheten, inkludert hjelpeenheter som f.eks. motorer.	24131111	Klor
2413 Si-metall	*11,87 MWh/tonn produkt*	Tonn Si-metall	Silisium med renhet på 90–99.99 %	Alle prosesser som er direkte knyttet til drift av lysbueovner. Tilleggsprosesser er ikke inkludert.	24131155	Silisium hvis vekt inneholder mellom 90 og 99,99 % silisium
2413 Superrent polysilisium	*60,00 MWh/tonn produkt*	Tonn superrent Si-metall	Silisium med renhet > 99.99 %	Alle prosesser som er direkte knyttet til drift av lysbueovner. Tilleggsprosesser er inkludert.	24131153	Silisium hvis vekt inneholder >= 99,99 % silisium

NACE 4 og Produkt	*Energi-effektivitets-standard eller utslipps-standard*	*Produkt*	*Definisjon av produkt*	*Systemgrenser*	*Prodcom kode (rev 1.1)*	*Beskrivelse*
2413 SiC	*6,2 MWh/tonn produkt*	Tonn 100 % SiC	100 % rent silisium-karbid	Alle prosesser som er direkte eller indirekte knyttet til ovnene, inkludert hjelpeprosesser.	24135450	Karbider, også når de ikke er kjemisk definer.
2414 Høyverdige kjemikalier (HVK)	*0,702 tCO_2 /tonn produkt*	Tonn høyverdige kjemikalier	Blanding av høyverdige kjemikalier (HVK) uttrykt som total masse av acetylen, etylen/eten, propylen/pro-pen, butadien, benzen og hydrogen, unntatt HVK fra tilleggs-føde (hydrogen, etylen, andre HVK), med et etyleni-nnhold i den totale produksjons-miksen på minst 30 vektprosent og et innhold av HVK, brenngass, butener og flytende hydrokarbon er som totalt utgjør minimum 50 vektprosent av den totale produktmiks en.	Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til produksjonen av høyverdige kjemikalier er inkludert. Regnes i rent produkt eller mellomprodukt med et konsentrasjonsnivå av den respektive HVK i den minst foredlede salgbare formen (rå C_4 uhydrert pygass). C_4 -ekstraksjon (butadien-anlegg), C_4 -hydrering, hydrobehandling av pyrolysebensin og ekstraksjon av aromater, samt logistikk og lagring i den daglige driften, er ikke inkludert.	24141120	Mettede akrylhydrok arboner
					24141130	Umettede akrylhydro-karboner; etylen/eten
					24141140	Umettede akrylhydro-karboner; propen eller propylen
					24141150	Umettede akryl-hydro-

NACE 4 og Produkt	*Energi-effektivitets-standard eller utslipps-standard*	*Produkt*	*Definisjon av produkt*	*Systemgrenser*	*Prodcom kode (rev 1.1)*	*Beskrivelse*
						karboner; butan eller butylene og isomere derav
					24141160	Umettede akrylhydro-karboner; buta-1,3-dien og isopren
					24141190	Umettede akrylhydro-karboner (Med unntak av etylen, propen, butan, buta-1.3 og isopren)
					24/20141223	Benzen
2414 Aromater	*0,030 tCO_2 /tonn produkt*	CO_2 - vektede tonn (CWT)	Blanding av aromater uttrykt som CO_2-vektede tonn (CWT).	Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til enhetene pygass-hydrobehandling, benzen/toluen/xylen (BTX)-ekstraksjon, TDP, HDA, xylen-isomerisering, p-xylenenheter, kumol- og sykloheksan-produksjon er inkludert.	24141213 24141223 24141225 24141243 24141245 24141247 24141260 24141270 24141290 24147320 24147330 24147340	
2414 Black carbon/sot	*1,954 tCO_2 /tonn produkt*	Tonn carbon black/sot fra ovner (salgbar enhet, > 96 %)	Carbon black/sot fra ovner. Carbon black/sot i avgass fra ovner og fakler er ikke inkludert.	Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til produksjonen av carbon black fra ovner, herunder etterbehandling, pakking og fakling.	24131130	Karbon (carbon black og andre former for karbon).
2414 Styren	*0,527 tCO_2 /tonn produkt*	Tonn salgbar styren	Styren-monomer (vinyl-benzen, CAS-nummer: 100–42–5)	Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til produksjon av styren, inkludert mellomproduktet etylbenzen (den mengden som benyttes som føde i styren-produksjonen) er inkludert.	24141250	Styren

NACE 4 og Produkt	*Energi-effektivitets-standard eller utslipps-standard*	*Produkt*	*Definisjon av produkt*	*Systemgrenser*	*Prodcom kode (rev 1.1)*	*Beskrivelse*
2414 Etylenoksid/ etylenglykol	*0,512 tCO_2 /tonn produkt*	Tonn EO-ekvivalenter (EOE), definert som mengde EO (masse) i en masseenhet med det spesifikke glykol-produktet.	Utslipps-standarden omfatter produktene etylenoksid (EO, høy renhet), mono-etylenglykol (MEG, standard kvalitet + fiberkvalitet (høy renhet)), dietylen-glykol (DEG) og trietylen-glykol (TEG).	Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til utslipp assosiert med prosessenheter for EO-produksjon, EO-rensing og glykolseksjonering er inkludert.	24146373	Etylenoksid
					24142310 24146333	Etylenglykol 2,2–Oksydi-etanol (dietyl-englykol; dogol)
2743 Elektrolyse av sink	*4 000 MWh/tonn produkt*	Tonn sink	Primærsink	Alle prosesser direkte eller indirekte knyttet til elektrolyse av sink, inkludert hjelpeprosesser.	27431230 2743125	Ikke-bearbeidet ulegert sink (inkluderer ikke sinkstøv, pulver og flak). Ikke-bearbeidet sinklegering (inkluderer ikke sinkstøv, pulver og flak).
2415 Ammoniakk	*1,619 tCO_2 /tonn produkt*	Tonn salgbar ammoniakk med 100 % renhet	Ammoniakk (NH_3), registrert i tonn produsert.	Alle prosesser som, direkte eller indirekte, er knyttet til produksjon av ammoniakk og mellomproduktet hydrogen er omfattet.	24151075	Ammoniakk anhydrid

2. Produkter med mulighet for veksling mellom brensel og elektrisitet

Forskrift 23. desember 2004 nr. 1851 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften) vedlegg 10 definerer produkter med mulighet for veksling mellom brensel og elektrisitet. For disse produktene skal energieffektivitetsstandarden beregnes ved bruk av følgende formel:

$$Energieffektivitetsstandard = US_{produkt} \times \left(\frac{U_{El}}{U_{direkte} + U_{El}}\right) / 0{,}465\ tCO_2\ per\ MWh$$

$US_{produkt}$: Utslippsstandard for relevant produkt som gitt i tabellen over, angitt i tonn CO_2 per tonn produkt produsert.
U_{El} : Beregnet utslipp fra produksjon av elektrisitet (angitt i tonn CO_2) som er benyttet i støtteberettiget produksjon. Utslippet skal beregnes ved å multiplisere relevant elektrisitetsforbruk angitt i MWh med 0,465 tonn CO_2 per MWh. Elektrisitetsforbruket er totalt akkumulert elektrisitetsforbruk i alle årene ireferanseperioden, uavhengig av endringer i kapasitet, aktivitet eller drift.
$U_{direkte}$: CO_2 -utslipp (angitt i tonn CO_2) fra støtteberettiget produksjon. Utslippet skal regnes som totalt akkumulert utslipp i alle årene i referanseperioden, uavhengig av endringer i kapasitet, aktivitet eller drift.

Vedlegg II. Avkortningsfaktor

Avkortningsfaktoren beregnes som følger:

Avkortningsfaktor = 1 – avkortningselektrisitet/referanse-elektrisitetsforbruk til all produksjon i basisperioden

Avkortningselektrisitet er summen (i MWh) av egenkraft og elektrisitet dekket av langsiktige kontrakter inngått før 2005, som definert i § 12.

Referanse-elektrisitetsforbruket for all produksjon i basisperioden er virksomhetens gjennomsnittlige elektrisitetsforbruk i basisperioden beregnet i henhold til § 7 fjerde ledd.

Dersom avkortningselektrisiteten er større enn referanse-elektrisitetsforbruk skal avkortningsfaktoren settes lik null.

Der et konserns avkortningselektrisitet helt eller delvis kan dekke elektrisitetsforbruket til flere virksomheter i konsernet, skal disse virksomhetenes elektrisitetsforbruk i basisperioden legges til grunn ved beregningen av den enkelte virksomhets andel av avkortningselektrisiteten. Dersom virksomheten kan godtgjøre at dette gir et åpenbart urimelig resultat, kan en annen fordeling av avkortningselektrisitet legges til grunn for beregningen.

Ved vesentlig kapasitetsøkning skal det økte referanse-elektrisitetsforbruket beregnet i henhold til § 10 benyttes til å beregne avkortningsfaktoren.

Dersom virksomhetens produksjon i støtteåret er 50 til 75 prosent lavere enn referanseproduksjonen, skal referanse-elektrisitetsforbruket benyttet til beregning av avkortningsfaktoren reduseres til 50 prosent av referanse-elektrisitetsforbruket beregnet i henhold til § 7. Dersom virksomhetens produksjon i støtteåret er 75 til 90 prosent lavere enn referanseproduksjonen, skal referanse-elektrisitetsforbruket benyttet til beregning av avkortningsfaktoren reduseres til 25 prosent av referanse-elektrisitetsforbruket beregnet i henhold til § 7.

Ved endring av referanse-elektrisitetsforbruk grunnet vesentlig kapasitetsøkning eller vesentlig produksjonsreduksjon skal fordelingen av elektrisitetsforbruk etter denne bestemmelsens femte ledd endres tilsvarende.

27. sept. Nr. 1161 2013

Forskrift om stopp i fiske etter makrell i 2013 for fartøy med adgang til å delta med garn eller snøre

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 27. september 2013 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, jf. forskrift 18. desember 2012 nr. 1296 om regulering av fisket etter makrell i 2013 § 28 første ledd. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

§ 1. *Stopp i fisket*

Fiske etter makrell for fartøy med adgang til å delta med garn eller snøre, stoppes fra og med 28. september 2013 kl. 9.00. Siste frist for innmelding av fangst er 28. september 2013 kl. 10.00. Dersom fangst ikke er innmeldt, er siste frist for levering 28. september 2013 kl. 19.00.

Uavhengig av denne stoppen kan fartøy som nevnt i første ledd fiske innenfor garanterte kvoter.

§ 2. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskriften straffes etter lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 60, § 64 og § 65. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 3. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks.

27. sept. Nr. 1162 2013

Forskrift om endring i forskrift om opptak til studier ved Høgskolen i Hedmark

Hjemmel: Fastsatt av Høgskolestyret ved Høgskolen i Hedmark 27. september 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–6, § 3–7 og § 4–9, forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning § 1–1 og forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

I

I forskrift 1. mars 2010 nr. 300 om opptak til studier ved Høgskolen i Hedmark gjøres følgende endring:

§ 6–2 skal lyde:

§ 6–2. *Søknad, dokumentasjon av kompetanse og dokumentkontroll*

(1) Søknad om opptak skal skje gjennom nettsøknad på fastsatt elektronisk søknadsskjema om ikke annet er kunngjort.
(2) Søkeren plikter å orientere seg om hvilken dokumentasjon som er nødvendig å legge ved eller ettersende for at søknaden skal kunne behandles.
(3) Dokumenter skal ettersendes snarest mulig, og senest innen en fastsatt ettersendingsfrist.
(4) Godkjent dokumentasjon er kopier av originale dokumenter og elektroniske vitnemål i den nasjonale vitnemålsdatabasen.
(5) Søkere kan bli avkrevd å fremlegge originaldokumenter av grunnlaget for opptak under søknadsbehandlingen og etter at opptak er innvilget. Dersom originaldokumentene ikke fremlegges innen fastsatt frist, kan søkeren få søknaden underkjent, eller få inndratt studieretten som ble innvilget i dette opptaket.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

1. okt. Nr. 1163 2013

Forskrift om endring i forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 1. oktober 2013 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 9, § 10, § 11, § 15, § 16 og § 17, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

I

I forskrift 26. juni 2002 nr. 729 om organisering og dimensjonering av brannvesen gjøres følgende endring:

§ 8–5 annet ledd skal lyde:

Kravene i § 7–3 og § 7–7 når det gjelder henholdsvis konstabel og utrykningsleder i deltidsstilling må være oppfylt innen 31. desember 2015.

II

Endringen trer i kraft 1. november 2013.

2. okt. Nr. 1164 2013

Forskrift om endring i forskrift om kjøretøyverksteder

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 2. oktober 2013 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 19a og § 43a, delegeringsvedtak 18. juni 2004 nr. 907 og delegeringsvedtak 20. august 2009 nr. 1530. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

I

I forskrift 13. mai 2009 nr. 589 om kjøretøyverksteder gjøres følgende endringer:

§ 21 nytt første ledd skal lyde:

Kjøretøyverksted godkjent før 1. januar 2004 kan ha en teknisk leder som ikke har fagbrev, forutsatt at vedkommende innehar personlig godkjenning som teknisk leder etter tidligere forskrifter og har vært teknisk leder siden 1. januar 2004. Dersom virksomheten bytter teknisk leder, trer kravet om fagbrev i § 9 inn.

§ 21 tredje og fjerde ledd oppheves.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2014.

2. okt. Nr. 1165 2013

Forskrift om endring i forskrift om import av tilberedt kjøtt, kjøttprodukter, behandlede mager, blærer og tarmer fra tredjestater

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 2. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 12 og § 19.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I innledende del nr. 7 (kommisjonsvedtak 2013/436/EU). Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

I

I forskrift 10. september 2009 nr. 1186 om import av tilberedt kjøtt, kjøttprodukter, behandlede mager, blærer og tarmer fra tredjestater gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningsfeltet skal lyde:

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I innledende del nr. 7 (vedtak 2007/777/EF sist endret ved kommisjonsvedtak 2013/436/EU, vedtak 2000/572/EF sist endret ved forordning (EU) nr. 191/2013).

Nytt vedlegg II skal lyde:

Vedlegg II. Tredjestater og områder av tredjestater som er godkjente for import av kjøttprodukter, behandlede mager, blærer og tarmer til EØS (vedtak 2007/777/EF sist endret ved kommisjonsvedtak 2013/436/EU)

Nytt vedlegg IV settes inn:

Behandlingskrav

II

Endringene trer i kraft straks.

3. okt. Nr. 1166 2013

Delegering av Skattedirektoratets myndighet etter lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–6 nr. 4

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 3. oktober 2013 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–6 nr. 4, jf. delegeringsvedtak 8. august 2013 nr. 960. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

I

Skattedirektoratets myndighet etter ligningsloven § 5–6 nr. 4 delegeres til skattekontoret.

II

Delegeringen trer i kraft straks.

3. okt. Nr. 1167 2013

Forskrift om opphevelse av forskrift om stønad til kjøp av bil til funksjonshemmede – prisgrensen.

Hjemmel: Fastsatt av Arbeidsdepartementet 3. oktober 2013 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

I

Forskrift 15. desember 2000 nr. 1303 om stønad til kjøp av bil til funksjonshemmede – prisgrensen oppheves.

II

Endringen trer i kraft umiddelbart.

3. okt. Nr. 1168 2013

Forskrift om endring i forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 3. oktober 2013 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 5, § 6, § 19a, § 20, § 22, § 25, § 26, § 27, § 28 og § 43 bokstav a, b og e, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

I

I forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff gjøres følgende endringer:

Hjemmelshenvisningen skal lyde:

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet (nå Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) 26. juni 2002 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 5, § 6, § 19a, § 20, § 22, § 25, § 26, § 27, § 28 og § 43 bokstav a, b og e, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161.

§ 2–5 annet ledd tredje og fjerde punktum oppheves.

Nytt § 2–10 tredje ledd skal lyde:

Forbrukere kan avfyre fyrverkeri klasse II og III på nyttårsaften mellom kl. 18.00 og 02.00, med mindre annet er bestemt i eller i medhold av denne forskriften.

§ 2–10 dagens tredje, fjerde, femte og sjette ledd blir nytt fjerde, femte, sjette og syvende ledd.

Ny § 2–10A skal lyde:

§ 2–10A. *Fullmakt for kommunen til å fastsette regionale begrensninger i bruk av fyrverkeri*

Etter en risikovurdering knyttet til lokale forhold, kan kommunestyret selv fastsette forskrifter om begrensninger i bruk av fyrverkeri i spesifikt angitte områder der det erfaringsmessig vil oppstå fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier. Det kan herunder opprettes lokale forbudssoner i kommunen.

§ 9–5 åttende ledd skal lyde:

Mengder utover det som fremkommer i femte ledd skal oppbevares i særskilt lager godkjent i henhold til denne forskriftens kapittel 7, eller i særskilt godkjent container.

II

Endringene trer i kraft ved kunngjøring i Norsk Lovtidend.

3. okt. Nr. 1169 2013

Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 3. oktober 2013 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 16. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen, gjøres følgende endringer:

§ 33d tredje ledd (endret) skal lyde:

Ved fiske etter sild med not i områder sør for 70° 40,50′ N og vest for 22° 00,00′ Ø, er det i perioden frem til og med 31. mars 2014, uten hinder av forbudet i første ledd, tillatt for fartøy under 21 meter største lengde å fiske innenfor fjordlinjene.

§ 33d femte ledd (nytt) skal lyde:

Ved fiske etter makrell fra og med Nordland fylke og sørover, er det i perioden frem til og med 31. mars 2014, uten hinder av forbudet i første ledd, tillatt å fiske innenfor fjordlinjene, med unntak av i Andfjorden sør for fjordlinjen ved Dverberg og i Ofoten øst for en linje mellom N 68° 24,73′ Ø 16° 00,70′ og N 68° 13,49′ Ø 16° 04,70′.

§ 33d sjette ledd (nytt) skal lyde:

Ved fiske etter brisling fra og med Trondheimsfjorden og sørover, er det i perioden frem til og med 31. mars 2014, uten hinder av forbudet i første ledd, tillatt å fiske innenfor fjordlinjene.

§ 33d sjuende ledd (nytt) skal lyde:

Ved fiske etter hyse og sei med line fra og med Vestfjorden i Nordland og sørover, er det i perioden frem til og med 31. mars 2014, uten hinder av forbudet i første ledd, tillatt for fartøy under 21 meter største lengde å fiske innenfor fjordlinjene, med unntak av i Ofoten øst for en linje mellom N 68° 24,73′ Ø 16° 00,70′ og N 68° 13,49′ Ø 16° 04,70′.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

4. okt. Nr. 1170 2013

Forskrift om motsyklisk kapitalbuffer

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) § 2 tredje ledd, lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. § 2 og lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) § 2–9e. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 4. oktober 2013 kl. 15.50.

§ 1. Formålet med den motsykliske kapitalbufferen er å gjøre institusjonene mer solide og robuste overfor utlånstap i en framtidig lavkonjunktur og dempe faren for at bankene skal bidra til å forsterke en eventuell nedgangskonjunktur ved å redusere sin kredittgivning.

Forskriften § 1 – § 4 gjelder myndighetenes arbeid med motsyklisk kapitalbuffer. Forskriften § 5 gjelder finansinstitusjoner som er omfattet av kravet til motsyklisk buffer etter finansieringsvirksomhetsloven § 2–9e.

§ 2. Finansdepartementet skal fastsette nivået på den motsykliske kapitalbufferen. Motsyklisk kapitalbuffer skal bestå av ren kjernekapital. Nivået skal som hovedregel være mellom 0 og 2,5 prosent. I særlige tilfeller kan nivået også settes høyere enn 2,5 prosent.

Beslutning om nivået på den motsykliske kapitalbufferen skal fattes hvert kvartal. Første beslutning om nivå på bufferen og beslutning om å øke nivået skal normalt tidligst tre i kraft 12 måneder etter at beslutningen er fattet. I særlige tilfelle kan tidligere ikrafttredelse besluttes. Beslutning om å redusere nivået kan tre i kraft umiddelbart. Nivået skal endres i trinn på en eller flere ganger 0,25 prosentenheter.

§ 3. Norges Bank skal hvert kvartal utarbeide et grunnlag for beslutningen om nivået på den motsykliske kapitalbufferen. I dette arbeidet skal Norges Bank og Finanstilsynet utveksle relevant informasjon og vurderinger. Beslutningsgrunnlaget skal inneholde oversikt over forholdet mellom kreditt og BNP og hvordan dette avviker fra den langsiktige trenden, samt andre indikatorer, og Norges Banks vurdering av systemrisiko som bygges opp eller er bygget opp over tid.

Norges Bank skal fire ganger i året, senest innen utgangen av hvert kvartal, gi departementet råd om beslutning om nivået på den motsykliske kapitalbufferen, inkludert råd om i hvilken grad norske finansinstitusjoner bør oppfylle krav til motsyklisk kapitalbuffer for den del av virksomheten som drives i andre land. Rådet skal bygge på Norges Banks beslutningsgrunnlag og eventuelle råd fra Det europeiske risikorådet (ESRB).

Dersom Norges Bank gir råd om en reduksjon av bufferkravet, skal beslutningsgrunnlaget også inneholde Norges Banks anslag på når Norges Bank vil gi råd om å øke bufferkravet.

§ 4. Finansdepartementet fastsetter i hvilken grad norske finansinstitusjoner skal oppfylle krav til motsyklisk kapitalbuffer fastsatt av andre lands myndigheter for den del av virksomheten som drives i vedkommende land, samt eventuelt bufferkrav for virksomhet i land der myndighetene ikke har fastsatt eget bufferkrav.

§ 5. Beregningsgrunnlaget for den motsykliske kapitalbufferen skal, med mindre annet er fastsatt i forskrift eller ved fastsettelsen av nivået på bufferen, være det samme som beregningsgrunnlaget for minstekravet til ansvarlig kapitaldekning.

En finansinstitusjon som er omfattet av kravet til motsyklisk kapitalbuffer skal, når det er fastsatt nivå på bufferen, beregne sitt institusjonsspesifikke krav til motsyklisk kapitalbuffer. Finanstilsynet kan fastsette nærmere regler om finansinstitusjoners beregning av sitt institusjonsspesifikke krav til motsyklisk kapitalbuffer.

§ 6. Forskriften trer i kraft 15. oktober 2013.

27. sept. Nr. 1177 2013

Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven § 34 sjette ledd til Miljøverndepartementet

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 27. september 2013 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 sjette ledd. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 8. oktober 2013 kl. 15.00.

Delegering av Kongens myndighet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 34 sjette ledd til Miljøverndepartementet.

3. okt. Nr. 1178 2013

Forskrift om endring i forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 3. oktober 2013 med hjemmel i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) § 9–2, § 9–3 og § 9–4, jf. delegeringsvedtak 21. desember 2007 nr. 1708. Kunngjort 8. oktober 2013 kl. 15.00.

I

I forskrift 10. oktober 2008 nr. 1132 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

§ 3. *Forvaltningsmyndighet*

Statens landbruksforvaltning fordeler tollkvoter etter forskriften.

Statens landbruksforvaltning kan stille vilkår som er nødvendige for å oppfylle formålet med den enkelte kvote, herunder fastsette godkjennelsesprosedyrer for hvem som kan få kvoteandel og vilkår for anvendelsen av den importerte varen.

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Generelle vilkår for fordeling og uttak av tollkvoteandeler*

Med unntak av tollkvotene som fordeles etter kapittel II må kvotesøker eller budgiver være registrert i Foretaksregisteret for å få tildelt kvoteandel etter forskriften.

En tildelt tollkvoteandel er gyldig for import innenfor kvoteperioden, jf. vedlegg 1.

Statens landbruksforvaltning utsteder innførselstillatelse innenfor den tildelte tollkvoteandelen. For kvoter som er fordelt ved auksjon, utstedes ikke innførselstillatelsen før auksjonsbeløpet er betalt.

§ 7 skal lyde:

§ 7. *Søknad*

Skriftlig søknad om kvoteandel sendes til Statens landbruksforvaltning, og skal inneholde søkers navn, adresse og foretaksnummer eller personnummer. Det skal søkes om en bestemt mengde av en angitt vare. Varebetegnelsen og tolltariffens varenummer skal oppgis.

§ 8 skal lyde:

§ 8. *Fordeling av tollkvoten*

Statens landbruksforvaltning fastsetter en søknadsperiode for første tildeling av kvoteandeler innenfor den enkelte tollkvote. Så fremt fullstendig søknad er registrert innkommet i denne perioden, tildeler Statens landbruksforvaltning kvoteandel i samsvar med den mengden det søkes om. Dersom den totale mengden det søkes om overstiger tollkvoten, avkortes mengden det søkes om forholdsmessig mellom søkerne.

Kvote som ikke er fordelt etter første ledd, fordeles fortløpende etter søknadenes prioritet. Søknader gis prioritet etter datoen fullstendig søknad er registrert innkommet til Statens landbruksforvaltning. Søknader registrert innen kl. 1500 samme dag gis lik prioritet. Dersom mengden det søkes om medfører at tollkvoten overstiges, avkortes denne med det overskytende kvantum. For søknader med samme prioritet, avkortes mengden forholdsmessig.

§ 9 oppheves.

§ 10 siste ledd oppheves.

§ 13 syvende ledd oppheves. Nåværende åttende og niende ledd blir syvende og åttende ledd.

§ 21 første ledd annet punktum oppheves.

§ 22 oppheves.

§ 23 skal lyde:

§ 23. *Omsetning av kvoteandel*

En ubenyttet kvoteandel som er tildelt etter bestemmelsene i dette kapitlet kan omsettes fra auksjonsbeløpet er innbetalt til kvoteperiodens slutt. Kjøperen må oppfylle vilkårene i § 4 jf. § 15 annet og tredje ledd. Selger skal gi Statens landbruksforvaltning skriftlig melding når en kvoteandel overdras.

Overskriften til kapittel V skal lyde:

Kapittel V. Fordeling av tollkvoten for ost fra EU som ikke fordeles ved auksjon

§ 32 skal lyde:

§ 32. *Vareomfang*

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder tollkvoten for ost fra EU på 4 500 tonn. Tollkvoten er markert med «H» i kolonne VII i vedlegg 1.

§ 33 skal lyde:

§ 33. *Søknad*

Tollkvoten for ost fordeles på grunnlag av skriftlig søknad til Statens landbruksforvaltning. Søknaden skal inneholde søkerens navn, adresse og foretaksnummer.

Ny § 34 skal lyde:

§ 34. *Krav til søkerne*

Tollkvoten for ost fordeles til søkere som har importert minst 15 tonn ost under tollposisjon 04.06 i løpet av de siste 24 måneder før 1. oktober.

Nåværende § 35 oppheves.

Ny § 35 skal lyde:

§ 35. *Fordeling på grunnlag av historisk import*

Tollkvoten fordeles forholdsmessig ut fra verdien av søkernes import under tollposisjon 04.06 i løpet av de siste 24 måneder før 1. oktober.

Ingen søkere kan tildeles mer enn 30 prosent av tollkvoten. Ufordelt tollkvote som følge av denne avgrensningen fordeles i samsvar med første ledd til øvrige søkere som oppfyller vilkåret i § 34.

§ 36 oppheves.

§ 37 oppheves.

§ 40 oppheves.

§ 41 skal lyde:

§ 41. *Omsetning av kvoteandel*

Ubenyttet kvoteandel som er tildelt etter dette kapitlet kan omsettes fra fordelingstidspunktet frem til kvoteperiodens slutt.

Selgeren skal gi Statens landbruksforvaltning skriftlig melding når en kvoteandel overdras.

§ 42 annet punktum oppheves.

Vedlegg 1 skal lyde:

Vedlegg 1. Tollkvoter omfattet av forskriften

Kvotene gjelder for de produkter som var omfattet av de varenummer i tolltariffen som gjaldt ved iverksettelsen av forskriften. Eventuelle endringer i tolltariffens varenummer medfører ingen endringer i hvilke produkter som kan importeres innenfor kvotene.

Dersom det er gitt preferansetoll i henhold til frihandelsavtaler eller GSP-ordningen, reduseres tollsatsen i kolonne III tilsvarende den gitte preferansen.

I Produkt	*II Tolltariffens varenummer*	*III Tollsats (kr/kg)*	*IV Mengde (tonn)*	*V Kvote-periode*	*VI Import-land*	*VII For-deling*	*VIII Avtale*	*IX Særlige bestem-melser*
Islands-hest	01.01.2100/.2901/ .2909	Tollfritt	200 stk.	Kalender-året	Island	S	EØS-avtalen	
Levende rein til slakt og kjøtt av rein, hele/-halve skrotter	01.06.1910/ 02.08.9021			1.10–30.6	Alle land	A1		[1]
Kjøtt til messer og lignende	Kap. 2 og 16	2,40	35	Kalender-året	WTO	S	WTO-avtalen	
Kjøtt av storfe	Pos. 02.01. og 02.02.	Tollfritt	500	Kalender-året	Namibia og Botswana	A2	WTO-avtalen/ frihandel-savtaler	[2]
Kjøtt av storfe	02.01.1000/.2001/ .2002/.2003/ .2004/ 02.02.1000/.20	Tollfritt	900	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalen (2010)	

I Produkt	*II Tolltariffens varenummer*	*III Tollsats (kr/kg)*	*IV Mengde (tonn)*	*V Kvote-periode*	*VI Import-land*	*VII For-deling*	*VIII Avtale*	*IX Særlige bestem-melser*
	01/ .2002/.2003/ .2004							
Kjøtt av storfe	02.02.1000/.20 01/ .2002/.2003/ .2004 02.02.2008 02.02.3001/.30 09	9,11 18,75 33,60	1 084	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	[2]
Kjøtt av svin	02.03.1101/.21 01	Tollfritt	600	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalen (2010)	
Kjøtt av svin	02.03.2101	6,96	1 381	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	
Kjøtt av sauer eller geiter	02.04.1000/.30 00 02.04.2100/.41 00 02.04.2200/.42 00 02.04.4300 02.04.5000	12,23 9,09 32,10 28,97 14,01	206	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	[2]
Lever av svin	02.06.4100	5,00	350	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003 og 2010)	
Kjøtt av høns og kalkuner	02.07.1100/.12 00/ .2400/.2500	Tollfritt	800	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalen (2010)	
Kjøtt av høns	02.07.1200	7,26	221	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	
Kjøtt av kalkun	02.07.2500	7,75	221	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	
Kjøtt av ender, gjess og perlehøns	02.07.4200	13,67	221	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	
Bryst av ender	Ex. 02.07.4401	30,00	100	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalen (2010)	
Kjøtt av annet vilt	02.03.1109/.12 09/ .1909/.2109/.22 09/ .2909 02.08.1000/.90 30/ .9094/ ex.9099	0,60	250	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen/ frihandel-savtaler	
Kjøtt av elg	02.08.9043/.90 44/ .9045	0,60	100	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen/-frihandel-savtaler	[3]
Kjøtt av hjort	02.08.9046/.90 47/ .9048	0,60	200	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen/-	[3]

I Produkt	*II Tolltariffens varenummer*	*III Tollsats (kr/kg)*	*IV Mengde (tonn)*	*V Kvote-periode*	*VI Import-land*	*VII For-deling*	*VIII Avtale*	*IX Særlige bestem-melser*
							frihandel-savtaler	
Skinker, boger og stykker derav	02.10.1101	Tollfritt	400	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003 og 2010)	
Tørket storfe-kjøtt	02.10.200	Tollfritt	10	Kalender-året	EFTA	A2	Avtale med EFTA	
Smør	04.05.1000	3,32	575	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	
Ost	04.06.	Tollfritt	4 500	Kalender-året	EU	H	EØS-avtalens art. 19 (2003)	
Ost	04.06.	Tollfritt	2 700	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Ost	04.06.	Tollfritt	200	Kalender-året	EFTA	A2	Avtale med EFTA	
Hønse-egg	04.07.1100/.2100 Ex 04.07.9000	Tollfritt	290	Kalender-året	EU	A2	Avtale med EF	
Hønse-egg	04.07.2100	3,78	1 295	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	
Honning	04.09.0000	Tollfritt	192	Kalender-året	GSP	A2		[4]
Blod-pulver	05.11.9911	Tollfritt	350	Kalender-året	EU	A2	Avtale med EF og EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Mat-poteter	07.01.9022	Tollfritt	2 500	1.4–14.5	EU	A4	EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Mat-poteter	Ex. 07.01.9028	Tollfritt	1 310	1.12–14.5	Egypt	A3	Frihandel-savtale	[5]
Hvitkål	07.04.9013/.9020	1,43	134	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	
Rødkål	07.04.9040	0,72	134	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	
Issalat, herunder isberg-salat, til industri-formål	07.05.1112/.1119	Tollfritt	400	1.3–31.5	EU	A4	EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Issalat, herunder isberg-salat, til industri-formål	07.05.1112/.1122	Tollfritt	600	1.3–30.11	EU	A4	EØS-avtalens art. 19 (2003)	

I Produkt	*II Tolltariffens varenummer*	*III Tollsats (kr/kg)*	*IV Mengde (tonn)*	*V Kvote-periode*	*VI Import-land*	*VII For-deling*	*VIII Avtale*	*IX Særlige bestem-melser*
Erter	07.08.1000	Tollfritt	60	Kalender-året	Egypt	A2	Frihandel-savtale	
Tørkede poteter	07.12.9011	Tollfritt	300	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003)	
Epler	Ex. 08.08.1011	Tollfritt	2 000	1.5.–31.7.	EU	A4	EØS-avtalens art. 19 (2003)	
Epler	Ex. 08.08.1011	0,03	7 000	1.5.–31.7.	WTO	A4	WTO-avtalen	
Epler	Ex. 08.08.1011	0,03	750	1.8.–30.11.	WTO	A4	WTO-avtalen	
Epler	Ex. 08.08.1011	0,03	250	1.11–30.11.	WTO	A4	WTO-avtalen	
Pærer	08.08.3020	0,02	250	11.8.–30.11.	WTO	A4	WTO-avtalen	
Jordbær, friske	08.10.1023/.1024	Tollfritt	300	9.6.–9.9.	EU	A4	EØS-avtalens art. 19 (2003)	
Kirsebær, midl. Konserverte	08.12.1000	4,30	100	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003)	
Durumhvete, til pastaproduksjon	10.01.1900	Tollfritt	5 000	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Durum hvete til pastaproduksjon	10.01.1900	Tollfritt	10 000	Kalender-året	Canada og Ukraina	A2	Frihandel-savtale	
Høstrug, til såformål	Ex. 10.02.1000	Tollfritt	1 000	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Mais, til dyrefôr	10.05.9010	Tollfritt	10 000	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Gryn, grovt mel og pelleter av mais, til dyrefôr	11.03.1310	Tollfritt	10 000	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Matkorn	10.01.1900/.9900 10.02.9000 10.08.4000/.5000/ .6000 10.08.9000			1.9.–31.8.	Alle land	A5		6 7

I Produkt	*II Tolltariffens varenummer*	*III Tollsats (kr/kg)*	*IV Mengde (tonn)*	*V Kvote-periode*	*VI Import-land*	*VII For-deling*	*VIII Avtale*	*IX Særlige bestem-melser*
Råvarer til kraftfôr	07.13.1001 10.01.9900 10.02.9000 10.03.9000 10.04.9000 10.05.9010 10.07.9010 11.03.1310 12.14.1000 15.20.0010 17.03.1010/.9010 23.02.1010/.3000/ .4090 23.03.2010			1.9.–31.8.	Alle land	A5		6 7
Oljefrø	12.01.9010 12.05.1010/.9010			01.09–31.08.	Alle land	A5		6 7
Svingel-frø	12.09.2300	Tollfritt	75	Kalender-året	EU	A2	Avtale med EF	
Svingel-frø til plen-formål	12.09.2300	Tollfritt	400	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003 og 2010)	
Engrapp-frø	12.09.2400	Tollfritt	50	Kalender-året	EU	A2	Avtale med EF	
Engrapp-frø til plen-formål	12.09.2400	Tollfritt	200	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003 og 2010)	
Raigras-frø	12.09.2500	Tollfritt	700	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003)	
Høy	12.14.9091	Tollfritt	35 000	Kalender-året	EU	A2	Avtale med WTO og EØS-avtalens art. 19 (2003)	
Høy	12.14.9091	Tollfritt	500	Kalender-året	Andre land enn EU	A2	Avtale med WTO	
Pølser	16.01.0000	Tollfritt	10	Kalender-året	EFTA	A2	Avtale med EFTA	
Pølser	16.01.0000	Tollfritt	400	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003 og 2010)	
Kalkun-rullade	16.02.3101	12,5 %	20	Kalender-året	WTO	A2	WTO-avtalen	8

I Produkt	*II Tolltariffens varenummer*	*III Tollsats (kr/kg)*	*IV Mengde (tonn)*	*V Kvote-periode*	*VI Import-land*	*VII For-deling*	*VIII Avtale*	*IX Særlige bestem-melser*
Herme-tisk skinke av svin og tunge av storfé	Ex. 16.02.4100 ex. 16.02.5009	Tollfritt	150	Kalender-året	GSP	A2		4
Bacon Crisp	16.02.4910	Tollfritt	350	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003 og 2010)	
Kjøtt-boller	16.02.5001	Tollfritt	200	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003 og 2010)	
Corned beef	Ex. 16.02.5009	Tollfritt	200	Kalender-året	GSP	A2		4 9
Melasse til dyrefôr	17.03.1010 17.03.9010	Tollfritt	40 000	Kalender-året	GSP	A2		4
Poteter, halv-fabrikata til frem-stilling av snacks	20.05.2091	Tollfritt	3 000	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Herme-tiske erter, snitte-bønner og brekk-bønner	20.05.4003/.4009 ex. 20.05.5901	Tollfritt	350	Kalender-året	GSP	A6		4
Herme-tiske grønn-saks-bland-inger	Ex. 20.05.9909	Tollfritt	150	Kalender-året	GSP	A6		4
Konsen-trert eplesaft, til industri-formål	20.09.7900	Tollfritt	400	Kalender-året	EFTA	A2	Avtale med EFTA	
Eplesaft også konsen-trert, til industri-formål	20.09.7100/.7900	Tollfritt	3 300	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2003 og 2010)	
Blåbær-konsen-trat	Ex. 20.09.8999	Tollfritt	200	Kalender-året	EU	A2	EØS-avtalens art. 19 (2010)	
Kattemat	23.09.1012	Tollfritt	1 000	Kalender-året	Canada	A2	Frihandel-savtale	

S: Fordeling etter søknadstidspunkt jf. kapittel II i forskriften.

A1, A2, A3, A4, A5 og A6: Fordeling ved auksjon, jf. kapittel III i forskriften.

H: Fordeling av tollkvote for ost, jf. kapittel V i forskriften.

Særlige bestemmelser:

1 Tollsatsen fastsettes av Statens landbruksforvaltning, jf. forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative tollnedsettelser for landbruksvarer § 23. Mengde fastsettes av Statens landbruksforvaltning i forkant av hver auksjon og beregnes i kilo hele og halve reinskrotter. Ved omregning til levende rein tilsvarer et levende dyr gjennomsnittlig slaktevekt for importerte rein i foregående sesong.
2 Kvantum er kalkulert som kjøtt med bein. Ved omregning til kjøtt uten bein brukes en faktor på 1,33.
3 Kvantum er kalkulert som kjøtt med bein. Ved omregning til kjøtt uten bein brukes en faktor på 1,42.
4 Det generelle tollpreferansesystemet for utviklingsland (GSP).
5 Eventuell import betinges av at varene oppfyller gjeldende krav til plantehelse, jf. Mattilsynets regelverk om import av egyptiske poteter.
6 Tollsats fastsettes kvartalsvis, jf. forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative tollnedsettelser for landbruksvarer § 22 fjerde ledd. GSP-land gis 20 % preferanse innenfor kvoten.
7 Mengde fastsettes av Statens landbruksforvaltning i forkant av hver auksjon.
8 Tollsats i prosent av verdi.
9 Import av 145 tonn av kvoten for corned beef kan i tillegg skje fra WTO-land til en tollsats på 12,5 %.

II

1. Forskriften trer i kraft straks, med unntak av nye § 34 og § 35 som trer i kraft 1. januar 2015.
2. For kvoteåret 2014 fordeles tollkvoten for ost fra EU med 648 tonn til Tine SA, 113 tonn til Synnøve Finden ASA og 20 tonn til O. Kavli AS. Resterende 3 719 tonn fordeles forholdsmessig til andre søkere ut fra verdien av søkernes import under tollposisjon 04.06 i hele 2012 og til og med uke 17 i 2013, så fremt søkeren har importert minst tre tonn ost under denne tollposisjonen i denne perioden.
3. For kvoteåret 2015 fordeles tollkvoten for ost fra EU med 648 tonn til Tine SA, 113 tonn til Synnøve Finden ASA og 20 tonn til O. Kavli AS. Resterende 3 719 tonn fordeles forholdsmessig ut fra verdien av søkernes import under tollposisjon 04.06 i løpet av de siste 24 måneder før 1. oktober 2014, så fremt søkeren har importert minst fem tonn ost under denne tollposisjonen i denne perioden.

4. okt. Nr. 1179 2013

Delegering av Kongens myndighet etter aksjeloven § 10–2 tredje ledd tredje punktum og allmennaksjeloven § 10–2 tredje ledd tredje punktum

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) § 10–2 tredje ledd tredje punktum, jf. § 2–6 fjerde ledd, og lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) § 10–2 tredje ledd tredje punktum, jf. § 2–6 fjerde ledd. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 8. oktober 2013 kl. 15.00.

Delegering av Kongens myndighet etter lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper § 10–2 tredje ledd tredje punktum, jf. § 2–6 fjerde ledd, og lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper § 10–2 tredje ledd tredje punktum, jf. § 2–6 fjerde ledd, til Justis- og beredskapsdepartementet.

4. okt. Nr. 1180 2013

Ikraftsetting av lov 24. mai 2013 nr. 17 om endringer i tobakksskadeloven

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 24. mai 2013 nr. 17 om endringer i tobakksskadeloven del II. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet. Kunngjort 8. oktober 2013 kl. 15.00.

Delt ikraftsetting av lov 24. mai 2013 nr. 17 om endringer i tobakksskadeloven. § 6 annet ledd trer i kraft 1. januar 2016.

4. okt. Nr. 1181 2013

Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven § 68 til Miljøverndepartementet

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 68. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 8. oktober 2013 kl. 15.00.

Delegering av Kongens myndighet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 68 til Miljøverndepartementet hva gjelder endringer av hvilken informasjon om enkeltvedtak som skal registreres i Miljøvedtaksregisteret og hvordan enkeltvedtak skal stedfestes i forskrift 14. juni 2013 nr. 643 om Miljøvedtaksregisteret § 4 annet og tredje ledd.

4. okt. Nr. 1182 2013

Forskrift om endring i forskrift om Miljøvedtaksregisteret

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 68. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 8. oktober 2013 kl. 15.00.

I

I forskrift 14. juni 2013 nr. 643 om Miljøvedtaksregisteret gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd skal lyde:

Miljødirektoratet registrerer følgende forskrifter i registeret:

a) forskrifter fastsatt med hjemmel i naturmangfoldloven § 23 og § 24, § 28 til § 31, § 34 til § 39, § 40, § 45 første og annet ledd, § 52 og § 58 til § 61
b) forskrifter fastsatt med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, jf. naturmangfoldloven § 77
c) forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt.

II

Endringen trer i kraft straks.

4. okt. Nr. 1183 2013

Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven § 34 sjette ledd fra Miljøverndepartementet til Miljødirektoratet

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 sjette ledd, jf. delegeringsvedtak 27. september 2013 nr. 1177. Kunngjort 8. oktober 2013 kl. 15.00.

Myndigheten etter naturmangfoldloven § 34 sjette ledd til å gjøre mindre endringer i verneforskrifter er ved kongelig resolusjon 27. september 2013 nr. 1177 lagt til Miljøverndepartementet. Miljøverndepartementets myndighet delegeres med dette til Miljødirektoratet med virkning fra 4. oktober 2013.

4. okt. Nr. 1184 2013

Forskrift om endring i forskrift om offentlige anskaffelser og forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester)

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 16. Fremmet av Forsvarsdepartementet.
EØS–henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XVI nr. 5c (direktiv 2009/81/EF endret ved forordning (EU) nr. 1251/2011). Kunngjort 9. oktober 2013 kl. 14.50.

I

I forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser skal § 1–3 (2) bokstav a lyde:

a. kontrakter som kan unntas i henhold til EØS-avtalens artikkel 123 eller er omfattet av forskrift vedtatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 nr. 1185 om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser § 1–3 (hvilke kontrakter som er omfattet av forskriften). Tilsvarende gjelder for kontrakter som ikke overstiger terskelverdiene i nevnte forskrifts § 2–2 (terskelverdier og CPV-koder) første ledd.

II

I forskrift 7. april 2006 nr. 403 om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) skal § 1–6 (2) bokstav k lyde:

k. kontrakter som kan unntas i henhold til EØS-avtalens artikkel 123 eller er omfattet av forskrift vedtatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 nr. 1185 om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser § 1–3 (hvilke kontrakter som er omfattet av forskriften). Tilsvarende gjelder for kontrakter som ikke overstiger terskelverdiene i nevnte forskrifts § 2–2 (terskelverdier og CPV-koder) første ledd.

III

Forskriften gjelder fra det tidspunkt departementet bestemmer.

4. okt. Nr. 1185 2013

Forskrift om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 9 og § 16. Fremmet av Forsvarsdepartementet.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XVI nr. 5c (direktiv 2009/81/EF endret ved forordning (EU) nr. 1251/2011). Kunngjort 9. oktober 2013 kl. 14.50.

Del I. Alminnelige bestemmelser

Kapittel 1. Formål og virkeområde

§ 1–1. *Formål*

Forskriften skal bidra til økt verdiskapning i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling, for på denne måten også ivareta behovet for å utvikle og opprettholde en europeisk forsvars- og sikkerhetsteknologisk og industriell base. Forskriften skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

§ 1–2. *Hvem som er omfattet av forskriften*

Denne forskrift kommer til anvendelse for oppdragsgivere som:

a) er offentlig myndighet som definert i § 4–1 bokstav q,
b) er offentligrettslig organ eller offentlig foretak som definert i § 4–1 bokstav r eller p, eller
c) ikke er offentligrettslig organ eller offentlig foretak som omfattes av forskrift 7. april 2006 nr. 403 om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og posttjenester (forsyningsforskriften), men driver sin aktivitet på grunnlag av en enerett eller særrett gitt av vedkommende offentlige myndighet i en EØS-stat. Med særretter og eneretter menes rettigheter som følger av tillatelser gitt av kompetent myndighet ved lov, forskrift eller vedtak, når dette medfører at utøvelsen av en aktivitet som omfattes av forsyningsforskriften, begrenses til en eller flere virksomheter, og dermed i vesentlig grad påvirker muligheten for andre foretak til å utøve slik aktivitet.

§ 1–3. *Hvilke kontrakter som er omfattet av forskriften*

(1) Denne forskrift får anvendelse på tildeling av offentlige kontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet, som gjelder:

a) levering av forsvarsmateriell, herunder også delkomponenter,
b) levering av gradert materiell, herunder også delkomponenter,
c) utførelse av bygge- og anleggsarbeider og levering av varer og tjenester som har direkte sammenheng med materiell i bokstav a og b og dets levetid,
d) bygge- og anleggsarbeider og tjenester til spesifikke forsvarsformål,
e) graderte bygge- og anleggsarbeider og graderte tjenester.

(2) Forskriften får ikke anvendelse på:

a) kontrakter som kan unntas i henhold til EØS-avtalens artikkel 123,
b) kontrakter om erverv eller leie, uten hensyn til finansieringsform, av jord, eksisterende bygninger eller annen fast eiendom, eller om rettigheter til slik eiendom,
c) kontrakter som tildeles som ledd i et samarbeidsprosjekt basert på forskning og utvikling og som gjennomføres av EØS-stater i fellesskap for å utvikle et nytt produkt, hvor det er relevant, de senere faser av hele eller deler av produktets levetid. Ethvert slikt samarbeidsprosjekt skal meldes til EFTAs overvåkningsorgan hvis verdien av kontraktene overstiger terskelverdiene i § 2–2. Meldingen skal inneholde de samlede utgiftene til samarbeidsprosjektet herunder andelen kostnader til forsknings- og utvikling og kostnadsfordelingen mellom avtalepartene. Dersom det er aktuelt, skal den antatte andel av planlagt anskaffelse per avtalepart opplyses,
d) kontrakter om voldgifts- og meklingstjenester,
e) kontrakter om finansielle tjenester med unntak av forsikringstjenester,
f) ansettelseskontrakter,
g) forsknings- og utviklingstjenester, når oppdragsgiver ikke fullt ut betaler for tjenesten eller den ikke fullt ut tilfaller oppdragsgiver til bruk i hans virksomhet,
h) kontrakter som en stat tildeler en annen stat,
i) kontrakter som inngås i tredjeland med lokale leverandører vedrørende innkjøp til stasjonerte tropper, dersom operasjonelle behov gjør det nødvendig,
j) kontrakter som faller innunder etterretningsvirksomhet,
k) kontrakter som hovedsakelig har som formål å sette en offentlig oppdragsgiver i stand til å stille et offentlig telenett til rådighet eller drive et slikt nett eller til å levere en eller flere teletjenester til offentligheten, slik dette er definert i direktiv 2004/18/EF artikkel 1 nr. 15,
l) tjenestekonsesjonskontrakter,
m) kontrakter som innebærer utøvelse av offentlig myndighet som kan unntas etter EØS-avtalen artikkel 39, jf. artikkel 32.

(3) Forskriften får heller ikke anvendelse på kontrakter som er regulert av andre anskaffelsesregler og tildelt:

a) i henhold til en internasjonal avtale eller overenskomst inngått i forbindelse med stasjonering av tropper,

b) i henhold til en internasjonal organisasjons særlige fremgangsmåte og anskaffelser gjort for organisasjonen, eller

c) i henhold til internasjonal avtale inngått mellom en eller flere EØS-stater og en eller flere stater som ikke er part i EØS-avtalen.

§ 1–4. *Sammensatte kontrakter*

(1) En kontrakt som både faller innunder denne forskriftens anvendelsesområde og delvis innunder forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser (forskrift om offentlige anskaffelser) eller forsyningsforskriften skal anskaffes i henhold til denne forskriften, forutsatt at tildelingen av en enkelt kontrakt er basert på saklige grunner.

(2) Denne forskriften kommer ikke til anvendelse på kontrakter hvor hele eller deler av anskaffelsen kan unntas denne forskriften, forskrift om offentlige anskaffelser og forsyningsforskriften.

(3) Første og annet ledd gjelder bare dersom tildeling av en enkelt kontrakt er basert på objektive grunner. Oppdragsgiver skal ikke tildele én kontrakt i den hensikt å unnta kontrakten fra denne forskrift, forskrift om offentlige anskaffelser eller forsyningsforskriften.

Kapittel 2. Anvendelsesområde for de ulike bestemmelsene i forskriften

§ 2–1. *Anvendelsesområde for forskriftens ulike deler*

(1) Forskriftens del I gjelder for alle anskaffelser som omfattes av denne forskrift, uavhengig av anskaffelsens art og verdi.

(2) Forskriftens del I og del II gjelder for kontrakter hvor den anslåtte verdi overstiger terskelverdiene angitt i § 2–2.

(3) Kontrakter som gjelder uprioriterte tjenester, jf. vedlegg 6, følger reglene i del I selv om den anslåtte verdi overstiger terskelverdiene angitt i § 2–2. Dersom anskaffelsen overstiger terskelverdiene angitt i § 2–2 gjelder også § 8–3 og § 9–5. Tilsvarende unntak gjelder for kontrakter om utførelse av opptrenings- og rehabiliteringstjenester som ytes utenfor sykehus og som omfattes av de regionale helseforetakenes ansvar for spesialisthelsetjenester etter lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1a, selv om tjenesten ikke leveres av en ideell organisasjon.

§ 2–2. *Terskelverdier og CPV-koder*

(1) Forskriftens del II gjelder kontrakter der den anslåtte verdi overstiger 3,2 millioner kroner eksl. mva. for vare- og tjenestekontrakter og 40 millioner kroner eksl. mva. for bygge- og anleggskontrakter.

(2) Når den samlede anslåtte verdien av delkontrakter som omtalt i § 2–3 syvende og åttende ledd overstiger verdiene i denne paragrafs første ledd, kommer forskriftens del II til anvendelse på alle delkontraktene. Bygge- og anleggskontrakter som har en anslått verdi på under 8 millioner kroner eksl. mva. og tjenestekontrakter og varekontrakter som har en anslått verdi på under 650 000 kroner eksl. mva., kan likevel inngås etter forskriften del I, dersom den samlede verdi av disse delkontraktene ikke overstiger 20 prosent av samtlige delkontrakters sammenlagte verdi.

(3) Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet kan endre terskelverdiene og CPV-kodene fastsatt i denne forskrift.

§ 2–3. *Beregning av anskaffelsens anslåtte verdi*

(1) Anskaffelsens anslåtte verdi beregnes på grunnlag av oppdragsgivers anslag av det samlede beløp oppdragsgiver kan komme til å betale, eksl. mva. for de kontrakter som utgjør anskaffelsen.

(2) Beregningen skal være holdbar på kunngjøringstidspunktet, eller for anskaffelser som ikke krever kunngjøring, på det tidspunktet oppdragsgiver etter en forsvarlig vurdering av markedet begynner å innhente tilbud.

(3) Valg av metode for beregning av anskaffelsens anslåtte verdi skal ikke foretas i den hensikt å unngå at bestemmelser i denne forskrift får anvendelse på kontrakten.

(4) En planlagt anskaffelse av en bestemt ytelse kan ikke deles opp i separate delkontrakter eller på andre måter deles opp i den hensikt å unngå at bestemmelser i denne forskrift kommer til anvendelse.

(5) Ved beregning av anskaffelsens anslåtte verdi, skal det tas hensyn til enhver form for opsjoner og eventuelle forlengelser av kontrakten.

(6) Ved beregning av anskaffelsens anslåtte verdi, skal det tas hensyn til eventuelle premier eller betalinger til deltakerne i konkurransen.

(7) Når en tjeneste eller et bygge- og anleggsarbeid er inndelt i flere delarbeider som det skal inngås særskilte kontrakter for samtidig, skal den anslåtte verdien av hvert delarbeid tas med i beregningen.

(8) Dersom en planlagt anskaffelse av ensartede varer kan føre til tildeling av flere enkeltkontrakter samtidig, skal den samlede anslåtte verdi av disse enkeltkontraktene legges til grunn.

(9) Ved tidsbegrensede tjenestekontrakter uten fastsatt samlet pris, og med en løpetid på 48 måneder eller mindre, skal beregningsgrunnlaget være kontraktens totale anslåtte verdi for hele løpetiden.

(10) For tidsubegrensede tjenestekontrakter eller tjenestekontrakter med en løpetid på mer enn 48 måneder, hvor det ikke er fastsatt en samlet pris, skal beregningsgrunnlaget være den månedlige rate multiplisert med 48.

(11) For vare- og tjenestekontrakter som inngås med regelmessige mellomrom eller som skal fornyes innen et gitt tidsrom, beregnes den anslåtte kontraktsverdien basert på følgende:

a) enten den samlede faktiske verdien av de påfølgende kontraktene av samme type tildelt i løpet av de tolv foregående månedene eller det foregående regnskapsåret, om mulig justert for å ta hensyn til endringer i mengde eller verdi som kan forekomme i løpet av de tolv månedene som følger etter inngåelse av den opprinnelige kontrakten, eller
b) den samlede anslåtte verdien av de påfølgende kontraktene tildelt i løpet av tolv måneder fra den første leveransen, eller i løpet av regnskapsåret dersom dette er lengre enn tolv måneder.

(12) I tillegg til verdien av en bygge- og anleggskontrakt, skal den anslåtte verdien av nødvendige materialer som oppdragsgiver stiller til leverandørens rådighet for arbeidsutførelsen, tas med i beregningen.

(13) Ved beregningen av den anslåtte verdien av tjenestekontrakter, skal følgende faktorer tas med når det gjelder:
a) forsikringstjenester: den premie som skal betales og andre former for vederlag, og
b) kontrakter som omfatter prosjektering: honorarer, provisjoner og andre former for vederlag.

(14) Ved beregningen av den anslåtte verdien av kontrakter om leasing eller leie, med eller uten forkjøpsrett for varer, er grunnlaget for beregning:
a) den samlede verdi for tidsbegrensede kontrakter med varighet tolv måneder eller kortere, eller, for tidsbegrensede kontrakter med varighet over tolv måneder, kontraktens samlede verdi inkludert anslått restverdi,
b) den månedlige verdi multiplisert med 48 for tidsubegrensede kontrakter eller hvor løpetiden ikke kan fastsettes nærmere.

(15) For rammeavtaler skal man legge til grunn den høyeste anslåtte verdien eksl. mva. av alle forventede kontrakter i hele rammeavtalens løpetid.

§ 2–4. *Blandede kontrakter*

(1) Kontrakter som gjelder både varer og tjenester, skal anses som varekontrakter dersom verdien av varene kontrakten omfatter er høyere enn verdien av de aktuelle tjenestene. En kontrakt som gjelder varer, og som i tilknytning til dette omfatter monterings- og installasjonsarbeider, betraktes som en varekontrakt.

(2) En kontrakt som gjelder tjenester, og som i tilknytning til dette omfatter bygge- og anleggsarbeider, betraktes som en tjenestekontrakt.

(3) Gjelder kontrakten både prioriterte og uprioriterte tjenester, kommer reglene for prioriterte tjenester til anvendelse dersom verdien av disse er høyere enn verdien av de uprioriterte tjenestene. I andre tilfeller får reglene som gjelder for uprioriterte tjenester anvendelse, jf. § 2–1.

Kapittel 3. Alminnelige regler

§ 3–1. *Kapittelets anvendelsesområde*

Bestemmelsene i § 3–10 første, tredje og fjerde ledd og § 3–12 til § 3–15 får ikke anvendelse på oppdragsgivere som omfattes av forsyningsforskriften.

§ 3–2. *Grunnleggende krav for alle anskaffelser*

(1) Enhver anskaffelse skal så langt det er mulig være basert på konkurranse uansett hvilken anskaffelsesprosedyre som benyttes.

(2) Oppdragsgiver skal ikke diskriminere leverandører på grunn av nasjonalitet eller lokal tilhørighet.

(3) Oppdragsgiver skal ikke dele opp en planlagt anskaffelse i den hensikt å unngå at denne forskrift kommer til anvendelse.

(4) Konkurranser skal gjennomføres på en måte som innebærer lik behandling av leverandører og med mulighet for leverandører til å bli kjent med de forhold som skal vektlegges ved deltagelse og tildeling av kontrakt.

(5) Oppdragsgiver skal gjennomføre konkurransen på en måte som står i forhold til anskaffelsen.

(6) Konkurransen skal gjennomføres i samsvar med god anbuds- og forretningsskikk.

(7) Oppdragsgiver skal fortløpende sikre at de vurderinger og den dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av konkurransen er skriftlig, slik at en tredjeperson eller et klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger og upartiskhet.

(8) Oppdragsgiver skal under planleggingen av den enkelte anskaffelse ta hensyn til levetidskostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.

§ 3–3. *Sikkerhetsgraderte anskaffelser*

Lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) gjelder for anskaffelser sikkerhetsgradert i henhold til denne loven.

§ 3–4. *Taushetsplikt*

Oppdragsgiver og dennes ansatte plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter eller drifts- og forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 13. For oppdragsgivere som ikke er underlagt forvaltningsloven, gjelder reglene i forvaltningsloven § 13 tilsvarende.

§ 3–5. *Bruk av rådgivere ved utarbeidelse av spesifikasjoner*

Oppdragsgiver skal ikke søke eller motta råd som kan bli benyttet under utarbeidelsen av spesifikasjoner for en bestemt anskaffelse fra noen som kan ha økonomisk interesse i anskaffelsen, når dette skjer på en måte som vil kunne utelukke konkurranse.

§ 3–6. *Språkkrav*

Med unntak av kunngjøringer etter kapittel 9 kan oppdragsgiver utforme all dokumentasjon på norsk, samt kreve at tilbud med tilhørende dokumenter skal utformes på norsk.

§ 3–7. *Fristberegning*

Frister etter denne forskrift skal beregnes i samsvar med forskrift 4. desember 1992 nr. 910 om gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XVI punkt 6 (Rfo (EØF/Euratom) nr. 1182/71) om fastsettelse av regler for frister, datoer og tidspunkter.

§ 3–8. *Reserverte kontrakter*

Oppdragsgiver kan begrense konkurransen til virksomheter hvor flertallet av de berørte ansatte er funksjonshemmede, og arten eller omfanget av deres handikap innebærer at de ansatte ikke kan utøve arbeid på ordinære vilkår. Dersom oppdragsgiver benytter denne muligheten, må det opplyses om dette i kunngjøringen.

§ 3–9. *Innkjøpssentraler*

Oppdragsgiver kan kjøpe varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeid fra eller gjennom innkjøpssentraler. Oppdragsgiver som har foretatt innkjøp fra eller gjennom innkjøpssentraler, som definert i § 4–1 bokstav k, anses for å ha overholdt reglene i denne forskrift, forutsatt at innkjøpssentralen har overholdt bestemmelsene i denne forskrift.

§ 3–10. *Bruk av kontraktsstandarder og spesielle kontraktsvilkår*

(1) Der det finnes fremforhandlede og balanserte kontraktsstandarder, skal disse som hovedregel brukes ved inngåelse av kontrakter.

(2) Oppdragsgiver kan fastsette særlige vilkår for gjennomføringen av en kontrakt, forutsatt at disse er forenlige med EØS-avtalen og er angitt i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Vilkår for gjennomføring av en kontrakt kan omhandle sosiale hensyn og miljøhensyn. Vilkår for gjennomføring av en kontrakt kan omhandle krav til underleveranse, jf. § 8–10 og krav for å ivareta forsyningssikkerheten og gradert informasjon, utover det som fremgår av § 8–8 og § 8–9, jf. § 3–3.

(3) For arbeid som skal utføres i Norge, kan oppdragsgiver sette som betingelse for gjennomføringen av kontrakten at norske leverandører skal være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingordning. Slik betingelse kan likevel kun settes dersom det er et klart definert behov for lærlingplasser i den aktuelle bransje.

(4) For bygge- og anleggsarbeid som skal utføres i Norge, kan oppdragsgiver sette som betingelse for gjennomføringen av kontrakten at arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av underentreprenører og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft. Det kan stilles krav om at bruk av enkeltmannsforetak som ikke er entreprenør eller underentreprenør, skal begrunnes.

§ 3–11. *Protokollføring*

(1) Oppdragsgiver skal føre protokoll for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner eksl. mva.

(2) Protokollen skal beskrive alle vesentlige forhold og viktige beslutninger gjennom hele anskaffelsesprosessen. Protokollen skal minst omfatte opplysningene som fremgår av forskriftens vedlegg 3 eller 4.

§ 3–12. *Skatteattest*

(1) Oppdragsgiver skal for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner eksl. mva. kreve at samtlige norske leverandører som leverer tilbud fremlegger skatteattest for merverdiavgift og skatteattest for skatt.

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunktet for innlevering.

(3) Skatteattestene skal ikke være eldre enn seks måneder regnet fra fristen i annet ledd.

(4) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve skatteattest i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget, som overstiger en verdi på 100 000 kroner eksl. mva. Brudd på entreprenørens plikt til å kreve skatteattest gir oppdragsgiver rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma med underentreprenør som kan fremlegge skatteattest. Oppdragsgiver kan tilsvarende kreve at entreprenøren erstatter en underentreprenør som ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse, skal bæres av entreprenøren.

§ 3–13. *HMS-egenerklæring*

(1) For arbeid som skal utføres i Norge, skal oppdragsgiver for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner eksl. mva., kreve at den valgte leverandøren fremlegger en egenerklæring i samsvar med vedlegg 2 om at leverandøren vil overholde lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet (HMS).

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunktet for innlevering.

§ 3–14. *Offentlighet*

For allmennhetens innsyn i tilbud og anskaffelsesprotokoll gjelder lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (offentleglova).

§ 3–15. *Habilitet*

Ved behandling av saker som omfattes av denne forskrift, gjelder reglene om habilitet i forvaltningsloven § 6 til § 10 og lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 40 nr. 3. Der forvaltningsloven ikke direkte kommer til anvendelse, gjelder reglene i forvaltningsloven § 6 til § 10 tilsvarende.

§ 3–16. *Kontroll av leverandørens evne til å håndtere gradert informasjon m.m.*

Oppdragsgiver skal anmode Nasjonal sikkerhetsmyndighet om å besørge at den kompetente myndighet i leverandørens hjemstat kontrollerer at leverandøren tilfredsstiller de krav sikkerhetsloven oppstiller til håndtering og beskyttelse av sikkerhetsgradert informasjon.

§ 3–17. *Pålegg*

Forsvarsdepartementet kan gi oppdragsgiver de pålegg som er nødvendige for å sikre oppfyllelsen av denne forskrift. Overfor oppdragsgivere som nevnt i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 2 første ledd andre punktum og tredje punktum, kan det likevel bare gis pålegg som er nødvendige for å oppfylle Norges forpliktelser om offentlige anskaffelser overfor fremmede stater eller internasjonale organisasjoner.

Kapittel 4. Definisjoner

§ 4–1. *Generelle definisjoner*

I denne forskrift menes det med:

a) *bygge- og anleggskontrakt*: kontrakt som omhandler enten utførelse, eller både utførelse og planlegging, av arbeider i forbindelse med aktiviteter som er angitt i vedlegg 1 eller et bygge- og anleggsarbeid, eller utførelse på en hvilken som helst måte av et bygge- og anleggsarbeid som oppfyller de krav som er satt av den offentlige oppdragsgiver. Med bygge- og anleggsarbeid menes resultatet av et sett av bygge- og anleggsaktiviteter som i sin helhet er tilstrekkelig til å oppfylle en økonomisk eller teknisk funksjon,

b) *berørte leverandører*: leverandører som har levert inn forespørsel om å delta i konkurransen og som ikke har fått meddelelse om at deres forespørsel er avvist eller forkastet, og alle leverandører som har levert inn tilbud,

c) *Doffin*: den norske offisielle databasen for kunngjøringer,

d) *elektronisk*: ved hjelp av elektronisk utstyr for behandling (herunder digital komprimering) og lagring av data som overføres, videresendes og mottas via kabel, radio, optisk eller med andre elektromagnetiske medier,

e) *forskning og utvikling*: alle aktiviteter som omfatter grunnforskning, anvendt forskning og eksperimentell utvikling, hvor sistnevnte kan omfatte utvikling av teknologidemonstratorer, det vil si anordninger som viser ett nytt konsepts eller en ny teknologis yteevne i et relevant eller representativt miljø,

f) *forsvarsmateriell:* materiell som er spesielt utformet eller tilpasset militære formål og militær bruk, som våpen, ammunisjon eller krigsmateriell,

g) *graderte bygge- og anleggsarbeider*: bygge- og anleggsarbeider til sikkerhetsformål som inneholder eller krever behandling av gradert informasjon,

h) *gradert materiell*: materiell til sikkerhetsformål som inneholder eller krever behandling av gradert informasjon,

i) *graderte tjenesteyter*: tjenester til sikkerhetsformål som inneholder eller krever behandling av gradert informasjon,

j) *gradert informasjon*: informasjon som er tildelt et graderingsnivå i henhold til lov eller instruks, med hensyn til nasjonal sikkerhet og som har til formål å beskytte mot urettmessig tilegnelse, destruksjon, fjerning, utlevering, tap eller å hindre tilgang av uautoriserte personer,

k) *innkjøpssentral*: oppdragsgiver eller europeisk offentligrettslig organ som anskaffer varer eller tjenester ment for andre oppdragsgivere, eller tildeler offentlige kontrakter eller inngår rammeavtaler for varer, tjenester eller bygg- og anlegg for offentlige oppdragsgivere,

l) *karensperiode*: tidsrommet mellom meddelelsen om kontraktstildeling og det tidspunktet oppdragsgiver tidligst kan inngå kontrakten,

m) *kontrakt*: gjensidig bebyrdende avtale som inngås skriftlig mellom en eller flere oppdragsgivere og en eller flere leverandører,

n) *kunngjøringsskjema*: strukturert informasjonsinnhold i Doffin, fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet,

o) *levetid*: alle produktfaser som forskning og utvikling, industriell utvikling, produksjon, reparasjon, modernisering, endring, vedlikehold, logistikk, utdannelse, testing, tilbaketrekking og avhending,

p) *offentlig foretak*: ethvert foretak som offentlige myndigheter direkte eller indirekte kan utøve avgjørende innflytelse over i kraft av eierforhold, kapitalinteresser eller reglene for virksomheten. Avgjørende innflytelse skal antas å foreligge når offentlige myndigheter i forhold til et foretak enten direkte eller indirekte:
   1. eier majoriteten av foretakets tegnede kapital,
   2. kontrollerer flertallet av stemmene knyttet til andeler utstedt av foretaket, eller
   3. kan utpeke mer enn halvparten av medlemmene i foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan,

q) *offentlig myndigheter*: statlige, fylkeskommunale eller kommunale myndigheter og sammenslutninger dannet av én eller flere av disse,

r) *offentligrettslig organ*: ethvert organ som:
   1. er opprettet for det bestemte formål å imøtekomme allmennhetens behov og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter,
   2. er et selvstendig rettssubjekt, og
   3. i hovedsak er finansiert av statlige, fylkeskommunale eller kommunale myndigheter eller andre offentligrettslige organer, eller hvis forvaltning er underlagt et av disse organers kontroll, eller som har et

administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan der over halvparten av medlemmene er oppnevnt av statlige, fylkeskommunale eller kommunale myndigheter eller andre offentligrettslige organer,

s) *skriftlig*: ethvert uttrykk bestående av ord eller tall som kan leses, reproduseres og deretter kommuniseres. Det kan omfatte elektronisk melding når informasjonen i denne er tilgjengelig også for ettertiden,
t) *TED-databasen*: den europeiske offisielle databasen for kunngjøringer,
u) *tjenestekontrakt*: kontrakt, unntatt kontrakter som nevnt i bokstav a og z, som gjelder tjenester angitt i vedlegg 5 (prioriterte tjenester) og vedlegg 6 (uprioriterte tjenester),
v) *ulovlig direkte anskaffelse*: en anskaffelse hvor oppdragsgiver i strid med reglene i denne forskrift ikke har kunngjort konkurransen, eller en anskaffelse hvor oppdragsgiver bare har kunngjort i Doffin når det etter denne forskriften foreligger en plikt til å kunngjøre i TED-databasen,
w) *underleverandør*: den som forestår leveranse til leverandøren i forbindelse med en anskaffelse etter denne forskrift,
x) *underleveranse*: gjensidig bebyrdende avtale som inngås skriftlig mellom en valgt tilbyder for en avtale og en eller flere økonomiske aktører med henblikk på å oppfylle denne avtalen, og som vedrører bygge- og anleggsarbeid eller levering av varer eller tjenester,
y) *universell utforming*: utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig,
z) *varekontrakt*: kontrakt som omhandler kjøp, avbetalingskjøp, leasing eller leie med eller uten rett til kjøp av varer, unntatt varer som nevnt i bokstav a. En kontrakt som gjelder levering av varer og som i tilknytning til denne omfatter monterings- og installasjonsarbeid, betraktes som en varekontrakt.

§ 4–2. *Prosedyrer*

I denne forskrift menes det med:

a) *begrenset anbudskonkurranse*: anskaffelsesprosedyre som bare tillater de leverandører som er invitert av oppdragsgiver til å gi tilbud, men som ikke tillater forhandling,
b) *elektronisk auksjon*: en elektronisk prosess hvor det etter en første fullstendig vurdering av tilbudene, slik at de kan rangeres med metoder for automatisk vurdering, gjennomføres en gjentagende prosess hvor priser eller nye verdier for visse elementer i tilbudene kan justeres. Visse bygge- og anleggskontrakter og tjenestekontrakter som omfatter intellektuelle tjenester, som for eksempel prosjektering av arbeid, kan ikke rangeres med metoder for automatisk vurdering, og kan derfor ikke gjøres til gjenstand for elektroniske auksjoner,
c) *konkurransepreget dialog*: anskaffelsesprosedyre hvor oppdragsgiver i en eller flere runder fører en dialog med leverandører om alternative løsninger før det gis konkurrerende tilbud,
d) *konkurranse med forhandling*: anskaffelsesprosedyre hvor oppdragsgiver har adgang til å forhandle med en eller flere leverandører,
e) *rammeavtale*: avtale inngått mellom en eller flere oppdragsgivere og en eller flere leverandører som har til formål å fastsette vilkårene for de kontrakter som skal tildeles i løpet av en gitt periode, særlig med hensyn til pris og eventuelt planlagte mengder.

§ 4–3. *Standarder og spesifikasjoner*

I denne forskrift menes med:

a) *CPV-nummer*: referansenummer som viser til EU-kommisjonens produkt- og tjenestekoder,
b) *europeisk teknisk godkjennelse*: en teknisk vurdering som konkluderer med at et produkt er egnet for bruk i samsvar med grunnleggende krav for bygge- og anleggsarbeider, på grunnlag av produktets egenskaper og definerte vilkår for dets bruk og utnyttelse. Den europeiske godkjennelse skal gis av et organ som er utnevnt til dette formål av en EØS-stat,
c) *felles teknisk spesifikasjon*: en teknisk spesifikasjon som er utarbeidet etter en prosedyre godkjent av EØS-statene, og som er blitt publisert i Den europeiske unions tidende,
d) *forsvarsstandard*: en teknisk spesifikasjon som er godkjent av et standardiseringsorgan som er spesialisert i utarbeidelse av tekniske spesifikasjoner for gjentatt eller stadig bruk på forsvarsområdet, men som det normalt ikke er obligatorisk å anvende,
e) *standard*: teknisk spesifikasjon godkjent av et anerkjent nasjonalt, europeisk eller internasjonalt standardiseringsorgan for gjentatt eller stadig bruk, men som det normalt ikke er obligatorisk å anvende og som er offentlig tilgjengelig,
f) *teknisk referanse*: ethvert produkt fra europeiske standardiseringsorganer, bortsett fra offisielle standarder, som er utarbeidet etter prosedyrer som er innført med tanke på utvikling av markedets behov,
g) *tekniske spesifikasjoner*:
    1. *ved bygge- og anleggskontrakter*: samtlige tekniske forskrifter, herunder slike som fremgår av kunngjøringen, som fastsetter de krevde egenskaper for et materiale, et produkt eller et innkjøp, og hvor disse beskrives slik at de oppfyller kravene til den anvendelse som oppdragsgiver har fastlagt. Disse egenskapene omfatter miljøkrav, universell utforming, overensstemmelsesvurdering, funksjonsdyktighet, sikkerhet, dimensjoner, herunder prosedyrer for kvalitetssikring, terminologi, symboler, tester, testmetoder, emballering, merking og etikettering samt produksjonsprosesser og metoder. De omfatter tilsvarende regler for prosjektering og omkostningsberegning, målemetoder, kontroll og overlevering av

bygge- og anleggsarbeider, samt konstruksjonsteknikk og konstruksjonsmetoder, samt alle andre tekniske forhold som oppdragsgiver kan fastsette ved alminnelige eller særlig bestemmelser vedrørende de ferdige arbeider og de materialer eller deler som inngår i slike arbeider,

2. *ved vare- og tjenestekontrakter*: en spesifikasjon fastsatt i et dokument, som fastsetter de egenskaper, ved en vare- eller tjenestekontrakt, som oppdragsgiver krever. Dette omfatter for eksempel kvalitetsnivå, miljøkrav, universell utforming, overensstemmelsesvurdering, funksjonsdyktighet, bruken av produktet, sikkerhet, dimensjoner, herunder forskrifter som gjelder handelsbetegnelse og terminologi for produktet, symboler, tester og testmetoder, emballering, merking og etikettering, bruksanvisning, produksjonsprosesser og -metoder, samt prosedyrer for overensstemmelsesvurdering.

Del II. Anskaffelser over EØS-terskelverdiene

Kapittel 5. Valg mellom ulike anskaffelsesprosedyrer

§ 5–1. *Tillatte anskaffelsesprosedyrer*

(1) Anskaffelsen skal foretas ved begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring.

(2) Konkurransepreget dialog kan benyttes når vilkårene i § 5–2 er oppfylt.

(3) Konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring kan benyttes når vilkårene i § 5–3 er oppfylt.

§ 5–2. *Konkurransepreget dialog*

(1) Oppdragsgiver kan benytte konkurransepreget dialog ved tildeling av særlig komplekse kontrakter.

(2) En kontrakt er særlig kompleks når oppdragsgiver ikke er i stand til:

a) i samsvar med § 8–3 tredje ledd, objektivt å presisere de tekniske vilkår, som kan oppfylle deres behov og formål, eller

b) objektivt å presisere de rettslige eller finansielle forhold i forbindelse med et prosjekt.

§ 5–3. *Konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring*

Oppdragsgiver kan benytte konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring i følgende tilfeller:

a. dersom det i en forutgående begrenset anbudskonkurranse, konkurranse med forhandlinger med forutgående kunngjøring eller konkurransepreget dialog ikke foreligger tilbud, eller de tilbud som foreligger ikke er egnet, forutsatt at det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkårene og at det på anmodning oversendes en rapport til Forsvarsdepartementet,

b. dersom det i forbindelse med en forutgående begrenset anbudskonkurranse, konkurranse med forhandlinger med forutgående kunngjøring eller konkurransepreget dialog er levert inn tilbud som er ukorrekte, eller som er uakseptable i henhold til § 8–4, § 8–8, § 8–9, § 8–17, § 8–18, § 11–3, § 11–4 eller § 13–2, forutsatt at det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkår og at alle leverandørene som oppfyller kravene for deltakelse i konkurransen, og som i den forutgående konkurransen har avgitt tilbud i samsvar med anskaffelsesprosedyrens formelle krav, inviteres til å delta,

c. dersom ytelsen av tekniske grunner eller for å beskytte en enerett, bare kan presteres av en bestemt leverandør,

d. dersom det på grunn av særlige forhold som ikke skyldes oppdragsgiver og som oppdragsgiver ikke kunne forutse, er umulig å overholde fristene om følger av § 10–1 og § 10–2,

e. ved nødsituasjon som oppstår som følge av krise, er umulig å overholde fristene som følger av § 10–1 til § 10–4,

f. ved andre tjenester tilknyttet forsknings- og utviklingstjenester enn de som omfattes av § 1–3 annet ledd bokstav g,

g. dersom varene i en varekontrakt skal produseres kun med sikte på forskning og utvikling. Dette gjelder ikke ved produksjon i større mengder for å påvise varens kommersielle muligheter eller for å dekke forsknings- og utviklingsomkostninger,

h. ved tilleggsleveranser i en varekontrakt fra den opprinnelige leverandør til delvis fornyelse av normale leveranser eller installasjoner, eller til utvidelse av allerede foretatte leveranser eller installasjoner, dersom skifte av leverandør vil pålegge oppdragsgiveren å anskaffe utstyr som er teknisk uforenlig med eksisterende utstyr, eller som skaper uforholdsmessig store tekniske vanskeligheter ved drift og vedlikehold. Varigheten for den opprinnelige kontrakten og tilleggsleveransen må normalt ikke overstige fem år, med unntak av under særlige omstendigheter som tar hensyn til det leverte materialet og installasjoner eller systemers forventede levetid og de tekniske vanskeligheter som et leverandørskifte kan medføre,

i. dersom varene noteres og kjøpes på en varebørs,

j. dersom varene anskaffes på særdeles fordelaktige vilkår, enten hos en leverandør som endelig innstiller sin virksomhet eller et konkursbo, tvangsakkord eller en tilsvarende behandling,

k. ved tilleggstjenester som ikke var med i det opprinnelige prosjektforslag eller i den opprinnelige kontrakten og tilleggsarbeider som ikke var med i den opprinnelige kunngjøring eller i den opprinnelige kontrakten, forutsatt at:

1. forhold oppdragsgiver ikke kunne forutse gjør det nødvendig å utføre tilleggstjenesten eller tilleggsarbeidet for å utføre de tjenestene som opprinnelig ble beskrevet,

2. tilleggsarbeidene eller tilleggstjenestene tildeles den opprinnelige leverandør,
3. tilleggstjenestene eller tilleggsarbeidene ikke teknisk eller økonomisk kan skilles fra den opprinnelige kontrakt uten vesentlige ulemper for oppdragsgiver eller, dersom de kan skilles fra den opprinnelige kontrakt, likevel er strengt nødvendig for fullføring av denne, og
4. den samlede verdi av kontrakter som inngås om tilleggsarbeider eller tilleggstjenester ikke overstiger 50 prosent av verdien av den opprinnelige kontrakt,

l. ved tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter for nye arbeider, som er en gjentakelse av lignende arbeider utført i forbindelse med en tidligere kontrakt inngått i samsvar med hovedregelen i § 5–1. Forutsetningen er at kontrakten tildeles til den opprinnelige leverandør og at arbeidene er i samsvar med det prosjekt som dannet utgangspunktet for tildelingen av den første kontrakten. Muligheten for at denne fremgangsmåte kan bli brukt, skal angis første gang det innhentes tilbud for prosjektet. Mulige senere arbeider skal tas med i beregningen av anskaffelsens verdi i forhold til terskelverdiene i kapittel 2. Fremgangsmåten kan bare anvendes inntil fem år etter at den opprinnelige kontrakt ble sluttet, med mindre det foreligger særlige omstendigheter. I denne vurderingen skal det tas hensyn til det leverte materialet og installasjoner eller systemers forventede levetid og de tekniske vanskeligheter som et leverandørskifte kan medføre,

m. ved kontrakter vedrørende levering av luft- og sjøtransporttjenester til væpnede styrker eller sikkerhetsstyrker som skal eller er stasjonert i utlandet når oppdragsgiver er nødt til å anskaffe slike tjenester fra en leverandør som kun kan garantere for et tilbud i så kort tid at fristen for prosedyrene begrenset konkurranse eller konkurranse med forhandlinger etter forutgående kunngjøring ikke kan overholdes,

n. ved dekningskjøp som er nødvendig som følge av at en kontrakt er kjent uten virkning etter reglene i kapittel 14, forutsatt at det er umulig å overholde fristene fastsatt i denne forskrift og kontrakt ikke inngås for en lengre periode enn det som er nødvendig for å gjennomføre en konkurranse i samsvar med forskriften.

Kapittel 6. Rammeavtaler

§ 6–1. *Rammeavtaler*

(1) Ved inngåelse av rammeavtaler skal oppdragsgiver følge prosedyrereglene som følger av denne forskrift, inntil tildeling av kontrakter foretas innenfor rammeavtalen. Valg av leverandør til rammeavtalen skjer på bakgrunn av tildelingskriteriene som er fastsatt i § 13–2.

(2) Tildeling av kontrakter innenfor rammeavtalen skjer etter prosedyrene i § 6–2 og § 6–3.

(3) Kontrakter innenfor en rammeavtale kan bare inngås mellom de opprinnelige partene i rammeavtalen, og uten at det gjøres vesentlige endringer i de opprinnelige avtalevilkårene.

(4) Rammeavtaler kan ikke inngås for mer enn syv år, med unntak av situasjoner hvor det foreligger særlige omstendigheter. Ved vurderingen av om det foreligger særlige omstendigheter, skal oppdragsgiver ta hensyn til levert materiell og leverte installasjoners eller systemers forventede levetid, samt de tekniske vanskelighetene som et leverandørskifte kan forårsake. Hvor oppdragsgiver vil inngå en rammeavtale med en varighet på mer enn syv år, skal en redegjørelse for de særlige omstendighetene gis i kunngjøringen som følger av § 9–5, jf. § 9–1.

(5) Oppdragsgiver må ikke misbruke rammeavtaler eller anvende dem på en måte som hindrer, begrenser eller vrir konkurransen.

§ 6–2. *Rammeavtale med én leverandør*

(1) Tildeling av kontrakter innenfor rammeavtaler med en leverandør foretas på grunnlag av vilkårene som er fastsatt i rammeavtalen.

(2) Oppdragsgiver kan i forbindelse med inngåelsen av kontrakten skriftlig konsultere leverandøren, og om nødvendig be om at tilbudet utfylles.

§ 6–3. *Rammeavtale med flere leverandører*

(1) Ved inngåelse av rammeavtaler med flere leverandører skal det inngås rammeavtale med minst tre leverandører, forutsatt at det er et tilstrekkelig antall egnede leverandører og tilbud.

(2) Tildeling av kontrakter innenfor rammeavtaler som er inngått med flere leverandører, foretas på grunnlag av vilkårene som er fastsatt i rammeavtalen, uten at det gjennomføres ny konkurranse.

(3) Hvis ikke alle vilkårene er fastsatt i rammeavtalen, skal tildeling av kontrakter foretas etter at det er iverksatt ny konkurranse mellom partene. Konkurransen gjennomføres på grunnlag av vilkårene som ble brukt for å tildele rammeavtalen. Vilkårene kan om nødvendig presiseres. Konkurransen kan også baseres på andre vilkår, såfremt disse er oppgitt i konkurransegrunnlaget for rammeavtalen. Konkurransen skal gjennomføres på følgende måte:

a. for hver kontrakt som skal inngås skal oppdragsgiver skriftlig konsultere de leverandører som er i stand til å gjennomføre kontrakten,
b. oppdragsgiver skal fastsette en tilstrekkelig frist til innlevering av tilbud på de enkelte kontrakter. Ved fastsettelse av fristen skal det tas hensyn til forhold som kontraktsgjenstandens kompleksitet og den tid som medgår til å utarbeide tilbud,
c. tilbudene skal sendes inn skriftlig og innholdet skal holdes fortrolig inntil utløpet av den fastsatte tilbudsfristen, og
d. oppdragsgiver tildeler hver kontrakt til den tilbyder som har gitt det beste tilbudet på grunnlag av de tildelingskriterier som er fastsatt i konkurransegrunnlaget for rammeavtalen.

Kapittel 7. Kommunikasjon

§ 7–1. *Regler for kommunikasjon*

(1) All kommunikasjon og informasjonsutveksling som referert til i dette kapittelet kan, etter oppdragsgivers valg, skje per post, telefaks eller ved elektronisk kommunikasjon.

(2) Valgte kommunikasjonsmidler skal være allment tilgjengelige og ikke være begrensende for leverandørenes adgang til konkurransen.

(3) De sikkerhetstjenester og sikkerhetsprodukter som benyttes ved elektronisk kommunikasjon, samt deres tekniske egenskaper, skal være ikke-diskriminerende, allment tilgjengelige og virke sammen med informasjons- og kommunikasjonsteknologiprodukter i alminnelig bruk.

(4) Kommunikasjon, utveksling og lagring av informasjon skal skje på en måte som sikrer at dokumentets innhold, integritet og konfidensialitet med hensyn til tilbud og forespørsel om deltakelse i konkurranse bevares. Oppdragsgiver skal ikke kunne undersøke innholdet i tilbudene og anmodningene om å delta før etter utløpet av tidsfristen som er satt for levering av dem.

§ 7–2. *Bruk av telefaks og telefon ved anmodning om å delta i konkurranser*

(1) Forespørsel om å delta i en konkurranse kan, i tillegg til de kommunikasjonsformer som er nevnt i § 7–1 første ledd, også fremsettes på telefon. Leverandøren skal i så fall sende skriftlig bekreftelse på forespørselen før utløpet av fristen for forespørsel om å delta i konkurransen.

(2) Forespørsel om å delta i konkurransen kan også fremsettes ved telefaks. Dersom det er nødvendig av bevishensyn, kan oppdragsgiver kreve at en slik forespørsel bekreftes per post eller elektronisk. Krav om slik bekreftelse, samt fristen for innlevering, må fremgå av kunngjøringen.

§ 7–3. *Særskilte krav til systemer for elektronisk overføring og mottak av tilbud og forespørsel om å delta i konkurranser*

(1) Opplysninger vedrørende spesifikasjoner som er nødvendige for elektronisk innlevering av tilbud og forespørsel om å delta, herunder kryptering, skal være tilgjengelige for interesserte parter. Sikkerhetstjenester og sikkerhetsprodukter som benyttes for elektronisk mottak av tilbud og forespørsel om å delta skal minst oppfylle følgende krav:

a. den elektroniske signatur må oppfylle kravene i forskrift 21. november 2005 nr. 1296 om frivillige selvdeklarasjonsordninger for sertifikatutstedere § 3, § 4 eller § 5, samt være oppført på publisert liste i henhold til § 11 første ledd i nevnte forskrift. Oppdragsgiver skal alltid akseptere elektroniske signaturer som oppfyller kravene til utenlandsk kvalifisert sertifikat i lov 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur § 25, dersom tilbudet er elektronisk signert av en utenlandsk statsborger,
b. nøyaktig klokkeslett og dato for mottak av tilbud og forespørsel om å delta i konkurranser må kunne fastslås med sikkerhet,
c. det kan med rimelighet sikres at ingen får tilgang til de innsendte opplysninger før utløpet av de fastsatte frister. Det kan ved overtredelse av dette forbud med rimelighet sikres at overtredelsen klart kan spores,
d. kun autoriserte personer skal kunne fastsette eller endre datoene for åpning av de mottatte opplysninger,
e. i løpet av de forskjellige stadier for tildeling av kontrakt eller de forskjellige stadier i konkurransen, må kun autoriserte personer som opptrer sammen, få adgang til alle eller deler av de innsendte opplysninger,
f. autoriserte personer som opptrer sammen, kan kun få adgang til de innsendte opplysninger etter den anførte dato, og
g. opplysninger som er mottatt og åpnet i overensstemmelse med de foreliggende krav skal kun være tilgjengelige for personer som er autorisert til å få kjennskap til dem.

(2) Dersom nødvendige dokumenter, sertifikater og erklæringer ikke finnes i elektronisk form skal leverandøren levere dette i samsvar med § 11–2 første ledd, innen fristen som er fastsatt for levering av tilbud eller forespørsel om å delta i konkurransen.

Kapittel 8. Grunnlaget for konkurransen

§ 8–1. *Utarbeidelse av konkurransegrunnlaget*

(1) Oppdragsgiver skal utarbeide et konkurransegrunnlag. Konkurransegrunnlaget skal inneholde følgende opplysninger, med mindre dette allerede er tilstrekkelig og fullstendig beskrevet i kunngjøringen:

a. hvilken ytelse som skal anskaffes. Dersom det kan gis tilbud på deler av oppdraget eller med alternative frister, skal dette opplyses,
b. hvordan konkurransen skal gjennomføres. Det skal minst opplyses om:
    1. hvilken anskaffelsesprosedyre som er valgt,
    2. endelig frist for mottak av tilbud (dag og klokkeslett), adressen disse skal sendes eller leveres til, samt hvordan tilbudene skal være merket,
    3. vedståelsesfrist for tilbudene, jf. § 10–5,
    4. den relative vektingen av tildelingskriteriene eller tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge jf. § 13–2,
    5. på hvilket eller hvilke språk tilbudet skal være skrevet, og
    6. en henvisning til kunngjøringen.

(2) I den utstrekning det er aktuelt skal det også opplyses om:

a. adresse til organ som forespørsler om kontraktsdokumenter og eventuelle tilleggsdokumenter kan rettes til, fristen for slike forespørsler, samt betalingsvilkår og beløp som eventuelt må betales for dokumentene,
b. minstekrav som alternative tilbud må oppfylle og eventuelle krav til presentasjon av det alternative tilbudet, jf. § 11–4, dersom det i kunngjøringen er åpnet for alternative tilbud,
c. tid og sted for eventuell åpen tilbudsåpning,
d. tid og sted for befaring eller konferanse,
e. det skal sendes inn prøver, modeller, planer, tegninger mv. og hvordan disse skal merkes,
f. hvor eventuelt tilhørende dokumenter, beskrivelser, prøver, modeller, planer mv. ligger til ettersyn, samt om disse kan utleveres og eventuelt hvilket depositum som forlanges,
g. hvilke alminnelige eller spesielle kontraktsbetingelser som gjelder for oppdraget,
h. det stilles vilkår om at leverandøren utarbeider en priskalkyle over de kostnader som ventes å påløpe ved gjennomføringen av oppdraget. Det kan i så fall forbeholdes rett til å se regnskapsdata, bilag mv. som grunnlag for en eventuell kostnadskontroll,
i. tilbud kan leveres elektronisk, og hvordan dette skal skje, jf. § 11–2,
j. ved konkurransepreget dialog, hvordan dialogen skal gjennomføres,
k. ved konkurransepreget dialog, tid og sted for når dialogen skal starte og på hvilke(t) språk dialogen skal foregå. Denne informasjon må være tilgjengelig i invitasjonen til å innlevere tilbud,
l. det settes en frist for når begjæring om midlertidig forføyning må fremsettes for tingretten, jf. § 10–6,
m. andre opplysninger som er av betydning for utarbeidelsen av tilbudet.

§ 8–2. *Rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget*

(1) Innen tilbudsfristens utløp, jf. kapittel 10, har oppdragsgiver rett til å foreta rettelser, suppleringer og endringer av konkurransegrunnlaget som ikke er vesentlige.

(2) Rettelser, suppleringer eller endringer skal umiddelbart sendes samtlige som har mottatt konkurransegrunnlaget. Opplysninger som oppdragsgiver gir på forespørsel fra en av leverandørene, skal likeledes meddeles alle.

(3) Dersom rettelse, supplering eller endring som nevnt i første ledd kommer så sent at det er vanskelig for leverandørene å ta hensyn til det i tilbudet, skal det fastsettes en forholdsmessig forlengelse av tilbudsfristen. Samtlige leverandører skal snarest varsles om forlengelsen.

§ 8–3. *Krav til ytelsen og bruk av tekniske spesifikasjoner*

(1) Anskaffelsen bør spesifiseres ved en behovsspesifikasjon eller angivelse av funksjonskrav. Ved utformingen av kravene skal det legges vekt på levetidskostnader og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen. Det skal så langt det er mulig stilles konkrete miljøkrav til produktets ytelse eller funksjon. Når det er mulig skal spesifikasjonene utformes slik at det tas hensyn til kriterier for tilgjengelighet for funksjonshemmede og universell utforming.

(2) Tekniske spesifikasjoner skal gi leverandørene like muligheter og må ikke medføre unødvendige hindringer for konkurranse om offentlige kontrakter.

(3) Dersom oppdragsgiver krever oppfylt tekniske spesifikasjoner, skal disse angis i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

(4) Såfremt ikke annet er fastsatt i rettslig bindende nasjonale tekniske regler, forutsatt at disse reglene er i samsvar med EØS-avtalen, skal de tekniske spesifikasjonene utformes enten:

a. med henvisning til tekniske spesifikasjoner som definert i § 4–3 bokstav b, d, e, f og g og, i rangert rekkefølge, til nasjonale standarder for gjennomføring av europeiske standarder, europeiske tekniske godkjenninger, felles sivile tekniske spesifikasjoner, nasjonale sivile standarder som gjennomfører internasjonale standarder, andre internasjonale standarder, andre tekniske referansesystemer utarbeidet av europeiske standardiseringsorganer eller, dersom disse ikke finnes, nasjonale standarder, nasjonale tekniske godkjenninger eller nasjonale tekniske spesifikasjoner vedrørende prosjektering, beregning og utførelse av arbeidene og bruk av produktene, anerkjente sivile tekniske standarder fra industrien eller forsvarsstandarder og tilsvarende spesifikasjoner for forsvarsmateriell. Hver henvisning skal ledsages av uttrykket «eller tilsvarende»,
b. i form av ytelses- eller funksjonskrav; de sistnevnte kan omfatte miljøegenskaper. De må imidlertid være tilstrekkelig presise til at det er mulig for tilbydere å fastslå kontraktens gjenstand og for oppdragsgiver å tildele kontrakten,
c. i form av ytelses- eller funksjonskrav som nevnt under bokstav b, med henvisning til spesifikasjonene nevnt under bokstav a som middel til å anta samsvar med slike ytelses- eller funksjonskrav, eller
d. ved henvisning til spesifikasjonene nevnt under bokstav a for visse egenskaper, og ved henvisning til ytelses- eller funksjonskravene nevnt under bokstav b for andre egenskaper.

(5) Dersom en oppdragsgiver benytter seg av muligheten til å henvise til spesifikasjonene nevnt under fjerde ledd bokstav a, kan vedkommende oppdragsgiver ikke avvise et tilbud med den begrunnelse at de tilbudte varer og tjenester ikke oppfyller de spesifikasjonene det er vist til, når tilbyderen i sitt tilbud på en egnet måte og til oppdragsgivers tilfredshet påviser at løsningene som foreslås, på tilsvarende måte oppfyller kravene som er definert i de tekniske spesifikasjonene. En egnet måte kan være i form av teknisk dokumentasjon fra produsenten eller en prøvingsrapport fra et anerkjent organ.

(6) Dersom en oppdragsgiver benytter seg av muligheten i fjerde ledd til å fastsette ytelses- eller funksjonskrav, kan den ikke avvise et tilbud på varer, tjenester eller bygge- og anleggsarbeid som er i samsvar med en nasjonal standard til gjennomføring av en europeisk standard, en europeisk teknisk godkjenning, en felles teknisk spesifikasjon, en internasjonal standard eller en teknisk referanse utarbeidet av et europeisk standardiseringsorgan, dersom disse spesifikasjonene er ment å dekke de funksjonelle ytelses- eller funksjonskravene som oppdragsgiver har fastsatt. I sitt tilbud skal tilbyderen på en egnet måte godtgjøre til oppdragsgivers tilfredshet at varen, tjenesten eller bygge- og anleggsarbeidet i samsvar med standarden oppfyller oppdragsgivers ytelses- eller funksjonskrav. En egnet måte kan være i form av tekniske data fra produsenten eller en prøvingsrapport fra et anerkjent organ.

(7) Der oppdragsgiver fastsetter miljøegenskaper i form av ytelses- eller funksjonskrav som vist til i fjerde ledd bokstav b, kan de anvende detaljerte spesifikasjoner, eller om nødvendig deler av disse, som definert av europeiske og multi- eller nasjonale miljømerker eller ethvert annet miljømerke, forutsatt at:

a. disse spesifikasjonene er egnet til å definere egenskapene til varene eller tjenestene som er kontraktens gjenstand,
b. kravene for miljømerket er utarbeidet på grunnlag av vitenskapelige opplysninger,
c. miljømerkene er vedtatt etter en fremgangsmåte der alle berørte parter, for eksempel offentlige organer, forbrukere, produsenter, detaljhandlere og miljøorganisasjoner kan delta, og
d. spesifikasjonene er tilgjengelige for alle berørte parter.

(8) Oppdragsgiver kan indikere at varer og tjenester med miljømerke antas å være i samsvar med de tekniske spesifikasjonene i konkurransegrunnlaget, men må også godta annen egnet dokumentasjon, så som tekniske data fra produsenten eller en prøvingsrapport fra et anerkjent organ.

(9) «Anerkjent organ» er i denne bestemmelse forsøks- og kalibreringslaboratorier, samt sertifiserings- og tilsynsorganer som oppfyller gjeldende europeiske standarder. Oppdragsgiver skal godta sertifikater fra anerkjente organer i andre medlemsstater.

(10) Med mindre kontraktens gjenstand berettiger det, skal tekniske spesifikasjoner ikke vise til et bestemt merke, en bestemt opprinnelse, en bestemt prosess, eller til varemerker, patenter, typer eller en bestemt opprinnelse eller produksjon som har som virkning at visse foretak eller produkter favoriseres eller utelukkes. Slik henvisning skal unntaksvis tillates der en tilstrekkelig presis og forståelig beskrivelse av kontraktens gjenstand i henhold til fjerde og femte ledd ikke er mulig. En slik henvisning skal ledsages av uttrykket «eller tilsvarende».

§ 8–4. *Kvalifikasjonskrav*

(1) Oppdragsgiver kan stille minimumskrav til leverandørene, herunder til deres tekniske kvalifikasjoner og finansielle og økonomiske stilling. Vurdering av leverandørenes tekniske kvalifikasjoner skal særlig baseres på kriterier som faglig kompetanse, effektivitet, erfaring og pålitelighet.

(2) Kravene skal sikre at leverandørene er egnet til å kunne oppfylle kontraktsforpliktelsene og skal stå i forhold til den ytelse som skal leveres.

(3) Kravene skal ikke diskriminere leverandørene på grunnlag av nasjonal eller lokal tilhørighet.

§ 8–5. *Kvalifikasjonsgrunnlag*

(1) Minimumskravene til leverandørenes kvalifikasjoner skal angis i kunngjøringen. Kunngjøringen skal også angi krav til dokumentasjon av at kravene til leverandøren er oppfylt, jf. § 8–8 til § 8–18.

(2) Oppdragsgiver kan utarbeide et eget kvalifikasjonsgrunnlag som utdyper eller supplerer de krav til kvalifikasjoner som er angitt i kunngjøringen.

(3) Kvalifikasjonsgrunnlaget skal sendes alle leverandører som ønsker å delta i konkurransen og sendes før eller som en del av konkurransegrunnlaget.

§ 8–6. *Deltakelse i konkurranse hvor det settes en grense for antall deltagere*

(1) Ved begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling kan oppdragsgiver fastsette en nedre, eventuelt også en øvre, grense for antall leverandører som skal inviteres til å gi tilbud.

(2) Den nedre og øvre grensen skal fremgå av kunngjøringen, sammen med de objektive og ikke-diskriminerende kriterier eller regler oppdragsgiver vil benytte ved utvelgelsen av eventuelt overtallige kvalifiserte leverandører.

(3) Det skal inviteres minst tre deltakere. Dette er likevel ikke til hinder for at oppdragsgiver inviterer færre leverandører enn oppgitt i kunngjøringen, i tilfeller hvor det ikke foreligger et tilstrekkelig antall leverandører som oppfyller kvalifikasjonskravene.

(4) Finner oppdragsgiver at antallet leverandører er for lavt til å sikre reell konkurranse, kan anbudsprosedyren innstilles og den opprinnelige konkurransen kunngjøres på nytt i samsvar med § 9–3, jf. § 9–1. Nye leverandører innlemmes i konkurransen sammen med de opprinnelige leverandørene. Dette er ikke til hinder for at oppdragsgiver avlyser den opprinnelige konkurransen og kunngjør en ny konkurranse.

§ 8–7. *Krav til leverandørenes organisering*

(1) Tilbud og forespørsler om å delta i konkurransen, kan innleveres av grupper av leverandører. Det kan kun stilles krav om at leverandørgrupper etablerer en bestemt foretaksform etter at kontrakt er tildelt, og bare i den utstrekning dette er nødvendig for å sikre en tilfredsstillende oppfyllelse av kontrakten.

(2) Oppdragsgiver kan ikke avvise leverandører, som i henhold til lovgivningen i den stat der de er etablert har rett til å utføre de aktuelle ytelser, utelukkende med den begrunnelse at de i henhold til norsk lovgivning må være enten fysiske eller juridiske personer. Av juridiske personer kan det imidlertid ved inngåelse av tjenestekontrakter, bygge-

og anleggskontrakter og varekontrakter som omfatter tjenesteytelser eller monterings- og installasjonsarbeid, kreves at de i tilbudet eller i forespørselen om å delta, oppgir navnene og de faglige kvalifikasjonene til de personer som er ansvarlige for utførelsen av de aktuelle ytelser.

§ 8–8. *Forsyningssikkerhet*

(1) Oppdragsgiver kan stille krav om:

a. sertifikat eller dokumentasjon på at leverandøren er i stand til å oppfylle de kontraktsrettslige forpliktelsene med hensyn til eksport, overførsel og transitt av varer, herunder også dokumentasjon fra rette myndighet i avsenderlandet,
b. opplysninger om eventuelle begrensninger for oppdragsgiver med hensyn til offentliggjøring av overførsel eller anvendelse av produktene og tjenestene eller et hvilket som helst resultat av disse produktene og tjenesteytelsene, og som er følge av eksportkontroll eller sikkerhetsordninger,
c. sertifikat eller dokumentasjon på at leverandørens forsyningskjede er av en slik organisatorisk karakter og geografisk beliggenhet at leverandøren kan oppfylle oppdragsgivers krav til forsyningssikkerhet,
d. at leverandøren skal sikre at eventuelle endringer i leverandørens forsyningskjede under utførelsen av kontrakten ikke vil ha noen negativ innvirkning på kravene som stilles til forsyningssikkerhet,
e. at leverandøren skal etablere eller opprettholde den kapasitet som er nødvendig for å imøtekomme eventuelle større behov fra oppdragsgiver som følge av krise,
f. supplerende dokumentasjon fra leverandørens nasjonale offentlige myndigheter om oppfyllelse av krav om å kunne imøtekomme eventuelle større behov fra oppdragsgiver som følge av krise,
g. at leverandøren skal kunne sikre vedlikehold, modernisering og tilpasning av de varer som er omfattet av kontrakten,
h. at leverandøren skal varsle oppdragsgiver om enhver endring i organisasjon, forsyningskjede eller industristrategi som kan få følger for leverandørens forpliktelser,
i. at leverandøren skal kunne forsyne oppdragsgiver med alle de spesifikke midler som er nødvendig for produksjon av reservedeler, komponenter, enhver montering og særlig testutstyr, herunder tekniske tegninger, lisenser og bruksanvisninger, i tilfelle leverandøren på et senere tidspunkt ikke vil være i stand til å levere varen.

(2) En oppdragsgiver kan ikke kreve at en leverandør skal skaffe dokumentasjon som vil stride med nasjonale eller relevante internasjonale krav til eksport-, overførings- eller transittlisenskriterier, under de omstendigheter som råder på tidspunktet for en slik lisensbeslutning.

§ 8–9. *Krav til beskyttelse av gradert informasjon*

Oppdragsgiver kan ved anskaffelser som innebærer behandling av gradert informasjon stille krav om:

a. dokumentasjon på at leverandøren og underleverandører kan sikre at graderte opplysninger behandles og oppbevares på en forsvarlig måte i hele kontraktens løpetid og etter at kontrakten opphører, og
b. tilstrekkelig informasjon om de underleverandører, som allerede er valgt av leverandøren, slik at oppdragsgiver er i stand til å avgjøre om den enkelte underleverandør kan oppfylle de krav som er satt til behandling og oppbevaring av gradert informasjon. Tilsvarende informasjon kan kreves fremlagt vedrørende nye underleverandører før kontrakt om underleveranse inngås.

§ 8–10. *Opplysninger om underleverandører i tilbudet*

Oppdragsgiver kan kreve at leverandøren skal opplyse om:

a. hvilken del eller deler av kontrakten som skal tildeles underleverandører,
b. hvilke underleverandører som skal benyttes, og
c. at leverandøren opplyser om endringer av underleverandører under gjennomføringen av kontrakten.

§ 8–11. *Dokumentasjon av leverandørens finansielle og økonomisk stilling*

(1) Som bevis på leverandørens finansielle og økonomiske stilling kan følgende referanser godtas:

a. egnede bankerklæringer eller relevant ansvarsforsikring,
b. fremleggelse av foretakets årsregnskap eller utdrag fra det, eller
c. en erklæring om foretakets totale omsetning og, der det er hensiktsmessig, omsetningen innenfor det område som omfattes av kontrakten for høyst de tre siste tilgjengelige regnskapsår, avhengig av datoen da foretaket ble etablert eller leverandøren startet sin virksomhet, i den utstrekning opplysninger om slik omsetning er tilgjengelig.

(2) En leverandør kan for en særskilt kontrakt, der dette er hensiktsmessig, støtte seg på andre foretaks kapasitet, uavhengig av den juridiske karakteren av forbindelsene mellom dem. I så fall skal leverandøren dokumentere overfor oppdragsgiver at den vil ha rådighet over de nødvendige ressursene, for eksempel ved å fremlegge en forpliktelseserklæring om dette fra disse foretakene.

(3) På samme vilkår kan en gruppe av leverandører som vist til i § 8–7, støtte seg på kapasiteten til deltakere i gruppen eller til andre foretak.

(4) Oppdragsgiver skal i kunngjøringen angi hvilken referanse eller hvilke referanser de har valgt av dem som er nevnt i første ledd, samt hvilken annen dokumentasjon som må legges frem.

(5) Dersom leverandøren har gyldige grunner til ikke å kunne fremlegge den dokumentasjonen oppdragsgiver har anmodet om, kan leverandøren godtgjøre sin økonomiske og finansielle stilling med ethvert annet dokument som oppdragsgiver anser egnet.

(6) Omfanget av dokumentasjonen skal stå i forhold til kontrakten, og oppdragsgiver skal ta hensyn til leverandørenes berettigede interesser når det gjelder beskyttelse av forretningsmessige hemmeligheter vedrørende deres foretak.

§ 8–12. *Dokumentasjon av leverandørens tekniske eller faglige kvalifikasjoner*

(1) Som bevis på leverandørens tekniske eller faglige kvalifikasjoner kan det fremlegges en eller flere av følgende referanser i samsvar med arten, mengden og anvendelsen av de ytelser som skal presteres:

a. for alle kontrakter:
   1. en beskrivelse av leverandørens tekniske personell eller tekniske enheter leverandøren disponerer over til oppfyllelse av kontrakten, enten de tilhører foretaket eller ikke, særlig de som er ansvarlig for kvalitetskontrollen,
   2. vitnesbyrd og attester om utdanning og faglige kvalifikasjoner hos leverandøren og foretakets administrative ledelse, og særlig hos den eller de personer som har ansvaret for å utføre tjenesten,
   3. dokumentasjon på evnen til å behandle og oppbevare gradert informasjon på det graderingsnivå som kreves,
   4. oppdragsgiver kan om nødvendig kontrollere leverandørens ressurser for undersøkelse og forskning, og tiltak eller metoder for kvalitetskontroll. Oppdragsgiver kan kontrollere leverandørens produksjonskapasitet og ved vareleveranser de tekniske kvalifikasjonene. Oppdragsgiver kan overlate og utføre kontrollen til et kompetent offentlig organ i den stat leverandøren er etablert,
b. for varekontrakter:
   1. prøver, beskrivelser eller fotografier av varer som skal leveres. Ektheten av disse skal kunne attesteres dersom oppdragsgiver ber om det, og
   2. fremleggelse av sertifikater utstedt av godkjente offisielle institutter eller organer for kvalitetskontroll. Sertifikatene skal attestere at varen, som er klart identifisert ved henvisning til visse kvalifikasjoner eller standarder, er i samsvar med disse,
c. for varekontrakter og tjenestekontrakter:
   1. liste over de viktigste leveranser eller utførte tjenester de siste fem år, herunder opplysninger om verdi, tidspunkt, samt navnet på den offentlige eller private mottaker. Dersom det gjelder ytelser til offentlige oppdragsgivere, skal det dokumenteres ved attester utstedt eller bekreftet av rette offentlige myndighet. Dersom det gjelder ytelser til private, skal attestene utstedes eller bekreftes av denne. I mangel av dette kan en erklæring fra leverandøren godtas,
   2. en beskrivelse av metoder for kvalitetssikring, samt en beskrivelse av leverandørens undersøkelses- og forskningsmuligheter og interne bestemmelser om immaterialrett,
   3. oppdragsgiver kan om nødvendig kontrollere leverandørens ressurser for undersøkelse og forskning, og tiltak eller metoder for kvalitetskontroll. Oppdragsgiver kan kontrollere leverandørens produksjonskapasitet og ved vareleveranser de tekniske kvalifikasjonene. Oppdragsgiver kan overlate og utføre kontrollen til et kompetent offentlig organ i den stat leverandøren er etablert,
d. for tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter:
   1. en redegjørelse for leverandørens gjennomsnittlige arbeidsstyrke og antall medarbeidere i den administrative ledelsen i løpet av de siste tre år,
   2. en redegjørelse for verktøy, materiell, teknisk utstyr, fagkunnskap og forsyningskilder som leverandøren disponerer over til gjennomføring av kontrakten. Leverandøren skal angi sin geografiske plassering, dersom plasseringen er utenfor EØS-området. Videre skal det også redegjøres for hvordan leverandøren kan dekke eventuelle tilleggsbehov som følge av en krise eller for å sikre vedlikehold, modernisering eller tilpasning,
e. for bygge- og anleggskontrakter: en oversikt over arbeider som er utført i løpet av de siste fem år, sammen med attester over tilfredsstillende utførelse av de viktigste arbeidene. Attestene skal angi arbeidenes verdi, samt tid og sted for arbeidsutførelsen, og oppgi hvorvidt arbeidene er blitt fagmessig utført og behørig fullført. Rette offentlige myndighet skal om nødvendig oversende attestene direkte til oppdragsgiver.

(2) En leverandør kan for en særskilt kontrakt, der dette er hensiktsmessig, støtte seg på andre foretaks kapasitet, uavhengig av den juridiske karakteren av forbindelsen mellom dem. I så fall skal leverandøren dokumentere overfor oppdragsgiver at den vil ha rådighet over de nødvendige ressursene, for eksempel ved å fremlegge en forpliktelseserklæring om dette fra disse foretakene.

(3) På samme vilkår kan en gruppe av leverandører som vist til i § 8–7, støtte seg på kapasiteten til deltakerne i gruppen eller til andre foretak.

(4) Oppdragsgiver skal i kunngjøringen eller i kvalifikasjonsgrunnlaget angi dokumentasjon etter første ledd og annen dokumentasjon som skal fremlegges.

(5) Dersom en leverandør har gyldige grunner for ikke å kunne fremskaffe den etterspurte dokumentasjonen, kan leverandøren godtgjøre sine tekniske og faglige kvalifikasjoner ved annen dokumentasjon som oppdragsgiver finner egnet.

(6) Omfanget av dokumentasjonen skal stå i forhold til kontraktens omfang og art.

§ 8–13. *Dokumentasjon av registrering, godkjenninger mv.*

(1) Oppdragsgiver kan kreve at leverandører som ønsker å delta i konkurransen godtgjør at de er registrert i faglige register, handelsregister eller foretaksregister som foreskrevet i lovgivningen i den stat hvor de er etablert.

(2) Ved tjenestekontrakter kan oppdragsgiver kreve at tjenesteytere dokumenterer at de innehar nødvendige godkjenninger, tillatelser eller medlemskap i særskilt organisasjon i sitt hjemland.

§ 8–14. *Alternative regler om dokumentasjon*

(1) Leverandører som er registrert på lister over godkjente leverandører kan, for hver enkelt kontrakt, legge frem en registreringsattest utstedt av vedkommende myndighet. Attesten skal angi grunnlaget for registreringen og hvilken klassifisering listen gir dem.

(2) Registrering på offisielle lister over godkjente leverandører, attestert av kompetente organ i leverandørens hjemstat, gir oppdragsgiver en formodning om at leverandøren er kvalifisert når det gjelder vurderingen av de forhold som er nevnt i § 11–12 annet ledd bokstav a til d og g, § 8–13, § 8–11 første ledd bokstav b og c og § 8–12 første ledd bokstav a nr. 1, 2 og 4 til c ved varekontrakter, første ledd bokstav a nr. 1, 2 og 4 og c og d ved tjenestekontrakter og første ledd bokstav a nr. 1, 2 og 4, og d og e for bygge- og anleggskontrakter, § 8–16 ved tjenestekontrakter, § 11–12 første ledd bokstav e og § 8–7 annet ledd.

(3) Opplysninger som kan utledes av registreringer på offisielle lister utgjør kun en formodning, men kan ikke bestrides uten begrunnelse. Når det gjelder innbetaling til sosiale trygdeordninger og betaling av skatter og avgifter, kan det imidlertid kreves at alle registrerte leverandører legger frem tilleggsattest når de blir tildelt en kontrakt.

(4) Oppdragsgiver skal bare anvende bestemmelsene i andre og tredje ledd til fordel for leverandører som er etablert i den stat hvor den offisielle listen er utarbeidet.

§ 8–15. *Dokumentasjon av oppfyllelse av kvalitetssikringsstandarder*

(1) Oppdragsgiver kan kreve fremlagt attester utstedt av uavhengige godkjente organer som bekrefter at leverandøren oppfyller visse kvalitetssikringsstandarder.

(2) Dersom oppdragsgiver krever slike attester fremlagt, skal det vises til kvalitetssikringssystemer som bygger på de europeiske standardene på området og er sertifisert av organer som oppfyller de europeiske standarder for sertifisering. Oppdragsgiver skal godta likeverdige attester fra organer etablert i andre EØS-stater. Oppdragsgiver skal også godta annen dokumentasjon på likeverdige kvalitetssikringstiltak som forelegges av leverandørene.

§ 8–16. *Standarder for miljøledelsessystem*

(1) Som bevis for leverandørens tekniske evner kan det, avhengig av arten, mengden eller anvendelsen av de ytelser som skal presteres, legges frem en angivelse av relevante miljøledelsestiltak leverandøren kan anvende ved utførelsen av tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter.

(2) Dersom oppdragsgiver krever attester utstedt av uavhengige organer som dokumenterer leverandørens overholdelse av bestemte miljøledelsesstandarder, skal oppdragsgiver vise til fellesskapsordningen for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS) eller til miljøledelsesstandarder basert på relevante europeiske eller internasjonale standarder. Disse standardene må være sertifisert av organer som overholder fellesskapets regelverk eller relevante europeiske eller internasjonale standarder vedrørende sertifisering. Oppdragsgiver skal anerkjenne tilsvarende attester fra organer etablert i andre medlemsstater. De skal også godta annen dokumentasjon av tilsvarende miljøledelsestiltak fra leverandørene.

§ 8–17. *Skatteattest*

(1) Oppdragsgiver skal kreve at samtlige norske leverandører fremlegger skatteattest for merverdiavgift og skatteattest for skatt.

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunkt for innlevering. Skatteattest må foreligge senest ved fristen for forespørsel om å delta i en begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling.

(3) Skatteattestene skal ikke være eldre enn seks måneder regnet fra fristen i annet ledd.

(4) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve skatteattest i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på 100 000 kroner eksl. mva. Brudd på entreprenørens plikt til å kreve skatteattest gir oppdragsgiver rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma med underentreprenør som kan fremlegge skatteattest. Oppdragsgiver kan tilsvarende kreve at entreprenøren erstatter en underentreprenør som ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse skal bæres av entreprenøren.

§ 8–18. *HMS-egenerklæring*

(1) For arbeid som skal utføres i Norge skal oppdragsgiver kreve at samtlige leverandører fremlegger en egenerklæring i samsvar med vedlegg 2 om at leverandøren oppfyller, eller vil oppfylle ved eventuell tildeling av kontrakt, lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet (HMS).

(2) Oppdragsgiver skal angi innleveringsmåte og tidspunktet for innlevering. Egenerklæringen må foreligge senest innen fristen for forespørsler om å delta i en begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling.

(3) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve egenerklæring i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på 500 000 kroner eksl. mva.

Kapittel 9. Kunngjøringsregler

§ 9–1. *Fremgangsmåten ved kunngjøringer*

(1) Oppdragsgiver skal utarbeide en kunngjøring i samsvar med skjemaer utarbeidet av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.

(2) Kunngjøringen skal utarbeides på norsk. Kunngjøringen skal også utarbeides på ett av Den europeiske unions offisielle språk, med mindre oversettingstjenesten til operatøren av Doffin benyttes.

(3) Kunngjøringen skal sendes operatøren til Doffin for kunngjøring i Doffin og videresendelse til TED-databasen.

(4) Kunngjøringer skal ikke offentliggjøres i Doffin eller på annen måte gjøres kjent før den dag kunngjøringen sendes til TED-databasen. Kunngjøringer skal heller ikke inneholde andre opplysninger enn de som blir publisert i TED-databasen eller på en kjøperprofil.

(5) Informasjon om veiledende kunngjøring kan ikke offentliggjøres på en kjøperprofil før den dag kunngjøring om offentliggjøring på kjøperprofil sendes TED-databasen. Kunngjøringen om offentliggjøring på kjøperprofil skal sendes operatøren til Doffin for kunngjøring og videresendelse til TED-databasen.

(6) Kunngjøringen skal ikke være lenger enn ca. 650 ord.

(7) Oppdragsgiver må kunne dokumentere avsendelsesdatoen for kunngjøringen. TED-databasen, gjennom Doffin, bekrefter kunngjøring med dato.

(8) Operatøren av Doffin kan avvise kunngjøringer som ikke er i samsvar med reglene i kapittel 9 og kapittel 10 eller de fastsatte kunngjøringsskjemaer.

§ 9–2. *Veiledende kunngjøring*

(1) Ved vare- og tjenestekontrakter og rammeavtaler kan oppdragsgiver offentliggjøre en veiledende kunngjøring i samsvar med § 9–1. Kunngjøringen skal angi den samlede verdi av de planlagte vare- og tjenestekontrakter og rammeavtaler som oppdragsgiver venter å foreta de neste tolv månedene for hvert enkelt tjenesteområde som nevnt i vedlegg 5 eller vareområder som nevnt i CPV-nomenklaturet. Kunngjøringen skal skje snarest mulig etter godkjennelsen av prosjektet som involverer anskaffelsen.

(2) Ved bygge- og anleggskontrakter og rammeavtaler kan oppdragsgiver foreta en veiledende kunngjøring i samsvar med § 9–1. Kunngjøringen skal skje snarest mulig etter godkjennelsen av prosjektet som involverer anskaffelsen.

(3) For å kunne benytte de forkortede fristene i § 10–1 fjerde ledd må oppdragsgiver først ha foretatt en veiledende kunngjøring eller ha gitt de samme opplysninger i sin kjøperprofil.

(4) Oppdragsgiver som foretar en veiledende kunngjøring på sin kjøperprofil skal sende en kunngjøring om dette til Doffin.

§ 9–3. *Kunngjøring av konkurranse*

Oppdragsgiver som ønsker å tildele en kontrakt eller rammeavtale ved begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling, jf. § 5–1 skal gjøre dette kjent i en kunngjøring.

§ 9–4. *Intensjonskunngjøring*

Oppdragsgiver som anser at det foreligger hjemmel for å tildele en kontrakt uten å kunngjøre konkurransen i samsvar med § 9–3, kan etter at tildeling er besluttet, kunngjøre at kontrakt vil bli inngått.

§ 9–5. *Kunngjøring av konkurranseresultater*

(1) Oppdragsgiver som har tildelt en kontrakt eller rammeavtale skal senest 48 dager etter at kontrakt er inngått gjøre resultatet kjent i en kunngjøring, jf. § 9–1.

(2) Oppdragsgiver behøver ikke kunngjøre ved tildeling av kontrakter innenfor rammeavtaler, jf. § 6–2 og § 6–3 tredje ledd.

(3) Opplysninger kan unntas fra kunngjøringsplikten dersom:

a. offentliggjøring av opplysninger vil hindre håndhevelse av lover og regler eller på annen måte være i strid med offentlige interesser, da særlig forsvars- eller sikkerhetsinteresser,
b. det er til skade for bestemte offentlige eller private foretaks legitime økonomiske interesser, eller
c. det vil kunne skade den lojale konkurranse mellom leverandørene.

Kapittel 10. Frister

§ 10–1. *Minimumsfrister ved begrenset anbudskonkurranse*

(1) Fristen for mottak av forespørsler om å delta skal være minst 30 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt til TED-databasen. Ved fastsettelsen av fristen skal det spesielt tas hensyn til kontraktens kompleksitet og tiden det tar å utarbeide en forespørsel om å delta.

(2) Fristen for mottak av tilbud fra de som er kvalifisert og utvalgt til å delta i konkurransen skal være minst 40 dager regnet fra den dag den skriftlige invitasjonen og konkurransegrunnlaget ble sendt fra oppdragsgiver. Ved fastsettelsen av fristen skal det spesielt tas hensyn til kontraktens kompleksitet og tiden det tar å utarbeide tilbud.

(3) Tilbudsfristen i annet ledd skal forlenges forholdsmessig dersom:

a. det foretas rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 8–2,
b. tilbud bare kan utarbeides etter en befaring, eller
c. tilbud bare kan utarbeides etter en gjennomgang på stedet av tilleggsdokumentene til konkurransegrunnlaget.

(4) Tilbudsfristen i annet ledd kan forkortes dersom oppdragsgiver har publisert en veiledende kunngjøring i samsvar med § 9–2 minst 45 dager og høyst tolv måneder forut for kunngjøringen, og den veiledende kunngjøringen inneholdt alle de opplysningene som fremgår av kunngjøringsskjemaene for veiledende kunngjøringer, i den utstrekning disse opplysningene forelå på kunngjøringstidspunktet. Fristen skal være tilstrekkelig lang til at interesserte leverandører kan levere tilbud, og bør generelt være minst 36 dager. Under ingen omstendigheter må tilbudsfristen settes kortere enn 22 dager fra datoen for avsendelse av invitasjonen.

(5) Tilbudsfristen i annet ledd kan forkortes med fem dager dersom det fra tidspunktet for kunngjøringen gis fri, direkte og full elektronisk adgang til konkurransegrunnlaget og ethvert supplerende dokument. Det skal angis i kunngjøringen på hvilken internettadresse denne dokumentasjonen er tilgjengelig.

(6) Konkurransegrunnlaget og invitasjon til å sende inn tilbud skal sendes skriftlig og samtidig til de utvalgte leverandørene.

(7) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal tilleggsinformasjonen leveres senest seks dager før tilbudsfristens utløp.

§ 10–2. *Minimumsfrister ved konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring*

(1) Fristen for mottak av forespørsler om å delta i forhandlinger skal være minst 30 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt til TED-databasen.

(2) Tilbudsfristen skal fastsettes slik at leverandørene får tilstrekkelig tid til å foreta de nødvendige undersøkelser og beregninger. Tilbudsfristen skal forlenges forholdsmessig dersom det foretas rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 8–2.

(3) Konkurransegrunnlaget og invitasjon til å sende inn tilbud skal sendes skriftlig og samtidig til de utvalgte leverandørene.

(4) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal tilleggsinformasjonen leveres senest seks dager før tilbudsfristens utløp.

§ 10–3. *Minimumsfrister ved konkurransepreget dialog*

(1) Fristen for mottak av forespørsler om å delta i dialogen etter § 5–2, skal være minst 30 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt til TED-databasen.

(2) Frist for innsendelse av tilbud skal fastsettes slik at leverandørene får tilstrekkelig tid til å foreta de nødvendige undersøkelser og beregninger. Fristen skal forlenges forholdsmessig dersom det foretas rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 8–2.

(3) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før fristen for å levere tilbud, skal tilleggsinformasjonen leveres senest seks dager før utløpet av fristen for å levere tilbud.

§ 10–4. *Minimumsfrister i hastetilfeller*

(1) Dersom det i hastetilfeller er umulig å anvende fristene i § 10–1 og § 10–2, kan oppdragsgiver fastsette følgende frister:

a. minst 10 dager for mottak av forespørsler om å delta i konkurranse eller forhandlingene regnet fra den dag da kunngjøring ble sendt, eller
b. minst 10 dager for mottak av tilbud regnet fra den dag invitasjonen til å gi tilbud ble sendt.

(2) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal tilleggsinformasjonen leveres senest fire dager før tilbudsfristens utløp.

§ 10–5. *Vedståelsesfrist*

(1) Oppdragsgiver skal fastsette en vedståelsesfrist, som angir den tiden tilbudene er bindene. Fristen skal angis med dato og klokkeslett. Den bør ikke settes lengre enn det som er nødvendig av hensyn til behandlingen av tilbudene.

(2) Dersom ikke annet fremgår av konkurransegrunnlaget eller kunngjøringen, utløper vedståelsesfristen kl. 24.00, 40 dager etter tilbudsfristens utløp.

(3) Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for at oppdragsgiver før vedståelsesfristens utløp spør de leverandørene som har levert inn tilbud og som ikke har blitt avvist etter § 11–12 eller § 11–13 eller som ikke har fått tilbudet forkastet etter § 11–8 eller § 11–11 om å forlenge vedståelsesfristen. Oppdragsgiver kan også innen rimelig

tid etter fristens utløp spørre disse leverandørene om de vil fastholde tilbudet. Forlengelse av vedståelsesfristen eller fastholdelse av tilbudet etter fristens utløp kan kun skje dersom det ikke fører til en vesentlig endring av grunnlaget for konkurransen eller leverandørenes opprinnelige tilbud.

§ 10–6. *Frist for begjæring om midlertidig forføyning*

(1) Oppdragsgiver kan i en begrenset anbudskonkurranse, en konkurranse med forhandling eller en konkurransepreget dialog fastsette en frist for når begjæring om midlertidig forføyning mot oppdragsgivers beslutning om å avvise eller forkaste en forespørsel om å delta i konkurransen, jf. § 11–12 eller § 8–6, må settes frem for tingretten.

(2) Fristen skal være minst 15 dager regnet fra oppdragsgivers meddelelse etter § 11–16 annet ledd bokstav a eller b, er sendt.

(3) Oppdragsgiver må opplyse om fristen i konkurransegrunnlaget, jf. § 8–1 eller i et eget kvalifikasjonsgrunnlag, jf. § 8–5, samt i meddelelsen til leverandøren om at han er avvist, jf. § 11–15.

Kapittel 11. Gjennomføring av konkurransen

§ 11–1. *Fremgangsmåte ved valg av leverandører og tildeling av kontrakter*

Etter at kvalifikasjonene til de leverandører som ikke er avvist er vurdert i samsvar med reglene i § 8–4 til § 8–18, skal kontrakt tildeles på grunnlag av kriterier fastlagt etter § 13–2.

§ 11–2. *Tilbudets utforming*

(1) Tilbudet skal være skriftlig og avgis i lukket og merket forsendelse, enten direkte eller per post.

(2) Tilbudet skal være signert.

(3) Tilbudet kan også avgis med elektroniske middel forutsatt at konkurransegrunnlaget åpner for dette og innleveringen av tilbudet skjer i samsvar med kapittel 7.

§ 11–3. *Avvik*

Avvik skal fremgå klart av tilbudet, og være presist og entydig beskrevet. Ved anbudskonkurranser skal avvik i tillegg være beskrevet slik at oppdragsgiver kan vurdere avvikene uten kontakt med leverandør. Oppdragsgiver har plikt eller rett til å avvise tilbud med avvik i tråd med § 11–13.

§ 11–4. *Alternative tilbud*

Dersom tildeling av kontrakt skal skje på bakgrunn av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, kan oppdragsgiver ta i betraktning alternative tilbud. Dersom oppdragsgiver tillater alternative tilbud, skal dette angis i kunngjøringen. Oppdragsgiver skal angi i konkurransegrunnlaget de alternative minstekravene til ytelse og funksjon, og eventuelle spesielle krav til tilbudets utforming som stilles til alternative tilbud.

§ 11–5. *Tilbakekalling og endring av tilbud*

(1) Tilbud kan tilbakekalles eller endres inntil tilbudsfristens utløp.

(2) Tilbakekalling skal skje skriftlig.

(3) Endring av tilbudet er å betrakte som et nytt tilbud og skal foretas i samsvar med § 11–2.

§ 11–6. *Registrering av innkomne tilbud*

Tilbudene skal påføres tidspunkt for mottakelse etter hvert som de kommer inn. På anmodning skal oppdragsgiver skriftlig bekrefte når tilbudet er mottatt.

§ 11–7. *Tilbudsåpning*

(1) Rettidig levert tilbud skal åpnes på det tidspunkt og det sted som er angitt i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

(2) Åpningen skal foretas av minst to representanter for oppdragsgiver.

§ 11–8. *Dialogen i konkurransepreget dialog*

(1) Oppdragsgiver innleder en dialog med de kvalifiserte leverandører. Skriftlig invitasjon til å delta i dialogen sammen med de beskrivende dokumentene skal sendes ut samtidig til alle leverandørene. Formålet er å identifisere og fastslå hvordan oppdragsgivers behov best kan oppfylles. Under dialogen kan alle aspekter ved kontrakten drøftes med de utvalgte leverandørene. Oppdragsgiver skal sikre at alle leverandørene behandles likt. Spesielt skal oppdragsgiver sikre at det ikke utøves forskjellsbehandling ved å gi opplysninger som kan gi noen leverandører en bedre posisjon enn andre.

(2) Oppdragsgiver kan ikke overfor de andre deltagerne avsløre løsninger eller andre fortrolige opplysninger som en deltager har gitt oppdragsgiver, uten deltagerens samtykke.

(3) Oppdragsgiver kan bestemme at dialogen skal skje i flere faser for å begrense antall løsninger som man ønsker å diskutere i dialogen. Utelukkelse av løsninger skal skje på grunnlag av tildelingskriteriene. Dersom det åpnes for flere faser i dialogen, må det være opplyst om dette i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. I den avsluttende fase skal det likevel være igjen et tilstrekkelig antall tilbud som kan sikre reell konkurranse.

(4) Dialogen skal fortsette frem til oppdragsgiver har funnet den eller de løsninger som kan oppfylle oppdragsgivers behov, etter om nødvendig å ha sammenlignet løsningene.

§ 11–9. *Endelig tilbud ved konkurransepreget dialog*

(1) Når oppdragsgiver har funnet den eller de løsninger som oppfyller dennes behov, erklærer oppdragsgiver dialogen for avsluttet. Deltagerne i dialogen informeres om dette. Oppdragsgiver oppfordrer så deltagerne til å avgi deres endelige tilbud på grunnlag av de løsninger som er fremlagt og presisert under dialogen. Invitasjon til å levere inn endelig tilbud skal inneholde frist for mottak av tilbud (dag og klokkeslett), adressen disse skal sendes eller leveres til, samt språkkrav. Disse tilbudene skal inneholde alle elementer som er nødvendige for prosjektets utførelse.

(2) Oppdragsgiver kan anmode om at tilbud avklares, presiseres og tilpasses. Dette må ikke medføre at de grunnleggende elementer i tilbudet eller tilbudsinvitasjonen endres, med mindre dette kan skje uten fare for konkurransevridning eller forskjellsbehandling.

(3) Oppdragsgiver vurderer tilbudene på bakgrunn av tildelingskriteriene og velger det økonomisk mest fordelaktige tilbudet.

(4) Etter anmodning fra oppdragsgiver kan den leverandøren som er valgt, bli bedt om å presisere visse aspekter ved tilbudet eller bekrefte forpliktelser som er gitt i tilbudet. Det forutsetter at dette ikke medfører en vesentlig endring av tilbudet eller konkurransegrunnlaget. Presiseringer eller bekreftelser må ikke føre til konkurransevridning eller forskjellsbehandling.

§ 11–10. *Godtgjørelse ved deltagelse i konkurransepreget dialog*

Oppdragsgiver kan fastsette bestemmelser om priser eller betaling til deltagerne i dialogen.

§ 11–11. *Gjennomføring av konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring*

(1) Oppdragsgiver kan bestemme at forhandlingene skal forløpe i flere faser og redusere det antall tilbud som det skal forhandles om. En slik reduksjon skal skje på bakgrunn av de oppgitte tildelingskriterier. En første reduksjon på bakgrunn av tildelingskriteriene kan skje i forkant av forhandlingene. I den avsluttende fase skal det likevel være igjen et tilstrekkelig antall tilbud som kan sikre reell konkurranse.

(2) Dersom oppdragsgiver vil benytte seg av fremgangsmåten etter første ledd for å redusere antall tilbud, skal det opplyses om dette i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

(3) Hvis oppdragsgiver ikke har opplyst om fremgangsmåten for reduksjon av antall tilbydere i henhold til første og annet ledd, skal alle leverandører som har gitt gyldig tilbud, gis adgang til å gi et forbedret tilbud før beslutning om tildeling av kontrakt.

(4) Det er adgang til å forhandle om endringer eller suppleringer av alle sider ved tilbudene, så som forretningsmessige vilkår, pris og tekniske spesifikasjoner. Dersom forhandlinger fører til endring av en leverandørs tilbud skal endringene dokumenteres skriftlig.

(5) Forhandlingene skal skje i samsvar med de alminnelige regler i § 3–2, herunder kravene til likebehandling og god forretningsskikk, samt reglene om taushetsplikt i § 3–4. Oppdragsgiver skal særlig sørge for at det ikke gis opplysninger om innholdet i øvrige deltageres tilbud eller som kan stille noen leverandører bedre enn andre.

§ 11–12. *Avvisning på grunn av forhold ved leverandøren*

(1) Oppdragsgiver skal avvise leverandører som:

a. ikke oppfyller krav som er satt til leverandørenes deltakelse i konkurransen, med forbehold av § 12–3,
b. har unnlatt å levere skatteattest i samsvar med § 8–17, med forbehold av § 12–3,
c. har unnlatt å levere egenerklæring i samsvar med § 8–18, med forbehold av § 12–3,
d. har unnlatt å levere forespørsel om deltakelse i begrenset anbudskonkurranse, konkurransepreget dialog og konkurranse med forhandling i samsvar med kapittel 7, eller ikke har levert slik forespørsel innen fristen,
e. oppdragsgiver kjenner til er rettskraftig dømt for deltakelse i en kriminell organisasjon eller for korrupsjon, bedrageri, terrorhandlinger eller straffbare handlinger i tilknytning til terrorvirksomhet eller terrorgrupper, hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme, og hvor ikke allmenne hensyn gjør det nødvendig å inngå kontrakt med leverandøren, eller
f. har blitt benyttet under utarbeidelsen av spesifikasjoner i strid med § 3–5.

(2) Oppdragsgiver kan avvise leverandører som:

a. er konkurs, under gjeldsforhandling eller avvikling, har innstilt sin virksomhet eller befinner seg i en tilsvarende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,
b. er begjært konkurs, har begjært åpning av gjeldsforhandling eller tvangsoppløsning eller annen lignende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,
c. ved en rettskraftig dom er kjent skyldig i straffbare forhold som angår den yrkesmessige vandel, som for eksempel overtredelse av lov 18. desember 1987 nr. 93 om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi mv.,
d. i sitt yrke har gjort seg skyldig i alvorlige forsømmelser mot faglige og etiske krav i vedkommende bransje, som for eksempel mislighold av forpliktelser vedrørende beskyttelse av gradert informasjon eller forsyningssikkerheten, relasjon til en tidligere kontrakt,
e. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av trygdeavgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert, eller i Norge,
f. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert, eller i Norge,

g. har gitt grovt misvisende eller feilaktige opplysninger eller unnlatt å gi opplysninger i henhold til det som kreves etter denne paragraf eller krav til leverandøren, eller
h. ikke vurderes å ha den påliteligheten som trengs for å utelukke en sikkerhetsrisiko for Norge.

(3) Når oppdragsgiver krever bevis for at leverandøren ikke omfattes av første og annet ledd, skal utdrag fra strafferegister eller konkursregister godtas som tilstrekkelig bevis for første ledd bokstav e og annet ledd bokstav a, b eller c. I mangel av slikt utdrag skal et tilsvarende dokument som viser at kravene er tilfredsstilt, utstedt av en retts- eller forvaltningsmyndighet i leverandørens hjemstat eller oppholdsstat, aksepteres. For annet ledd bokstav e og f skal det anses tilstrekkelig med attest utstedt av vedkommende myndighet i leverandørens hjemstat. Når leverandørens hjemstat ikke utsteder slike dokumenter eller attester, kan de erstattes av en erklæring avgitt under ed eller forsikring av den aktuelle personen overfor en retts- eller forvaltningsmyndighet, en notarius publicus eller annen kompetent myndighet i hjemstaten eller nåværende oppholdsstat.

(4) Denne bestemmelsen gjelder tilsvarende for avvisning av underleverandører.

§ 11–13. *Avvisning på grunn av forhold ved tilbudet*

(1) Et tilbud skal avvises når:
a. det ikke er levert innen den fastsatte tilbudsfristen,
b. det ikke tilfredsstiller kravene til tilbudets utforming, jf. § 7–1, § 7–2, § 7–3 første ledd bokstav b–g og § 11–2 første ledd,
c. det er et alternativt tilbud avgitt i strid med § 11–4. Oppdragsgiver kan ikke avvise et alternativt tilbud utelukkende med den begrunnelse at kontrakten vil endre karakter fra en tjenestekontrakt til en varekontrakt, eller omvendt,
d. det inneholder vesentlige forbehold mot kontraktsvilkårene,
e. det inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonene i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget, eller
f. det på grunn av avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende i en anbudskonkurranse kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene.

(2) Et tilbud kan avvises når:
a. tilbudet, etter forsøk på avklaring etter § 12–1, inneholder avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende som ikke må anses ubetydelige,
b. det på grunn av avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende i en konkurranse med forhandling kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene,
c. tilbudet virker unormalt lavt i forhold til ytelsen, jf. § 11–14, eller
d. tilbudet ikke er signert, jf. § 11–2 annet ledd, eller på grunn av andre forbehold ikke kan anses bindende. Tilsvarende avvisningsrett gjelder når et tilbuds elektroniske signatur ikke oppfyller kravene i § 7–3 første ledd bokstav a.

§ 11–14. *Avvisning av unormalt lave tilbud*

(1) Dersom et tilbud virker unormalt lavt i forhold til ytelsen, skal oppdragsgiver, før han kan avvise tilbudet, skriftlig kreve de opplysninger om tilbudets sammensetning som oppdragsgiver anser som relevante.

(2) Disse opplysningene kan gjelde besparelser ved fremstillingsmåten, tekniske løsninger, usedvanlig gunstige vilkår for leveransen, ytelsens nyskapende karakter, oppfyllelsen av de krav vedrørende arbeidsforhold som gjelder på det sted som ytelsen skal presteres, og eventuell offentlig støtte til leverandøren.

(3) Oppdragsgiver skal etterprøve de enkelte delene av tilbudet på grunnlag av de forklaringer som blir gitt.

(4) Dersom oppdragsgiver finner at et tilbud er unormalt lavt fordi leverandøren har mottatt offentlig støtte, kan tilbudet bare avvises av denne grunnen, dersom leverandøren ikke kan godtgjøre, innenfor en tilstrekkelig frist fastsatt av oppdragsgiver, at den offentlige støtten er lovlig. Dersom oppdragsgiver avviser et tilbud fordi det virker unormalt lavt på grunn av offentlig støtte, skal oppdragsgiver underrette EFTAs overvåkingsorgan om dette.

§ 11–15. *Fremgangsmåten ved avvisning*

(1) Oppdragsgiver skal snarest mulig ta stilling til spørsmålet om avvisning.

(2) Leverandører som blir avvist skal informeres i samsvar med § 11–16.

§ 11–16. *Oppdragsgivers begrunnelsesplikt*

(1) Oppdragsgiver skal i samsvar med § 13–3 annet ledd gi berørte leverandører en begrunnelse for tildeling av kontrakt eller rammeavtale. Oppdragsgiver skal i begrunnelsen opplyse navnet på den som fikk kontrakten eller rammeavtalen og gi en redegjørelse for det valgte tilbudets egenskaper og relative fordeler i samsvar med angitte tildelingskriterier.

(2) Oppdragsgiver skal snarest mulig gi skriftlig melding med en kort begrunnelse dersom:
a. en forespørsel om å delta i konkurransen blir avvist, jf. § 11–12,
b. en forespørsel om å delta i konkurransen blir forkastet der oppdragsgiver har satt en grense for antall deltakere, jf. § 8–6,
c. et tilbud blir avvist, jf. § 11–13, eller
d. konkurransen avlyses, jf. § 13–1.

(3) Melding etter annet ledd bokstav d skal gis samtidig til alle deltakerne.

(4) Ved avvisning av tilbud i tilfellene som nevnt i § 8–3 fjerde og femte ledd, skal begrunnelsen redegjøre for hvorfor kravene ikke anses oppfylt på tilsvarende måte, eller hvorfor man har besluttet at vare, tjeneste, eller bygge- og anleggskontrakten ikke oppfyller kravene til ytelse eller funksjon. Ved avvisning av tilbud med henvisning til at de ikke tilfredsstiller krav til oppbevaring av graderte opplysninger eller krav til forsyningssikkerhet, skal begrunnelsen redegjøre for hvorfor kravene ikke anses oppfylt.

(5) Dersom utlevering av opplysninger:

a. vil hindre håndhevelse av lover og regler eller på annen måte være i strid med offentlige interesser, da særlig forsvars- eller sikkerhetsinteresser, eller
b. vil skade bestemte offentlige eller private foretaks legitime økonomiske interesser, eller vil kunne skade den lojale konkurranse mellom leverandørene, kan oppdragsgiver beslutte at opplysninger holdes tilbake.

(6) Avviser en oppdragsgiver en underleverandør, skal tilbudsgiveren eller utvalgte leverandør gis en skriftlig begrunnelse. Begrunnelsen skal inneholde årsaken til at underleverandøren ikke oppfylte vilkårene.

Kapittel 12. Forhandlinger, avklaringer, klargjøringer mv.

§ 12–1. *Forhandlingsforbudet ved begrenset anbudskonkurranse*

(1) Ved begrenset anbudskonkurranse er det ikke tillatt å endre tilbudene eller forsøke å endre tilbudene gjennom forhandlinger. Det er herunder ikke tillatt å endre pris, leveringstid eller andre forutsetninger som har betydning for konkurranseforholdet.

(2) Det er adgang til følgende avklaringer av tilbudene:

a. oppdragsgiver kan innhente nærmere opplysninger hos leverandørene for å få klarlagt uklarheter og ufullstendigheter i tilbudene. Avklaring skal unnlates dersom uklarhetene og ufullstendighetene er slike at tilbudene skal avvises i henhold til § 11–13,
b. når det gjelder løsninger, arbeidsmetoder eller materialer som leverandøren selv foreslår, kan oppdragsgiver be leverandøren foreta utdypninger og klargjøringer om hvordan kravene i konkurransegrunnlaget vil bli ivaretatt, eller
c. dersom det av tekniske eller funksjonelle grunner er nødvendig, kan det gjøres mindre justeringer i de løsninger leverandøren har fremsatt.

(3) Dersom oppdragsgiver blir oppmerksom på åpenbare feil i tilbudet, skal disse rettes dersom det er utvilsomt hvordan feilen skal rettes. Andre åpenbare feil vurderes etter regelen i § 11–13.

§ 12–2. *Mangelfull prisutfylling i bygge- og anleggstilbud*

Ved bygge- og anleggsarbeider skal poster som ikke er priset anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet eller den manglende utfyllingen skyldes en åpenbar feil, jf. § 12–1 tredje ledd.

§ 12–3. *Tilleggsfrist for ettersending av dokumenter*

Dersom en eller flere leverandører ikke har levert HMS-egenerklæring, skatteattest eller offentlig tilgjengelig dokumentasjon på at krav til leverandøren er oppfylt, kan oppdragsgiver fastsette en kort tilleggsfrist for ettersending av disse dokumentene. Tilleggsfristen skal gjelde tilsvarende overfor alle deltakerne i konkurransen, og oppdragsgiver skal ikke vurdere de innkomne tilbud før tilleggsfristen er utløpt.

§ 12–4. *Supplerende opplysninger om leverandørens kvalifikasjoner*

Oppdragsgiver kan anmode om at fremlagte attester og dokumenter vedrørende krav til leverandøren suppleres eller utdypes.

Kapittel 13. Avslutning av konkurransen

§ 13–1. *Avlysning av konkurransen og totalforkastelse*

(1) Oppdragsgiver kan avlyse konkurransen med øyeblikkelig virkning dersom det foreligger en saklig grunn.

(2) Oppdragsgiver kan forkaste alle tilbudene dersom resultatet av konkurransen gir saklig grunn for det.

(3) Leverandørene skal informeres i samsvar med § 11–16 om beslutninger om ikke å inngå kontrakt om et oppdrag som har vært kunngjort eller om å gjennomføre anskaffelsesprosedyren på nytt.

§ 13–2. *Kriterier for valg av tilbud*

(1) Tildelingen skal skje enten på basis av hvilket tilbud som er det økonomisk mest fordelaktige, eller utelukkende ut fra hvilket tilbud som har den laveste prisen.

(2) Dersom tildelingen av kontrakten skjer på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, skal det benyttes kriterier som har tilknytning til kontraktsgjenstanden. Dette kan for eksempel være kvalitet, pris, teknisk verdi, funksjonsmessige egenskaper, miljøegenskaper, driftsomkostninger, omkostninger i levetiden, rentabilitet, kundeservice og teknisk bistand, tid for levering eller ferdigstillelse, forsyningssikkerhet, interoperabilitet og operasjonelle karakteristika. Alle kriterier som vil bli lagt til grunn skal oppgis i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Oppdragsgiver skal angi den relative vektingen som gis hvert av kriteriene. Vektingen kan angis innenfor et område med et passende maksimalt utslag.

(3) Der det etter oppdragsgivers mening av påviselige grunner ikke er mulig å foreta en vekting, skal oppdragsgiver i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget angi kriteriene i prioritert rekkefølge med det viktigste først.

§ 13–3. *Meddelelse om kontraktstildeling og karensperiode før inngåelse av kontrakt*

(1) Oppdragsgiver skal meddele sin beslutning om hvem som skal tildeles kontrakt eller rammeavtale til alle berørte leverandører før kontrakten eller rammeavtalen inngås.

(2) Meddelelsen skal være skriftlig og gis samtidig til alle berørte leverandører. Meddelelsen skal inneholde en begrunnelse for valget, etter § 11–16 første ledd, og opplyse om karensperioden.

(3) Oppdragsgiver kan tidligst inngå kontrakt eller rammeavtale etter utløpet av den karensperioden oppdragsgiver har fastsatt. Karensperioden skal være minst 10 dager dersom meddelelsen sendes elektronisk eller over telefaks, eller minst 15 dager dersom den sendes med et annet kommunikasjonsmiddel. Fristen regnes fra dagen etter meddelelsen er sendt.

(4) Kravet om karensperiode gjelder ikke:

a. når det ikke er krav om forutgående kunngjøring,
b. når leverandøren som får tildelt kontrakten eller rammeavtalen er den eneste berørte leverandøren, eller
c. ved tildeling av kontrakter innenfor en rammeavtale, jf. § 6–2 og § 6–3.

(5) Dersom oppdragsgiver finner at beslutningen om å tildele kontrakt ikke er i samsvar med § 13–2 kan beslutningen annulleres frem til kontrakt er inngått.

(6) Kontrakt eller rammeavtale anses inngått når begge parter har signert kontrakten eller rammeavtalen.

§ 13–4. *Suspensjon av oppdragsgivers adgang til å inngå kontrakt*

(1) Ved begjæring om midlertidig forføyning etter oppdragsgivers beslutning om kontraktstildeling, suspenderes oppdragsgivers adgang til å inngå kontrakt når:

a. oppdragsgiver har fastsatt en karensperiode etter § 13–3 tredje ledd, og begjæringen er fremsatt innen utløpet av karensperioden, eller
b. oppdragsgiver har kunngjort i tråd med 9–4, og begjæringen er fremsatt innen ti dager etter kunngjøringen.

(2) Saksøkte informeres om suspensjonsvirkningen ved forkynnelsen.

(3) Tingretten skal samtidig som begjæringen sendes til forkynnelse beramme muntlig forhandling til behandling av begjæringen. Partene kan samtykke i at behandlingen i stedet skal være skriftlig.

(4) Suspensjonen varer inntil tingretten har tatt stilling til begjæringen. Suspensjonen opphører likevel tidligst ved utløpet av karensperioden eller ti dager regnet fra dagen etter datoen for intensjonskunngjøringen.

(5) Det inntrer ikke suspensjon ved anke over tingrettens avgjørelse.

§ 13–5. *Elektronisk auksjon*

(1) Dersom kontraktspesifikasjonene kan fastsettes nøyaktig, kan oppdragsgiver ved begrenset anbudskonkurranse og konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring jf. § 5–1 første ledd beslutte at det forut for tildelingen av en kontrakt skal avholdes en elektronisk auksjon.

(2) En elektronisk auksjon kan avholdes på samme vilkår ved gjenåpning av konkurransen blant partene i en rammeavtale, slik det er gitt mulighet for i § 6–3 tredje ledd.

(3) Den elektroniske auksjonen skal baseres:

a. enten utelukkende på pris, dersom kontrakten tildeles til laveste pris, eller
b. på priser eller verdien av de elementene i tilbudet som er angitt i konkurransegrunnlaget, dersom kontrakten tildeles det økonomisk mest fordelaktige tilbudet.

(4) Oppdragsgiver som beslutter å avholde elektronisk auksjon, skal angi dette i kunngjøringen.

(5) Konkurransegrunnlaget skal blant annet inneholde følgende opplysninger:

a. elementer hvis verdier er gjenstand for elektronisk auksjon, forutsatt at elementene kan kvantifiseres og uttrykkes i tall eller prosentdeler,
b. eventuelle begrensninger på verdiene som kan fremlegges, slik de fremgår av spesifikasjonene for kontraktens gjenstand,
c. opplysningene som vil bli stilt til rådighet for tilbydere under den elektroniske auksjonen, og eventuelt når de vil bli stilt til rådighet for dem,
d. relevante opplysninger vedrørende den elektroniske auksjonsprosessen,
e. vilkår for leverandørenes budgivning, særlig minste forskjeller som eventuelt kreves mellom budene, og
f. relevante opplysninger om det elektroniske utstyret som brukes, og virkemåte og tekniske spesifikasjoner for tilkoplingen.

(6) Før oppdragsgiver avholder den elektroniske auksjonen, skal det foretas en første fullstendig vurdering av tilbudene i samsvar med tildelingskriteriene som er fastsatt, og vektingen av dem. Alle tilbydere som har levert gyldige tilbud, inviteres samtidig elektronisk til å fremlegge nye priser eller nye verdier. Innbydelsen skal inneholde alle relevante opplysninger for individuell tilkopling til den benyttede elektroniske løsningen, og skal presisere dato og klokkeslett for når den elektroniske auksjonen begynner. Den elektroniske auksjonen kan gjennomføres i flere påfølgende faser. Den elektroniske auksjonen kan ikke starte før tidligst to virkedager etter datoen da innbydelsene ble sendt ut.

(7) Dersom kontrakten skal tildeles på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbudet, skal innbydelsen ledsages av resultatet av den fullstendige vurderingen av det aktuelle tilbudet utført i samsvar med vektingen i § 13–2 annet ledd. Innbydelsen skal også angi den matematiske formelen som anvendes i den elektroniske auksjonen til å bestemme automatisk rangering på grunnlag av nye priser eller nye verdier som inngis. Denne formelen skal innarbeide

vektingen av alle de fastsatte kriteriene for å avgjøre hva som er det økonomisk mest fordelaktige tilbudet, som angitt i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget. Eventuelle utslag i vektingens verdi skal på forhånd angis til en nærmere angitt verdi. Dersom alternative tilbud tillates, skal det angis en egen formel for hvert alternative tilbud.

(8) I hver fase av en elektronisk auksjon skal oppdragsgiver umiddelbart gi alle tilbydere tilstrekkelig informasjon til at de til enhver tid kan fastslå sine respektive rangeringer. De kan også gi andre opplysninger vedrørende fremlagte priser eller verdier, forutsatt at dette er angitt i konkurransegrunnlaget. Det kan også når som helst opplyses om antall deltakere i den aktuelle fasen av auksjonen. Tilbydernes identitet skal imidlertid under ingen omstendighet røpes under noen fase av en elektronisk auksjon.

(9) Oppdragsgiver skal lukke en elektronisk auksjon på én eller flere av følgende måter:

a. ved den dato og det klokkeslett som er fastsatt på forhånd i innbydelsen til å delta i auksjonen,
b. når de ikke mottar noen nye priser eller verdier som oppfyller kravene til minstedifferanser. I så fall skal oppdragsgiver angi i innbydelsen til å delta i auksjonen den fristen som gis fra mottak av siste innleverte bud til lukking av den elektroniske auksjonen, eller
c. når antallet auksjonsfaser fastsatt i innbydelsen til å delta er gjennomført.

Dersom oppdragsgiver har besluttet å lukke en elektronisk auksjon i samsvar med bokstav c, eventuelt i kombinasjon med ordningen fastsatt i bokstav b, skal innbydelsen til å delta i auksjonen angi en tidsplan for hver fase i auksjonen.

(10) Etter lukkingen av den elektroniske auksjonen tildeler oppdragsgiver kontrakten i samsvar med § 13–2 på grunnlag av resultatene av den elektroniske auksjonen.

(11) Oppdragsgiver må ikke endre kontraktens gjenstand som definert i kunngjøringen eller konkurransegrunnlaget.

(12) Oppdragsgiver må ikke misbruke en elektronisk auksjon eller anvende den på en måte som kan hindre, begrense eller vri konkurransen.

Kapittel 14. Sanksjoner ved ulovlige direkte anskaffelser m.m.

§ 14–1. *Søksmål om å kjenne kontrakt uten virkning*

(1) Retten skal kjenne en kontrakt uten virkning når oppdragsgiver har:

a. foretatt en ulovlig direkte anskaffelse,
b. tildelt en kontrakt innenfor en rammeavtale med flere leverandører i strid med § 6–3 tredje ledd og kontrakten overstiger terskelverdiene angitt i § 2–2, eller
c. foretatt andre brudd på denne forskriften som har påvirket leverandørens mulighet til å få kontrakten, og samtidig brutt §§ 13–3 eller inngått kontrakt i strid med 13–4 og dette har fratatt leverandøren mulighet til å iverksette rettslige skritt forut for kontraktsinngåelse.

(2) Ved en ulovlig direkte anskaffelse kan retten likevel ikke kjenne en kontrakt uten virkning når oppdragsgiver har kunngjort i tråd med § 9–4 og tidligst inngått kontrakten etter utløpet av ti dager regnet fra dagen etter datoen for kunngjøringen.

(3) Ved tildeling av kontrakt innenfor en rammeavtale kan retten likevel ikke kjenne en kontrakt uten virkning etter første ledd bokstav b, når oppdragsgiver har meddelt sin beslutning om kontraktstildeling til leverandørene i samsvar med § 13–3 første og annet ledd, og tidligst inngått kontrakten etter utløpet av frivillig karensperiode i samsvar med § 13–3 tredje ledd.

(4) Når vesentlige hensyn til allmennhetens interesser, herunder forsvars- og sikkerhetsinteresser gjør det nødvendig å opprettholde kontrakten, kan retten unnlate å kjenne kontrakten uten virkning. Dersom konsekvensen av at kontrakten kjennes uten virkning i alvorlig grad vil kunne true et større forsvars- eller sikkerhetsprogram som er avgjørende for Norges sikkerhetsinteresser, kan ikke retten kjenne kontrakten uten virkning. Retten skal fastsette sanksjoner som nevnt i § 14–2.

(5) En kontrakt kan kjennes uten virkning for fremtidig kontraktsoppfyllelse. Dersom kontraktsytelsen kan tilbakeføres i vesentlig samme stand og mengde, kan kontrakten kjennes uten virkning fra tidspunktet for kontraktsinngåelse. Dersom kontrakten kjennes uten virkning for fremtidig kontraktsoppfyllelse, skal retten i tillegg idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr etter § 14–2.

§ 14–2. *Søksmål om å avkorte kontrakt eller om å idømme oppdragsgiver overtredelsesgebyr*

(1) Retten skal avkorte kontraktens løpetid eller ilegge oppdragsgiver et overtredelsesgebyr når:

a. retten unnlater å kjenne en kontrakt uten virkning etter § 14–1 fjerde ledd, og
b. oppdragsgiver har foretatt brudd på § 13–3 eller inngått kontrakt i strid med § 13–4 i andre tilfeller enn de som er omfattet av § 14–1.

(2) Retten skal idømme oppdragsgiver et overtredelsesgebyr når kontrakten kjennes uten virkning for fremtidig oppfyllelse etter § 14–1.

(3) Retten kan idømme sanksjoner som nevnt i første ledd når oppdragsgiver har tildelt en kontrakt innenfor en rammeavtale med flere leverandører i strid med § 6–3 tredje ledd. Dette gjelder ikke når oppdragsgiver har meddelt sin beslutning om kontraktstildeling til leverandørene i samsvar med § 13–3 første og annet ledd, og tidligst inngått kontrakten etter utløpet av en frivillig karensperiode i samsvar med § 13–3 tredje ledd.

(4) Ved fastsettelse av sanksjoner skal det særlig legges vekt på overtredelsens grovhet, størrelsen på anskaffelsen, om oppdragsgiver har foretatt gjentatt overtredelser, muligheten for å gjenopprette konkurransen og den

preventive virkningen. Retten kan kombinere disse sanksjonene. Overtredelsesgebyret kan ikke settes høyere enn 15 prosent av anskaffelsens verdi.

§ 14–3. *Tidsfrister ved søksmål etter § 14–1 og § 14–2*

(1) Sanksjoner etter § 14–1 eller § 14–2 kan bare idømmes når sak reises innen to år fra kontrakt er inngått.

(2) Dersom oppdragsgiver har kunngjort konkurranseresultatet i samsvar med § 9–5 når en kontrakt er tildelt uten forutgående kunngjøring av konkurransen, kan sanksjoner etter § 14–1 første ledd bokstav a bare idømmes, når sak reises innen 30 dager. Fristen løper fra dagen etter datoen for kunngjøringen av konkurranseresultatet.

(3) Dersom oppdragsgiver har meddelt berørte leverandører om inngåelsen av en kontrakt, kan sanksjoner etter § 14–1 første ledd bokstav b eller c eller § 14–2 første ledd bokstav b og tredje ledd bare idømmes, når sak reises innen 30 dager. Fristen løper fra meddelelsen er sendt.

Del III. Ikraftsetting

Kapittel 15. Ikraftsetting

§ 15–1. *Ikraftsetting*

Forskriften gjelder fra det tidspunkt departementet bestemmer.

§ 15–2. *Overgangsregler*

Forskriften gjelder anskaffelser iverksatt etter forskriftens ikrafttredelse. En anskaffelse er iverksatt når den er kunngjort eller oppdragsgiver har sendt ut en forespørsel til en eller flere leverandører om å tilkjennegi interesse eller inngi tilbud i forbindelse med en planlagt anskaffelse. For anskaffelser som ikke er iverksatt før ikrafttredelse, gjelder forskriften der kontrakt inngås etter ikrafttredelse.

Vedlegg 1. Liste over forskjellige former for bygge- og anleggsarbeid

(1) Bygge- og anleggsarbeid (uten spesialisering) og rivningsarbeid
Generelt bygge- og anleggsarbeid (uten spesialisering)
Rivningsarbeid.

(2) Byggearbeid (bolighus og andre bygninger)
Generelt byggearbeid
Taktekking
Bygging av skorsteiner og ovner
Isolering mot vann og fuktighet
Restaurering og vedlikehold av fasader
Oppføring og rivning av bygningsstillaser
Annen spesialisert virksomhet forbundet med byggearbeid (herunder tømrerarbeid).

(3) Anleggsarbeid (bygging av veier, broer, jernbaner osv.)
Generelt anleggsarbeid
Grunnarbeid
Bygging av broer, tunneler og sjakter, grunnboring
Vannbygging (elver, kanaler, havner, sluser og demninger)
Veibygging (herunder spesialisert bygging av flyplasser og rullebaner)
Virksomhet spesialisert på vann (irrigasjon, drenering, vannforsyning, kloakktømming og kloakkrensing osv.)
Spesialisert virksomhet på andre områder innen anleggsarbeid.

(4) Installasjonsarbeid
Generell installasjon
Rørlegging (installasjon av gass- og vannledninger samt sanitæranlegg)
Installasjon av varme- og ventilasjonsanlegg (sentralvarme, klimaanlegg, ventilasjon)
Lydisolasjon, varmeisolasjon, isolasjon mot vibrasjoner
Installasjon av elektrisitet
Installasjon av antenner, lynavledere, telefoner osv.

(5) Utsmykking og innredning
Generell utsmykking og innredning
Gipsarbeid, stykkarbeid og gipsing
Snekkerarbeid, i første rekke montering eller installasjon på byggeplassen (herunder legging av parkettgulv)
Malearbeid, glassarbeid og tapetsering
Flislegging og annen kledning av gulv og vegger
Annen innredning (installasjon av ovner osv.).

Vedlegg 2. Egenerklæring om helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Denne bekreftelsen gjelder:

Virksomhetens navn	Organisasjonsnr./Fødsels-nr.
Adresse	Land*
Postnummer	Poststed

Jeg bekrefter med dette at denne virksomheten arbeider systematisk for å oppfylle kravene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen og ved det tilfredsstiller kravene i forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten (internkontrollforskriften).[1]

Jeg bekrefter at virksomheten er lovlig organisert i henhold til gjeldende skatte- og arbeidsmiljøregelverk når det gjelder ansattes faglige og sosiale rettigheter. Jeg aksepterer at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til å gjennomgå og verifisere virksomhetens system for ivaretakelse av helse, miljø og sikkerhet.

_____

Dato Daglig leder

Jeg bekrefter med dette at det er iverksatt systematiske tiltak for å oppfylle ovennevnte krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

_____ [ ] Ingen ansatte

Dato Representant for de ansatte

* For utenlandske oppdragstakere gjelder følgende: Jeg bekrefter med dette at det ved utarbeidelse av tilbudet er tatt hensyn til helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som følger av forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), fastsatt ved kgl.res. 6. desember 1996 nr. 1127 i medhold av lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. Jeg aksepterer at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til å gjennomgå og verifisere virksomhetens system for ivaretakelse av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.

1 Fastsatt ved kgl.res. 6. desember 1996 nr. 1127 i medhold av lov 17. juni 2005 nr. 62 om og arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.

Vedlegg 3. Protokoll for forsvars- og sikkerhetsanskaffelser mellom 100 000 og 3,2 millioner eksl. mva.

For å lese vedlegg 3 se her:

Vedlegg 4. Protokoll for forsvars- og sikkerhetsanskaffelser som overstiger 3,2 millioner kroner eks. mva.

For å lese vedlegg 4 se her:

Vedlegg 5. Prioriterte tjenester

Med prioriterte tjenester menes:

Kategori	*Beskrivelse av tjenesten*	*CPV-ref.nr.*
(1)	Vedlikehold og reparasjon	50000000-5 50100000-6 til 50884000-5 (unntatt 50310000-1 til 50324200-4 og 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0) og 51000000-9 til 51900000-1
(2)	Tjenester vedrørende militærhjelp til utlandet	75211300-1
(3)	Forsvars-, militære forsvars- og sivilforsvarstjenester	75220000-4, 75221000-1, 75222000-8
(4)	Etterforsknings- og sikkerhetstjenester	79700000-1- 79720000-7
(5)	Landtransport	60000000-8, 60100000-9 til 60183000-4 (unntatt 60160000-7, 60161000-4), og 64120000-3 til 64121200-2
(6)	Lufttransport av personer og gods, unntatt posttransport	60400000-2 60410000-5 til 60424120-3

Kategori	*Beskrivelse av tjenesten*	*CPV-ref.nr.*
		(unntatt 60411000-2, 60421000-5), 60440000-4 til 60445000-9 og 60500000-3
(7)	Posttransport i luften og på land, unntatt med jernbane som hører inn under kategori 8	60160000-7, 60161000-4, 60411000-2, 60421000-5
(8)	Jernbanetransport	60200000-0 til 60220000-6
(9)	Transport på vannvei	60600000-4 til 60653000-0, og 63727000-1 til 63727200-3
(10)	Støtte- og hjelpetjenester i forbindelse med transport som ikke faller innunder kategori 22	63100000-0 til 63111000-0, 63120000-6 til 63121100-4, 63122000-0, 63512000-1 og 63520000-0 til 6370000-6
(11)	Teletjenester	64200000-8 til 64228200-2, 72318000-7, og 72700000-7 til 72720000-3
(12)	Finansielle tjenester: forsikring	66500000-5 til 66720000-3
(13)	EDB og beslektede tjenester	50310000-1 til 50324200-4 72000000-5 til 72920000-5 (unntatt 72318000-7 og 72700000-7 til 72720000-3), 79342410-4 og 9342410-4
(14)	Forsknings- og utviklingstjenester som i sin helhet er betalt av oppdragsgiver og som fullt ut tilfaller oppdragsgiver til bruk i hans virksomhet	73000000-2 til 73436000-7
(15)	Regnskap, revisjon og bokføring	79210000-9 til 79212500-8
(16)	Rådgivning i ledelse og administrasjon, og beslektede tjenester, unntatt voldgifts- og meglingstjenester	73200000-4 til 73220000-0, 79400000-8 til 79421200-3 og 79342000-3, 79342100-4, 79342300-6, 79342320-2, 79342321-9, 79910000-6, 79991000-7, 98362000-8
(17)	Arkitektvirksomhet, rådgivende ingeniørvirksomhet og integrert ingeniørvirksomhet, byplanlegging og landskapsarkitektur, hermed beslektet teknisk-	71000000-8 til 71900000-7 (unntatt 71550000-8) og 79994000-8

Kategori	*Beskrivelse av tjenesten*	*CPV-ref.nr.*
	vitenskapelig rådgivningsvirksomhet, tekniske prøver og analyser	
(18)	Bygningsrengjøring og eiendomsforvaltning	70300000-4 til 70340000-6, og 90900000-6 til 90924000-0
(19)	Kloakk- og avfallstømming, rensing og lignende tjenester	90400000-1 til 90743200-9 (unntatt 90712200-3), 90910000-9 til 90920000-2 og 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0)
(20)	Utdannelse og opplæring innen for forsvars- og sikkerhetsområdet	80330000-6, 80600000-0, 80610000-3, 80620000-6, 80630000-9, 80640000-2 80650000-5, 80660000-8

Vedlegg 6. Uprioriterte tjenester

Med uprioriterte tjenester menes:

Kategori	*Beskrivelse av tjenesten*	*CPV-ref.nr.*
(21)	Hotell- og restaurantvirksomhet	55100000-1 til 55524000-9, og 98340000-8 til 98341100-6
(22)	Støtte- og hjelpetjenester i forbindelse med transport	63000000-9 til 63734000-3 (unntatt 63711200-8, 63712700-0, 63712710-3), og 63727000-1 til 63727200-3, og 98361000-1
(23)	Juridiske tjenester	79100000-5 til 79140000-7
(24)	Utvelgelse og rekruttering av personell (unntatt ansettelseskontrakter)	79600000-0 til 79635000-4 (unntatt 79611000-0, 79632000-3, 79633000-0), og 98500000-8 til 98514000-9
(25)	Helse- og sosialtjenester	79611000-0, og 85000000-9 til 85323000-9 (unntatt 85321000-5 og 85322000-2)
(26)	Andre tjenester	

4. okt. Nr. 1186 2013

Organisering av IKT-området i politi- og lensmannsetaten

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) § 16 annet ledd. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 9. oktober 2013 kl. 14.50.

1. Politiets data- og materiellt jeneste avvikles som særorgan fra 7. oktober 2013. Politidirektoratet overtar ansvaret for oppgavene som i dag tilligger denne virksomheten.
2. Politidirektøren gis fullmakt til å organisere arbeidet på en hensiktsmessig måte.

8. okt. Nr. 1187 2013

Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven § 68 til å foreta endringer i forskrift om Miljøvedtaksregisteret § 4 annet og tredje ledd

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 8. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 68, jf. delegeringsvedtak 4. oktober 2013 nr. 1181. Kunngjort 9. oktober 2013 kl. 14.50.

Myndigheten etter naturmangfoldloven § 68 til å foreta endringer av hvilken informasjon om enkeltvedtak som skal registreres i Miljøvedtaksregisteret og hvordan enkeltvedtak skal stedfestes i forskrift 14. juni 2013 nr. 643 om Miljøvedtaksregisteret § 4 annet og tredje ledd er ved kongelig resolusjon 4. oktober 2013 nr. 1181 lagt til Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementets myndighet delegeres med dette til Miljødirektoratet med virkning fra 8. oktober 2013.

1. okt. Nr. 1198 2013

Forskrift om endring i forskrift fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. 1999 nr. 14

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 1. oktober 2013 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 10–80 og forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 § 10–63. Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

I

I forskrift 22. november 1999 nr. 1160 fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endring:

§ 10–63 skal lyde:

§ 10–63. Lavskattland

§ 10–63–1. Opplisting av land som skal anses som lavskattland og land som ikke skal anses som lavskattland i § 10–63–2 og § 10–63–3 er, med de unntak som følger av bestemmelsene, bindende uten nærmere vurdering etter skatteloven § 10–63. Dette gjelder både ved beskatning av inntekt og tap på investeringer i lavskattland, jf. skatteloven § 2–38 tredje ledd a, ved NOKUS-beskatning, jf. skatteloven § 10–60 flg. og ved beregning av kreditfradrag, jf. skatteloven § 16–21 første ledd bokstav a.

§ 10–63–2. Følgende land anses som lavskattland:

Andorra
Anguilla
Bahamas
Bahrain, med unntak for selskap som er skattepliktig for aktiviteter i oljesektoren
Bermuda
BES Islands (Bonaire, St. Eustatius og Saba)
Caymanøyene
De forente arabiske emirater
Hongkong
Isle of Man
Jomfruøyene (amerikanske)
Jomfruøyene (britiske)
Kanaløyene (Jersey, Guernsey, Lihou, Jethou, Herm, Alderney, Great Sark, Little Sark og Brecqhou)
Liberia
Macao
Marshalløyene
Maldivene
Mauritius

Mikronesia
Moldova
Monaco
Montenegro
Nauru
Oman
Paraguay
Palau (Belau)
Serbia
St. Kitts og Nevis
St. Vincent og Grenadinene
Usbekistan
Vanuatu.

§ 10–63–3.

(1) Landene nedenfor anses ikke som lavskattland, med unntak for selskap som beskattes med redusert sats, som fritas for skatteplikt gjennom ulike incentivordninger eller som på annen måte fritas for beskatning:

Australia
Canada
Chile
India
Japan
Kina
New Zealand
Sør-Afrika
USA.

(2) Opplistingen av land som ikke anses som lavskattland i denne paragraf er likevel ikke bindende uten nærmere vurdering, jf. § 10–63–1, hvis selskapets inntekt i dette landet hovedsakelig er inntekt som nevnt i skatteloven § 2–38 annet ledd som er skattefri, og inntekten skriver seg fra investering i lavskattland.

(3) Første ledd gjelder ikke ved avgjørelsen av om «annen selvstendig innretning eller formuesmasse» som nevnt i skatteloven § 10–60 annet punktum, skal anses hjemmehørende i et lavskattland eller ikke.

II

Endringen trer i kraft straks med virkning fra og med 1. januar 2014 for beskatning av inntekt og tap på investeringer i lavskattland, jf. skatteloven § 2–38, for NOKUS-beskatning, jf. skatteloven § 10–63 og ved beregning av kreditfradrag, jf. skatteloven § 16–21.

3. okt. Nr. 1199 2013

Forskrift om pyrotekniske artikler

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 3. oktober 2013 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 5, § 6, § 20, § 22, § 25, § 26, § 27, § 28 og § 43 bokstav a og b, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XXIX nr. 4 (direktiv 2007/23/EF). Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. *Virkeområde*

Forskriften gjelder pyrotekniske artikler, krav til markedsdeltakere som bringer pyrotekniske artikler i omsetning eller gjør pyrotekniske artikler tilgjengelig på markedet, og krav til samsvarsvurderingsorganer.

Unntatt fra forskriften er:

a) Pyrotekniske artikler beregnet til ikke-kommersiell bruk i henhold til nasjonal lovgivning av de væpnede styrker, politiet eller brannvesenet
b) Utstyr i henhold til direktiv 96/98/EF om skipsutstyr
c) Pyrotekniske artikler beregnet til bruk i luft- og romfartsindustrien
d) Knallhetter spesielt beregnet til leketøy, som er omfattet av direktiv 2009/48/EF om sikkerhetskrav til leketøy
e) Eksplosive varer i henhold til direktiv 93/15/EØF om markedsføring av og kontroll med eksplosive varer til sivilt bruk
f) Ammunisjon
g) Fyrverkeri produsert for produsentens egen bruk og som er godkjent av tilsynsmyndigheten.

Forskriften gjelder ikke på Svalbard.

§ 2. *Definisjoner*

I forskriften menes med

a) *pyroteknisk artikkel:* artikkel som inneholder eksplosjonsfarlig stoff eller en eksplosiv blanding av stoffer beregnet til å utvikle varme, lys, lyd, gass eller røyk eller en kombinasjon av disse ved hjelp av eksoterme kjemiske reaksjoner, som holder seg selv i gang
b) *akkreditering:* en attestering fra Norsk akkreditering om at et samsvarsvurderingsorgan oppfyller kravene fastsatt i harmoniserte standarder og, der det er relevant, eventuelle tilleggskrav, herunder dem som er fastsatt i relevante sektorordninger, til å utøve en bestemt samsvarsvurderingsvirksomhet
c) *ammunisjon:* prosjektiler, drivladninger og løs ammunisjon brukt i håndvåpen, andre skytevåpen og artilleri
d) *bringe i omsetning:* gjøre en pyroteknisk artikkel tilgjengelig innenfor EØS for første gang
e) *CE-merking:* merking der produsenten angir at en pyroteknisk artikkel oppfyller gjeldende krav fastsatt i EØS' harmoniseringsregelverk for slik merking
f) *distributør:* enhver fysisk eller juridisk person i omsetningskjeden, utenom produsenten eller importøren, som gjør en pyroteknisk artikkel tilgjengelig på markedet
g) *EØS' harmoniseringsregelverk:* alt EØS-regelverk som harmoniserer vilkårene for markedsføring av produkter
h) *fyrverkeri:* pyroteknisk artikkel beregnet til underholdning
i) *gjøre tilgjengelig på markedet:* enhver levering av en pyroteknisk artikkel for distribusjon, forbruk eller bruk innenfor EØS i forbindelse med kommersiell virksomhet, mot betaling eller vederlagsfritt
j) *harmonisert standard:* en standard vedtatt av et av de europeiske standardiseringsorganene oppført i vedlegg I til europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni 1998 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter på grunnlag av en anmodning fra Kommisjonen i samsvar med artikkel 6 i nevnte direktiv
k) *importør:* enhver fysisk eller juridisk person etablert innenfor EØS som bringer en pyroteknisk artikkel fra en tredjestat i omsetning innenfor EØS
l) *markedsdeltakere:* produsenten, importøren og distributøren
m) *produsent:* enhver fysisk eller juridisk person som produserer en pyroteknisk artikkel, eller som får en slik artikkel konstruert eller produsert, og som markedsfører artikkelen under sitt navn eller varemerke
n) *profesjonell*: person, som har autorisasjon fra en EØS-stat til på den statens territorium å håndtere og/eller bruke fyrverkeri i kategori 4, scenefyrverkeri i kategori T2 og/eller andre pyrotekniske artikler i kategori P2
o) *pyrotekniske artikler til kjøretøyer:* komponenter i sikkerhetsinnretninger i kjøretøyer som inneholder pyrotekniske stoffer beregnet til aktivering av disse eller andre innretninger i kjøretøyer
p) *samsvarsvurdering:* en prosess for å fastslå om de grunnleggende sikkerhetskravene til en pyroteknisk artikkel er oppfylt
q) *samsvarsvurderingsorgan:* et organ som utfører samsvarsvurderingsvirksomhet, herunder kalibrering, prøving, sertifisering og inspeksjon
r) *scenefyrverkeri:* pyrotekniske artikler beregnet til innendørs eller utendørs scenebruk, herunder i forbindelse med film- og tv-produksjoner og lignende
s) *teknisk spesifikasjon:* et dokument der det er fastsatt hvilke tekniske krav som skal oppfylles av en pyroteknisk artikkel
t) *tilbakekalling:* ethvert tiltak med sikte på tilbakelevering av en pyroteknisk artikkel som allerede er gjort tilgjengelig for sluttbrukeren
u) *tilbaketrekking:* ethvert tiltak med sikte på å hindre at en pyroteknisk artikkel i omsetningskjeden blir gjort tilgjengelig på markedet.

Kapittel 2. Markedsdeltakere og tekniske krav til pyrotekniske artikler

§ 3. *Identifikasjon av markedsdeltakere*

Markedsdeltakere skal på anmodning fra tilsynsmyndigheten, i en periode på minst ti år, kunne identifisere enhver markedsdeltaker som den har mottatt pyrotekniske artikler fra, og som den har levert slike artikler til.

§ 4. *Tilgjengeliggjøring av pyrotekniske artikler*

Pyrotekniske artikler i alle kategorier kan gjøres tilgjengelig for profesjonelle.

Kun fyrverkeri i kategori 1 og fyrverkeri som nevnt i vedlegg III kan gjøres tilgjengelig for forbruker.

Pyrotekniske artikler skal ikke gjøres tilgjengelig for forbrukere under følgende alder:

a) Fyrverkeri
   i) kategori 1: 12 år
   ii) kategori 2 og 3: 18 år.
b) Pyrotekniske artikler i kategori P1 og scenefyrverkeri i kategori T1: 18 år.

§ 5. *Produsentens plikter knyttet til tekniske krav, merking og dokumentasjon*

Produsenten skal sørge for at pyrotekniske artikler som blir brakt i omsetning er konstruert og produsert i samsvar med vedlegg I.

Produsenten skal kategorisere pyrotekniske artikler i henhold til § 6.

Produsenten skal utarbeide den tekniske dokumentasjonen omhandlet i vedlegg II og gjennomføre den relevante fremgangsmåten for samsvarsvurdering omhandlet i § 16.

Når det ved fremgangsmåten etter tredje ledd er påvist at den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med gjeldende krav, skal produsenten utarbeide en samsvarserklæring og påføre CE-merket.

Produsenten skal oppbevare den tekniske dokumentasjonen og samsvarserklæringen i ti år, etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning.

Produsenten skal påse at det finnes fremgangsmåter for å sikre fortsatt samsvar ved serieproduksjon. Det skal tas behørig hensyn til endringer i den pyrotekniske artikkelens konstruksjon eller egenskaper samt endringer i de harmoniserte standardene eller tekniske spesifikasjonene som det er vist til i samsvarserklæringen.

Når det anses hensiktsmessig med hensyn til den risiko som er forbundet med en pyroteknisk artikkel, skal produsenten, for å verne forbrukernes helse og sikkerhet, ta stikkprøver av pyrotekniske artikler han har gjort tilgjengelig på markedet, undersøke og om nødvendig føre et register over klager, pyrotekniske artikler som ikke oppfyller kravene, og tilbakekallinger av pyrotekniske artikler samt holde distributører underrettet om all slik overvåkning.

Produsenten skal sikre at de pyrotekniske artiklene er merket i overensstemmelse med § 20 eller § 21.

§ 6. *Kategorier*

Pyrotekniske artikler skal kategoriseres etter bruk, formål og risiko, herunder støynivå. Artiklene skal kategoriseres som følger:

a) *Fyrverkeri*
   i) *kategori 1:* fyrverkeri forbundet med lav risiko og minimalt støynivå, som er beregnet til bruk i fysisk begrensede områder, herunder fyrverkeri til innendørs bruk i boliger
   ii) *kategori 2:* fyrverkeri forbundet med lav risiko og lavt støynivå, som er beregnet til utendørs bruk i fysisk begrensede områder
   iii) *kategori 3:* fyrverkeri forbundet med middels risiko, som er beregnet til utendørs bruk i større, fysisk åpne områder og hvis støynivå ikke er helseskadelig
   iv) *kategori 4:* fyrverkeri forbundet med høy risiko, som er beregnet til kun å bli brukt av profesjonelle og hvis støynivå ikke er helseskadelig.

b) *Scenefyrverkeri*
   i) *kategori T1:* pyrotekniske artikler til scenebruk med lav risiko
   ii) *kategori T2:* pyrotekniske artikler til scenebruk, som er beregnet til kun å bli brukt av profesjonelle.

c) *Andre pyrotekniske artikler*
   i) *kategori P1:* andre pyrotekniske artikler enn fyrverkeri og scenefyrverkeri, som er forbundet med lav risiko
   ii) *kategori P2:* andre pyrotekniske artikler enn fyrverkeri og scenefyrverkeri, som er beregnet til kun å bli håndtert eller brukt av profesjonelle.

§ 7. *Produsentens plikter ved manglende samsvar*

Produsent som finner eller har grunn til å tro at en pyroteknisk artikkel han har brakt i omsetning, ikke er i samsvar med denne forskriften, skal umiddelbart treffe de nødvendige korrigerende tiltak for å bringe den pyrotekniske artikkelen i samsvar med denne forskriften eller om nødvendig trekke den tilbake eller tilbakekalle den.

Dersom den pyrotekniske artikkelen utgjør en risiko, skal produsenten dessuten umiddelbart underrette tilsynsmyndigheten om dette og gi nærmere opplysninger særlig om den pyrotekniske artikkelens manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.

§ 8. *Importørens plikter knyttet til tekniske krav, stikkprøver, merking og dokumentasjon*

Importøren skal ikke bringe i omsetning pyrotekniske artikler som ikke er i samsvar med forskriften.

Før importøren bringer en pyroteknisk artikkel i omsetning, skal han påse at produsenten har gjennomført den egnede fremgangsmåten for samsvarsvurdering omhandlet i § 16. Han skal påse at produsenten har utarbeidet den tekniske dokumentasjonen, at den pyrotekniske artikkelen er CE-merket og følges av de nødvendige dokumentene, og at produsenten har oppfylt kravene i § 20 eller § 21.

Importøren skal angi sitt navn og kontaktadresse på den pyrotekniske artikkelen eller, dersom dette ikke er mulig, på emballasjen eller i et dokument som følger med den pyrotekniske artikkelen.

Importøren skal påse at den pyrotekniske artikkelen følges av instruksjoner og sikkerhetsinformasjon på norsk.

Når det anses hensiktsmessig av hensyn til den risiko som er forbundet med den pyrotekniske artikkelen, skal importøren, for å verne forbrukernes helse og sikkerhet, ta stikkprøver av pyrotekniske artikler han har gjort tilgjengelige på markedet, undersøke og om nødvendig føre et register over klager, pyrotekniske artikler som ikke oppfyller kravene, og tilbakekallinger av pyrotekniske artikler samt holde distributørene underrettet om slik overvåkning.

Importøren skal i minst 10 år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning, oppbevare en kopi av samsvarserklæringen og stille den til rådighet for tilsynsmyndigheten samt påse at den tekniske dokumentasjonen på anmodning kan gjøres tilgjengelig for tilsynsmyndigheten.

Importøren er underlagt de samme forpliktelsene som produsenten, dersom han bringer i omsetning pyrotekniske artikler under sitt navn eller varemerke, eller gjør endringer i slike artikler, som er brakt i omsetning, på en slik måte at etterlevelsen av denne forskriften kan bli berørt.

§ 9. *Importørens plikter ved manglende samsvar*

Importør som finner eller har grunn til at tro at en pyroteknisk artikkel ikke er i samsvar med de grunnleggende sikkerhetskravene i vedlegg I, skal ikke bringe den pyrotekniske artikkelen i omsetning. Importøren skal informere produsenten og tilsynsmyndigheten om pyrotekniske artikler som utgjør en risiko.

Importør som finner eller har grunn til å tro at en pyroteknisk artikkel han har brakt i omsetning, ikke er i samsvar med denne forskriften, skal umiddelbart treffe de nødvendige korrigerende tiltak for å bringe den aktuelle pyrotekniske artikkelen i samsvar med denne forskriften eller om nødvendig trekke den tilbake eller tilbakekalle den. Dersom den pyrotekniske artikkelen utgjør en risiko, skal importøren umiddelbart underrette tilsynsmyndigheten om dette og gi nærmere opplysninger særlig om den pyrotekniske artikkelens manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.

§ 10. *Importørens plikter knyttet til transport- og oppbevaringsforhold*

Importørene skal så lenge de har ansvar for en pyroteknisk artikkel, sikre at oppbevarings- eller transportvilkårene ikke setter den pyrotekniske artikkelens samsvar med de grunnleggende sikkerhetskravene i vedlegg I, i fare.

§ 11. *Distributørens plikter knyttet til tekniske krav, merking og dokumentasjon*

Når en distributør gjør en pyroteknisk artikkel tilgjengelig på markedet, skal han utvise behørig aktsomhet med hensyn til kravene i denne forskriften.

Før distributøren gjør en pyroteknisk artikkel tilgjengelig på markedet, skal han kontrollere at den er CE-merket, at den følges av de nødvendige dokumentene og av instruksjoner og sikkerhetsinformasjon på norsk samt at produsenten og importøren har oppfylt kravene i § 20 eller § 21 og § 8 tredje ledd.

Distributøren er underlagt de samme forpliktelsene som produsenten, dersom han bringer i omsetning pyrotekniske artikler under sitt navn eller varemerke, eller gjør endringer i slike artikler, som er brakt i omsetning, på en slik måte at etterlevelsen av denne forskriften krav kan bli berørt.

§ 12. *Distributørens plikter ved manglende samsvar*

Distributør som finner eller har grunn til at tro, at en pyroteknisk artikkel ikke er i samsvar med de grunnleggende sikkerhetskravene i vedlegg I, skal ikke gjøre den pyrotekniske artikkelen tilgjengelig på markedet. Distributøren skal informere produsenten eller importøren og tilsynsmyndigheten om pyrotekniske artikler som utgjør en risiko.

Distributør som finner eller har grunn til at tro at en pyroteknisk artikkel han har gjort tilgjengelig på markedet, ikke er i samsvar med denne forskriften, skal påse at de nødvendige korrigerende tiltak blir truffet for å bringe den pyrotekniske artikkelen i samsvar med forskriften eller om nødvendig for å trekke den tilbake eller tilbakekalle den. Dersom den pyrotekniske artikkelen utgjør en risiko, skal distributøren umiddelbart underrette tilsynsmyndigheten om dette og gi nærmere opplysninger særlig om den pyrotekniske artikkelens manglende samsvar og eventuelle korrigerende tiltak som er truffet.

§ 13. *Distributørens plikter knyttet til transport- og oppbevaringsforhold*

Distributørene skal så lenge de har ansvar for en pyroteknisk artikkel, sikre at oppbevarings- eller transportvilkårene ikke setter den pyrotekniske artikkelens samsvar med de grunnleggende sikkerhetskravene i vedlegg I, i fare.

§ 14. *Plikt for markedsdeltakere til å samarbeide med tilsynsmyndigheten*

Markedsdeltakere skal på begrunnet anmodning fra tilsynsmyndigheten gi denne all informasjon og dokumentasjon som er nødvendig for å påvise den pyrotekniske artikkelens samsvar, på et skandinavisk språk eller engelsk. Markedsdeltakere skal samarbeide med tilsynsmyndigheten om eventuelle tiltak som treffes for å fjerne risikoene forbundet med pyrotekniske artikler de har brakt i omsetning eller gjort tilgjengelige på markedet.

§ 15. *Antakelse om pyrotekniske artiklers samsvar*

Pyrotekniske artikler som er i samsvar med harmoniserte standarder eller deler av slike som det er offentliggjort henvisninger til i Den europeiske unions tidende, skal antas å være i samsvar med de grunnleggende sikkerhetskravene som omfattes av disse standardene eller deler av dem, som fastsatt i vedlegg I.

§ 16. *Fremgangsmåter for samsvarsvurdering*

Ved vurderingen av pyrotekniske artiklers samsvar skal produsenten følge en av følgende fremgangsmåter:

a) EF-typeprøving (modul B) som nevnt i vedlegg II og etter produsentens eget valg en av følgende fremgangsmåter:
   i) typesamsvar på grunnlag av intern produksjonskontroll og overvåket produktkontroll med ujevne mellomrom (modul C2) som nevnt i vedlegg II
   ii) typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produksjonsprosessen (modul D) som nevnt i vedlegg II
   iii) typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produkter (modul E) som nevnt i vedlegg II
b) Samsvar på grunnlag av verifisering av enkelteksemplarer (modul G) som nevnt i vedlegg II
c) Samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring (modul H) som nevnt i vedlegg II, så lenge det er snakk om fyrverkeri i kategori 4.

§ 17. *Samsvarserklæring*

Samsvarserklæringen skal fastslå at det er påvist at de grunnleggende sikkerhetskravene i vedlegg I er oppfylt.

Samsvarserklæringen skal inneholde elementene angitt i de relevante modulene i vedlegg II til denne forskriften.

Samsvarserklæringen skal utarbeides i henhold til europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 768/2008/EF vedlegg III og skal ajourføres løpende.

Samsvarserklæringen skal være på et skandinavisk språk eller engelsk.

Hvis en pyroteknisk artikkel er omfattet av mer enn en EU-rettsakt, som krever en samsvarserklæring, utferdiges det en enkelt samsvarserklæring for alle disse EU-rettsaktene. Det skal fremgå av erklæringen, hvilke rettsakter den vedrører, herunder hvor disse er offentliggjort.

Ved å utarbeide samsvarserklæringen påtar produsenten seg ansvaret for den pyrotekniske artikkelens samsvar.

§ 18. *Pyrotekniske artikler til messer, utstillinger eller demonstrasjoner*

Pyrotekniske artikler kan fremvises og brukes på messer, utstillinger eller demonstrasjoner selv om de ikke er i samsvar med forskriften, såfremt det ved synlig skilting, hvor den aktuelle messes, utstillings eller demonstrasjons navn og dato er angitt, klart fremgår at de aktuelle pyrotekniske artiklene ikke er i samsvar med forskriften og at de ikke kan omsettes før de er brakt i samsvar med forskriften.

Ved slike arrangementer som nevnt i første ledd skal det treffes tilstrekkelige tiltak for å ivareta sikkerheten.

§ 19. *Pyrotekniske artikler til forskning, utvikling og testing*

Pyrotekniske artikler til forskning, utvikling og testing kan gjøres tilgjengelig på markedet og brukes selv om de ikke er i samsvar med forskriften, såfremt det ved synlig skilting går klart frem at de aktuelle pyrotekniske artiklene ikke er i samsvar med forskriften og at de ikke kan erverves til andre formål enn forskning, utvikling og testing.

Kapittel 3. Merking

§ 20. *Merking av pyrotekniske artikler med unntak av pyrotekniske artikler til kjøretøy*

Pyrotekniske artikler, med unntak av pyrotekniske artikler til kjøretøy, skal merkes tydelig, lesbart og varig på norsk.

Merkingen av pyrotekniske artikler skal minst omfatte produsentens navn og adresse, artikkelens navn og type, registreringsnummer, minimums aldersgrense i henhold til § 4, den relevante kategori og bruksanvisning, produksjonsår for fyrverkeri kategori 3 og 4, netto eksplosivinnhold (NEI), og når det er relevant, minste sikkerhetsavstand. Dersom produsenten ikke er etablert i EØS, skal produsentens navn og adresse erstattes med produsentens navn og importørens navn og adresse.

Fyrverkeri skal i tillegg minst være forsynt med følgende opplysninger:

a) *kategori 1:* hvis relevant: «kun til utendørs bruk» og en angivelse av minste sikkerhetsavstand
b) *kategori 2:* «kun til utendørs bruk» og hvis relevant, en angivelse av minste sikkerhetsavstand (-er)
c) *kategori 3:* «kun til utendørs bruk» og en angivelse av minste sikkerhetsavstand (-er)
d) *kategori 4:* «kun til profesjonelt bruk» og en angivelse av minste sikkerhetsavstand (-er).

Scenefyrverkeri skal dessuten minst være forsynt med følgende opplysninger:

a) *kategori T1:* hvis relevant: «kun til utendørs bruk» og en angivelse av minste sikkerhetsavstand
b) *kategori T2:* «kun til profesjonelt bruk» og en angivelse av minste sikkerhetsavstand.

Dersom det ikke er mulig å merke den pyrotekniske artikkelen i henhold til annet og tredje ledd, skal opplysningene angis på den minste emballasjeenheten.

§ 21. *Merking av pyrotekniske artikler til kjøretøy*

Merking av pyrotekniske artikler til kjøretøy skal inneholde produsentens navn, artikkelens navn og type, registreringsnummer og sikkerhetsinformasjon.

Dersom det ikke er mulig å merke den pyrotekniske artikkelen, skal opplysningene oppgis på emballasjen.

Et sikkerhetsdatablad utarbeidet i samsvar med vedlegget til forordning (EF) nr. 1907/2006 skal utleveres til profesjonelle brukere på det språket de ønsker.

Sikkerhetsdatabladet kan utleveres på papir eller elektronisk, såfremt mottakeren har de nødvendige midler til å motta det.

§ 22. *CE-merking av pyrotekniske artikler*

CE-merket skal påføres av produsenten.

Ved å påføre eller få påført CE-merket viser produsenten at vedkommende påtar seg ansvaret for at den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med alle gjeldende krav fastsatt i gjeldende EØS' harmoniseringsregelverk for slik merking.

CE-merket skal påføres før den pyrotekniske artikkelen bringes i omsetning.

CE-merket skal være den eneste merkingen som bekrefter at den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med krav fastsatt i gjeldende EØS' harmoniseringsregelverk for slik merking.

CE-merket skal være synlig, lett lesbart, og varig påført den pyrotekniske artikkelen eller, dersom det ikke er mulig, på emballasjen og på den medfølgende dokumentasjonen.

Det er forbudt å påføre en pyroteknisk artikkel merking, tegn eller inskripsjoner som kan villede med hensyn til CE-merkets betydning eller grafiske utforming. Annen merking kan påføres den pyrotekniske artikkelen, forutsatt at den ikke gjør CE-merket mindre synlig eller lesbart eller endrer dets betydning.

CE-merket skal etterfølges av det meldte organets identifikasjonsnummer i de tilfeller der et slikt organ er involvert i produksjonskontrollfasen.

Det meldte organets identifikasjonsnummer skal påføres av organet selv eller, etter organets instruksjoner, av produsenten.

Etter CE-merket og, der det er relevant, identifikasjonsnummeret som er omhandlet i syvende ledd, kan det påføres et piktogram eller et annet merke som angir en særlig risiko eller bruk.

CE-merket skal bestå av bokstavene «CE» i følgende grafiske utforming:

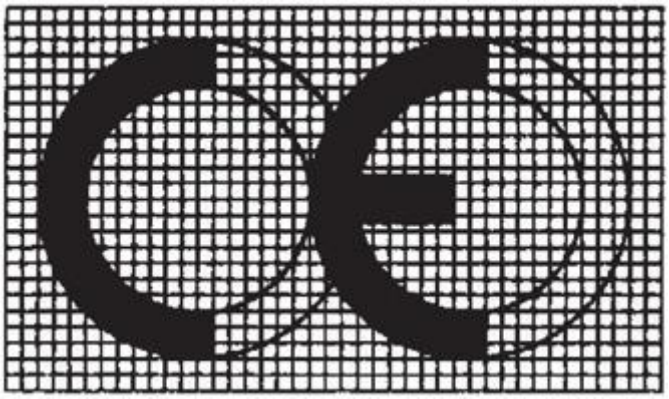

CE-merket skal ha en høyde på minst 5 mm. Dersom CE-merket blir forminsket eller forstørret, skal størrelsesforholdet overholdes.

Kapittel 4. Samsvarsvurderingsorganer

§ 23. *Utpeking av meldte organer*

Samsvarsvurderingsorgan som vil bli meldt organ etter denne forskriften, skal søke Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Samsvarsvurderingsorganet skal ved utpekingen, oppfylle kravene i § 24.

Søknaden skal følges av en beskrivelse av den samsvarsvurderingsvirksomheten, den eller de samsvarsvurderingsmodulene og det eller de pyrotekniske artiklene som organet hevder å være kompetent for, samt et akkrediteringsbevis utstedt av Norsk akkreditering, dersom dette eksisterer, der det bekreftes at samsvarsvurderingsorganet oppfyller kravene i § 24.

Dersom samsvarsvurderingsorganet ikke kan legge frem et akkrediteringsbevis, skal det gi tilsynsmyndigheten den dokumentasjonen som er nødvendig for å verifisere, anerkjenne og føre regelmessig tilsyn med at organet oppfyller kravene i § 24.

§ 24. *Krav til meldte organer*

Et samsvarsvurderingsorgan skal opprettes i henhold til nasjonal lovgivning og være et rettssubjekt.

Et samsvarsvurderingsorgan skal være et tredjepartsorgan som er uavhengig av organisasjonen eller den pyrotekniske artikkelen det vurderer.

Et samsvarsvurderingsorgan, dets øverste ledelse og personalet som har ansvar for å utføre samsvarsvurderingene, skal ikke være de som konstruerer, produserer, leverer, installerer, kjøper, eier, bruker eller vedlikeholder de pyrotekniske artiklene de vurderer, og heller ikke være representant for noen av disse partene. Dette skal ikke hindre bruk av vurderte pyrotekniske artikler eller eksplosjonsfarlige stoffer, som er nødvendige for samsvarsvurderingsorganets virksomhet, eller bruk av slike produkter for personlige formål.

Et samsvarsvurderingsorgan, dets øverste ledelse og personalet som har ansvar for å utføre samsvarsvurderingene skal ikke delta direkte i konstruksjon, produksjon, markedsføring, installering, bruk eller vedlikehold av pyrotekniske artikler eller eksplosjonsfarlige stoffer eller representere parter som deltar i slik virksomhet. De skal ikke delta i virksomhet som kan være i strid med deres uavhengighet eller integritet i forbindelse med den samsvarsvurderingsvirksomheten de er meldt for. Dette skal særlig gjelde rådgivningstjenester.

Samsvarsvurderingsorganer skal sikre at deres datterforetaks eller underleverandørs virksomhet ikke påvirker fortrolighet, objektivitet og upartiskhet med hensyn til organenes samsvarsvurderingsvirksomhet.

Samsvarsvurderingsorganer og deres personale skal utøve sin samsvarsvurderingsvirksomhet med den høyeste grad av faglig integritet og ha de nødvendige tekniske kvalifikasjoner på det aktuelle området, og de skal ikke være utsatt for noen form for press eller påvirkning, særlig av økonomisk art, som vil kunne påvirke deres avgjørelser eller resultatene av deres samsvarsvurderingsvirksomhet, særlig når det gjelder personer eller grupper av personer som er berørt av resultatene av denne virksomheten.

Et samsvarsvurderingsorgan skal kunne utføre alle de samsvarsvurderingsoppgavene som er tillagt det i henhold til § 16, og som det er meldt for, uansett om disse oppgavene blir utført av samsvarsvurderingsorganet selv eller på dets vegne og under dets ansvar.

Et samsvarsvurderingsorgan skal til enhver tid og for hver fremgangsmåte for samsvarsvurdering og hver type eller kategori av pyrotekniske artikler som det er meldt for, ha til rådighet:

a) nødvendig personale med teknisk kunnskap og tilstrekkelig og relevant erfaring til å utføre samsvarsvurderingsoppgavene,
b) beskrivelser av fremgangsmåter for samsvarsvurderingen som sikrer åpenhet og mulighet til å gjenta disse fremgangsmåtene. Organet skal ha egnede prinsipper og fremgangsmåter for å skille mellom oppgaver det utfører som et meldt organ, og annen virksomhet,
c) fremgangsmåter for utøvelsen av virksomheten som tar behørig hensyn til foretakets størrelse, i hvilken sektor det driver sin virksomhet, dets struktur, hvor kompleks det aktuelle produktets teknologi er, samt produksjonsprosessens masse- eller seriepreg.

Det skal ha de nødvendige midler til på en egnet måte å kunne utføre de tekniske og administrative oppgavene som er forbundet med samsvarsvurderingen, og skal ha tilgang til alt nødvendig utstyr eller alle nødvendige fasiliteter.

Personalet med ansvar for å utføre samsvarsvurderinger skal ha:

a) solid teknisk og yrkesrettet opplæring som omfatter all samsvarsvurderingsvirksomhet som samsvarsvurderingsorganet er meldt for,
b) tilfredsstillende kunnskap om de krav som gjelder for vurderingene de utfører, og den nødvendige myndighet til å utføre disse vurderingene,
c) tilfredsstillende kunnskap om og forståelse av de grunnleggende sikkerhetskravene i vedlegg I, de relevante harmoniserte standardene og gjeldende EØS' harmoniseringsregelverk og dets gjennomføringsbestemmelser,
d) de nødvendige kvalifikasjoner til å utarbeide sertifikater, protokoller og rapporter som viser at vurderingene er utført.

Det skal sikres at samsvarsvurderingsorganene, deres øverste ledelse og vurderingspersonalet er upartisk.

Godtgjøringen til et samsvarsvurderingsorgans øverste ledelse og til vurderingspersonalet skal ikke være avhengig av antallet utførte vurderinger eller av resultatene av slike vurderinger.

Samsvarsvurderingsorganer skal tegne ansvarsforsikring med mindre staten påtar seg erstatningsansvaret i henhold til nasjonal lovgivning, eller staten selv er direkte ansvarlig for samsvarsvurderingen.

Et samsvarsvurderingsorgans personale skal ha taushetsplikt med hensyn til alle opplysninger de får kjennskap til når de utfører sine oppgaver i henhold til § 16, unntatt overfor tilsynsmyndigheten. Eiendomsretten skal vernes.

Samsvarsvurderingsorganer skal delta i eller påse at deres vurderingspersonale blir underrettet om relevant standardiseringsvirksomhet og virksomheten til samordningsgruppen for meldte organer som er opprettet i henhold til gjeldende EØS' harmoniseringsregelverk, og bruke de administrative beslutninger og dokumenter som er resultat av denne gruppens arbeid, som generelle retningslinjer.

§ 25. *Antakelse om meldte organers samsvar*

Dersom et samsvarsvurderingsorgan dokumenterer at det oppfyller kriteriene fastsatt i de relevante harmoniserte standarder eller deler av disse, som det er offentliggjort henvisninger til i Den europeiske unions tidende, skal det antas å oppfylle kravene i § 24, i den utstrekning de relevante harmoniserte standarder dekker disse kravene.

§ 26. *Meldte organers datterforetak og underleverandører*

Dersom et meldt organ overdrar bestemte oppgaver i forbindelse med samsvarsvurderingen til en underleverandør eller et datterforetak, skal det sikre at underleverandøren eller datterforetaket oppfyller kravene i § 24 og underrette tilsynsmyndigheten om dette.

De meldte organene skal påta seg det fulle ansvaret for de oppgaver som blir utført av underleverandører eller datterforetak, uansett hvor disse er etablert.

Oppgaver kan bare overdras til en underleverandør eller utføres av et datterforetak dersom kunden har gitt sitt samtykke.

De meldte organene skal kunne stille de relevante dokumenter om vurderingen av underleverandørens eller datterforetakets kvalifikasjoner og det arbeidet som de har utført i henhold til § 16, til rådighet for tilsynsmyndigheten.

§ 27. *Meldte organers driftsmessige forpliktelser*

Et meldt organ skal utføre samsvarsvurderinger etter fremgangsmåtene for samsvarsvurdering fastsatt i § 16.

Samsvarsvurderingene skal utføres på en måte som står i forhold til målet, slik at markedsdeltakerne ikke pålegges unødige byrder. Samsvarsvurderingsorganene skal utøve sin virksomhet slik at det tas behørig hensyn til foretakets størrelse, i hvilken sektor det driver sin virksomhet, dets struktur, hvor kompleks produktets teknologi er, samt produksjonsprosessens masse- eller seriepreg. I den forbindelse skal de likevel overholde den grad av strenghet og det vernenivå som kreves for at den pyrotekniske artikkelen skal være i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

Dersom et meldt organ finner at en produsent ikke har oppfylt de grunnleggende sikkerhetskravene i vedlegg I eller tilsvarende harmoniserte standarder eller tekniske spesifikasjoner, skal det kreve at produsenten treffer egnede korrigerende tiltak og ikke utstede samsvarssertifikat.

Dersom et meldt organ i forbindelse med samsvarskontroll etter utstedelsen av et sertifikat finner at en pyroteknisk artikkel ikke lenger er i samsvar, skal det kreve at produsenten treffer egnede korrigerende tiltak, og om nødvendig oppheve sertifikatet midlertidig eller trekke det tilbake.

Dersom det ikke treffes korrigerende tiltak, eller dersom de ikke har den ønskede virkningen, skal det meldte organet begrense sertifikatet, oppheve det midlertidig eller trekke det tilbake, alt etter hva som er hensiktsmessig.

Et meldt organ skal bekrefte kategoriseringen i § 6 i forbindelse med fremgangsmåten for samsvarsvurdering i § 16.

§ 28. *Meldte organers rapporteringsplikt overfor tilsynsmyndigheten*

Et meldt organ skal underrette tilsynsmyndigheten om:

a) avslag på, begrensning i, midlertidig inndragning eller tilbakekall av et sertifikat
b) forhold, som har innvirkning på omfanget av og vilkårene for utpekingen
c) på forespørsel, informasjon om utførte aktiviteter
d) på forespørsel, samsvarsvurderingsvirksomhet, som er utøvd innenfor rammen av utpekingen, og all annen virksomhet, herunder virksomhet og underleveranser over landegrensene.

§ 29. *Meldte organers informasjonsplikt overfor andre meldte organer*

Et meldt organ skal gi de andre organene som er utpekt i henhold til denne forskriften og utøver tilsvarende samsvarsvurderingsvirksomhet som omfatter pyrotekniske artikler, relevante opplysninger om negative og, på forespørsel, positive resultater av samsvarsvurderingen.

Kapittel 5. Administrative bestemmelser

§ 30. *Tilsynsmyndigheter*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap fører tilsyn med at bestemmelsene gitt i forskriften blir overholdt.

Kommunen kan kontrollere kravene til merking av fyrverkeri.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan la andre offentlige eller private sakkyndige føre tilsyn på sine vegne.

Privat sakkyndig som har fått delegert myndighet kan ta betaling til dekning av utgifter forbundet med de delegerte oppgaver.

Ved utøvelsen av tilsynet gjelder bestemmelsene i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 33 – § 36 tilsvarende.

§ 31. *Dispensasjon*

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan dispensere fra forskriftens krav dersom særlige grunner foreligger, og det ikke strider mot internasjonale avtaler som Norge har inngått.

§ 32. *Reaksjonsmidler*

Ved overtredelse av forskriften eller vedtak truffet i medhold av denne, gjelder bestemmelsene i brann- og eksplosjonsvernloven § 37 – § 40 og § 42 på tilsvarende måte.

Dersom et meldt organ ikke oppfyller sine forpliktelser, kan Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap begrense eller inndra utpekingen.

Dersom pyrotekniske artikler kan utgjøre en fare, eller ikke er i samsvar med denne forskriften, kan Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:

a) nedlegge forbud mot å bringe i omsetning eller gjøre tilgjengelig pyrotekniske artikler på markedet
b) kreve at pyrotekniske artikler tilbaketrekkes
c) kreve at pyrotekniske artikler tilbakekalles
d) kreve offentliggjøring av advarselsinformasjon eller lignende til distributør eller brukere av pyrotekniske artikler
e) kreve retting av pyrotekniske artikler
f) kreve at pyrotekniske artikler tilintetgjøres
g) nedlegge forbud mot bruk av pyrotekniske artikler
h) kreve merking av pyrotekniske artikler.

§ 33. *Overgangsbestemmelser*

Nasjonale godkjenninger for fyrverkeri kategori 1, 2 og 3 gitt før 1. januar 2014, gjelder inntil utløpsdatoen for den nasjonale godkjenningen, eller senest inntil 4. juli 2017.

Nasjonale godkjenninger for andre pyrotekniske artikler, fyrverkeri kategori 4 og scenefyrverkeri gitt før 1. januar 2014, gjelder inntil utløpsdatoen for den nasjonale godkjenningen eller senest inntil 4. juli 2017.

Nasjonale godkjenninger for pyrotekniske artikler til kjøretøyer gitt før 1. januar 2014, gjelder inntil utløpsdatoen for den nasjonale godkjenningen.

§ 34. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft ved kunngjøring i Norsk Lovtidend.

Vedlegg I. Grunnleggende sikkerhetskrav

1. Hver pyroteknisk artikkel skal, for å sikre maksimal sikkerhet og pålitelighet, ha de ytelsesegenskaper som produsenten har angitt til det meldte organet.
2. Hver pyroteknisk artikkel skal konstrueres og fremstilles på en slik måte at den kan tilintetgjøres på en sikker måte, som har minimal innvirkning på miljøet.
3. Hver pyroteknisk artikkel skal fungere korrekt når den brukes til det formålet den er beregnet til.

   Hver pyroteknisk artikkel skal prøves under realistiske forhold. Dersom dette ikke er mulig i et laboratorium, skal prøvingene utføres under de forholdene som råder der den pyrotekniske artikkelen er beregnet å skulle brukes.

Følgende opplysninger og egenskaper skal, der dette er relevant, tas i betraktning eller prøves:

a) Utforming, konstruksjon og karakteristiske egenskaper, herunder detaljert kjemisk sammensetning (angivelse av masse og prosentdel for de stoffer som er brukt) og mål,
b) den pyrotekniske artikkelens fysiske og kjemiske stabilitet under alle normale, påregnelige miljøforhold,
c) følsomhet overfor normal, påregnelig håndtering og transport,
d) kompatibilitet mellom alle bestanddeler når det gjelder deres kjemiske stabilitet,
e) den pyrotekniske artikkelens bestandighet mot fukt når den skal brukes under fuktige eller våte forhold og når dens sikkerhet og pålitelighet kan svekkes av fukt,
f) bestandighet mot lave og høye temperaturer når den pyrotekniske artikkelen skal oppbevares eller brukes ved slike temperaturer og dens sikkerhet eller pålitelighet kan svekkes ved avkjøling eller oppvarming av en bestanddel eller av den pyrotekniske artikkelen som helhet,
g) sikkerhetsinnretninger som skal forhindre at initiering eller tenning skjer i utide eller ved uaktsomhet,
h) hensiktsmessige anvisninger og, om nødvendig, merking vedrørende sikker håndtering, oppbevaring, bruk (herunder sikkerhetsavstand) og tilintetgjøring, på norsk,
i) den pyrotekniske artikkelens, emballasjens eller andre bestanddelers evne til å motstå forringelse under normale, påregnelige oppbevaringsforhold,
j) detaljert angivelse av alle nødvendige innretninger og alt nødvendig tilbehør samt bruksanvisning for at den pyrotekniske artikkelen skal fungere sikkert.

Under transport og ved normal håndtering skal de pyrotekniske artiklene inneholde den pyrotekniske sammensetningen, med mindre annet er angitt i produsentens anvisning.

4. Pyrotekniske artikler skal ikke inneholde andre eksplosiver som kan detonere enn svartkrutt og sammensetning for å oppnå lyseffekter, bortsett fra artikler i kategori P1, P2, T2 og fyrverkeri i kategori 4, som oppfyller følgende betingelser:
   a) eksplosiver som kan detonere, skal ikke uten videre kunne utvinnes av artikkelen
   b) for kategori P1, artikkelen skal ikke kunne detonere eller i seg selv initiere sekundære eksplosiver
   c) for kategori 4, T2 og P2, artikkelen skal være konstruert og beregnet til ikke å kunne detonere eller, hvis den er konstruert til å detonere, ikke i seg selv initiere sekundære eksplosiver.
5. De ulike gruppene pyrotekniske artikler skal også som minimum oppfylle følgende krav:

A. *Fyrverkeri*

1. Produsenten skal dele fyrverkeriet inn i ulike kategorier i henhold til § 6 etter netto eksplosivinnhold (NEI), sikkerhetsavstand, støynivå, eller tilsvarende. Kategorien skal tydelig angis på etiketten.
   a) Fyrverkeri i kategori 1 skal oppfylle følgende vilkår:
      i) Sikkerhetsavstanden skal være minst 1 m, men den kan være kortere når det er hensiktsmessig.
      ii) Det maksimale støynivået skal ikke overstige 120 dB (A, imp), eller tilsvarende støynivå målt med en annen hensiktsmessig metode, ved sikkerhetsavstanden.
      iii) Kategori 1 skal ikke omfatte smellende artikler, smellbatterier, smellende lyseffekter og smellende lyseffektbatterier.
      iv) Kasteknall i kategori 1 skal ikke inneholde mer enn 2,5 mg sølvfulminat.
   b) Fyrverkeri i kategori 2 skal oppfylle følgende vilkår:
      i) Sikkerhetsavstanden skal være minst 8 m, men den kan være kortere når det er hensiktsmessig.
      ii) Det maksimale støynivået skal ikke overstige 120 dB (A, imp), eller tilsvarende støynivå målt med en annen hensiktsmessig metode, ved sikkerhetsavstanden.
   c) Fyrverkeri i kategori 3 skal oppfylle følgende vilkår:
      i) Sikkerhetsavstanden skal være minst 15 m, men den kan være kortere når det er hensiktsmessig.
      ii) Det maksimale støynivået skal ikke overstige 120 dB (A, imp), eller tilsvarende støynivå målt med en annen hensiktsmessig metode, ved sikkerhetsavstanden.
2. Fyrverkeri kan bare framstilles av materialer som minimerer faren rester kan innebære for helse, eiendom og miljø.
3. Tennmetoden skal være klart synlig eller angis på etiketten eller i bruksanvisningen.
4. Fyrverkeri skal ikke kunne bevege seg tilfeldig og uventet.
5. Fyrverkeri i kategori 1, 2 og 3 skal beskyttes mot utilsiktet tenning, enten med beskyttelseshette, med emballasjen eller med artikkelens konstruksjon. Fyrverkeri i kategori 4 skal beskytter mot utilsiktet tenning ved metoder som angis av produsenten.

B. *Andre pyrotekniske artikler*

1. Pyrotekniske artikler skal konstrueres på en slik måte at faren for helse, eiendom og miljø, minimeres ved normal bruk.
2. Tennmetoden skal være klart synlig eller angis på etiketten eller i bruksanvisningen.

3. Pyrotekniske artikler skal konstrueres på en slik måte at faren som rester innebærer for helse, eiendom og miljø, minimeres ved utilsiktet tenning.
4. Der det er relevant, skal den pyrotekniske artikkelen fungere etter hensikten frem til siste forbruksdato angitt av produsenten.

C. *Tennmekanismer*

1. Tennmekanismer skal kunne initieres på en pålitelig måte og ha tilstrekkelig initieringsevne under normale, påregnelige bruksvilkår.
2. Tennmekanismer skal være beskyttet mot elektrostatiske utladninger under normale, påregnelige bruks- og oppbevaringsvilkår.
3. Elektriske tennere skal være beskyttet mot elektromagnetiske felt under normale, påregnelige bruks- og oppbevaringsvilkår.
4. Luntebeskyttelse skal ha tilstrekkelig mekanisk styrke og skal i tilstrekkelig grad kunne beskytte det eksplosive materialet, når lunten utsettes for normal, påregnelig mekanisk belastning.
5. Opplysninger om luntenes brenntider skal følge med artikkelen.
6. Opplysninger om elektriske tenneres elektriske egenskaper (f.eks. minste tennenergi, motstand, osv.) skal følge med artikkelen.
7. Ledningene til de elektriske tennerne skal i betraktning av deres bruksformål, ha tilstrekkelig isolering og mekanisk motstandsevne, og forbindelsen til tenneren, skal være tilstrekkelig solid.

Vedlegg II Fremgangsmåter for samsvarsvurdering

1. MODUL B: *EF-typeprøving*

1. EF-typeprøving er den delen av fremgangsmåten for samsvarsvurdering der et meldt organ undersøker den tekniske konstruksjonen av en pyroteknisk artikkel og kontrollerer og bekrefter at den tekniske konstruksjonen oppfyller kravene i denne forskriften.
2. EF-typeprøving skal utføres som en undersøkelse av et eksemplar som er representativt for den planlagte produksjonen, av hele den pyrotekniske artikkelen (produksjonstype),
3. Produsenten skal inngi en søknad om EF-typeprøving til ett meldt organ etter eget valg.

Søknaden skal inneholde:

a) produsentens navn og adresse,
b) en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet meldt organ,
c) den tekniske dokumentasjonen. Den tekniske dokumentasjonen skal gjøre det mulig å vurdere om den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med de relevante kravene i denne forskriften, og skal omfatte en tilfredsstillende analyse og vurdering av risikoen. Den tekniske dokumentasjonen skal inneholde en beskrivelse av de gjeldende kravene og skal, i den grad det er relevant for vurderingen, omfatte den pyrotekniske artikkelens konstruksjon, produksjon og virkemåte. Den tekniske dokumentasjonen skal, der det er relevant, minst inneholde:
   i. en generell beskrivelse av den pyrotekniske artikkelen
   ii. konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkretsskjemaer osv.,
   iii. beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå nevnte tegninger og lister og hvordan den pyrotekniske artikkelen virker,
   iv. en liste over de harmoniserte standardene og/eller andre relevante tekniske spesifikasjoner som det er offentliggjort henvisninger til i Den europeiske unions tidende, anvendt delvis eller i sin helhet og beskrivelser av de løsninger som er valgt for å oppfylle de grunnleggende sikkerhetskravene i denne forskriften når disse harmoniserte standardene ikke er anvendt. I tilfeller der harmoniserte standarder er anvendt delvis, skal det i den tekniske dokumentasjonen angis hvilke deler som er anvendt,
   v. resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser osv.,
   vi. prøvingsrapporter.
d) eksemplarer som er representative for den planlagte produksjonen. Det meldte organet kan anmode om ytterligere eksemplarer dersom det er nødvendig for å kunne gjennomføre prøvingsprogrammet,
e) underlagsdokumentasjon som viser at den tekniske konstruksjonen er tilfredsstillende. I underlagsdokumentasjonen skal alle dokumenter som er anvendt, angis, særlig dersom de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene ikke er anvendt i sin helhet. Underlagsdokumentasjonen skal om nødvendig omfatte resultater av prøvinger som er utført av produsentens egnede laboratorium, eller et annet prøvingslaboratorium på vegne av produsenten og på produsentens ansvar.

4. Det meldte organet skal:

for den pyrotekniske artikkelen:

4.1 undersøke den tekniske dokumentasjon og underlagsdokumentasjonen for å vurdere om den pyrotekniske artikkelens tekniske konstruksjon er tilfredsstillende,

for prøveeksemplarene:

4.2 kontrollere at prøveeksemplarene er produsert i samsvar med den tekniske dokumentasjonen og fastslå hvilke deler som er konstruert i samsvar med gjeldende bestemmelser i de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene, samt hvilke deler som er konstruert uten at gjeldende bestemmelser i de nevnte standardene er blitt anvendt,

4.3 utføre eller få utført egnede undersøkelser og prøvinger for i de tilfeller der produsenten har valgt å anvende løsningene i de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene, å kontrollere om disse løsningene er anvendt korrekt,

4.4 utføre eller få utført egnede undersøkelser og prøvinger for, i de tilfeller der løsningene i de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene ikke er anvendt, å kontrollere om de løsningene som produsenten har valgt, oppfyller de grunnleggende sikkerhetskravene i vedlegg I,

4.5 avtale med produsenten hvor undersøkelsene og prøvingene skal utføres.

5. Det meldte organet skal utarbeide en vurderingsrapport om hvilke tiltak som er truffet i samsvar med nr. 4, samt resultatene av dem. Uten at det berører det meldte organets plikter overfor tilsynsmyndigheten, skal det meldte organet helt eller delvis offentliggjøre innholdet i denne rapporten bare med produsentens samtykke.

6. Dersom typen oppfyller kravene i denne forskriften, skal det meldte organet utstede et EF-typeprøvingssertifikat til produsenten. Sertifikatet skal inneholde produsentens navn og adresse, konklusjonene fra undersøkelsen, eventuelle vilkår for sertifikatets gyldighet og de nødvendige data for identifikasjon av den godkjente typen. Sertifikatet kan ha ett eller flere vedlegg. Sertifikatet og dets vedlegg skal inneholde alle opplysninger som er nødvendige for å vurdere om de produserte pyrotekniske artiklene er i samsvar med den undersøkte typen og for å kontrollere pyrotekniske artikler under bruk. Dersom typen ikke oppfyller gjeldende krav i denne forskriften, skal det meldte organet nekte å utstede et EF-typeprøvingssertifikat, underrette søkeren om dette og gi en detaljert begrunnelse for avslaget.

7. Det meldte organet skal holde seg underrettet om alle endringer i det allment anerkjente nåværende utviklingstrinn i teknikken som tyder på at den godkjente typen ikke lenger oppfyller kravene i denne forskriften, og bestemme om slike endringer krever ytterligere undersøkelser. Dersom det er tilfellet, skal det meldte organet underrette produsenten om dette.

   Produsenten skal underrette det meldte organet som oppbevarer den tekniske dokumentasjonen med hensyn til EF-typeprøvingssertifikatet, om alle endringer av den godkjente typen som kan påvirke den pyrotekniske artikkelens samsvar med de grunnleggende sikkerhetskravene i denne forskriften eller vilkårene for sertifikatets gyldighet. Slike endringer krever ytterligere godkjenning i form av et tillegg til det opprinnelige EF-typeprøvingssertifikatet.

8. Hvert meldt organ skal underrette sine tilsynsmyndigheter om de EF-typeprøvingssertifikatene og/eller eventuelle tillegg til disse som det har utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning stille til rådighet for sine tilsynsmyndigheter listen over sertifikater og/eller eventuelle tillegg til disse som er avslått, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset.

   Hvert meldt organ skal underrette de andre meldte organene om EF-typeprøvingssertifikatene og/eller eventuelle tillegg til disse som det har avslått, trukket tilbake, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset, og på anmodning om de sertifikater og/eller tillegg til disse som det har utstedt.

   Kommisjonen, EØS-statene og de andre meldte organene kan på anmodning få en kopi av EF-typeprøvingssertifikatene og/eller tilleggene til disse. På anmodning kan Kommisjonen og EØS-statene få en kopi av den tekniske dokumentasjonen og resultatene av undersøkelsene utført av det meldte organet. Det meldte organet skal oppbevare en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet med vedlegg og tillegg samt de tekniske data, herunder den dokumentasjonen som er lagt frem av produsenten, frem til utløpet av sertifikatets gyldighetsperiode.

9. Produsenten skal kunne stille en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet med vedlegg og tillegg samt den tekniske dokumentasjonen til rådighet for tilsynsmyndigheten i ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning.

2. MODUL C2: *Typesamsvar på grunnlag av intern produksjonskontroll og overvåket produktkontroll med ujevne mellomrom*

1. Typesamsvar på grunnlag av intern produksjonskontroll og overvåket produktkontroll med ujevne mellomrom er den delen av fremgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2, 3 og 4, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte pyrotekniske artiklene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller kravene i denne forskriften.

2. Produksjon

   Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak slik at produksjonsprosessen og overvåkingen av den sikrer at de produserte pyrotekniske artiklene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller kravene i denne forskriften.

3. Produktkontroller

   Etter produsentens valg skal et akkreditert internt organ eller et meldt organ valgt av produsenten utføre eller få utført produktkontroller med ujevne mellomrom som fastsettes av organet, for å kontrollere

kvaliteten på den interne produktkontrollen, idet det blant annet tas hensyn til den pyrotekniske artikkelens teknologiske kompleksitet og produksjonsmengden. En passende stikkprøve av de ferdige pyrotekniske artiklene, tatt på stedet av det meldte organet før den pyrotekniske artikkelen bringes i omsetning, skal undersøkes, og egnede prøvinger som fastsatt i relevante deler av de harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene, eller tilsvarende prøvinger, skal utføres for å kontrollere at den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med kravene i denne forskriften. Dersom en stikkprøve ikke er i samsvar med det akseptable kvalitetsnivået, skal organet treffe egnede tiltak.

Formålet med den fremgangsmåten for stikkprøvetaking som skal anvendes, er å avgjøre om produksjonen av den pyrotekniske artikkelen skjer innenfor akseptable grenser med sikte på å sikre den pyrotekniske artikkelens samsvar.

Dersom prøvingene utføres av et meldt organ, skal produsenten, på det meldte organets ansvar, påføre det meldte organets identifikasjonsnummer under produksjonsprosessen.

4. Samsvarsmerking og samsvarserklæring

4.1 Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i denne forskriften på hver enkel pyroteknisk artikkel som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og som oppfyller gjeldende krav i denne forskriften.

4.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for den pyrotekniske artikkelen og kunne stille den til rådighet for tilsynsmyndigheten i ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken pyroteknisk artikkel den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for tilsynsmyndigheten.

3. MODUL D: *Typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produksjonsprosessen*

1. Typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produksjonsprosessen er den delen av fremgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2 og 5, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte pyrotekniske artiklene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller kravene i denne forskriften.

2. Produksjon

Produsenten skal anvende et godkjent kvalitetssystem som angitt i nr. 3 for produksjon samt inspeksjon og prøving av ferdige pyrotekniske artikler, og skal være underlagt tilsynet omhandlet i nr. 4.

3. Kvalitetssystem

3.1. Produsenten skal inngi en søknad om vurdering av kvalitetssystemet for de berørte pyrotekniske artiklene til ett meldt organ etter eget valg.

Søknaden skal inneholde:

a) produsentens navn og adresse,
b) en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet meldt organ,
c) alle opplysninger av betydning for den planlagte kategori pyrotekniske artikkel,
d) dokumentasjon for kvalitetssystemet, og
e) den tekniske dokumentasjonen for den godkjente typen og en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet.

3.2. Kvalitetssystemet skal sikre at de pyrotekniske artiklene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller kravene i denne forskriften.

Alle elementer, krav og bestemmelser som produsenten har tatt hensyn til, skal være dokumentert på en systematisk og oversiktlig måte i form av skriftlige retningslinjer, fremgangsmåter og instruksjoner. Dokumentasjonen for kvalitetssystemet skal gjøre det mulig å tolke kvalitetssystemets programmer, planer, håndbøker og registre på en ensartet måte.

Den skal særlig inneholde en tilstrekkelig beskrivelse av:

a) kvalitetsmål og organisasjonsstruktur samt ledelsens ansvar og myndighet med hensyn til produktkvalitet,
b) teknikker for produksjon, kvalitetskontroll og kvalitetssikring samt prosesser og systematiske tiltak som benyttes,
c) undersøkelser og prøvinger som skal utføres før, under og etter produksjonen, samt hvor ofte de vil bli utført,
d) kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.,
e) midler til å føre tilsyn med at den produktkvalitet som kreves, oppnås, og at kvalitetssystemet fungerer effektivt.

3.3. Det meldte organet skal vurdere kvalitetssystemet for å fastslå om det oppfyller kravene nevnt i nr. 3.2. Det skal forutsette at de delene av kvalitetssystemet som er i samsvar med tilsvarende spesifikasjoner i den nasjonale standarden som gjennomfører den relevante harmoniserte standarden og/eller de tekniske spesifikasjonene, oppfyller disse kravene.

I tillegg til erfaring med kvalitetsstyringssystemer skal revisjonsgruppen ha minst ett medlem med erfaring innenfor vurdering av det aktuelle produktområdet og den berørte produktteknologi samt kunnskap om gjeldende krav i denne forskriften. Revisjonen skal omfatte et vurderingsbesøk på produsentens anlegg. Revisjonsgruppen skal gjennomgå den tekniske dokumentasjonen omhandlet i nr.

3.1 bokstav e for å kontrollere produsentens evne til å sette seg inn i gjeldende krav i forskriften og til å gjennomføre nødvendige undersøkelser for å sikre at den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med disse kravene.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

3.4. Produsenten skal påta seg å oppfylle forpliktelsene som følger av kvalitetssystemet slik det er godkjent, og å vedlikeholde det slik at det fortsatt virker hensiktsmessig og effektivt.

3.5 Produsenten skal holde det meldte organet som godkjente kvalitetssystemet, underrettet om enhver planlagt endring av kvalitetssystemet.

Det meldte organet skal vurdere de foreslåtte endringene og avgjøre om det endrede kvalitetssystemet fortsatt vil oppfylle kravene nevnt i nr. 3.2, eller om en ny vurdering er nødvendig.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

4. Tilsyn på det meldte organets ansvar

4.1. Formålet med tilsynet er å sikre at produsenten oppfyller forpliktelsene som følger av det godkjente kvalitetssystemet.

4.2. Produsenten skal gi det meldte organet adgang til å inspisere steder der produksjon, inspeksjon, prøving og lagring finner sted, og gi det alle nødvendige opplysninger, særlig

a) dokumentasjon for kvalitetssystemet
b) kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.

4.3. Det meldte organet skal utføre regelmessig revisjon for å sikre at produsenten vedlikeholder og anvender kvalitetssystemet, og det skal fremlegge en revisjonsrapport for produsenten.

4.4. Det meldte organet kan dessuten avlegge uanmeldte besøk hos produsenten. Ved slike besøk kan det meldte organet om nødvendig utføre eller få utført produktprøvinger for å kontrollere at kvalitetssystemet virker korrekt. Det meldte organet skal gi produsenten en rapport om besøket samt en prøvingsrapport dersom det er utført prøvinger.

5. Samsvarsmerking og samsvarserklæring

5.1 Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i denne forskriften og, under ansvar av det meldte organet nevnt i nr. 3.1, sistnevntes identifikasjonsnummer på hver enkel pyroteknisk artikkel som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og som oppfyller gjeldende krav i denne forskriften.

5.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for den pyrotekniske artikkelen og kunne stille den til rådighet for tilsynsmyndigheten i ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken pyroteknisk artikkel den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for tilsynsmyndigheten.

6. Produsenten skal i minst ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning, kunne stille følgende til rådighet for tilsynsmyndigheten:

a) dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1
b) endringen nevnt i nr. 3.5, som godkjent,
c) vedtakene og rapportene fra det meldte organet nevnt i nr. 3.5, 4.3 og 4.4.

7. Hvert meldt organ skal underrette tilsynsmyndigheten om de godkjenninger av kvalitetssystemer som er utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning stille til rådighet for tilsynsmyndigheten listen over godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset.

Hvert meldt organ skal underrette de andre meldte organene om godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet, trukket tilbake eller på annen måte begrenset, og på anmodning om de godkjenningene av kvalitetssystemer som det har utstedt.

4. MODUL E: *Typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produkter*

1. Typesamsvar på grunnlag av kvalitetssikring av produkter er den delen av fremgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2 og 5, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte pyrotekniske artiklene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller kravene i denne forskriften.

2. Produksjon

Produsenten skal anvende et godkjent kvalitetssystem som angitt i nr. 3 for inspeksjon og prøving av ferdige pyrotekniske artikler og skal være underlagt tilsynet omhandlet i nr. 4.

3. Kvalitetssystem

3.1. Produsenten skal inngi en søknad om vurdering av kvalitetssystemet for de berørte pyrotekniske artiklene til et meldt organ etter eget valg.

Søknaden skal inneholde:

a) produsentens navn og adresse,
b) en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet meldt organ,

c) alle opplysninger av betydning for den planlagte kategori pyroteknisk artikkel,
d) dokumentasjon for kvalitetssystemet, og
e) den tekniske dokumentasjonen for den godkjente typen og en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet.

3.2. Kvalitetssystemet skal sikre at de pyrotekniske artiklene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller gjeldende krav i denne forskriften.

Alle elementer, krav og bestemmelser som produsenten har tatt hensyn til, skal være dokumentert på en systematisk og oversiktlig måte i form av skriftlige retningslinjer, fremgangsmåter og instruksjoner. Dokumentasjonen for kvalitetssystemet skal gjøre det mulig å tolke kvalitetssystemets programmer, planer, håndbøker og registre på en ensartet måte.

Den skal særlig inneholde en tilstrekkelig beskrivelse av:

a) kvalitetsmål og organisasjonsstruktur samt ledelsens ansvar og myndighet med hensyn til produktkvalitet,
b) undersøkelser og prøvinger som skal utføres etter selve produksjonen,
c) kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.,
d) midler til å føre tilsyn med at kvalitetssystemet virker effektivt.

3.3. Det meldte organet skal vurdere kvalitetssystemet for å fastslå om det oppfyller kravene nevnt i nr. 3.2.

Det skal forutsette at de delene av kvalitetssystemet som er i samsvar med tilsvarende spesifikasjoner i den nasjonale standarden som gjennomfører den relevante harmoniserte standarden og/eller den tekniske spesifikasjonen, oppfyller disse kravene.

I tillegg til erfaring med kvalitetsstyringssystemer skal revisjonsgruppen ha minst ett medlem med erfaring innenfor vurdering av det aktuelle produktområdet og den berørte produktteknologi samt kunnskap om gjeldende krav i denne forskriften. Revisjonen skal omfatte et vurderingsbesøk på produsentens anlegg. Revisjonsgruppen skal gjennomgå den tekniske dokumentasjonen omhandlet i nr. 3.1 bokstav e for å kontrollere produsentens evne til å sette seg inn i gjeldende krav i forskriften og til å gjennomføre nødvendige undersøkelser for å sikre at den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med disse kravene.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

3.4. Produsenten skal påta seg å oppfylle forpliktelsene som følger av kvalitetssystemet slik det er godkjent, og å vedlikeholde det slik at det fortsatt virker hensiktsmessig og effektivt.

3.5 Produsenten skal holde det meldte organet som godkjente kvalitetssystemet, underrettet om enhver planlagt endring av kvalitetssystemet.

Det meldte organet skal vurdere de foreslåtte endringene og avgjøre om det endrede kvalitetssystemet fortsatt vil oppfylle kravene nevnt i nr. 3.2, eller om en ny vurdering er nødvendig.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

4. Tilsyn på det meldte organets ansvar

4.1. Formålet med tilsynet er å sikre at produsenten oppfyller forpliktelsene som følger av det godkjente kvalitetssystemet.

4.2. Produsenten skal gi det meldte organet adgang til å inspisere steder der produksjon, inspeksjon, prøving og lagring finner sted, og gi det alle nødvendige opplysninger, særlig

a) dokumentasjon for kvalitetssystemet,
b) kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.

4.3. Det meldte organet skal utføre regelmessig revisjon for å sikre at produsenten vedlikeholder og anvender kvalitetssystemet, og det skal fremlegge en revisjonsrapport for produsenten.

4.4. Det meldte organet kan dessuten avlegge uanmeldte besøk hos produsenten. Ved slike besøk kan det meldte organet om nødvendig utføre eller få utført produktprøvinger for å kontrollere at kvalitetssystemet virker korrekt. Det meldte organet skal gi produsenten en rapport om besøket samt en prøvingsrapport dersom det er utført prøvinger.

5. Samsvarsmerking og samsvarserklæring

5.1 Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i denne forskriften og, under ansvar av det meldte organet nevnt i nr. 3.1, sistnevntes identifikasjonsnummer på hver enkel pyroteknisk artikkel som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og som oppfyller gjeldende krav i denne forskriften.

5.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for den pyrotekniske artikkelen og kunne stille den til rådighet for tilsynsmyndigheten i ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken pyroteknisk artikkel den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for tilsynsmyndigheten.

6. Produsenten skal i minst ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning, kunne stille følgende til rådighet for tilsynsmyndigheten:

a) dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1,
b) endringen nevnt i nr. 3.5, som godkjent,
c) vedtakene og rapportene fra det meldte organet nevnt i nr. 3.5, 4.3 og 4.4.

7. Hvert meldt organ skal underrette tilsynsmyndigheten om de godkjenninger av kvalitetssystemer som er utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning stille til rådighet for tilsynsmyndigheten listen over godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset.

Hvert meldt organ skal underrette de andre meldte organene om godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller trukket tilbake, og på anmodning om de godkjenningene av kvalitetssystemer som det har utstedt.

5. MODUL G: *Samsvar på grunnlag av verifisering av enkelteksemplarer*

1. Samsvar på grunnlag av verifisering av enkelteksemplarer er den fremgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene i nr. 2, 3 og 5, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at den berørte pyrotekniske artikkelen, som er omfattet av bestemmelsene i nr. 4, er i samsvar med kravene i denne forskriften.
2. Teknisk dokumentasjon

Produsenten skal utarbeide den tekniske dokumentasjonen og stille den til rådighet for det meldte organet nevnt i nr. 4. Dokumentasjonen skal gjøre det mulig å vurdere om den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med de grunnleggende sikkerhetskravene, og skal omfatte en tilfredsstillende analyse og vurdering av risikoen. Den tekniske dokumentasjonen skal inneholde en beskrivelse av de grunnleggende sikkerhetskravene og skal, i den grad det er relevant for vurderingen, omfatte den pyrotekniske artikkelens konstruksjon, produksjon og virkemåte. Den tekniske dokumentasjonen skal, der det er relevant, minst inneholde:

a) en generell beskrivelse av den pyrotekniske artikkelen
b) konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkretsskjemaer osv.,
c) beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå nevnte tegninger og lister og hvordan den pyrotekniske artikkelen virker,
d) en liste over de harmoniserte standardene og/eller andre relevante tekniske spesifikasjoner som det er offentliggjort henvisninger til i Den europeiske unions tidende, anvendt delvis eller i sin helhet, og beskrivelser av de løsninger som er valgt for å oppfylle de grunnleggende sikkerhetskravene i denne forskriften når disse harmoniserte standardene ikke er anvendt. I tilfeller der harmoniserte standarder er anvendt delvis, skal det i den tekniske dokumentasjonen angis hvilke deler som er anvendt,
e) resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser osv.,
f) prøvingsrapporter.

Produsenten skal kunne stille den tekniske dokumentasjonen til rådighet for tilsynsmyndigheten i ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning.

3. Produksjon

Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak slik at produksjonsprosessen og overvåkingen av den sikrer at de produserte pyrotekniske artiklene oppfyller gjeldende krav i denne forskriften.

4. Verifisering

Et meldt organ valgt av produsenten skal utføre eller få utført egnede undersøkelser og prøvinger, som fastsatt i de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene, eller tilsvarende prøvinger, for å kontrollere at den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med gjeldende krav i forskriften. I mangel av en slik harmonisert standard og/eller teknisk spesifikasjon skal det meldte organet bestemme hvilke egnede prøvinger som skal utføres.

Det meldte organet skal utstede et samsvarssertifikat på grunnlag av de utførte undersøkelsene og prøvingene, og skal påføre sitt identifikasjonsnummer på den godkjente pyrotekniske artikkelen eller få det påført på det meldte organets ansvar.

Produsenten skal kunne stille samsvarssertifikatene til rådighet for tilsynsmyndigheten i ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning.

5. Samsvarsmerking og samsvarserklæring

5.1 Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i denne forskriften og, under ansvar av det meldte organet nevnt i nr. 4, sistnevntes identifikasjonsnummer på hver enkel pyroteknisk artikkel som oppfyller gjeldende krav i denne forskriften.

5.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring og kunne stille den til rådighet for tilsynsmyndigheten i ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken pyroteknisk artikkel den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for tilsynsmyndigheten.

6. MODUL H: *Samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring*

1. Samsvar på grunnlag av full kvalitetssikring er den fremgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2 og 5, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte pyrotekniske artiklene oppfyller kravene i denne forskriften.
2. Produksjon

Produsenten skal anvende et godkjent kvalitetssystem som angitt i nr. 3 for konstruksjon, produksjon samt inspeksjon og prøving av ferdige pyrotekniske artikler, og skal være underlagt tilsynet omhandlet i nr. 4.

3. Kvalitetssystem

3.1. Produsenten skal inngi en søknad om vurdering av kvalitetssystemet for de berørte pyrotekniske artiklene til et meldt organ etter eget valg.

Søknaden skal inneholde:

a) produsentens navn og adresse,
b) den tekniske dokumentasjonen for én modell av hver kategori pyrotekniske artikler som skal produseres. Den tekniske dokumentasjonen skal, der det er relevant, minst inneholde:
   – en generell beskrivelse av den pyrotekniske artikkelen
   – konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkretsskjemaer osv.,
   – beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå nevnte tegninger og lister og hvordan den pyrotekniske artikkelen virker
   – en liste over de harmoniserte standardene og/eller andre relevante tekniske spesifikasjoner som det er offentliggjort henvisninger til i Den europeiske unions tidende, anvendt delvis eller i sin helhet, og beskrivelser av de løsninger som er valgt for å oppfylle de grunnleggende sikkerhetskravene i denne forskriften når disse harmoniserte standardene ikke er anvendt. I tilfeller der harmoniserte standarder er anvendt delvis, skal det i den tekniske dokumentasjonen angis hvilke deler som er anvendt,
   – resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser osv.,
   – prøvingsrapporter.
c) dokumentasjon for kvalitetssystemet,
d) en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet meldt organ.

3.2. Kvalitetssystemet skal sikre at de pyrotekniske artiklene er i samsvar med kravene i denne forskriften.

Alle elementer, krav og bestemmelser som produsenten har tatt hensyn til, skal være dokumentert på en systematisk og oversiktlig måte i form av skriftlige retningslinjer, fremgangsmåter og instruksjoner. Dokumentasjonen for kvalitetssystemet skal gjøre det mulig å tolke kvalitetssystemets programmer, planer, håndbøker og registre på en ensartet måte.

Den skal særlig inneholde en tilstrekkelig beskrivelse av:

a) kvalitetsmål og organisasjonsstruktur samt ledelsens ansvar og myndighet med hensyn til konstruksjons- og produktkvalitet,
b) tekniske konstruksjonsspesifikasjoner, herunder standarder som skal anvendes, og dersom de relevante harmoniserte standardene og/eller tekniske spesifikasjonene ikke blir anvendt i sin helhet, hvilke midler som vil bli brukt for å sikre at de grunnleggende sikkerhetskravene i denne forskriften, vil bli oppfylt,
c) teknikker for kontroll og verifisering av konstruksjon samt prosesser og systematiske tiltak som benyttes ved konstruksjon av pyrotekniske artikler i forbindelse med den aktuelle kategori pyroteknisk artikkel,
d) tilsvarende teknikker for produksjon, kvalitetskontroll og kvalitetssikring samt prosesser og systematiske tiltak som benyttes,
e) undersøkelser og prøvinger som skal utføres før, under og etter produksjonen, samt hvor ofte de vil bli utført,
f) kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.,
g) midler til å føre tilsyn med at den konstruksjons- og produktkvalitet som kreves, oppnås, og at kvalitetssystemet virker effektivt.

3.3. Det meldte organet skal vurdere kvalitetssystemet for å fastslå om det oppfyller kravene nevnt i nr. 3.2.

Det skal forutsette at de delene av kvalitetssystemet som er i samsvar med tilsvarende spesifikasjoner i den nasjonale standarden som gjennomfører den relevante harmoniserte standarden og/eller den tekniske spesifikasjonen, oppfyller disse kravene.

I tillegg til erfaring med kvalitetsstyringssystemer skal revisjonsgruppen ha minst ett medlem med erfaring innenfor vurdering av det aktuelle produktområdet og den berørte produktteknologi samt kunnskap om gjeldende krav i denne forskriften. Revisjonen skal omfatte et vurderingsbesøk på produsentens anlegg. Revisjonsgruppen skal gjennomgå den tekniske dokumentasjonen omhandlet i nr. 3.1 bokstav b for å kontrollere produsentens evne til å sette seg inn i gjeldende krav i denne forskriften og

gjennomføre nødvendige undersøkelser for å sikre at den pyrotekniske artikkelen er i samsvar med disse kravene.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

3.4. Produsenten skal påta seg å oppfylle forpliktelsene som følger av kvalitetssystemet slik det er godkjent, og å vedlikeholde det slik at det fortsatt virker hensiktsmessig og effektivt.

3.5 Produsenten skal holde det meldte organet som godkjente kvalitetssystemet, underrettet om enhver planlagt endring av kvalitetssystemet.

Det meldte organet skal vurdere de foreslåtte endringene og avgjøre om det endrede kvalitetssystemet fortsatt vil oppfylle kravene nevnt i nr. 3.2, eller om en ny vurdering er nødvendig.

Produsenten skal underrettes om vedtaket. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen og et begrunnet vurderingsvedtak.

4. Tilsyn på det meldte organets ansvar

4.1. Formålet med tilsynet er å sikre at produsenten oppfyller forpliktelsene som følger av det godkjente kvalitetssystemet.

4.2. Produsenten skal gi det meldte organet adgang til å inspisere steder der konstruksjon, produksjon, inspeksjon, prøving og lagring finner sted, og gi det alle nødvendige opplysninger, særlig

a) dokumentasjon for kvalitetssystemet,
b) kvalitetsregistre som fastsatt i konstruksjonsdelen av kvalitetssystemet, for eksempel resultater av analyser, beregninger, prøvinger osv.,
c) kvalitetsregistre som fastsatt i produksjonsdelen av kvalitetssystemet, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.

4.3 Det meldte organet skal utføre regelmessig revisjon for å sikre at produsenten vedlikeholder og anvender kvalitetssystemet, og det skal fremlegge en revisjonsrapport for produsenten.

4.4 Det meldte organet kan dessuten avlegge uanmeldte besøk hos produsenten. Ved slike besøk kan det meldte organet utføre eller få utført prøvinger av de pyrotekniske artiklene for å kontrollere om kvalitetssystemet virker korrekt. Det meldte organet skal gi produsenten en rapport om besøket samt en prøvingsrapport dersom det er utført prøvinger.

5. Samsvarsmerking og samsvarserklæring

5.1 Produsenten skal påføre den nødvendige samsvarsmerkingen som angitt i denne forskriften, og under ansvar av det meldte organet nevnt i nr. 3.1, sistnevntes identifikasjonsnummer på hver enkel pyroteknisk artikkel som oppfyller gjeldende krav i denne forskriften.

5.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for den pyrotekniske artikkelen og kunne stille den til rådighet for tilsynsmyndigheten i ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning. I samsvarserklæringen skal det angis hvilken pyroteknisk artikkel den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for tilsynsmyndigheten.

6. Produsenten skal i minst ti år etter at den pyrotekniske artikkelen er brakt i omsetning, kunne stille følgende til rådighet for tilsynsmyndigheten:

a) den tekniske dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1,
b) dokumentasjonen for kvalitetssystemet som nevnt i nr. 3.1
c) endringen nevnt i nr. 3.5, som godkjent,
d) vedtakene og rapportene fra det meldte organet nevnt i 3.5, 4.3 og 4.4.

7. Hvert meldt organ skal underrette tilsynsmyndigheten om de godkjenninger av kvalitetssystemer som er utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning stille til rådighet for tilsynsmyndigheten listen over godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset.

Hvert meldt organ skal underrette de andre meldte organene om godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller trukket tilbake, og på anmodning om de godkjenningene av kvalitetssystemer som det har utstedt.

Vedlegg III Fyrverkeri som kan gjøres tilgjengelig for forbruker

Type fyrverkeri	*Kat.*	*Maksimalt netto eksplosivinnhold (NEI) i gram (g)*
		Batterier eller kombinasjonsbatterier kan bare gjøres tilgjengelig dersom de kan stå av seg selv under avfyring uten å behøves graves ned, skrues fast eller forankres først

Type fyrverkeri	*Kat.*	*Maksimalt netto eksplosivinnhold (NEI) i gram (g)*
Bakkebatterier og kombinasjonsbatterier (Batteries and combinations)	2	Bakkebatteri eller kombinasjonsbatteri, unntatt kombinasjonsbatterier med fontener: 500 g Kombinasjonsbatteri med fontener: 600 g, hvor ikke mer enn 500 g kan være elementer som ikke er fontener Bakkebatteri som inneholder fontene: 600 g Knalleffekter (banger) som benyttes i bakkebatterier eller kombinasjonsbatterier: 100 g «Flash composition» med knalleffekt (Flash banger) som benyttes i bakkebatterier og kombinasjonsbatterier: 25 g
	3	Bakkebatteri eller et kombinasjonsbatteri: 1000 g Knalleffekter (banger) som benyttes i bakkebatterier eller kombinasjonsbatterier: 100 g «Flash composition» med knalleffekt (Flash banger) som benyttes i bakkebatterier og kombinasjonsbatterier: 25 g
Bengalsk ild, bengalske fakler (Bengal flames)	2	250 g
Bengalske fyrstikker (Bengal sticks)	2	50 g
Fontener (Fountains)	2	250 g, hvis det er hyleeffekt, ikke mer enn 5,0 g i hver enhet
	3	1000 g, hvis det er hyleeffekt, ikke mer enn 20 g i hver enhet
Ildbeger (Mines)	2	50 g. Ildbeger kan maksimalt inneholde fem pyrotekniske enheter som inneholder drivladning og hver pyrotekniske enhet kan maksimalt inneholde 5,0 g svartkrutt eller 2,0 g nitrat/metallbasert pyroteknisk sats eller 1,0 g perklorat/metallbasert pyroteknisk sats Ildbeger uten pyrotekniske elementer kan maksimalt inneholde 8,0 g nitrocellulose med en vektprosent av nitrogen på ikke mer enn 12,6.
	3	200 g. Ildbeger kan maksimalt inneholde 25 pyrotekniske enheter som inneholder drivladning og hver pyrotekniske enhet kan maksimalt inneholde 5,0 g svartkrutt eller 2,0 g nitrat/metallbasert pyroteknisk sats eller 1,0 g perklorat/metallbasert pyroteknisk sats
Romerske lys (Roman candles)	2	50 g. Hver pyrotekniske enhet kan maksimalt inneholde 10,0 g. Romerske lys kan maksimalt inneholde fem pyrotekniske enheter som inneholder drivladning og hver av disse pyrotekniske enhetene kan maksimalt inneholde 10,0 g svartkrutt eller 4,0 g nitrat/metallbasert pyroteknisk sats eller 2,0 g perklorat/metallbasert pyroteknisk sats
Effektrør (Shot tubes)	2	25 g. Drivladningen og/eller bristeladningen i hver pyrotekniske enhet kan maksimalt inneholde 10,0 g svartkrutt eller 4,0 g nitrat/metallbasert pyroteknisk sats eller 2,0 g perklorat/metallbasert pyroteknisk sats
	3	40 g. Drivladningen og/eller bristeladningen i hver pyrotekniske enhet kan maksimalt inneholde 20 g svartkrutt eller 8,0 g nitrat/metallbasert pyroteknisk sats eller 4,0 g perklorat/metallbasert pyroteknisk sats
Stjerneskudd (Sparklers)	2	50 g
Soler (Wheels)	2	100 g. Hvis det er hyleeffekt, maksimalt 5,0 g i hver enhet
	3	900 g. Hver enkelt enhet kan maksimalt inneholde 150,0 g. Hvis det er hyleeffekt, maksimalt 20,0 g i hver enhet

3. okt. Nr. 1200 2013

Forskrift om endring i forskrift om kvotefaktor i fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2013

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 3. oktober 2013 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 11 og § 12 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og forskrift 20. desember 2012 nr. 1386 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2013 § 6 tredje ledd, § 10 andre ledd og § 26 andre ledd. Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

I

I forskrift 3. januar 2013 nr. 8 om kvotefaktor i fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2013 gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd (endret) skal lyde:

Ved beregning av fartøykvoter for fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse anvendes faktor 0,76 i Nordsjøen. Av den totale fartøykvoten kan en maksimalkvote beregnet på grunnlag av en delkvotefaktor på 0,7 fiskes i ICES' statistikkområde IVa og IVb i EU-sonen med virkning fra og med 3. oktober 2013 kl. 15.00.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

3. okt. Nr. 1201 2013

Forskrift om endring i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 3. oktober 2013 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 32a.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56i (direktiv 2000/59/EF endret ved direktiv 2002/84/EF og direktiv 2007/71/EF). Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 20–3 første ledd punkt 8. skal lyde:

8. *havneansvarlig:* den som driver havnen. Der ingen driver havnen, er eier av havnen å anse som havneansvarlig,

§ 20–6 Avfallsplaner og rapportering skal lyde:

Havneansvarlig plikter å utarbeide en avfallsplan i samråd med berørte parter, herunder spesielt brukere av havnen eller deres representanter. For havner som hovedsakelig mottar avfall fra fritidsbåter, skal kommunen i samråd med havneansvarlige og berørte parter utarbeide en felles avfallsplan. Havneansvarlige som ikke gir kommunen nødvendige opplysninger, er selv ansvarlig for å utarbeide en egen avfallsplan.

Kommuner og havneansvarlige kan i felleskap utarbeide avfallsplaner, under forutsetning av at behovet for og tilgangen til mottaksordninger spesifiseres.

Avfallsplanen skal utarbeides i henhold til dette kapitlets vedlegg I og gjeldende bestemmelser for avfallshåndtering. Avfallsplanen skal godkjennes av fylkesmannen. For eksisterende havner skal avfallsplan oversendes fylkesmannen senest 1. juli 2014. Ved etablering av ny havn skal godkjent avfallsplan foreligge før havnen tas i bruk.

Avfallsplanen skal evalueres og oversendes fylkesmannen for ny godkjenning minst hvert tredje år og ved vesentlige endringer i driften av havnen. Godkjenningen gjelder i tre år fra den dato fylkesmannen godkjente planen. Ved ny godkjenning må utkast til avfallsplan sendes fylkesmannen senest tre måneder før gjeldende avfallsplan utløper.

Kommunen skal lage en oversikt over alle havner innenfor kommunen, som skal sendes fylkesmannen innen 1. januar 2014. Oversikten skal oppdateres og sendes fylkesmannen på nytt ved vesentlige endringer.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. okt. Nr. 1202 2013

Forskrift om endring i forskrift om tilskot til avløysing

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18. Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

I

I forskrift 8. november 2006 nr. 1227 om tilskot til avløysing gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

§ 3. *Grunnvilkår*

Tilskot etter denne forskrifta kan gjevast føretak som driv vanleg jordbruksproduksjon på ein eller fleire landbrukseigedomar, dersom verksemda er registrert i Einingsregisteret og

a) registrert som meirverdiavgiftspliktig etter lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift § 2–1 (1) og kan levere omsetnadsoppgåve som landbruksføretak etter same lov § 15–4 (1), eller
b) har hatt ein samla omsetnad og uttak av avgiftspliktige varer og tenester på til saman minimum kr 20 000 i løpet av dei siste 12 månadane før den registreringsdato som er fastsett i eller i medhald av jordbruksoppgjeret for søknad om tilskot.

Tilskot etter denne forskrifta kan berre gjevast der avløysaren er minst 15 år, og ikkje har næringsinntekt frå føretaket eller er ektemake eller sambuar til ein som har næringsinntekt frå føretaket.

II

Endringen trer i kraft fra og med 1. januar 2014.

7. okt. Nr. 1203 2013

Forskrift om endring i forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2013 (deltakerforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 7. oktober 2013 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

I

I forskrift 7. desember 2012 nr. 1184 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2013 (deltakerforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 33 (endret) skal lyde:

§ 33. *(begrensninger i deltakelsen)*

Hvis eier av fartøy som deltar i fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark eier 50 % eller mer i annet fartøy, kan ikke sistnevnte fartøy delta i rognkjeksfisket. Eier av fartøyet må stå om bord under fisket. Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra kravet om at eier av fartøyet må stå om bord under fisket dersom vedkommende har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan stå om bord under fisket.

§ 36 fjerde ledd (nytt) skal lyde:

Fiskeridirektoratets regionkontor kan gi dispensasjon fra kravet om at eier må stå om bord under brislingfisket i første ledd bokstav c dersom eier av fartøyet har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan stå om bord under brislingfisket.

§ 41 første ledd bokstav e (endret) skal lyde:

e. under utøvelse av fangst må eier selv være høvedsmann om bord i fartøyet. Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra dette kravet dersom eier har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

8. okt. Nr. 1204 2013

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 8. oktober 2013 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 14–20. Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

I

I forskrift 21. desember 2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 14–20–1 annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

(2) Tollregionen kan kredittvurdere foretaket, herunder dets ledelse/tillitsmenn. I søknaden skal foretaket angi forventet kredittbehov samt de opplysninger tollregionen finner nødvendige for å identifisere søkeren og vurdere dennes kredittverdighet.

(3) Foretaket må være registrert i Foretaksregisteret og Merverdiavgiftsregisteret for å få innvilget tollkreditt. Foretak med hovedforretningssted i utlandet må dessuten være registrert i etableringslandets foretaksregister eller tilsvarende register. Tollregionen kan dispensere fra kravet om registrering på bestemte vilkår eller når særlige omstendigheter tilsier det.

(4) Søknad om kreditt kan avslås når det foreligger omstendigheter som omhandlet i § 14–20–3.

§ 14–20–1 femte ledd oppheves.

§ 14–20–2 fjerde og femte ledd skal lyde:

(4) Tollregionen kan løpende kredittvurdere foretaket og dets ledelse/tillitsmenn mens kreditten består. Som ledd i kredittvurderingen har foretaket plikt til på forespørsel å fremlegge regnskap, skatteattest og lignende dokumentasjon av betydning for vurderingen.

(5) Den som er innvilget kreditt skal uten opphold opplyse tollregionen om endringer i foretakets navn, adresse, styresammensetning eller andre opplysninger som er gitt i kredittsøknaden.

§ 14–20–3 første ledd bokstav c skal lyde:

c. det ikke gis opplysninger som omhandlet i § 14–20–2 fjerde og femte ledd,

II

Forskriften trer i kraft 1. november 2013.

8. okt. Nr. 1205 2013

Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Utlendingsdirektoratet 8. oktober 2013 med hjemmel i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 13 første ledd, jf. forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) § 3–14 tredje ledd annet punktum, § 3–15 annet ledd annet punktum og delegeringsvedtak 9. oktober 2009 nr. 1260 og delegeringsvedtak 16. desember 2009 nr. 1586. Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

I

I forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endring:

Vedlegg 15 skal lyde:

Vedlegg 15. Andre Schengenlands utenriksstasjoner med viseringsmyndighet

Andre Schengenlands utenriksstasjoner med myndighet til å avgjøre søknader om visum (avgjørelsesmyndighet) og til å utstede slikt visum pr. 15. oktober 2013, jf. § 3–14 tredje ledd annet punktum og § 3–15 annet ledd annet punktum.

Norge blir representert av:

Danmark i:	Syria	Damaskus
	Zambia	Lusaka
	Benin	Cotonou
	Bolivia	La Paz
	Burkina Faso	Ouagadougou
	Taiwan	Taipei
	Singapore	Singapore
	Albania	Tirana
	Canada	Ottawa
	Mali	Bamako
	Malaysia	Kuala Lumpur
	Mexico	Mexico by
	Nepal	Katmandu
	Irland	Dublin
Sverige i:	Etiopia	Addis Abeba
	Colombia	Bogotá[1]
	Bangladesh	Dhaka
	Cuba	Havana

	Chile	Santiago
	Sør-Korea	Seoul
	USA	Washington
	Sveits	Bern
	Nord-Korea	Pyongyang
Finland i:	Kina	Hongkong
	Namibia	Windhoek
	Peru	Lima
	Tunisia	Tunis
Tyskland i:	Bahrain	Manama
	Kirgisistan	Bisjkek
	Kuwait	Kuwait
	Kypros	Nicosia
	Libya	Tripoli
	Myanmar	Yangon
	Qatar	Doha
	Tadsjikistan	Dusjanbe
	Turkmenistan	Asjkabad
Italia i:	Usbekistan	Tasjkent
Nederland i:	Aruba	Oranjestad
	Curacao	Willemstad
	Den dominikanske republikk	Santo Domingo
	Kasakhstan	Almaty
	New Zealand	Wellington
	Oman	Muscat
	Surinam	Paramaribo
	Trinidad og Tobago	Port of Spain
	Uruguay	Montevideo
Frankrike i:	Armenia	Jerevan[2]
	Brunei	Bandar Seri Begawan[2]
	Fiji	Suva[2]
	Georgia	Tbilisi[2]
	Haiti	Port-au-Prince[2]
	Hviterussland/Belarus	Minsk[2]
	Jamaica	Kingston[2]
	Kambodsja	Phnom Penh[2]
	Mauritius	Port Louis[^1]
	Papua Ny-Guinea	Port Moresby[2]
	Seychellene	Victoria[2]
Portugal i:	Øst-Timor	Dili
Belgia i:	Kamerun	Yaounde
	Kongo DR	Kinshasa[2]
Ungarn i:	Tyrkia	Istanbul
Litauen i:	Russland	Kaliningrad

1 Visumsøknader til Norge fra borgere av Ecuador blir behandlet ved den svenske ambassaden i Bogotá, Colombia.
2 Også avslagsmyndighet.

II

Endringen trer i kraft 15. oktober 2013.

9. okt. Nr. 1206 2013

Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 9. oktober 2013 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. II nr. 23 (direktiv 2009/144/EF endret ved direktiv 2010/52/EU og direktiv 2013/8/EU). Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

I

I forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) gjøres følgende endring:

I vedlegg 1 til kjøretøyforskriften, rad med angitt nummerering, gjøres følgende endringer:

Liste over krav i forbindelse med typegodkjenning av traktor, tilhenger til traktor og utskiftbar trukket maskin (særdirektiver), jf. direktiv 2003/37/EF som endret ved direktiv 2004/66/EF:

Nummer og emne	*Direktiv-nummer og vedlegg*	*Senest endret ved direktivnummer*	*Gyldighetsområde (Se tillegg 1 til kapittel B i vedlegg II til direktiv 2003/37/EF, som endret ved direktiv 2004/66/EF, for T4 og C4)*						
			T1	*T2*	*T3*	*T5*	*C*	*R*	*S*
22.5 Mekaniske forbindelser	2009/144/EF[6] IV	2013/8/EU	x	x	x	(x)	I	(x)	(x)

II

Forskriften trer i kraft straks.

9. okt. Nr. 1207 2013

Forskrift om endring i forskrift om godkjenning av bil og tilhenger til bil

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 9. oktober 2013 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap I. nr. 45zu (forordning (EF) nr. 692/2008 endret ved forordning (EU) nr. 143/2013). Kunngjort 11. oktober 2013 kl. 15.55.

I

I forskrift 5. juli 2012 nr. 817 om godkjenning av bil og tilhenger til bil gjøres følgende endring:

I vedlegg 1 til forskriften, rad med angitt nummerering, gjøres følgende endring:

Kravområde	*Grunndokument*	*Seneste endrings-direktiv/ forordning/ regulativ*	*Ikraft-tredelse*	*Gjelder kjøretøygruppe*									
				M_1	*M_2*	*M_3*	*N_1*	*N_2*	*N_3*	*O_1*	*O_2*	*O_3*	*O_4*
02a: Utslipp (Euro 5 og 6)	forordning (EF) nr. 715/2007	forordning (EF) nr. 715/2007 * forordning (EU) nr. 566/2011	15.09. 2012	X[(9)]	X[(9)]		X[(9)]	X[(9)]					
		forordning (EU) nr. 459/2012	01.09. 2014	X	X	X	X	X					
	forordning (EF) nr. 692/2008	forordning (EU) nr. 143/2013	09.10. 2013	X[(9)]	X [(9)]		X[(9)]	X[(9)]					

II

Forskriften trer i kraft straks.

10. sept. Nr. 1208 2013

Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Ansgar Teologiske Høgskole

Hjemmel: Fastsatt av styret for Ansgar Teologiske Høgskole 10. september 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–3, § 3–4, § 3–5, § 3–6, § 3–7, § 3–8, § 3–9, § 3–10, § 3–11, § 4–3, § 4–5, § 4–7, § 4–8, § 5–1 og § 7–1. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

Kapittel I: Allmenne regler

§ 1. *Virkeområde, forvaltning og tildeling av grad og tittel*

(1) Forskriften gjelder alle studier ved Ansgar Teologiske Høgskole (ATH).

(2) Ansgar Teologiske Høgskole forvalter og tildeler gradene bachelor og master, som gir rett til tilsvarende tittel.

§ 2. *Definisjoner*

(1) *Studieprogram:* Et flerårig studium som fører til bachelorgrad eller mastergrad.

(2) *Studiepoeng:* Mål på studiebelastning normert til at 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats.

(3) *Læringsutbytte:* Prestasjonsnøytral beskrivelse av de kunnskaper, ferdigheter og den generelle kompetanse studenter forventes å oppnå i løpet av studiet.

(4) *Studieplan:* Plan for hvordan emnegrupper/fagenheter kan/skal gjennomføres for at det skal føre til et bestemt læringsmål. Dette gjelder oppbygning, innhold, krav som må oppfylles for godkjent kompetanse. Oppbygningen av studieplanene struktureres ut fra kategoriene emnegruppe/fagenhet, emne og kurs.

(5) *Emnegruppe/fagenhet:* Samling av emner fra ett eller flere fag som gjennom en studieplan er definert til å utgjøre en enhet. Emnegrupper kvalifiseres både innholdsmessig og i forhold til poengomfang. Emner settes sammen til emnegrupper/fagenheter. Minste emnegruppe er 10 studiepoeng.

(6) *Faglig spesialisering:* Gruppe av emner ut over grunnivået i et fagområde som hører faglig sammen og som kan utfylle hverandre.

(7) *Nivå:* For bachelorgraden tilsvarer 100-nivå tidligere grunnfag, mens 200-nivå svarer til tidligere mellomfag. For mastergraden tilsvarer 500-nivå det gamle hovedfagsnivået.

(8) *Emne:* Det enkelte studieårs omfang på 60 studiepoeng settes sammen av emner. Emnenes størrelse skal ikke være mindre enn 5 studiepoeng. I bachelorgraden skal de fortrinnsvis ikke være større enn 20 studiepoeng. I mastergraden er største emne på 60 studiepoeng, det er mastergradsavhandling. Alle emner skal være delelige med 5. Emne er den minste enhet som kan gi grunnlag for utskrift fra eksamensprotokoll.

(9) *Kurs:* Dette er en undervisnings-, studie- og evalueringsenhet. Et emne består av ett eller flere kurs.

(10) *Eksamen:* Avsluttende evaluering i et emne. Eksamen avholdes i alle emner hvor studieplanen forutsetter at det skal gis karakter.

(11) *Prøve:* Avsluttende evaluering i et kurs eller et emne. Prøve evalueres til bestått/ikke bestått.

(12) *Studierett:* Rettigheter tilknyttet et studium som for eksempel rett til organisert veiledning, seminarundervisning, gruppetilhørighet og oppgaveløsning under veiledning. Studieretten tildeles etter lærestedets tilbud om studieplass samt studentenes aksept av studieplass.

(13) *Utdanningsplan:* Plan for studentenes utdanning; gjensidig forpliktende avtale mellom lærested og studentene. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser over begge parters ansvar samt hvilke forpliktelser studenten har overfor sine medstudenter.

(14) *Grad:* Utdanning med et bestemt omfang og en bestemt sammensetning, som gir rett til å bruke en bestemt tittel. Tittelen dokumenteres med et vitnemål. Departementet bestemmer hvilke grader Ansgar Teologiske Høgskole kan tildele.

(15) *Bachelor:* Et studium på 180 studiepoeng som fyller kravene for graden bachelor.

(16) *Master:* Et studium på 120 studiepoeng som fyller kravene til graden master.

§ 3. *Graden Bachelor*

(1) Emnene Examen philosophicum (10 studiepoeng) og Examen facultatum (10 studiepoeng) inngår i graden bachelor ved ATH.

(2) For å oppnå bachelorgraden må studenten ha avlagt eksamener som til sammen utgjør minst 180 studiepoeng.

(3) Bachelorgraden oppnår en på grunnlag av godkjente kombinasjoner av emnegrupper og emner.

(4) For å få bachelorgraden utstedt fra Ansgar Teologiske Høgskole, må minst 60 studiepoeng som inngår i graden være avlagt ved institusjonen.

(5) I de 180 studiepoengene skal det inngå en emnegruppe og en spesialisering på til sammen minst 80 studiepoeng. Minst 20 av disse studiepoengene må være på 200-nivå. Hva som er de obligatoriske 200-emnene i spesialisering, er definert i de enkelte studieplanene.

(6) Bachelorstudiet strekker seg normalt over 6 semestre, og studietiden er normert til 3 år.

(7) Bachelorstudiet skal kvalifisere for videre studier på masternivå.

§ 4. *Graden Master*

(1) Mastergraden er et studium av 2 års varighet på fulltid eller 4 år på deltid, som bygger på et 3-årig bachelorløp eller tilsvarende.

(2) Mastergraden inneholder en mastergradsoppgave på enten 30 eller 60 studiepoeng.

(3) Graden master tildeles på grunnlag av fullførte og bestått emnegrupper med tilhørende emner tilsvarende 120 studiepoeng.

(4) Mastergraden oppnår en på grunnlag av godkjente kombinasjoner av emnegrupper og emner.

(5) Masterstudiet strekker seg normalt over 4 semestre på fulltid, og over 8 semester på deltid.

Kapittel II: Opptak

§ 5. *Generelt opptaksgrunnlag*

For opptak til alle studier ved Ansgar Teologiske Høgskole som omfattes av denne forskriften kreves generell studiekompetanse eller tilsvarende, fastsatt i forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning.

§ 6. *Opptakskrav til mastergrad*

(1) Søker må oppfylle krav fastsatt i forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.

(2) For å bli tatt opp til et disiplinbasert masterstudium (120 studiepoeng) må studenten ha:
a) Oppnådd bachelorgrad eller tilsvarende.
b) Utdanningen på lavere grads nivå må ha minst 80 studiepoeng i emnegruppen kristendomskunnskap, teologi, RLE eller tilsvarende. Minst 20 av disse studiepoengene må være på 200-nivå.
c) For master i ledelse og menighetsutvikling, praksis med et omfang på 10 studiepoeng, eller tilsvarende.
d) Oppfylle eventuelt andre faglige krav som måtte være fastsatt i studieplanen for det aktuelle masterstudiet.

§ 7. *Studentopptak*
(1) ATH er ansvarlig for opptaket til sine studieprogrammer. Dette er likevel ikke til hinder for at ATH kan delegere saksforberedelse og avgjørelse til andre organer, herunder til Samordna Opptak.
(2) Opptaksleder foretar opptak, eller ivaretar at dette finner sted når opptaket er delegert etter første ledd andre punktum.
(3) Studieprogrammene ved ATH er normalt åpne for studenter som fyller kravene. Når kapasitetshensyn eller ressurshensyn krever det kan imidlertid adgangen til det enkelte studium eller deler av det reguleres.
(4) Klage på vedtak i forbindelse med opptak behandles av «Felles klagenemnd for opptak til grunnutdanning ved universiteter og høyskoler» i de tilfellene der opptaket er delegert til Samordna Opptak. Øvrige tilfeller behandles av ATHs Klagenemnd.

§ 8. *Søknadsfrister*
(1) For søknad til studier der opptaket er organisert gjennom Samordna Opptak, gjelder de nasjonale fristene fastsatt av departementet.
(2) Til opptak som Ansgar Teologiske Høgskole behandler lokalt, kunngjøres søknadsfristen samtidig med utlysing av opptaket. Studienemnda fastsetter søknadsfristen.

§ 9. *Dokumentasjon og ettersending*
(1) Søknad om opptak skal sendes på fastsatt søknadsskjema.
(2) Alle opplysninger som er relevante for søknaden, skal dokumenteres. Søkeren plikter å orientere seg om hvilken dokumentasjon som er nødvendig for at søknaden skal kunne behandles. Dokumentasjonen er attesterte kopier av originaldokumenter.
(3) Dokumentasjon som ikke er mulig å legge ved innen søknadsfristen, kan ettersendes. I søknaden må søkeren angi hvilken dokumentasjon som eventuelt blir ettersendt.

§ 10. *Kontroll av originaldokumenter*
(1) Studenter må ved forespørsel fremvise originaldokumenter som er grunnlag for opptak til studier, eller utstedelse av vitnemål ved Ansgar Teologiske Høgskole. Studenter som ikke fremviser de forespurte originaler for kontroll kan miste studieretten. Vitnemål fra Ansgar Teologiske Høgskole vil kunne bli holdt tilbake til de forespurte originaldokumentene er framvist og kontrollert.
(2) Forfalskninger rammes av Straffelovens § 182, og kan bli politianmeldt.

Kapittel III: Undervisning, studieplan og vitnemål

§ 11. *Undervisning*
(1) Studieåret har normalt en lengde på 10 måneder, og et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.
(2) Forelesningene er vanligvis offentlige med mindre forelesningenes art tilsier noe annet. Dersom det er fastsatt egenbetaling for et emne eller emnegruppe vil forelesningene allikevel kun være for høyskolens studenter eller visse grupper av studenter.
(3) Seminarundervisningen er forbeholdt høyskolens registrerte studenter.

§ 12. *Studieplan*
(1) For hver emnegruppe skal det utarbeides studieplan. Studieplanen skal danne grunnlaget for oppbygningen av grad og utarbeides i tråd med retningslinjene i kvalifikasjonsrammeverket. Studieplanen skal inneholde følgende opplysninger og bestemmelser:
a) læringsutbyttebeskrivelser i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse
b) hvilke emner innenfor emnegruppen det kan avlegges eksamen i
c) emnets studiepoengomfang
d) undervisningsvolum og undervisningsformer knyttet til hvert emne
e) eventuelle forkunnskapskrav eller eventuelle anbefalte forkunnskaper
f) eventuelle eksamenskrav; eksempelvis godkjent deltakelse i seminarer, obligatoriske skriftlige og/eller muntlige arbeider eller andre teoretiske og praktiske øvinger
g) emnets eksamensordning, prøve- og evalueringsformer
h) grunnlag for hovedkarakter
i) andre bestemmelser av betydning for gjennomføring og kvalitetssikring av studiet, herunder krav for å kunne fortsette/gå videre på studiet
j) andre bestemmelser av betydning for gjennomføringen av kvalitetssikringen av studiet.
(2) Studienemnda kan frita for studieplanfestede forkunnskapskrav og eksamenskrav dersom tilsvarende krav er oppfylt ved annen eksamen eller ved andre eksamenslignende arbeider.

(3) Ved endringer i studieplanen skal det normalt være anledning til å avlegge eksamen etter tidligere gjeldende studieplan i to år etter at endringene trådte i kraft.

§ 13. *Vitnemål og Diploma Supplement (DS)*

(1) Vitnemål og Diploma Supplement utferdiges i tråd med felles mal for vitnemål og DS i Felles Studentsystem.

(2) Ansgar Teologiske Høgskole utferdiger vitnemål og DS for fullført grad. Vitnemål utstedes normalt bare én gang for samme grad.

(3) På vitnemålet skal det gis opplysninger om hvilket grunnlag/studieprogram graden bygger på.

(4) Læringsutbytte for studieprogrammet skal fremkomme på vitnemålet.

(5) Tittel på bachelor- og masteroppgaver angis på vitnemålet.

(6) Dersom en kandidat har tatt flere eksamener enn det som kreves for å få en grad, kan vedkommende gi melding om hvilke eksamener som ønskes tatt med på vitnemålet.

§ 14. *Graden bachelor og tilleggsbetegnelser*

(1) Ved oppnådd bachelorgrad utstedes normalt vitnemål og Diploma Supplement med tilleggsbetegnelse som angir i hvilken emnegruppe kandidaten har sin faglige spesialisering.

(2) Bachelorgraden innenfor fagområdet Kristendom og teologi ved ATH kan ha følgende tilleggsbetegnelser:

a) Bachelor i praktisk teologi benyttes for studier med minimum 140 studiepoeng innenfor fagområde kristendom og praktisk teologi. De praktisk-teologiske fagene må minimum inneholde 40 studiepoeng inkludert 10 studiepoeng praksis, og betingelsene i § 3 første ledd må være oppfylt.

b) Bachelor i Bibelvitenskap benyttes for studier med minimum 140 studiepoeng innenfor Kristendom, teologi og bibelvitenskap. Graden skal inneholde minst 30 studiepoeng språkstudier, enten Gresk eller Hebraisk. Betingelsene i § 3 første ledd må være oppfylt.

c) Bachelor i kristendom benyttes for studier med minimum 80 studiepoeng innen fagområdene kristendom og teologi. Betingelsene i § 3 første og femte ledd må være oppfylt.

d) Bachelor i kultur og samfunn benyttes for studier med 180 studiepoeng. Graden inneholder 60 poeng interkulturell forståelse, og 40 studiepoeng med fordypning i Kultur og Samfunn og 40 studiepoeng med valgfrie emner. Feltstudie/bachelor-oppgave på 20 studiepoeng er en obligatorisk del av fordypningen, og betingelsene i § 3 første ledd må være oppfylt.

(3) Bachelorgraden innenfor fagområdet Musikk ved ATH kan ha følgende tilleggsbetegnelser:

a) Bachelor i Musikkteknologi benyttes for studier med minimum 140 studiepoeng innen musikkteknologi. Bacheloroppgave på 20 studiepoeng er en obligatorisk del av studieprogrammet. Betingelsene i § 3 første ledd må være oppfylt.

b) Bachelor i Musikk benyttes for studier med 180 studiepoeng. Fagområdet Musikk må minimum inneholde 80 studiepoeng, og betingelsene i § 3 første og femte ledd må være oppfylt.

(4) Bachelorgraden innenfor fagområdet Psykologi ved ATH har følgende betegnelse:

a) Bachelor i kultur- og samfunnspsykologi benyttes for studier med minimum 130 studiepoeng innefor psykologi. Bacheloroppgave i kultur og samfunnspsykologi på 20 studiepoeng er en obligatorisk del av studieprogrammet. Betingelsene i § 3 første ledd må være oppfylt.

b) Bachelor i psykologi benyttes for studier med 180 studiepoeng. Fagområdet må minimum inneholde 80 studiepoeng innenfor fagområdet psykologi, og betingelsene i § 3 første ledd må være oppfylt.

§ 15. *Graden master og tilleggsbetegnelser*

(1) *Master i kristendomskunnskap*

a) Studieprogrammet er satt sammen av emnegrupper og emner tilsvarende 120 studiepoeng.

b) Studieprogrammet Master i kristendomskunnskap består av to spesialiseringer: Fordypning i Bibelvitenskap og Fordypning i praktisk teologi. Studentene må velge én av disse to spesialiseringene.

c) Spesialiseringene inneholder obligatoriske emner. I tillegg til de obligatoriske emnene vil studenten kunne velge valgemner.

(2) *Master i Ledelse og menighetsutvikling*

a) Studieprogrammet har undertittelen «et studieprogram i Praktisk teologi».

b) Studieprogrammet er satt sammen av emnegrupper og emner tilsvarende 120 studiepoeng, og har 60 studiepoeng med obligatoriske emner.

(3) I de 120 studiepoengene skal det inngå en mastergradsoppgave med et omfang på enten 30 eller 60 studiepoeng.

(4) Ved oppnådd mastergrad utstedes normalt vitnemål og Diploma Supplement. Spesialisering skal ikke inngå i den offisielle betegnelsen, men vil fremgå av vitnemålet og Diploma Supplement.

Kapittel IV: Utdanningsplan og læringsmiljø

§ 16. *Utdanningsplan*

(1) Mellom Ansgar Teologiske Høgskole og studenter som tas opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer, skal det utarbeides en utdanningsplan.

(2) Studentens utdanningsplan skal foreligge elektronisk, senest ved utløpet av studentens første semester. Dette gjelder også deltidsstudenter med en studieprogresjon på minst 50 %.

(3) Utdanningsplan fastsettes av studenten og institusjonen i fellesskap, innenfor rammen av studieplanen for det programmet studenten er tatt opp til, samt annet relevant regelverk.
(4) For studenter som er tatt opp til studietilbud som har et omfang på mindre enn 60 studiepoeng, kan det fastsettes en forenklet utdanningsplan.
(5) Studentens rett til oppfølging og tilrettelegging underveis i utdanningen er betinget av at studentens forpliktelser etter utdanningsplan blir overholdt.
(6) Studienemnda gir nærmere retningslinjer, herunder om utdanningsplanens form, lagring og arkivering, om frist og framgangsmåte for endring av planen, etc.
(7) Utdanningsplan skal inneholde bestemmelser om høyskolens ansvar og forpliktelser overfor studenten og om studentens forpliktelser overfor høyskolen og medstudentene, herunder:

a) navnet på det studieprogrammet og/eller den emnegruppen studenten er tatt opp til, samt en henvisning til aktuell(e) studieplan(er) og til viktige regler som ikke er tatt inn i utdanningsplan, og hvor disse kan finnes
b) hvilke studieprogram, emnegrupper og emner studenten tar sikte på å fullføre, til hvilken tid og i hvilken rekkefølge, samt orientering om framgangsmåten ved endring av utdanningsplan
c) orientering om konsekvens av at studenten ikke følger opp utdanningsplan.

§ 17. *Læringsmiljø*
(1) Høyskolens styre har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø, og skal i samarbeid med ATHs Læringsmiljøutvalg og ATHs Studentråd legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på skolen.
(2) Høyskolens styre har ansvar for at læringsmiljøet på skolen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt ut forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd.
(3) Det er ved høyskolen opprettet et læringsmiljøutvalg, som skal bidra til at studentenes læringsmiljø er i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4. ATHs Læringsmiljøutvalg skal delta i planlegging av tiltak vedrørende læringsmiljø, samt nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd.
(4) Høyskolens arbeid med læringsmiljøet inngår som en del av høyskolens kvalitetssikringssystem.
(5) Høyskolen vil så langt det er mulig og rimelig legge studieforholdene til rette for studenter med særskilte behov, dog uten at dette medfører reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.

Kapittel V: Permisjon, taushetsplikt, bortvisning og godkjenning av utdanning

§ 18. *Rett til fødselspermisjon*
(1) En student som får barn i løpet av studietiden ved Ansgar Teologiske Høgskole, har rett på permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn. Studenten har rett til å gjenoppta sine studier ved ATH på tilsvarende nivå som før permisjonen.
(2) Høyskolen vil legge til rette for at studenter som er i permisjon etter første ledd, skal kunne gjenoppta sine studier så raskt som mulig etter endt permisjon.

§ 19. *Utestenging og bortvisning*
Høyskolestyret kan utestenge eller bortvise studenter i tilfeller som er beskrevet i lov om universiteter og høyskoler § 4–8.

§ 20. *Godskriving og godkjenning av annen utdanning*
Utdanning fra universitet eller annen høyskole som går inn under lov om universiteter og høyskoler, skal godskrives studenter ved Ansgar Teologiske Høgskole med samme antall studiepoeng.

§ 21. *Overlapping mellom grader*
(1) En student som har fullført en norsk eller utenlandsk grad eller yrkesutdanning, må ha avlagt minst 60 nye studiepoeng som ikke inngår i grunnlaget for tidligere oppnådd grad for å få utstedt nytt gradsvitnemål, jf. forskrift 10. april 2006 nr. 412 om godskriving av høyere utdanning.
(2) Det kan ikke gis fritak for masteroppgave på grunnlag av masteroppgave eller tilsvarende arbeid i en tidligere grad.

§ 22. *Delstudium ved annet lærested*
(1) I det ordinære studiet ved ATH har studentene mulighet for delstudium ved et annet lærested i inn- og utland. Delstudium vil si et eller flere emner som inngår i utdanningsplanen.
(2) Studieopphold utenlands må være forhåndsgodkjent av studienemnda før utreise. Etter tilbakekomst til ATH må studenten søke om endelig godkjenning av emnene.
(3) ATH skal legge forholdene til rette for delstudier i utlandet gjennom å gi generell veiledning vedrørende samarbeidsavtaler og finansieringsmuligheter.

Kapittel VI: Eksamen

§ 23. *Fritak for eksamen eller prøve*
(1) Det gis fritak fra eksamen eller prøve når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved høyskolen tidligere eller ved annen høyskole eller universitet som går inn under lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter

og høyskoler. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Studienemnda avgjør saker om fritak.

(2) Ved innpassing gis det anledning til å avlegge eksamen for flere av emnene under ett, maksimert til 30 studiepoeng per eksamen. Søknad om anledning til å avlegge eksamen for flere emner under ett avgjøres av studienemnda.

(3) En student kan gis fritak for Examen philosophicum og Examen facultatum når studenten har avlagt en enhetlig og avsluttet eksamen som i nivå og omfang tilsvarer bachelorgraden.

§ 24. *Rett til å gå opp til eksamen*

(1) Den som oppfyller kravet til opptak og eventuelle andre krav for å gå opp til eksamen i det aktuelle emne, har rett til å gå opp til eksamen. Dette gjelder også for studenter som ikke er tatt opp på den aktuelle emnegruppen.

(2) Dersom det i studieplanen er fastsatt at kandidaten skal delta i obligatoriske kurs, obligatorisk seminarundervisning, obligatorisk praksis eller lignende, vil kandidaten nektes oppmelding etter denne paragraf dersom han ikke oppfyller de obligatoriske kravene eller lignende.

§ 25. *Ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene*

(1) Høyskolen skal sørge for at kunnskaper og ferdigheter hos studentene blir prøvet på en upartisk og faglig måte, og de valgte vurderingsformene skal sikre det faglige nivået ved høyskolen og hos studentene. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.

(2) Ved sensurering benyttes minst én intern sensor kombinert med ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningen. Ved bedømmelse av muntlig eksamen eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, skal det likevel være minst to sensorer.

(3) Ved ny sensurering benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Dersom den endelige karakteren er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige delen av eksamen, avholdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

(4) Ordninger for ekstern evaluering kan være én av, eller en kombinasjon av, følgende:

a) ekstern sensor deltar ved vurdering av eksamensbesvarelsene fra alle kandidatene
b) ekstern sensor deltar ved utforming av eksamensoppgaver og/eller sensorveiledning
c) ekstern sensor foretar kontroll av intern sensors vurdering av et tilfeldig utvalg kandidater
d) eksterne sensorer foretar en samlet vurdering av alle vurderingsordningene som inngår i studieplanen/faget.

(5) Høyskolens styre oppnevner eksterne sensorer for en treårsperiode, mens studienemnda fastsetter retningslinjer når det gjelder antall sensorer og hvordan ekstern deltakelse i vurderingen skal gjennomføres i henhold til fjerde ledd.

§ 26. *Eksamen og sensur*

(1) Muntlige eksamener og prøver er offentlige med mindre hensynet til gjennomføringen tilsier at de skal være lukkede. Høyskolens styre kan også – etter søknad – gjøre unntak fra regelen om offentlig eksamen eller prøve for enkelte kandidater dersom tungtveiende årsaker taler for det.

(2) Sensuren skal foreligge innen 18 virkedager dersom ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid på sensurarbeidet. Dersom det ikke er mulig å skaffe tilveie det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren innen 18 virkedager, kan høyskolens styre fastsette en lengre frist.

§ 27. *Karakterer og vurderingsuttrykk*

Vurderingsuttrykket ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Den graderte skalaen har følgende verdier:

Bokmål

Symbol	*Betegnelse*	*Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier*
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Viser evne til selvstendighet.
C	God	Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder.
D	Nokså god	Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler.
E	Tilstrekkelig	Prestasjon som tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller minimumskravene.

Nynorsk

Symbol	*Nemning*	*Generell, kvalitativ omtale av vurderingskriterium*
A	Framifrå	Ein framifrå prestasjon som skil seg klart ut. Syner stor grad av sjølvstende.
B	Mykje god	Ein mykje god prestasjon som ligg over gjennomsnittet. Syner evne til sjølvstende.

Symbol	*Nemning*	*Generell, kvalitativ omtale av vurderingskriterium*
C	God	Ein gjennomsnittleg prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda.
D	Nokså god	Ein prestasjon under gjennomsnittet, med ein del vesentlege manglar.
E	Tilstrekkeleg	Ein prestasjon som tilfredsstiller minstekrava, men heller ikkje meir.
F	Ikkje greidd	Ein prestasjon som ikkje tilfredsstiller minstekrava.

Engelsk

Grade	*Grade*	*Definition*
A	Excellent	An excellent performance, clearly outstanding. Shows a high degree of independence.
B	Very good	A very good performance, above average. Shows a certain degree of independence.
C	Good	An average performance, satisfactory in most areas.
D	Satisfactory	A performance below average, and with significant shortcomings.
E	Sufficient	A performance that meets the minimum criteria.
F	Fail	A performance that does not meet the minimum criteria.

§ 28. *Vekting, gjennomsnitts- og hovedkarakter*

(1) Den enkelte karakter gis en vekting ved utregning av en gjennomsnittskarakter i et emne, eller i forbindelse med utregning av hovedkarakter. Vekten skal angis i studieplanen som en brøk av den samlede karakteren.

(2) Gjennomsnittskarakter er en samlet karakter for et emne. For emner skal gjennomsnittskarakteren regnes ut slik:

a) Hver bokstavkarakter erstattes av en tallekvivalent, slik at A=5; B=4; C=3; D=2; E=1.

b) For hver eksamen multipliseres tallekvivalenten med den vekten vedkommende eksamen skal ha i henhold til studieplanen, og alle produktene summeres.

c) Produktsummen settes opp eller ned til nærmeste hele tall, etter at vanlige forhøyningsregler er brukt.

d) Gjennomsnittskarakteren angis med det bokstavsymbolet som svarer til det tallet som kommer fram.

(3) Gjennomsnittskarakteren angis som et bokstavsymbol dersom minst 75 % av eksamenene i emnet, regnet etter vekt, er gitt bokstavkarakter. Ellers skal gjennomsnittkarakteren angis som «Bestått» eller «Ikke bestått».

(4) Hovedkarakter er en samlet karakter etter fullført grad.

a) Hovedkarakteren angis som et bokstavsymbol dersom minst 75 % av eksamenene i emnet, regnet etter vekt, er gitt bokstavkarakter. Ellers skal hovedkarakteren angis som «Bestått» eller «Ikke Bestått».

§ 29. *Ekstern sensor og krav til kvalifikasjon*

(1) Ekstern sensor skal ikke være ansatt i heltids- eller deltidsstilling ved ATH i det gjeldende semester. Engasjerte forelesere/seminarholdere regnes som interne den tiden de mottar lønn fra Ansgar Teologiske Høgskole.

(2) En ekstern sensor må ha minst én av følgende kvalifikasjoner:

a) Inneha vitenskapelig kompetanse som kvalifiserer for ansettelse som minimum høyskolelektor/amanuensis ved universitet/høyskole eller annen forskningsinstitusjon.

b) I særlige tilfeller gjennom relevant yrkespraksis være særlig kvalifisert for å foreta sensur innenfor et bestemt område.

§ 30. *Eksamensordninger og eksamensformer*

(1) *Eksamensordninger*

Eksamensordninger omfatter disse formene:

a) Ordinær eksamen.

b) Utsatt eksamen.

Utsatt eksamen er eksamen som arrangeres for studenter som har vært syke eller som har hatt annen gyldig grunn til fravær ved siste ordinære eksamen.

c) Kontinuasjonseksamen.

Eksamen som kan arrangeres for studenter som har framstilt seg og fått sensuren «ikke bestått»/«F» ved siste ordinære eksamen.

(2) Eksamensformer

Eksamen omfatter disse vurderingsformene:

a) *Skole-/klausureksamen*: Skriftlig og/eller muntlig eksamen som avholdes i lokaler anvist av institusjonen, og under tilsyn av personer utpekt av institusjonen. Muntlig eksamen gis enten som selvstendig vektet eksamen eller som justerende/korrigerende.

b) *Emneprøve*: Skriftlig og/eller muntlig prøve, som også kan omfatte presentasjon og lignende.

c) *Hjemmeeksamen*: Normalt et skriftlig arbeid.

d) *Mappevurdering*: Vurdering av ett eller flere arbeider som leveres inn i løpet av den tiden studiet av vedkommende emne pågår. Nærmere bestemmelser gis i studieplanen.

e) *Seminaroppgave*: Skriftlig arbeid utarbeidet under veiledning og i tilknytning til det enkelte emne.

f) *Gruppeeksamen*: Skriftlig og/eller muntlig eksamen som avholdes for en gruppe av studenter knyttet opp til et bestemt emne.
g) *Andre eksamensformer*: Etter nærmere bestemmelse i studieplanen, så som vurdert praksis, praktisk eksamen, prosjektoppgave, eller annet.

(3) Det skal bestemmes i studieplanen hvilke av disse eksamensformene som skal brukes og hvor lang tid studenten har til disposisjon. Det kan bestemmes at en form skal brukes alene eller i kombinasjon med andre, og det kan fastsettes at eksamen kan eller skal gjennomføres som gruppeeksamen.

(4) Det kan bestemmes i studieplanen at bare et utvalg av studentene skal innkalles til muntlig eksamen. I slike tilfelle skal utvalget gjøres enten:

a) tilfeldig, ved at en forhåndsbestemt andel av kandidatene velges ved loddtrekning, eller
b) etter sensorenes skjønn, ved at de av kandidatene som man særlig er i tvil om karaktersettingen for, kalles inn, eller
c) ved at de kandidatene som selv har gitt melding om at de ønsker det, kalles inn.

(5) For kandidater som ikke kalles inn til muntlig eksamen, settes karakteren på grunnlag av de øvrige eksamensdelene alene. Det skal i slike tilfeller fastsettes vektingsregler i studieplanen for karaktersetting både med og uten muntlig eksamen, jf. «Utfyllende regler for eksamen og prøving ved Ansgar Teologiske Høgskole».

§ 31. *Annullering av eksamen eller annen vurdering*

ATHs Klagenemnd kan annullere eksamen eller annen vurdering, eller godkjenning av emner i tilfeller som beskrevet i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4–7.

§ 32. *Kildebruk og fusk ved eksamen*

(1) Ved seminaroppgaver, hjemmeeksamen og andre skriftlige arbeider, vil kopiering eller avskrift av faglitteratur og andres arbeider uten henvisning bli vurdert som fusk.

(2) Bruk av andre hjelpemidler enn de som er oppført i studieplanen blir ansett som fusk.

(3) Dersom studenten har ulovlige hjelpemidler til disposisjon etter at eksamen er startet, blir det behandlet som forsøk på fusk.

(4) Dersom det oppstår mistanke om fusk eller forsøk på fusk under eksamen, skal kandidaten straks gjøres oppmerksom på at forholdet vil bli rapportert. Kandidaten velger selv om vedkommende vil fullføre eller avbryte eksamen. Dersom eksamenen fullføres, skal besvarelsen leveres inn og sensureres på vanlig måte.

§ 33. *Klage over formelle feil ved eksamen*

(1) Studenter som har vært oppe til eksamen kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Klagen avgjøres av klagenemnda.

(2) Hvis styret selv finner at det er begått feil som kan ha hatt betydning for én eller flere studenters prestasjoner eller bedømmelsen av disse, kan feilen rettes opp ved ny sensurering, eventuelt at det blir arrangert ny eksamen.

§ 34. *Klage over karakterfastsetting samt rett til begrunnelse*

(1) Studenten har krav på å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at studenten er gjort kjent med karakteren. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse fremsettes innen tre uker fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren.

(2) Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Sensor avgjør hvorvidt begrunnelsen skal gis muntlig eller skriftlig.

(3) Dersom det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for studentene etter at karakter er fastsatt.

(4) En student kan klage skriftlig over karakteren innen tre uker etter at eksamensresultat er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller klage over formelle feil ved oppgavegivning, eksamensavvikling eller gjennomføring av vurdering fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

(5) Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplærling eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når prøven ikke er bestått.

(6) Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

§ 35. *Begrunnelse og klage*

Følgende regler gjelder for ny sensur etter klage:

(1) Dersom det gis én samlet karakter for alle deleksamenene som eksamenen består av, skal alle deleksamenene forelegges ny sensur.

(2) Dersom det gis separate delkarakterer underveis i studiet for de ulike deleksamenene som inngår i emnet, skal den enkelte deleksamen eller de enkelte deleksamen(ene) som studenten påklager, forelegges ny sensur. Kandidaten må selv spesifisere hvilken eller hvilke deler av eksamen som påklages.

(3) Klage over karakterfastsetting av gruppeeksamen må undertegnes av et flertall av medlemmene i gruppen før den kan framsettes.

(4) Det kan ikke framsettes klage på en vurdering som kun er en tilbakemelding på læringsprosessen fra lærer/veileder, og som ikke resulterer i en karakterfastsettelse.

§ 36. *Allmenne regler om eksamen, særlig om krav til studieplanens innhold*

(1) I emner der flere eksamener inngår, skal som hovedregel alle være bestått for at emnet kan anses bestått. Det kan gjøres unntak fra dette i studieplanen, og det skal da angis hvor mange, eventuelt også hvilke, eksamener som skal være bestått for at hele emnet kan anses bestått.

(2) For mappevurdering skal det i studieplanen gis regler om:

a) Antallet arbeider som skal være med i mappen
b) Arten og omfanget av de enkelte arbeidene
c) Rekkefølge for innlevering av de enkelte arbeidene, eventuelt om studenten selv kan velge rekkefølgen
d) Innleveringsfrist for de enkelte arbeidene
e) I hvilken form arbeidene skal leveres inn
f) Hvilke(t) arbeid som skal danne grunnlag for eksamenskarakteren
g) Innbyrdes vekt dersom to eller flere arbeider skal danne grunnlag for karakteren.

§ 37. *Bruk av vurderingskriterier ved sensur*

Ved siden av de generelle, kvalitative beskrivelsene av vurderingskriterier, kan det benyttes fagspesifikke vurderingskriterier vedtatt av studienemnda. De fagspesifikke vurderingskriteriene skal være tilgjengelige for studentene. Dersom det blir utarbeidet retningslinjer til bruk for sensor(ene) ved den enkelte eksamen, skal denne være tilgjengelig for studentene etter at sensurvedtaket er kunngjort.

§ 38. *Eksamensspråk*

Eksamensoppgaver utformes etter behov på norsk og/eller engelsk, eventuelt på andre språk i samsvar med studieplanen. Dersom ikke noe annet er særskilt fastsatt, skal besvarelsen skrives på norsk eller engelsk, eventuelt et annet skandinavisk språk. Studienemnda kan etter søknad åpne for besvarelse på andre språk.

§ 39. *Akutt sykdom og andre særskilte grunner til fravær i forbindelse med eksamen*

(1) Ved akutt sykdom gis det rett til utsatt eksamen. Som akutt sykdom regnes sykdom som er oppstått etter avmeldingsfristens utløp. Ved dødsfall i nær familie eller ved andre særskilte grunner kan det også gis rett til utsatt eksamen, dersom forholdet dokumenteres.

(2) Dersom en kandidat på grunn av akutt sykdom eller andre særskilte grunner ikke kan oppfylle de studiekrav som gjelder for den vurderingsformen vedkommende har meldt seg opp til, kan det gis anledning til å gå opp til alternativ vurderingsform etter søknad.

(3) Studenten må levere dokumentasjon på gyldig forfall til eksamensinspektøren.

(4) Dersom det ikke er praktisk mulig å la kandidaten gjennomføre sin eksamen i løpet av semesteret og/eller før en eventuell avsluttende skoleeksamen, skal eksamensinspektøren fastsette og organisere utsatt eksamen det påfølgende semester.

(5) Med mindre annet er bestemt i studieplanen kan en ikke fravike kravet om obligatorisk undervisning.

(6) Dersom en kandidat ikke kan møte til skoleeksamen på grunn av akutt sykdom eller andre særskilte grunner, gis vedkommende rett til utsatt eksamen dersom legeerklæring er sendt eller levert til eksamensinspektør senest to døgn etter den første eksamen som attesten gjelder for. En kandidat som blir syk under skoleeksamen, må underrette hovedvakt i eksamenslokalet og straks oppsøke lege og levere legeerklæring. Er det ikke mulig å få levert legeerklæringen til ATH senest to døgn etter den første eksamen som erklæringen gjelder for, må eksamenskandidaten gi eksamensinspektøren beskjed om dette innen fristens utløp. Legeerklæringen skal inneholde opplysninger om hvilken eksamen eller hvilke eksamener den gjelder for, samt tidsrom for sykdomsperioden.

(7) Dersom akutt sykdom eller andre særskilte grunner under seminaroppgave eller hjemmeeksamen gjør kandidaten eksamensufør må dette dokumenteres. Legeerklæringen skal inneholde opplysninger om hvilken eksamen eller hvilke eksamener den gjelder for, samt tidsrom for sykdomsperioden. Eksamensinspektøren skal underrettes. Kandidaten kan ved dokumentert eksamensuførhet gis rett til tre dagers utsettelse på opprinnelig innleveringsfrist. Dersom oppgaven etter utsatt innleveringsfrist pga. sykdom må leveres på en lørdag, må den sendes ATH rekommandert samme dag. Dersom oppgaven etter utsatt innleveringsfrist må leveres på en søndag eller helligdag, leveres den på den første påfølgende virkedag.

(8) Eksamensuførhet ut over dette gir rett til ny eksamen.

§ 40. *Utsatt eksamen grunnet akutt sykdom eller andre særskilte forfallsgrunner*

(1) Kandidater som ikke fullfører en eksamen, eller deler av eksamen, og som oppfyller betingelsene for å få innvilget utsatt eksamen, kan gå opp til utsatt eksamen. Forholdet må dokumenteres med legeerklæring.

(2) Kandidater som av særskilte grunner i forbindelse med svangerskap, fødsel eller omsorg for barn ikke kan gå opp til ordinær eksamen, kan også søke om å få delta på utsatt eksamen. Forholdet må dokumenteres med legeerklæring, fødselsattest o.l.

(3) Ved utsatt eksamen er det ikke anledning til å gå opp til eventuelle deler av eksamen som ble avlagt under den ordinære eksamen. Eksamensordningen ved utsatt eksamen skal være den samme som ved ordinær eksamen.

(4) Utsatte skoleeksamener vil bli arrangeres ved slutten av inneværende semester og normalt senest ved slutten av neste undervisningsperiode. Studentene må selv melde seg til utsatt eksamen. Eksamensinspektøren fastsetter fristen for å melde seg.

§ 41. *Adgang til kontinuasjonseksamen for kandidater som ikke består ordinær eksamen*

(1) Kontinuasjon i forbindelse med skole- og hjemmeeksamen avholdes enten ved slutten av inneværende semester eller ved slutten av det påfølgende semester. Tidspunkt for kontinuasjonseksamen ved andre vurderingsformer avgjøres av eksamensinspektøren.

(2) Kontinuasjon i forbindelse med emneprøve avholdes samme semester, senest første undervisningsperiode påfølgende semester.

(3) Studentene må selv melde seg opp til kontinuasjonseksamen. Eksamensinspektøren fastsetter frist for oppmelding. Eksamensmeldinger til kontinuasjonseksamener er bindende.

(4) Det avholdes ikke utsatte eksamener ved sykdomsforfall eller annet forfall til kontinuasjonseksamen, med mindre studieplanen bestemmer at det skal være rett eller plikt til ny eksamen.

(5) Skriftlige arbeider som seminaroppgaver kan kun framlegges til ny sensur i bearbeidet eller supplert form dersom arbeidet bedømmes til ikke bestått.

(6) For studenter som stryker på praksis gjelder egne regler.

§ 42. *Ekstraordinær eksamen*

(1) Ekstraordinær eksamen er en eksamen som avdelingen i særlige tilfeller kan avholde for studenter som av tvingende grunner ikke kan vente til neste ordinære eksamen, og som ikke fyller kravene til å delta på utsatt eksamen eller på kontinuasjonseksamen.

(2) Studenter som har framstilt seg til den ordinære eksamen i samme emne sist slik ble avholdt, og eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter ved det aktuelle faget eller studiet, kan ikke gå opp til ekstraordinær eksamen.

(3) Søknad sendes til eksamensinspektør.

(4) Det arrangeres ikke utsatt eksamen eller kontinuasjonseksamen i forbindelse med ekstraordinære eksamener.

§ 43. *Adgangen til å framstille seg til samme eksamen*

(1) Det er anledning til å framstille seg til en eksamen som alt er bestått, dersom kandidaten i mellomtiden ikke har bestått eksamen som faglig bygger på den aktuelle eksamenen.

(2) Det er ikke adgang til å fremstille seg til eksamen i samme emne mer enn 3 ganger ved Ansgar Teologiske Høgskole. I særlige tilfeller kan studienemnda etter søknad gi dispensasjon til et 4. eksamensforsøk.

(3) Dersom en kandidat har bestått samme eksamen mer enn én gang, vil beste karakter gjelde.

(4) Etter overgangen til nytt vurderingsuttrykk skal karakter som er gitt etter ny ordning gjelde.

(5) Ved et nytt eksamensforsøk må kandidater som har bestått eksamen i et emne med løpende vurdering som inkluderer flere deleksamener, ta alle deleksamenene om igjen.

§ 44. *Adgang til å avlegge eksamen etter tidligere ordning ved nedlegging eller endringer i emnet*

(1) Dersom emnet endres vesentlig med hensyn til omfang, pensum eller lignende, skal det være anledning til å avlegge eksamen etter tidligere ordning for et tidsrom på to år etter at ny ordning trer i kraft. Studenten har imidlertid ikke krav på undervisning etter tidligere ordning.

(2) Gjelder endringen selve eksamensordningen, gis det anledning til innen ett år å gå opp til eksamen én gang etter tidligere ordning dersom studenten har påbegynt emnet før den nye ordningen trådte i kraft.

(3) Det må søkes om å få avlegge eksamen etter tidligere ordning. Søknaden sendes til eksamensinspektøren.

§ 45. *Særordninger*

(1) Har en student fysisk eller psykisk vanskelighet med å gjennomføre eksamen på vanlig måte, kan høyskolen etter søknad fra studenten i nødvendig utstrekning vedta en avvikende ordning for så vel skriftlig som muntlig eksamen.

(2) Særordningen skal ha som formål å oppveie de ulemper funksjonshemmingen/sykdommen/skaden medfører, samtidig som man i størst mulig utstrekning skal sørge for at studentene prøves likt.

(3) De ulike ordningene kan være:

a) utvidet eksamenstid ved skoleeksamen
b) utsatt innleveringsfrist ved hjemmeeksamen, seminaroppgaver og lignende prøveformer
c) anledning til lengre pauser, eventuelt med mulighet til å hvile
d) skriftlig eksamen isteden for muntlig
e) muntlig eksamen isteden for skriftlig
f) eget eksamenslokale med egen eksamensvakt
g) eksamen i kandidatens hjem
h) bruk av datamaskin og andre tekniske hjelpemidler
i) skrivehjelp, døvetolk og annen praktisk hjelp
j) overføring av oppgavene til punktskrift eller forstørret skrift
k) høytlesning av oppgaveteksten
l) høytlesning av besvarelsen for korrektur.

(4) Frist for å søke om særordning er senest seks uker før den aktuelle eksamen. Er funksjonshemmingen oppstått etter fristens utløp, eller hvis andre særlige grunner tilsier det, kan denne fravikes. Søknad rettes til eksamensinspektøren.
(5) Behovet for de omsøkte særordningene må dokumenteres ved attest fra lege eller annen sakkyndig. Attesten skal inneholde de opplysningene som trengs for å avgjøre hvilke(n) særordning(er) som trengs.
(6) Behovet må dokumenteres hver gang studenten foretar en eksamensoppmelding. For kroniske lidelser kan det gjøres unntak fra dette.
(7) ATH kommer i samråd med studenten og eventuell konsulenttjeneste for funksjonshemmede studenter, frem til hvilke særordninger som er nødvendige.
(8) Attest for dysleksi (anonymisert) kan legges ved kandidatens skriftlige besvarelse ved sensur, dersom dette har vært grunnlag for en særordning.

§ 46. *Utfyllende regler for eksamen*
Høyskolens styre delegerer til studienemnda å gi utfyllende regler om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.

Kapittel VII: Læringsmiljøutvalg og Klagenemnd

§ 47. *Læringsmiljøutvalg*
(1) Styret har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø og for at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd i samsvar med lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4–3.
(2) Studentene og ansatte ved Ansgarskolen har hver tre representanter i Læringsmiljøutvalget. Studentrådet velger tre studentrepresentanter, mens Ansgarskolen velger tre ansatterepresentanter. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant skolens og studentenes representanter.
(3) Læringsmiljøutvalget møtes minst én gang i semesteret, og leder har ansvaret for å kalle inn til og gjennomføre utvalgets møter.
(4) Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi årsrapport om arbeidet med læringsmiljøet.

§ 48. *Klagenemnd*
(1) Styret oppnevner medlemmer til institusjonens klagenemnd i samsvar med lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 5–1.
(2) Klagenemnden skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter styrets bestemmelse, andre klagesaker for studentene.
(3) Avgjørelse om godkjenning og godskriving av utdanning etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–4, fritak for eksamen eller prøve etter § 3–5, opptak av studenter etter § 3–6 og § 3–7, rett til å gå opp til eksamen etter § 3–10, annullering av eksamen eller prøve etter § 4–7 og bortvisning og utestengning etter § 4–8 til § 4–10 regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Kapittel VIII: Iverksettelse

§ 49. *Iverksettelse*
Denne forskriften trer i kraft fra 1. oktober 2013. Samtidig oppheves forskrift 18. september 2012 nr. 905 om opptak, studier og eksamen ved Ansgar Teologiske Høgskole. Studenter som er tatt opp før 1. juni 2012 vil kunne få vitnemål etter forskrift 20. februar 2010 nr. 1144 om opptak, studier og eksamen ved Ansgar Teologiske Høgskole.

4. okt Nr. 1209 2013

Forskrift om overgangsregler til endringer i skattereglene for uførepensjon

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 4. oktober 2013 med hjemmel i lov 7. desember 2012 nr. 76 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt del VIII, jf. lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

§ 1. *Anvendelsesområde for overgangsregler om utfasing av særfradrag for uførhet*
Skattyter som for inntektsåret 2014 fikk særfradrag for uførhet etter skatteloven § 6–81 annet ledd, men ikke mottok uførepensjon fra folketrygden, kan få særfradrag etter denne forskriften for inntektsårene 2015, 2016 og 2017.

§ 2. *Vilkår for særfradrag*
Særfradrag gis til skattyter som har mottatt uførepensjon etter andre lover enn folketrygdloven, fordi ervervsevnen er satt ned med mindre enn 2/3. Særfradrag gis til og med den måned skattyter fyller 67 år. Særfradrag gis ikke til skattyter som samtidig mottar arbeidsavklaringspenger fra folketrygden.

§ 3. *Særfradragets størrelse*
Særfradraget gis i alminnelig inntekt med 1 000 kroner pr. påbegynt måned for inntektsåret 2015, med 667 kroner pr. påbegynt måned for inntektsåret 2016 og med 334 kroner pr. påbegynt måned for inntektsåret 2017.

§ 4. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft fra samme tidspunkt som ikrafttredelse av lov 7. desember 2012 nr. 76 del V om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). Forskriften gjelder for inntektsårene 2015, 2016 og 2017.

7. okt. Nr. 1210 2013

Forskrift om endring i forskrift om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 7. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd, § 16 og § 17, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. II (forordning (EU) nr. 1195/2012, forordning (EU) nr. 1196/2012, forordning (EU) nr. 1206/2012, forordning (EU) nr. 1265/2012, forordning (EU) nr. 95/2013, forordning (EU) nr. 96/2013, forordning (EU) nr. 103/2013, forordning (EU) nr. 105/2013, forordning (EU) nr. 159/2013, forordning (EU) nr. 160/2013 og forordning (EU) nr. 161/2013). Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 12. april 2005 nr. 319 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen tilføyes:

forordning (EU) nr. 1195/2012, forordning (EU) nr. 95/2013, forordning (EU) nr. 96/2013, forordning (EU) nr. 161/2013, forordning (EU) nr. 230/2013, forordning (EU) nr. 306/2013, forordning (EU) nr. 308/2013 og forordning (EU) nr. 374/2013.

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen tilføyes også følgende:

under punktet om forordning (EU) nr. 9/2010:
(endret ved forordning (EU) nr. 1196/2012),

under punktet om forordning (EU) nr. 837/2012:
(endret ved forordning (EU) nr. 1265/2012),

under punktet om forordning (EF) nr. 256/2002:
og forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 162/2003:
(endret ved forordning (EU) nr. 160/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 1453/2004:
(endret ved forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 255/2005:
(endret ved forordning (EU) nr. 171/2011 og forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 1200/2005:
og forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 1876/2006:
og forordning (EU) nr. 159/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 757/2007:
(endret ved forordning (EU) nr. 159/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 786/2007:
(endret ved forordning (EU) nr. 103/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 166/2008:
(endret ved forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 378/2009:
(endret ved forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 903/2009:
(endret ved forordning (EU) nr. 373/2011 og forordning (EU) nr. 357/2013),

under punktet om forordning (EU) nr. 1118/2010:
(endret ved forordning (EU) nr. 160/2013),

under punktet om forordning (EU) nr. 169/2011:

(endret ved forordning (EU) nr. 160/2013),

under punktet om forordning (EU) nr. 371/2011:
(endret ved forordning (EU) nr. 105/2013),

under punktet om forordning (EU) nr. 373/2011:
(endret ved forordning (EU) nr. 357/2013),

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen tilføyes følgende rettsakter som tidligere er feilaktig utelatt:
forordning (EF) nr. 971/2008 (endret ved forordning (EU) nr. 160/2013),
forordning (EU) nr. 888/2011 (endret ved forordning (EU) nr. 160/2013),

I § 3 første ledd tilføyes følgende:

under punktet om forordning (EU) nr. 837/2012:
(endret ved forordning (EU) nr. 1265/2012),

under punktet om forordning (EF) nr. 256/2002:
og forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 1453/2004:
(endret ved forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 255/2005:
og forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 1200/2005:
og forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 1876/2006:
og forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 757/2007:
(endret ved forordning (EU) nr. 159/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 786/2007:
(endret ved forordning (EU) nr. 103/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 166/2008:
(endret ved forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 378/2009:
(endret ved forordning (EU) nr. 288/2013),

under punktet om forordning (EF) nr. 903/2009:
og forordning (EU) nr. 357/2013),

under punktet om forordning (EU) nr. 371/2011:
(endret ved forordning (EU) nr. 357/2013).

Til slutt i opplistingen i § 3 første ledd skal følgende tilføyes:
- forordning (EU) nr. 1195/2012,
- forordning (EU) nr. 1206/2012,
- forordning (EU) nr. 95/2013,
- forordning (EU) nr. 96/2013,
- forordning (EU) nr. 161/2013.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

Forordninger

Avsnittet Forordninger fjernes i sin helhet.

Tabeller

Endringer som gjøres under avsnittet Tabeller:

Tabell nr. 1 over fôrtilsetningsstoffer godkjent etter direktiv 70/524/EØF og videreført i forordning (EF) nr. 1831/2003 om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer erstattes med konsolidert tabell:

For å lese tabellen se her:

Tabell nr. 2 over godkjente tilsetningsstoffer i fôrvarer etter forordning (EF) nr. 1831/2003 erstattes med konsolidert tabell:

For å lese tabellen se her:

7. okt. Nr. 1211 2013

Forskrift om endring i forskrift om grenseverdier for legemiddelrester i næringsmidler fra dyr

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 7. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 16, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 13 (forordning (EU) nr. 1161/2012, forordning (EU) nr. 1186/2012, forordning (EU) nr. 1191/2012). Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 30. mai 2012 nr. 512 om grenseverdier for legemiddelrester i næringsmidler fra dyr gjøres følgende endringer:

§ 3 nye bokstaver t til v skal lyde:
t) forordning (EU) nr. 1161/2012
u) forordning (EU) nr. 1186/2012
v) forordning (EU) nr. 1191/2012

I tabell 1 i konsolidert oversettelse av forordning (EU) nr. 37/2010 gjøres følgende endringer:

Tekst om fenbendazol erstattes med følgende tekst:

Fenbendazol	Summen av ekstraher-bare rester, som kan oksideres til oksfenda-zolsulfon	Alle dyr som brukes til mat-produksjon unntatt fisk	50 µg/kg 50 µg/kg 500 µg/kg 50 µg/kg 10 µg/kg 1300 µg/kg	Muskel Fett Lever Nyre Melk Egg	For svin og fjørfe refererer MRL for fett til «hud og fett i naturlig forhold»	Anti-parasittære legemidler/ midler mot endo-parasitter	Forordning (EU) nr. 37/2010, endret ved forordning (EU) nr. 1161/2012

Tekst om foksim erstattes med teksten under og plasseres mellom foeniculi aeteroleum og folsyre.

Foksim	Foksim	Alle dyr som brukes til mat-produksjon unntatt fisk	25 µg/kg 550 µg/kg 50 µg/kg 30 µg/kg 60 µg/kg	Muskel Fett Lever Nyre Egg	For svin og fjørfe refererer MRL for fett til «hud og fett i naturlig forhold».	Anti-parasittære legemidler/ midler mot ekto-parasitter	Forordning (EU) nr. 37/2010, endret ved forordning (EU) nr. 1186/2012

					Skal ikke brukes til dyr som produserer melk til humant konsum		

Tekst om natriumsalisylat erstattes med følgende tekst:

Natrium-salisylat	Ikke relevant	Storfe, svin	Ikke krav om MRL	Ikke relevant	Til oral bruk. Skal ikke brukes til dyr som produserer melk til humant konsum	Ingen angivelse	Forordning (EU) nr. 37/2010, endret ved forordning (EU) nr. 914/2010 og forordning (EU) nr. 1191/2012
		Alle dyr som brukes til mat-produksjon unntatt fisk	Ikke krav om MRL	Ikke relevant	Kun til lokal bruk		
	Salisylsyre	Kalkuner	400 µg/kg 2 500 µg/kg 200 µg/kg 150 µg/kg	Muskel Hud og fett i naturlig forhold Lever Nyre	Skal ikke brukes til dyr som produserer egg til humant konsum	Anti-inflamm-atoriske legemidler/ ikke-steroide anti-inflamm-atoriske legemidler	

II

Forskriften trer i kraft straks.

8. okt. Nr. 1212 2013

Forskrift om saksbehandling og ansvar ved legging og flytting av ledninger over, under og langs offentlig veg

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 8. oktober 2013 med hjemmel i lov 21. juni 1963 nr. 23 om vegar (veglova) § 32 tredje ledd. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I Generelle bestemmelser

§ 1. *Formål*

Forskriften skal sikre et ensartet og landsdekkende regelverk og øke graden av forutberegnelighet.

Det overordnede formålet med vegen er å sikre framkommelighet på en trygg måte. For å ivareta andre samfunnsinteresser kan veggrunnen nyttes som framføringstrasé for annen infrastruktur. Ved framføring av annen infrastruktur i veggrunnen skal det tas hensyn til vegens tilstand og kvalitet.

§ 2. *Virkeområde*

Forskriften gjelder saksbehandling og kostnadsdeling mellom vegmyndighet og ledningseier ved legging og flytting av ledningsanlegg over, under, langs eller nærmere offentlig veg enn 3 meter fra vegkanten.

Forskriften gjelder tilsvarende for vegmyndighetens oppfølgning og drift og vedlikehold av veg og legging av trekkrør.

§ 3. *Definisjoner*

I denne forskrift menes med:

ledningsanlegg: ledninger, kabler og innretninger som nevnt i vegloven § 32.

ledningsarbeider: alle typer inngrep i tilknytning til ledningsanlegg enten dette skjer ved graving, boring, legging, omlegging, utskifting, fjerning eller lignende tiltak.

ledningseier: enhver som står ansvarlig for ledningsarbeider, som krever tillatelse etter vegloven § 32, eller for øvrig har ledningsanlegg i offentlig veg.

II Tillatelse til ledningsarbeid

§ 4. *Søknad om tillatelse*

Ledningseier skal innhente tillatelse fra vegmyndigheten før ledningsarbeidet kan starte.

Søknad om tillatelse skal skje skriftlig til vegmyndigheten innen rimelig tid før planlagt oppstartsdato. For større arbeider skal søknadsfristen avtales med vegmyndigheten.

I søknad om tillatelse skal det framgå hvilke planer som foreligger, herunder nødvendige kart og beskrivelser av det planlagte arbeidet. Søknaden skal videre inneholde navn på ledningseier, kontaktperson hos ledningseier samt navnet på eventuell utførende entreprenør. Ledningseier skal oppgi navn på kontaktperson som også kan kontaktes utenfor normal arbeidstid.

Ved ledningsbrudd hvor det er behov for umiddelbar utbedring er det tilstrekkelig at vegmyndigheten varsles muntlig. Søknaden skal så snart som mulig nedfelles skriftlig.

§ 5. *Vilkår for tillatelse*

Tillatelse til framføring av ledningsanlegg kan gis av vegmyndigheten under forutsetning av at dette ikke er til hinder for vegmyndighetens arbeid med vegen eller utvidelse av denne, eller til skade for allmenne ferdselsinteresser.

Vegmyndigheten kan av hensyn til trafikkavviklingen kreve arbeidet utført på bestemte tider av døgnet, på bestemte tider av året eller innenfor en bestemt frist.

Vegmyndigheten kan stille nærmere vilkår for tillatelsen.

§ 6. *Bortfall av tillatelsen*

Tillatelse til ledningsarbeid er betinget av at arbeidet er påbegynt innen ett år fra det tidspunkt tillatelsen ble gitt, med mindre annet er bestemt i selve tillatelsen. I motsatt fall bortfaller tillatelsen.

III Planlegging og gjennomføring

§ 7. *Forhåndsbefaring*

Både vegmyndigheten og ledningseier kan kreve at det holdes befaring eller registrering av vegarealets tilstand før arbeidet starter.

§ 8. *Arbeidsvarsling*

Ledningseier skal besørge varsling og sikring av arbeidet i samsvar med forskrift og retningslinjer om arbeidsvarsling. Ledningsarbeid skal ikke iverksettes før godkjent varslingsplan foreligger og nødvendige skiltvedtak er truffet.

§ 9. *Forholdet til eksisterende ledningsanlegg*

Ledningseier skal innhente opplysninger om eksisterende ledningsanlegg.

Sikkerhetskrav og andre forhold vedrørende eksisterende ledningsanlegg skal følges. Hvis framføringen av nytt anlegg hindres av eksisterende installasjoner, må eventuelle tilpasninger og omlegginger avtales med ledningseierne.

Ledningseier skal på anmodning påvise sitt anlegg i vegen.

Vegmyndigheten skal om nødvendig bidra i koordineringen mellom ledningseierne gjennom informasjon og veiledning, herunder tilrettelegge for påvisning av beliggenhet til eksisterende ledningsanlegg.

§ 10. *Faste målepunkter i veg*

Faste målepunkter som er anbrakt på vegarealet må ikke flyttes eller skades. Oppstår det fare for skade på slike målepunkter under arbeid skal ledningseier gi beskjed til vegmyndigheten.

§ 11. *Krav til entreprenør som utfører arbeidet på vegne av ledningseier*

Entreprenør som skal utføre gravearbeider i offentlig veggrunn, må tilfredsstille gjeldende krav til godkjenning for ansvarsrett etter plan- og bygningsloven.

§ 12. *Ferdigmelding*

Ledningseier skal etter ferdigstillelse melde fra til vegmyndigheten om at arbeidet er avsluttet.

§ 13. *Kontroll og godkjenning*

Vegmyndigheten er kontroll- og godkjenningsmyndighet for ledningsarbeidet.

§ 14. *Innmåling av ledningstrasé*

Nye ledningstraseer skal innmåles av ledningseier.

Innmålingsdata skal leveres vegmyndigheten.

IV Kostnadsansvar og garanti

§ 15. *Vegmyndighetens tiltak på veg*

Vegmyndigheten skal gi ledningseier forhåndsvarsel om vegarbeid som kan medføre tiltak på ledningsanlegget. Der det er behov for umiddelbar utbedring av vegen kan forhåndsvarsel unnlates.

Vegmyndigheten kan kreve å utføre ledningsarbeidet på ledningseiers bekostning dersom det er behov for koordinering med andre arbeid på vegarealet eller når særlige hensyn tilsier det.

Vegmyndigheten er ikke ansvarlig for ulemper som ledningsanlegget utsettes for som følge av vegmyndighetens vedlikehold, reparasjons- og utbedringsarbeid.

§ 16. *Ledningseiers økonomiske ansvar*

Ledningseier er forpliktet til for egen regning å foreta endringer på ledningsanlegg, eller fjerne ledningsanlegget, dersom det er nødvendig av hensyn til veginteressen.

Vegmyndigheten kan, i forbindelse med tillatelsen, kreve at det legges ekstra trekkrør i lednings- og kabelgrøfter. Vegmyndigheten skal eie trekkrørene og bære kostnadene for trekkrørene.

§ 17. *Ledningseiers erstatningsansvar*

Ledningseier er ansvarlig for all skade som ledningsanlegget måtte påføre vegen.

Forholdet til tredjemann reguleres av alminnelige erstatningsrettslige regler.

§ 18. *Garanti*

Vegmyndigheten kan, før ledningsarbeidet påbegynnes, kreve at ledningseier stiller økonomisk garanti for etterfølgende utbedring av vegen og senere følgeskader. Garantien må stå i forhold til omfanget av ledningsarbeidet.

V Særskilte bestemmelser

§ 19. *Dispensasjon*

Når særlige grunner foreligger, kan vegmyndigheten dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 20. *Sanksjoner*

Ved brudd på vilkår gitt i forskriften eller vilkår i ledningstillatelsen kan vegmyndigheten tilbakekalle tillatelsen. Vegmyndigheten kan i så fall foreta utbedring, omlegging eller fjerning av ledningsanlegget på ledningseiers bekostning.

§ 21. *Klage*

Vegdirektoratet er klageinstans for vedtak som gjelder riksveger.

Fylkeskommunen er klageinstans for vedtak som gjelder fylkesveger.

Kommunen er klageinstans for vedtak som gjelder kommunale veger.

§ 22. *Utfyllende retningslinjer*

Samferdselsdepartementet kan gi nærmere tekniske og administrative bestemmelser for utfylling og gjennomføring av disse forskrifter.

Vegmyndigheten kan pålegge bruk av særskilte skjema ved søknad og rapportering.

VI Ikrafttreden

§ 23. *Ikrafttreden*

Forskriften trer i kraft straks.

9. okt. Nr. 1213 2013

Forskrift om endring i forskrift til lov om petroleumsvirksomhet

Hjemmel: Fastsatt av Oljedirektoratet 9. oktober 2013 med hjemmel i forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet § 39 femte ledd, jf. delegeringsvedtak 20. desember 2007 nr. 1791. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet § 39 gjøres følgende endring:

§ 39 første ledd første setning skal lyde:

Etter utløpet av den periode som er fastsatt etter loven § 3–9 første ledd første punktum skal arealavgiften være slik: Første år er avgiften kr 34 000 pr. km^2, andre år er avgiften kr 68 000 pr. km^2 og avgiften er kr 137 000 pr. km^2 pr. år i de etterfølgende år.

II

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2014.

10. okt. Nr. 1214 2013

Forskrift om endring i forskrift om fangst av elveperlemusling

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 10. oktober 2013 med hjemmel i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv. (lakse- og innlandsfiskloven) § 34. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 30. desember 1992 nr. 1230 om fangst av elveperlemusling skal uttrykket «elveperlemusling» endres til «elvemusling» i forskriftens tittel, samt i følgende bestemmelser:

1. § 1.
2. § 2 første og fjerde ledd.

II

Endringene trer i kraft 15. oktober 2013.

10. okt. Nr. 1215 2013

Forskrift om endring i forskrift om fiske etter innlandsfisk mv. og fangst av kreps (innlandsfiskeforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 10. oktober 2013 med hjemmel i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv. (lakse- og innlandsfiskloven) § 34 og lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 15, § 16 og § 18, jf. delegeringsvedtak 14. desember 2012 nr. 1229. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 26. juni 2009 nr. 851 om fiske etter innlandsfisk mv. og fangst av kreps (innlandsfiskeforskriften) gjøres følgende endringer:

I følgende bestemmelser skal uttrykket «Direktoratet for naturforvaltning» endres til «Miljødirektoratet»:

1. § 3 første ledd
2. § 5 første punktum.

§ 5 skal lyde:

§ 5. *Særskilt uttak av fisk*

Miljødirektoratet kan tillate uttak av fisk i samsvar med naturmangfoldloven § 18. Fylkeskommunen kan gi tillatelse til uttak av fisk til vitenskapelige formål for de arter fylkeskommunen har ansvaret for, jf. naturmangfoldloven § 18, bokstav f. Det samme gjelder fylkesmannen for de arter fylkesmannen har ansvaret for.

II

Endringene trer i kraft 15. oktober 2013.

10. okt. Nr. 1216 2013

Forskrift om endring i forskrift om åpning for fiske etter anadrome laksefisk (åpningsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 10. oktober 2013 med hjemmel i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv. (lakse- og innlandsfiskloven) § 2 og § 33. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 20. juni 2003 nr. 736 om åpning for fiske etter anadrome laksefisk skal uttrykket «fylkesmannen» endres til «Miljødirektoratet» i følgende bestemmelse:

§ 2 første ledd.

II

Endringen trer i kraft 15. oktober 2013.

10. okt. Nr. 1217 2013

Forskrift om godkjenning og registrering av amatørbygde kjøretøy

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 10. oktober 2013 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1. *Virkeområde m.m.*

Denne forskrift får anvendelse på nærmere angitte kjøretøy som er satt sammen av nye og/eller brukte deler i Norge som fremstilles for førstegangsgodkjenning og -registrering i Norge 1. juni 2013 eller senere.

Den får ikke anvendelse på kjøretøy produsert i serie.

Den får ikke anvendelse på kjøretøy som er førstegangsgodkjent og registrert på ordinære vilkår, og i ettertid endres, jf. forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) kap. 7, med unntak fra oppbygging etter nærmere bestemte regler.

Den får ikke anvendelse på kjøretøy som endres uten å følge de godkjenningsprosesser som gjelder for amatørbygde kjøretøy.

Den får ikke anvendelse på kjøretøy som bygges i forretningsmessig sammenheng.

Dersom ikke annet fremkommer av forskriften, gjelder bestemmelsene for amatørbygg i sin helhet for kjøretøy i byggesett. Kjøretøy som omfattes av denne forskriften kan kun benyttes til eget bruk.

§ 2. *Definisjoner*

I denne forskrift forstås med:

a) *Amatørbygd kjøretøy:* Et kjøretøy som hovedsakelig er konstruert og bygd av enkeltperson, eller av annen på enkeltpersons vegne, og som førstegangsregistreres på enkeltperson for eget bruk. Kjøretøy som er definert under bokstav b omfattes ikke av denne definisjon.

b) *Kjøretøy i byggesett (kit car og bike):* Komponenter som leveres av produsent/produsenter av byggesett-kjøretøy, og som deretter monteres av enkeltpersoner for eget bruk. Ramme og/eller karosseri levert av opprinnelig fabrikant for serieproduserte kjøretøy kan ikke benyttes for å danne grunnlag for et byggesett-kjøretøy med mindre delen/delene er eldre enn 30 år.

c) *Eget bruk:* Benyttelse av kjøretøy til private formål som ikke kommer inn under bestemmelsene om løyvepliktig transport.

§ 3. *Kategori av kjøretøy*

Godkjenning etter denne forskrift kan gis for følgende kategorier kjøretøy:

a) M1 med tillatt totalvekt inntil 3500 kg,
b) N1,
c) Tohjuls motorsykkel, med eller uten sidevogn (L3e og L4e),
d) Trehjuls motorsykkel med tre symmetrisk plasserte hjul (L5e).

Kapittel 2. Nærmere om godkjenning

§ 4. *Saksbehandlingsregler*

Amatørbygg skal fremstilles for enkeltgodkjenning. Godkjenningsmyndighet er Statens vegvesen regionvegkontorene, jf. forskrift 5. juli 2012 nr. 817 om godkjenning av bil og tilhenger til bil § 9 første ledd. Regionene skal utpeke bestemte kontrollenheter for slik godkjenning.

Statens vegvesens spesialistfunksjon for ombygde, oppbygde og reparerte kjøretøy (SFOOR) har landsdekkende ansvar for veiledning og tilsyn etter denne forskrift. Herunder oppfølging av søknader, byggeprosjekt og register for dette.

Maksimalt antall amatørbygde kjøretøy og kjøretøy i byggesett som kan godkjennes årlig:

a) Bil: 50 stk. amatørbygg og 50 stk. byggesett
b) Motorsykkel: 65 stk. amatørbygg og 65 stk. byggesett.

Søknad om godkjenning av byggeprosjekt for amatørbygde kjøretøy fremmes til regionvegkontoret før prosjektet påbegynnes. Søknad skal inneholde informasjon om følgende:

a) Identitetsbærende komponenter:
    a. Følgende komponenter på amatørbygd bil er å anse som identitetsbærende:
        i. Ramme
        ii. Motor
        iii. Karosseri
        iv. Girkasse.
    b. Følgende komponenter på amatørbygd MC er å anse som identitetsbærende:
        i. Ramme
        ii. Motor.
b) Opprinnelsen til komponenter som det søkes om å benytte i byggeprosjektet:
    a. Hjuloppheng (eks. gaffel, svingarmer, for-/bakaksel)

b. Interiør
c. Styreinnretning
d. Komponenter av sikkerhetsmessig betydning
e. Bremser
f. Motorstyring/elektronikk.

c) Søker av byggeprosjektet må overfor godkjenningsmyndigheten redegjøre for opprinnelse til og anskaffelse av komponentene som er beskrevet i bokstav a og b. Godkjenningsmyndigheten kan be om dokumentasjon for disse forhold. Slik dokumentasjon vil være fortollingsdokumentasjon, kjøpekontrakter, salgsmelding og kvitteringer for komponentene.

§ 5. *Kontroll av byggeprosjektet*

Byggeprosjekter skal følges opp ved følgende kontroller i løpet av en byggeperiode:

a) Oppstartskontroll
b) Ferdig sveiset ramme, bærende konstruksjon karosseri
c) Ferdig sammensatt kjøretøy
d) Sluttkontroll av ferdig kjørbart kjøretøy. Før endelig godkjenning kan gis, skal prøvekjøring av kjøretøyet foretas. Ved sluttkontroll tildeles understellsnummer.

Tekniske mangler som påpekes ved byggekontroll etter første ledd bokstav d skal utbedres før godkjenning kan gis.

Et innvilget og påbegynt byggeprosjekt skal være ferdigstilt før søknad om nytt byggeprosjekt kan innvilges.

§ 6. *Frist for ferdigstillelse av byggeprosjekt*

Kjøretøyet skal fremstilles for godkjenning ved Statens vegvesen regionvegkontoret innen 5 år for så vidt gjelder amatørbygde biler, og innen 3 år for så vidt gjelder amatørbygde motorsykler.

Regionvegkontoret kan etter søknad forlenge fristen for ferdigstillelse.

§ 7. *Overdragelse av byggeprosjekt*

Et innvilget byggeprosjekt etter denne forskrift kan etter søknad overdras til ny eier. Ny søknad skal være en fullstendig søknad om bygging av amatørbygd kjøretøy, jf. § 4.

Overdragelse av byggeprosjekt skjer etter denne bestemmelsen frem til understellsnummer er tildelt, jf. § 5 første ledd bokstav d.

§ 8. *Gebyr*

Ved skriftlig søknad om igangsetting av byggeprosjekt vil det påløpe et gebyr på 5000 kr for motorsykkel og 6000 kr for bil. Gebyret omfatter behandling av søknaden, igangsetting, løpende kontroller av byggeprosjektet, jf. § 5 første ledd, bokstav a–c, samt kontroll av godkjent kjøretøy etter to år, jf. § 4, § 5 og § 9 annet ledd.

Ved fremstilling av kjøretøyet til endelig godkjenning/sluttkontroll, jf. § 5 første ledd bokstav d, vil det påløpe ordinære gebyr etter forskrift om godkjenning av bil og tilhenger til bil § 20 fjerde ledd eller kjøretøyforskriften § 1–14, nr. 3.1.

Ved overdragelse av innvilget byggeprosjekt til ny eier påløper nytt gebyr etter første ledd.

§ 9. *Krav til registrering, oppfølgingskontroll og periodisk kontroll av godkjente kjøretøy*

Forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy kap. 2 gjelder ved registrering av amatørbygde kjøretøy.

Amatørbygde kjøretøy skal forevises Statens vegvesen for oppfølgingskontroll 2 år etter 1. gangs registreringsdato. Det påløper ingen gebyrer for denne kontrollen.

Amatørbygde kjøretøy skal forevises for periodisk kjøretøykontroll etter forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kjøretøykontroll.

Kjøretøy anses som nytt, og svarer engangsavgift i henhold til forskrift 19. mars 2001 nr. 268 om engangsavgift på motorvogner.

§ 10. *Forhold til øvrig teknisk regelverk*

Ved teknisk endring på godkjent og registrert amatørbygg gjelder definisjonene i kjøretøyforskriften kap. 7 om reparasjon, ombygging og oppbygging. For øvrig gjelder de tekniske krav og prosedyrer for godkjenning som følger av denne forskrift med eventuelle endringer.

Kapittel 3. Tekniske krav til godkjenning for amatørbygg

§ 11. *Overordnede krav*

Amatørbygd kjøretøy skal tilfredsstille kravene i § 12, § 13 og § 14 i kap. 3 i denne forskrift samt kjøretøyforskriften kap. 1–7 så langt de passer, likevel slik at det ikke kan gjøres unntak fra kjøretøyforskriften § 1–4 Ombygging av kjøretøyer, § 1–5 Krav til kjøretøy/utstyr i bruk, § 1–14 Betaling for godkjenning av kjøretøyer, § 6–2 Godkjenningsmyndighet, § 6–3 Godkjenning av kjøretøy nr. 1 og 2, § 6–9 Endring av godkjent kjøretøy, § 6–10 Ansvar for at godkjenningsplikten er oppfylt, § 6–11 Søknad om godkjenning, § 6–17 Kontroll og kap. 2, 7, 9 og 11.

I tillegg skal amatørbygd kjøretøy tilfredsstille de tekniske krav som det i denne forskrift spesielt henvises til i kjøretøyforskriftens kap. 9–50.

Amatørbygd kjøretøy skal være bygd, innrettet og utstyrt slik at det tåler de påkjenninger som det vanligvis utsettes for og kan nyttes uten å volde unødig fare eller ulempe og slik at fare for brann mest mulig unngås. Kjøretøyets miljø- og trafikksikkerhetsegenskaper skal være ivaretatt opp til dets konstruktive hastighet.

§ 12. *Krav til motor og miljø*

Amatørbygd kjøretøy skal tilfredsstille følgende krav:

a) Amatørbygd kjøretøy kan kun utrustes med følgende fremdriftskilder:
   i. Forbrenningsmotor
   ii. Elmotor med akkumulator (batteri) som energikilde.

   Amatørbygd bil skal tilfredsstille krav til motor og drivverk etter kjøretøyforskriften § 23–1 nr. 1–3. Med fabrikant menes i denne sammenheng motorfabrikant. Amatørbygd bil kan ikke ha høyere motoreffekt enn 20 kW/100 kg egenvekt.

   Amatørbygd motorsykkel skal tilfredsstille krav til motor og drivverk etter kjøretøyforskriften § 23–5 nr. 2. Med fabrikant menes i denne sammenheng motorfabrikant. Amatørbygd motorsykkel kan ikke ha høyere motoreffekt enn 35 kW/100 kg egenvekt.

b) Krav til støy etter kjøretøyforskriften § 24–1 og § 24–2. Amatørbygd kjøretøy skal måles i henhold til ECE-regulativ 51.02 eller ECE-regulativ 9.00 med maksimal forbikjøringsstøy på 84 db(A). Standstøy måles i henhold til «Merknad til kap. 24». Standstøy angis i kjøretøyets vognkort.

c) Krav til avgass etter kjøretøyforskriften § 25–1. Amatørbygd bil skal tilfredsstille kravene i § 25–2 og § 25–3 nr. 1, pkt. a, eller pkt. b (første til tredje ledd), eller pkt. c (første og annet ledd).

d) Krav til elektrisk utstyr og elektromagnetisk støy etter kjøretøyforskriften § 27–1. Utstyr som har en sikkerhetsmessig betydning skal tilfredsstille funksjonskravene i kjøretøyforskriften § 27–2 og tilsvarende funksjonskrav i direktiv 72/245/EØF, som senest endret ved direktiv 2009/19/EF eller ECE-regulativ nr. 10.04. Utstyr som sender ut radiobølger skal fungere på frekvenser som er godkjent av Post- og teletilsynet.

§ 13. *Funksjonelle sikkerhetskrav m.m.*

Amatørbygd kjøretøy skal tilfredsstille følgende funksjonelle sikkerhetskrav:

a) Krav til ramme og bærende konstruksjon etter kjøretøyforskriften § 11–1.

b) Krav til aksler, fjærer og støtdempere etter kjøretøyforskriften § 12–1, nr. 1–2.

c) Krav til styring etter kjøretøyforskriften § 21–1 nr. 1–4. Amatørbygd bil skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 21–2 nr. 1.

d) Amatørbygd bil skal tilfredsstille krav til skjerming av hjul etter kjøretøyforskriften § 32–1 og § 32–2, nr. 1 og 3.

e) Krav til klemsikring etter funksjonskravene i direktiv 74/60/EØF som senest endret ved direktiv 2000/4/EF dersom det er montert elektrisk drevne ruter, soltak eller lignende.

f) Dører og hengsler på amatørbygd bil skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 17–2. Bestemmelsen benyttes tilsvarende på amatørbygd motorsykkel så langt den passer.

g) Amatørbygd bil skal tilfredsstille krav til sitteinnretning og personantall i kjøretøyforskriften § 18–1, likevel slik at antall sitteplasser fastsettes av godkjenningsmyndigheten. Langsgående (sidevendte) sitteinnretninger tillates ikke.

h) Amatørbygd motorsykkel skal tilfredsstille krav til sitteinnretning, persontall og sikringsutstyr i kjøretøyforskriften § 18–7.

i) Krav til hjul og dekk etter kjøretøyforskriften § 13–1, nr. 1–6.

   Amatørbygd bil skal tilfredsstille krav i kjøretøyforskriften § 13–3.

   Amatørbygd motorsykkel skal tilfredsstille krav i kjøretøyforskriften § 13–5.

j) Amatørbygd bil skal være utstyrt med bilbelter for alle sitteplasser. Bilbelter skal være av utførelse og montering i henhold til kjøretøyforskriften § 16–4 eller § 16–6. Bilbelter av type S kan i alle tilfelle monteres istedenfor belter av type A eller B.

k) Amatørbygd bil skal ha festepunkter til bilbelter i henhold til kjøretøyforskriften § 16–6, som skal være forsvarlig når det gjelder styrke og plassering.

l) Krav til speil etter kjøretøyforskriften § 30–1.

   Amatørbygd bil skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 30–3.

   Amatørbygd motorsykkel skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 30–5.

m) Krav til lysutstyr etter kjøretøyforskriften § 28–3. Farge på lys skal være i henhold til kap. 28. Lysutstyr i henhold til de til en hver tid gjeldende europeiske rettsakter anses å oppfylle kravene til lys for amatørbygg.

   Amatørbygd bil skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 28–4 og § 28–5.

   Amatørbygd motorsykkel skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 28–6, § 28–7, § 28–8 og § 28–9.

n) Krav til betjeningsinnretninger i kjøretøyforskriften § 19–1 nr. 1.

o) Amatørbygd bil skal tilfredsstille krav til ventilasjon og klimaanlegg i kjøretøyforskriften § 20–2 nr. 2 første ledd. For montering og fylling av klimaanlegg gjelder de grenseverdiene for GPW-verdier til kjølemediet som er angitt i kjøretøyforskriften § 20–3 nr. 5.

p) Krav til vindu etter kjøretøyforskriften § 31–1.

   Amatørbygd bil skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 31–3.

Amatørbygd motorsykkel skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 31–5.

q) Amatørbygd bil skal tilfredsstille krav i kjøretøyforskriften § 48–1 nr. 1, og være utstyrt med støtabsorberende rattstamme eller utførelse som gir tilsvarende beskyttelse for fører.

r) Krav til bremser etter kjøretøyforskriften § 26–5 nr. 1 og 2.

Driftsbremseanlegget på amatørbygd bil skal være av flerkrets type og konstruert slik at:

1. Retardasjonen minst er 5,8 m/s^2 når kjøretøyet, opplastet til tillatt totalvekt, bremses opp fra 80km/t til stillestående. Ved oppbremsingen skal motor være frakoblet og bremsene være kalde. Retardasjonen skal oppnås ved maksimal pedalkraft på 490 N (50 kp) og når maksimalt halvparten av bremsepedalens tilgjengelige bevegelse er brukt.
2. Driftsbrems skal, både ved ulastet og fullastet bil, på jevn vegbane med gode friksjonsforhold kunne bremse bilen med inntil 6 m/s^2 uten at noe hjul låses.

Amatørbygd motorsykkel skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 26–6.

s) Krav til lydsignal i kjøretøyforskriften § 29–1. Amatørbygd motorsykkel kan alternativt tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 29–2.

§ 14. *Generelle krav til konstruksjon*

Amatørbygde kjøretøy skal tilfredsstille følgende konstruksjonskrav:

a) Merking av kjøretøyet skal være i samsvar med kravene i kjøretøyforskriften § 6–4 første til femte ledd.

b) Amatørbygd bil skal være utstyrt med fabrikasjonsplate i henhold til forordning (EU) nr. 19/2011.

c) Ved godkjenning av kjøretøy etter denne forskrift skal WMI-kode tildelt Statens vegvesen benyttes. Dersom benyttet ramme allerede har innpreget 17-sifret WMI-understellsnummer skal fabrikant endres. Prosedyren for skifte av fabrikant beskrevet i direktiv 2007/46/EF vedlegg XVII nr. 4 benyttes.

d) Tillatt totalvekt for amatørbygde kjøretøy fastsettes av godkjenningsmyndigheten etter følgende utregning:

- Kjøretøyets egenvekt i driftsklar stand pluss minimum 75 kg for hver sitteplass (for M1 fordelt med 68 kg i setet og 7 kg bagasje per person).
- Varebil – vektplassering av last i varerom/lasteplan.
- Godkjenningsmyndigheten kan fastsette andre tillatte vekter (tilhengervekter, aksellaster) dersom konstruktive hensyn tilsier dette.

e) Krav til egenvekt, største totalvekt og vektfordeling skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 10–1 nr. 4 første ledd.

f) Krav til transportutstyr etter kjøretøyforskriften § 36–1 dersom slikt utstyr er montert.

g) Krav til hjelpe- og arbeidsutstyr etter kjøretøyforskriften § 37–1 dersom slikt utstyr er montert.

h) Krav til tilhengerkopling etter kjøretøyforskriften § 38–1 nr. 2 dersom slik kopling er montert.

Amatørbygd bil skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 38–2.

Amatørbygd motorsykkel skal tilfredsstille kravene i kjøretøyforskriften § 38–4.

i) Krav til låsutstyr etter kjøretøyforskriften § 34–1.

j) Krav til drivstoffanlegg etter kjøretøyforskriften § 22–1 nr. 1 første og annet ledd og § 22–1 nr. 2, eventuelt tilsvarende FIA- eller FMVSS-krav. Amatørbygd kjøretøy kan ikke utstyres med drivstoffanlegg for LPG eller CNG.

k) Krav til karosseri og lasteplan etter kjøretøyforskriften § 14–1 nr. 1, første og annet ledd og § 14–1 nr. 2. Amatørbygd motorsykkel skal i tillegg oppfylle kravene i kjøretøyforskriften § 14–6.

l) Krav til plass for kjennemerke i kjøretøyforskriften § 39–1 og § 39–2 nr. 1 til nr. 3.

Amatørbygd bil skal ha kjennemerkeplassering i henhold til kravene i kjøretøyforskriften § 39–3.

Amatørbygd motorsykkel skal ha kjennemerkeplassering i henhold til kravene i kjøretøyforskriften § 39–7.

Kapittel 4. Avsluttende bestemmelser

§ 15. *Administrative bestemmelser*

Regionvegkontoret fører register over innvilgede og avsluttede byggeprosjekter.

§ 16. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2014.

10. okt. Nr. 1218 2013

Forskrift om endring i samleforskrift om tredjeparters opplysningsplikt

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 10. oktober 2013 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 5–3 og § 5–9, jf. § 5–12 og delegeringsvedtak 8. august 2013 nr. 960. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I samleforskrift 17. september 2013 nr. 1092 om tredjeparters opplysningsplikt gjøres følgende endringer:

§ 5–3–6 skal lyde:

Oppgavene skal sendes elektronisk til den mottakssentral og i det formatet som Skattedirektoratet bestemmer.

§ 5–3–8 skal lyde:
Skattedirektoratet kan bestemme at oppgavegiver skal sende følgeskriv på skjema fastsatt av Skattedirektoratet.

§ 5–9–33 skal lyde:
Oppgavene skal sendes elektronisk til den mottakssentral og i det formatet som Skattedirektoratet bestemmer.

§ 5–9–34 skal lyde:
Skattedirektoratet kan bestemme at oppgavegiver skal sende følgeskriv på skjema fastsatt av Skattedirektoratet.

§ 5–9–43 skal lyde:
Oppgavene skal sendes elektronisk til den mottakssentral og i det formatet som Skattedirektoratet bestemmer.

§ 5–9–44 skal lyde:
Skattedirektoratet kan bestemme at oppgavegiver skal sende følgeskriv på skjema fastsatt av Skattedirektoratet.

§ 5–9–60 skal lyde:
Selskaper, stiftelser og sammenslutninger som er gitt administrativ forhåndsgodkjennelse av skattekontoret om fradragsrett etter skatteloven § 6–50 for den som gir pengegave til selskap, stiftelse eller sammenslutning, skal uoppfordret levere oppgaver etter bestemmelsene i § 5–9–61 til § 5–9–65.

§ 5–9–63 skal lyde:
Oppgavene skal sendes elektronisk til den mottakssentral og i det formatet som Skattedirektoratet bestemmer.

§ 5–9–64 skal lyde:
Skattedirektoratet kan bestemme at oppgavegiver skal sende følgeskriv på skjema fastsatt av Skattedirektoratet.

II

§ 5–9–74 skal lyde:
Oppgavene skal sendes elektronisk til den mottakssentral og i det formatet som Skattedirektoratet bestemmer.

§ 5–9–75 skal lyde:
Skattedirektoratet kan bestemme at oppgavegiver skal sende følgeskriv på skjema fastsatt av Skattedirektoratet.

§ 5–9–84 skal lyde:
Oppgavene skal sendes elektronisk til den mottakssentral og i det formatet som Skattedirektoratet bestemmer.

§ 5–9–85 skal lyde:
Skattedirektoratet kan bestemme at oppgavegiver skal sende følgeskriv på skjema fastsatt av Skattedirektoratet.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for oppgaver som skal leveres for inntektsåret 2013.
Endringene under II gjelder fra 1. januar 2014 med virkning for oppgaver som skal leveres for inntektsåret 2014.

10. okt. Nr. 1219 2013

Forskrift om endring i forskrift om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 10. oktober 2013 med hjemmel i lov 29. mai 2009 nr. 30 om Husbanken § 8. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 25. mai 2011 nr. 550 om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd skal lyde:
Utgangspunktet for fastsettelse av renter på lån i Husbanken er statens antatte lånekostnader for tilsvarende rentebindingstid, jf. § 6 og § 7, med et påslag på 0,5 prosentpoeng. Fra 1. mars 2014 skal påslaget være 0,75 prosentpoeng for lån med flytende rente og for lån med fast rente hvor søknaden er kommet inn fra og med 14. oktober 2013. Staten har et begrenset antall utestående statspapirer (lån som enten er statskasseveksler eller statsobligasjoner), og det vil ofte være nødvendig å interpolere (finne en veid gjennomsnittsrente) mellom to statspapirer. Lånekostnaden anslås ved å observere kjøpskursen på Oslo Børs på slutten av dagen. Ved beregning av renten for en bestemt observasjonsperiode brukes kursobservasjoner på dager med oppgjør i den gitte perioden. De observerte daglige kursene regnes om til årlige effektive renter som avrundes til nærmeste 0,0001 prosentpoeng.

§ 5 første og annet ledd skal lyde:
Den nominelle renten på et lån fastsettes med bakgrunn i den årlige effektive renten på statspapirer, jf. § 4, inkludert påslaget på rentemarginen, og antall årlige renteinnbetalinger på lånet.

Formelen for fastsettelse av den nominelle renten er:

$$r_n = \left[(1 + r_e)^{\frac{1}{n}} - 1\right] n$$

der: r_n = årlig nominell rente i prosent

r_e = årlig effektiv rente i prosent inkludert påslaget på rentemarginen, jf. § 4

n = antall årlige renteinnbetalinger på lånet.

§ 8 første ledd skal lyde:

Ved førtidig tilbakebetaling av lån med fast rente og ved overgang fra fast til flytende rente i bindingsperioden, skal det beregnes over- eller underkurs, jf. forskrift 7. mai 2010 nr. 654 om kredittavtaler mv. § 9. Det tas utgangspunkt i årlige effektive renter avrundet til to desimaler før gebyrer, som er beregnet av Finansdepartementet og publisert på Husbankens nettsider. Den årlige effektive renten før gebyrer vil fremgå av kundens låneavtale.

II

Forskriften trer i kraft 14. oktober 2013.

11. okt. Nr. 1220 2013

Forskrift om endring i forskrift om hold av storfe

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 11. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd § 23 og § 24, jf. delegeringsvedtak 11. juni 2010 nr. 814. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 22. april 2004 nr. 665 om hold av storfe gjøres følgende endring:

I § 24 Kaldfjøs skal følgende første setning tilføyes:

Det skal avsettes særskilt plass til dyr som trenger spesielt tilsyn.

II

Endringen trer i kraft straks.

11. okt. Nr. 1221 2013

Forskrift om endring i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2013–2014

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 11. oktober 2013 med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte kapittel II. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 11. februar 2013 nr. 208 om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2013–2014 gjøres følgende endringer:

§ 35–3 for undervisningsåret 2013–2014 skal lyde:

§ 35–3. *Unntak fra vilkårene i § 35–1*

Det gis støtte til ballettutdanning ved Royal Ballet School, (Upper School), i London, Storbritannia, og ved tilsvarende fremstående læresteder i land utenfor Norden. Det er en forutsetning at en relevant norsk faginstans anbefaler utdanningen og bekrefter at lærestedet har strenge krav for opptak.

Det gis støtte til utdanning på masternivå ved College of Europe.

Vedlegg til fjerde del for undervisningsåret 2013–2014 skal lyde:

Vedlegg til fjerde del

Videregående opplæring som er omfattet av ordningene i § 35–7 bokstav c, d og e.

A

Atlantic College i Wales (2 år)
Lester Pearson College i Canada (2 år)
Li Po Chun United World College i Hongkong (2 år)
Mahindra United World College of India (2 år)
The Armand Hammer United World College of the American West i New Mexico i USA (2 år)
United World College Costa Rica (2 år)
United World College Mostar i Bosnia-Hercegovina (2 år)
United World College of South East Asia i Singapore (2 år)

United World College of Southern Africa i Swaziland (2 år)
United World College of the Adriatic i Trieste i Italia (2 år).

B

Lycée Alain Chartier i Bayeux i Frankrike (Lycée Arcisse de Caumont for elever som velger tilsvarende utdanningsprogram for studiespesialisering, programfag samfunnsfag og økonomi i det andre og tredje året)
Lycée Chevrollier i Angers i Frankrike
Lycée Corneille i Rouen i Frankrike
Lycée d'enseignement général et technologique Notre Dame i Vendée i Frankrike
Lycée Edouard Herriot i Lyon i Frankrike
Lycée François Rabelais i Vendée, Frankrike.

C

Lycée Charles de Gaulle i Muret i Frankrike (mekaniske fag)
Lycée d'Hôtellerie et de Tourisme de Saint-Quentin-en Yvelines (hotell- og næringsmiddelfag)
Lycée d'Hôtellerie et de Tourisme i Illkirch, Frankrike (hotell- og restaurantfag)
Lycée Hôtelier i La Rochelle i Frankrike (hotell- og restaurantfag)
Lycée Hôtelier Raymond Mondon i Metz i Frankrike (hotell- og næringsmiddelfag)
Lycée Professionnel Expérimental de Guérande (akvakultur).

§ 4–1 bokstav p for undervisningsåret 2013–2014 skal lyde:

p) utdanning i land utenfor Norden etter reglene i kapitlene 5, 35, 36, 37 og 38.

§ 33–4 for undervisningsåret 2013–2014 skal lyde:

§ 33–4. *Unntak for annen utenlandsk statsborger*

Utenlandsk statsborger som har rett til støtte til utdanning i Norge etter kapittel 2, kan få støtte i inntil ett år til utdanning i land utenfor Norden dersom utenlandsoppholdet er godkjent som del av en høyere utdanning som søkeren har begynt på i Norge, se § 5–1. Det samme gjelder deltakelse i oppleggene under § 35–9 til § 35–12.

§ 33–6 for undervisningsåret 2013–2014 skal lyde:

§ 33–6. *Unntak fra vilkåret om botid ved delstudier og visse utdanninger*

Kravet om botid gjelder ikke søkere som får støtte etter § 5–1 og § 35–9 til § 35–12.

§ 35–7 bokstav e for undervisningsåret 2013–2014 skal lyde:

e) til elever som har fått opptak gjennom kulturkontoret ved Den franske ambassaden til yrkesfaglig utdanning ved skolene som regnes opp i punkt C i vedlegg til fjerde del.

§ 40–1 for undervisningsåret 2013–2014 skal lyde:

§ 40–1. *Utregning av støttebeløpet*

Støttebeløpene blir regnet ut etter reglene i annen eller tredje del, avhengig av hvilken utdanning søkeren tar. Det gjelder egne regler for dekning av skolepenger og reiser, se kapittel 41 og 42. Det gjelder egne regler for stipend til delvis dekning av skolepenger for elever som mottar støtte til videregående opplæring i utlandet etter § 35–7 og § 35–9 til § 35–12, se kapittel 46.

§ 29–6 for undervisningsåret 2013–2014 skal lyde:

§ 29–6. *Barns formue*

Det ses bort fra barns formue dersom den forvaltes av Fylkesmannen. Ved formue under grensen for beløp som skal forvaltes av Fylkesmannen, må det dokumenteres at formuen faktisk tilhører søkerens barn.

II

Endringene trer i kraft straks.

14. okt. Nr. 1222 2013

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 14. oktober 2013 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 18–2 fjerde og sjette ledd, § 18–3 tolvte ledd og § 18–5 niende ledd. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

§ 18–2–3 tredje ledd oppheves.

§ 18–3–3 tredje ledd oppheves.

§ 18–5–2 tredje ledd oppheves.

§ 18–8–2 skal lyde:

Rentesatsen etter skatteloven § 18–2 fjerde ledd fjerde punktum settes til renten etter § 18–8–1 tillagt 0,5 prosentpoeng, korrigert til renten etter skatt.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014.

14. okt. Nr. 1223 2013

Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd tredje punktum fra Miljøverndepartementet til Miljødirektoratet

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 14. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 62 andre ledd tredje punktum jf. delegeringsvedtak 4. juni 2010 nr. 772. Kunngjort 15. oktober 2013 kl. 16.10.

Myndigheten etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd tredje punktum til å bestemme at et særskilt oppnevnt organ er forvaltningsmyndighet for et område vernet med hjemmel i naturmangfoldloven kapittel V, er ved kongelig resolusjon 4. juni 2010 nr. 772 lagt til Miljøverndepartementet. Miljøverndepartementets myndighet delegeres med dette til Miljødirektoratet med virkning fra 14. oktober 2013. Myndigheten gjelder i tillegg til oppnevning av eventuelle nye styrer også reoppnevning av styremedlemmer til eksisterende styrer. Myndigheten til å godkjenne lokalisering av nye forvaltningsknutepunkt for verneområder omfattet av forvaltningsmodellen for lokal forvaltning delegeres tilsvarende til direktoratet.

8. okt. Nr. 1231 2013

Forskrift om endring i kontrollforskriften

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 8. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7 og § 33 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. II nr. 31o (forordning (EU) nr. 51/2013). Kunngjort 18. oktober 2013 kl. 15.30.

I

I forskrift 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr (kontrollforskriften) gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningsfeltet skal henvisningen til forordning (EF) nr. 152/2009 lyde:

nr. 31o (forordning (EF) nr. 152/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 278/2012 og forordning (EU) nr. 51/2013),

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Gjennomføring av forordning (EF) nr. 152/2009*

EØS-avtalens vedlegg I kapittel II nr. 31o (forordning (EF) nr. 152/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 278/2012 og forordning (EU) nr. 51/2013) om metoder for prøvetakings- og analysemetoder ved offentlig kontroll av fôr gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

Endringene trer i kraft straks.

Forordninger

Endringer som gjøres under avsnittet «Forordninger» i kontrollforskriften:

Innledningsteksten til konsolidert forordning (EF) nr. 152/2009 skal lyde:

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-avtalen vedlegg I kapittel II nr. 31o (forordning (EF) nr. 152/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 278/2012 og forordning (EU) nr. 51/2013) med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg I til EØS-avtalen.

Forordning (EF) nr. 152/2009 er konsolidert til og med endringer gjennomført ved forordning (EU) nr. 278/2012 og forordning (EU) nr. 51/2013.

►**B** Forordning (EF) nr. 152/2009

som endret ved

► **M1** Forordning (EU) nr. 278/2012
► **M2** Forordning (EU) nr. 51/2013

8. okt. Nr. 1232 2013

Forskrift om behandling av ATOMAL

Hjemmel: Fastsatt av Nasjonal sikkerhetsmyndighet 8. oktober 2013 med hjemmel i forskrift 29. juni 2001 nr. 722 om personellsikkerhet § 5–4 tredje ledd, forskrift 29. juni 2001 nr. 723 om sikkerhetsadministrasjon § 1–1 fjerde ledd og forskrift 1. juli 2001 nr. 744 om informasjonssikkerhet § 1–1 andre ledd. Kunngjort 18. oktober 2013 kl. 15.30.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet har 8. oktober 2013 fastsatt forskrift om behandling av ATOMAL.

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2014. Ved denne forskrifts ikrafttredelse oppheves Forsvarssjefens bestemmelser for behandling av ATOMAL-opplysninger av 8. desember 1982.

Forskrift om behandling av ATOMAL er gradert BEGRENSET i henhold til sikkerhetsloven § 11 og § 12 jf. offentleglova § 13. Forskrift om behandling av ATOMAL kan utleveres til berørte ved henvendelse til Nasjonal sikkerhetsmyndighet.

10. okt. Nr. 1233 2013

Forskrift om endring i forskrift om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (animaliehygieneforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 10. oktober 2013 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 8, § 14 og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 6.1 nr. 19 (forordning (EU) nr. 101/2013). Kunngjort 18. oktober 2013 kl. 15.30.

I

I forskrift 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (animaliehygieneforskriften) gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningsfeltet tilføyes følgende:

vedlegg I kap. I del 6.1 nr. 19 (forordning (EU) nr. 101/2013).

§ 1 ny tittel skal lyde:

Gjennomføring av forordning (EF) nr. 853/2004 og tilhørende forordninger

§ 1 nytt annet ledd skal lyde:

EØS-avtalens vedlegg I kapittel I del 6.1 nr. 19 (forordning (EU) nr. 101/2013) vedrørende bruk av melkesyre for å redusere mikrobiologisk forurensning på overflaten av skrotter av storfe gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I kapittel I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

Endringene trer i kraft straks.

Forordninger

Endringer som gjøres under avsnittet «Forordninger»:

Etter konsolidert forordning (EF) nr. 853/2004 tilføyes:

Forordning (EU) nr. 101/2013

Nedenfor gjengis til informasjon norsk oversettelse av forordning (EU) nr. 101/2013 med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr. 101/2013 av 4. februar 2013 vedrørende bruk av melkesyre for å redusere mikrobiologisk forurensning på overflaten av skrotter av storfe

EUROPAKOMMISJONEN HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 av 29. april 2004 om fastsettelse av særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse,[1] særlig artikkel 3 nr. 2, og

ut fra følgende betraktninger:

1) I europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 av 29. april 2004 om næringsmiddelhygiene[2] er det fastsatt alminnelige regler for næringsmiddelhygiene som gjelder for driftsansvarlige for næringsmiddelforetak, der det tas særlig hensyn til prinsippet om allmenn gjennomføring av framgangsmåter som bygger på fareanalyse og kritiske kontrollpunkter (HACCP).
2) Ved forordning (EF) nr. 853/2004 er det fastsatt særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse for driftsansvarlige for næringsmiddelforetak. Det fastsettes at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak ikke skal bruke andre stoffer enn drikkevann for å fjerne forurensning fra overflaten av produkter av animalsk opprinnelse, med mindre bruken av stoffet er godkjent i henhold til nevnte forordning.
3) Ved kommisjonsforordning (EF) nr. 2073/2005 av 15. november 2005 om mikrobiologiske kriterier for næringsmidler[3] fastsettes dessuten mikrobiologiske kriterier for visse mikroorganismer og de gjennomføringsreglene som driftsansvarlige for næringsmiddelforetak skal overholde når de gjennomfører allmenne og særlige hygienetiltak nevnt i forordning (EF) nr. 852/2004. Her fastsettes det at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak skal påse at næringsmidler oppfyller disse mikrobiologiske kriteriene.
4) Kommisjonen mottok 14. desember 2010 en søknad om godkjenning av bruk av melkesyre for å redusere overflateforurensning på skrotter av storfe og på kjøtt.
5) Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA) vedtok 26. juli 2011 en vitenskapelig uttalelse om vurderingen av sikkerhet og effektivitet ved bruk av melkesyre til fjerning av overflateforurensning fra skrotter av storfe, nedskåret kjøtt og avskjær.[4]
6) I sin uttalelse konkluderer EFSA med at behandlinger med melkesyre for å fjerne forurensning ikke utgjør noe trygghetsproblem, forutsatt at stoffet som brukes er i samsvar med Unionens spesifikasjoner for tilsetningsstoffer i næringsmidler. Dessuten konkluderer EFSA med at behandlinger med melkesyre gir en betydelig reduksjon av mikrobiologisk overflateforurensning sammenlignet med ingen behandling eller behandling med drikkevann, og det er lite sannsynlig at slik behandling vil bidra til utvikling av mikrobiell resistens.
7) EFSA anbefaler at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak validerer den antimikrobielle virkningen av slike behandlinger under de spesifikke bearbeidingsvilkår og verifiserer konsentrasjonen av melkesyre, anvendelsestemperatur og andre faktorer som påvirker stoffets effektivitet for å fjerne forurensning. I EFSAs uttalelse konkluderes det også med at denne bruken av melkesyre ikke har negative miljøvirkninger.
8) I henhold til EFSAs uttalelse kommer restmengden som absorberes i storfekjøtt etter behandling med melkesyre, ikke til å overstige 190 mg/kg. En slik mengde anses som en restmengde sammenlignet med den aktive mengden som kreves for å redusere mikrobiell overflateforurensning. Videre har den ikke noen teknisk virkning på sluttproduktet. Restmengden av melkesyre som brukes for å redusere mikrobiell overflateforurensning er ubetydelig sammenlignet med mengden av melkesyre som naturlig forekommer i storfekjøtt, og utgjør ikke noe trygghetsproblem. I visse bearbeidete kjøttprodukter er salter av melkesyre godkjent som tilsetningsstoffer i næringsmidler for å forbedre holdbarheten. Til dette formålet brukes ofte nivåer på 20 000 mg/kg. Bruk av melkesyre for å redusere mikrobiell overflateforurensning er derfor klart atskilt fra bruken som tilsetningsstoff i næringsmidler.
9) I lys av EFSAs uttalelse, og under hensyn til at melkesyre kan gi en betydelig reduksjon av mulig mikrobiologisk forurensning, bør bruken av melkesyre for å redusere overflateforurensning godkjennes. Slik bruk bør imidlertid være underlagt visse vilkår. Bruken bør begrenses til bruk på skrotter, halve skrotter eller firedeler i slakteriet, og den bør integreres i god hygienepraksis og HACCP-baserte systemer.
10) Ved kommisjonsforordning (EU) nr. 231/2012 av 9. mars 2012 om fastsettelse av spesifikasjoner for tilsetningsstoffer i næringsmidler oppført i vedlegg II og III til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1333/2008[5] fastsettes spesifikasjoner for tilsetningsstoffer i næringsmidler som særlig gjelder opprinnelse, renhetskriterier og eventuelle øvrige nødvendige opplysninger.
11) I samsvar med EFSAs uttalelse bør melkesyre som brukes for å redusere overflateforurensning på skrotter av storfe overholde spesifikasjonene for melkesyre som fastsatt i Unionens regelverk. Når melkesyre benyttes for å redusere mikrobiologisk overflateforurensning i henhold til denne forordning, bør melkesyren følgelig være i samsvar med spesifikasjonene fastsatt i forordning (EU) nr. 231/2012.
12) Bruk av melkesyre for å redusere mikrobiologisk overflateforurensning på skrotter, halve skrotter eller firedeler av storfe må ikke påvirke plikten den driftsansvarlige for næringsmiddelforetak har til å overholde kravene i Unionens regelverk om næringsmiddelhygiene, som fastsatt ved forordning (EF) nr. 852/2004, forordning (EF)

nr. 853/2004 og forordning (EF) nr. 2073/2005, og skal på ingen måte anses å erstatte god hygiene i slakтepraksis og driftsprosedyrer, eller som et alternativ til å overholde kravene i nevnte forordninger.

13) Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen har ikke avgitt uttalelse innen fristen fastsatt av lederen. Kommisjonen framla derfor et forslag for Rådet vedrørende dette tiltaket, og oversendte det samtidig til Europaparlamentet.

14) Ettersom Rådet ikke har truffet noen beslutning og Europaparlamentet ikke har motsatt seg tiltaket innenfor de gjeldende tidsperiodene, bør Kommisjonen vedta tiltaket –

1 EUT L 139 av 30.4.2004, s. 55.
2 EUT L 139 av 30.4.2004, s. 1.
3 EUT L 338 av 22.12.2005, s. 1.
4 EFSA Journal 2011; 9(7):2317.
5 EUT L 83 av 22.3.2012, s. 1.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Driftsansvarlige for næringsmiddelforetak kan benytte melkesyre for å redusere mikrobiologisk overflateforurensning på skrotter, halve skrotter eller firedeler av storfe i slakterier, i samsvar med vilkårene fastsatt i vedlegget til denne forordning.

Artikkel 2

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.
Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 4. februar 2013.

For Kommisjonen
José Manuel BARROSO
President

Vedlegg

Del I

Vilkår for bruk av melkesyre for å redusere mikrobiologisk overflateforurensning på skrotter, halve skrotter eller firedeler av storfe i slakterier

1. Melkesyreløsninger skal bare framstilles fra melkesyre som er i samsvar med spesifikasjonene fastsatt i forordning (EU) nr. 231/2012.
2. Melkesyreløsninger skal bare
   a) påføres hele skrotter, halve skrotter eller firedeler av kjøtt fra tamdyr av storfe (herunder artene *Bubalus* og *Bison*) i slakteriet,
   b) påføres som sprut eller tåke i konsentrasjoner fra 2 % til 5 % melkesyre i drikkevann ved temperaturer på opptil 55 °C,
   c) påføres under kontrollerte og kontrollerbare forhold integrert i et HACCP-basert system som minst omfatter de kriterier som angis i del II.
3. Melkesyreløsninger skal ikke påføres skrotter med tydelig fekal forurensning.
4. Påføringen av melkesyreløsninger skal ikke føre til noen ugjenkallelig fysisk forandring av kjøttet.

Del II

Minstekriterier og kontrollparametrer for HACCP

1. Prøvetaking fra skrotter for å bedømme om mikrobiologiske kriterier i henhold til forordning (EF) nr. 2073/2005 er overholdt, må foretas før melkesyreløsning påføres på skrottene, de halve skrottene eller firedelene.
2. Konsentrasjonen av melkesyre under behandlingen skal, som del av HACCP-planen, kontrolleres ved periodisk overvåkning, dokumenteres og registreres.
3. Temperaturen på melkesyreløsningen under behandlingen skal, som del av HACCP-planen, kontrolleres kontinuerlig med måleinstrumenter, dokumenteres og registreres.

Del III

Informasjon om behandlingen

Driftsansvarlige for næringsmiddelforetak som driver slakterier der melkesyreløsninger benyttes for å redusere mikrobiologisk overflateforurensning på skrotter, halve skrotter eller firedeler må underrette den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket som mottar de behandlede skrottene, halve skrottene eller firedelene. Denne informasjonen bør dokumenteres.

11. okt. Nr. 1234 2013

Forskrift om endring i forskrift om tollnedsettelser for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 11. oktober 2013 med hjemmel i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) § 7–4, jf. delegeringsvedtak 21. desember 2007 nr. 1708. Kunngjort 18. oktober 2013 kl. 15.30.

I

I forskrift 1. juni 2007 nr. 580 om tollnedsettelser for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Vilkår for tollnedsettelse ved bearbeiding av kjøtt, kjøttvarer og meierivarer*

Med mindre annet følger av fjerde ledd, er tollnedsettelse ved utenlands bearbeiding av kjøtt, kjøttvarer og meierivarer betinget av at virksomheten har fått tildelt kvoteandel ved auksjon.

Kvotene for innførsel fordeles ved auksjon, og beregnes ved å multiplisere følgende årlige kvoter med antall år i en kvoteperiode:

Varegruppe	*Klassifisering i tolltariffen*	*Årlig kvote*
Kjøtt	Kapittel 2	1080 tonn
Meierivarer	Kapittel 4 (unntatt varenummer 04.03.1020, 04.03.1030, 04.03.1091, 04.03.9001, 04.03.9002, posisjon 04.07 til 04.10)	3120 tonn
Kjøttvarer	Posisjon 16.01 og 16.02	5520 tonn
Reinsdyrkjøtt	Varenummer 02.08.9010, 02.08.9021 og ex.02.08.9029 (spiselig slakteavfall)	200 tonn

Kvoteperioden fastsettes av Statens landbruksforvaltning for inntil 3 år.

Hver enkelt budgiver kan maksimalt få tildelt 75 % av en kvote ved første gangs auksjon. Dersom hele eller deler av en kvote ikke fordeles ved denne auksjonen, kan Statens landbruksforvaltning fordele restkvantum ved å avholde tilleggsauksjon. Ved gjennomføring av auksjonene, gjelder bestemmelsene i forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer (tollkvoteforskriften), så langt disse passer.

Dersom kvoten for en varegruppe er fordelt i samsvar med reglene i tredje ledd, kan Statens landbruksforvaltning gi tollnedsettelse til virksomheter som godtgjør et behov for å foreta prøveproduksjon utenlands av en vare innenfor denne gruppen med henblikk på senere varig produksjon av den samme varen i Norge.

Tollnedsettelse innenfor kvoten for reinsdyrkjøtt er betinget av at levende reinsdyr (varenummer 01.06.1910 i tolltariffen) utføres ved en grensestasjon mellom Norge og Finland.

II

Forskriftsendringen trer i kraft straks.

11. okt. Nr. 1235 2013

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2013

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 11. oktober 2013 med hjemmel i forskrift 18. desember 2012 nr. 1297 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2013 § 35. Kunngjort 18. oktober 2013 kl. 15.30.

I

I forskrift 18. desember 2012 nr. 1297 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2013 gjøres følgende endringer:

§ 16 første ledd (endret) skal lyde:

Kvoteenhet etter hjemmelslengde og største lengde er som følger:

Hjemmelslengde	*Største lengde*	*Kvoteenhet (garantert kvote)*	*Kvoteenhet (maksimalkvote)*
Under 11 m	Under 11 m	33,2141	–
	Over 11 m	28,4693	–
11–14,9 m	Under 11 m	26,0999	49,8270
	Over 11 m	24,9135	36,7771
15–20,9 m	Under 11 m	26,0915	49,8110
	Over 11 m	24,9055	36,7653
21 m–500[3]	Under 11 m	24,1930	33,2061
	Over 11 m	23,9558	28,4623

§ 16 annet ledd (endret) skal lyde:

Fartøy med adgang til å delta kan fiske følgende kvanta torsk (tonn):

Hjemmelslengde	*Kvotefaktor*	*Største lengde under 11 m*		*Største lengde over 11 m*	
		Maksimalkvote	*Herav garantert*	*Maksimalkvote*	*Herav garantert*
Under 7 meter	1,21	Ubegrenset	40,2	Ubegrenset	34,4
7–7,9	1,43	Ubegrenset	47,5	Ubegrenset	40,7
8–8,9	1,70	Ubegrenset	56,5	Ubegrenset	48,4
9–9,9	2,08	Ubegrenset	69,1	Ubegrenset	59,2
10–10,9	2,25	Ubegrenset	74,7	Ubegrenset	64,1
11–11,9	3,06	152,5	79,9	112,5	76,2
12–12,9	3,63	180,9	94,7	133,5	90,4
13 –13,9	4,40	219,2	114,8	161,8	109,6
14 –14,9	5,01	249,6	130,8	184,3	124,8
15–15,9	5,92	294,9	154,5	217,7	147,4
16–16,9	6,59	328,3	171,9	242,3	164,1
17 –17,9	7,27	362,1	189,7	267,3	181,1
18–18,9	8,03	400,0	209,5	295,2	200,0
19–19,9	8,71	433,9	227,3	320,2	216,9
20–20,9	9,31	463,7	242,9	342,3	231,9
21–21,9	8,91	295,9	215,6	253,6	213,4
22–22,9	9,30	308,8	225,0	264,7	222,8
23–23,9	9,67	321,1	233,9	275,2	231,7
24–24,9	10,04	333,4	242,9	285,8	240,5
25–25,9	10,34	343,4	250,2	294,3	247,7
26–26,9	10,73	356,3	259,6	305,4	257,0
27–27,9	11,02	365,9	266,6	313,7	264,0

§ 18 fjerde ledd (endret) skal lyde:

Fartøy med hjemmelslengde mellom 11 og 14,99 meter som har fisket maksimalkvoten, kan ved fisket etter andre arter ha inntil 25 % bifangst av hyse regnet av all fangst i tidsrommet fra og med mandag kl. 00.00 til søndag kl. 23.59.

II

Denne forskrift trer i kraft 14. oktober 2013.

14. okt. Nr. 1236 2013

Forskrift om endring i forskrift til opplæringslova og forskrift til privatskolelova

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 14. oktober 2013 med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 2–3 tredje ledd, § 3–4 første ledd og § 4A–4 femte ledd og lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskott (privatskolelova) § 2–3 annet ledd. Kunngjort 18. oktober 2013 kl. 15.30.

I

I forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringslova blir det gjort følgende endringer:

Ny § 3–30a skal lyde:

§ 3–30a. *Overgangsregel for lokalt gitt eksamen hausten 2013*

1. oktober 2013 vart § 3–29, § 3–30 og § 3–31 endra. For lokalt gitt eksamen hausten 2013 gjeld likevel dei reglane som gjaldt for avvikling av lokalt gitt eksamen før denne endringa.

Ny § 4–23a skal lyde:

§ 4–23a. *Overgangsregel for lokalt gitt eksamen hausten 2013*

1. oktober 2013 vart § 4–22, § 4–23 og § 4–24 endra. For lokalt gitt eksamen hausten 2013 gjeld likevel dei reglane som gjaldt for avvikling av lokalt gitt eksamen før denne endringa.

II

I forskrift 14. juli 2006 nr. 932 til privatskolelova blir det gjort følgende endring:

Ny § 3–28a skal lyde:

§ 3–28a. *Overgangsregel for lokalt gitt eksamen hausten 2013*

1. oktober 2013 vart § 3–27, § 3–28 og § 3–29 endra. For lokalt gitt eksamen hausten 2013 gjeld likevel dei reglane som gjaldt for avvikling av lokalt gitt eksamen før denne endringa.

III

Endringene i pkt. I og II trer i kraft 14. oktober 2013.

14. okt. Nr. 1237 2013

Forskrift om endring i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Miljøverndepartementet 14. oktober 2013 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 16, § 31, § 33, § 49 og § 51, jf. delegeringsvedtak 8. juli 1983 nr. 1245 og delegeringsvedtak 11. juni 1993 nr. 785.
EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XX nr. 22a (forordning (EF) nr. 1102/2008) og nr. 32d (direktiv 2011/97/EU). Kunngjort 18. oktober 2013 kl. 15.30.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 9–4 første ledd bokstav b skal lyde:

b) flytende avfall. Det er likevel tillatt å lagre metallisk kvikksølv midlertidig i anlegg over bakkenivå som er særskilt bestemt til og egnet for formålet dersom tillatelsen åpner uttrykkelig for dette,

I kapittel 9 vedlegg I skal nytt punkt 8 lyde:

8. *Midlertidig lagring av metallisk kvikksølv*

Følgende krav skal gjelde for midlertidig lagring i mer enn ett år av metallisk kvikksølv:

- Metallisk kvikksølv skal lagres adskilt fra annet avfall og under tak.
- Beholderne skal lagres i oppsamlingsbassenger som rommer hele den lagrede mengden kvikksølv. Bassengene skal ha egnet belegg som hindrer at det dannes sprekker eller hull, og gjør dem ugjennomtrengelige for metallisk kvikksølv.
- Lagringsstedet skal være utstyrt med konstruerte eller naturlige barrierer som er tilstrekkelige til å beskytte miljøet mot utslipp, og ha et volum tilsvarende den samlede mengden av lagret kvikksølv.
- Lagringsstedets underlag skal være dekket med kvikksølvbestandig materiale. Det skal være helling mot en oppsamlingsbrønn.
- Lagringsstedet skal være utstyrt med et brannvernsystem.
- Lagringen skal organiseres slik at alle beholderne er lett tilgjengelige.

I kapittel 9 vedlegg II skal nytt punkt 2.7 lyde:

2.7 *Kriterier for mottak av metallisk kvikksølv på anlegg som er særskilt bestemt til og egnet for formålet*

A. *Krav til kvikksølvet*

For metallisk kvikksølv gjelder ikke kriteriene for avfall som kan mottas ved deponier for farlig avfall fastsatt i vedlegg II, punkt 2.4.

Metallisk kvikksølv skal være i samsvar med følgende spesifikasjoner:

- Kvikksølvinnholdet skal være over 99,9 vektprosent.
- Kvikksølvet skal ikke inneholde urenheter som kan korrodere karbon eller rustfritt stål (f.eks. salpetersyreløsning eller kloridsaltløsning).

B. *Krav til beholdere m.m.*

Beholdere som benyttes til lagring av metallisk kvikksølv skal være korrosjons- og støtbestandige. Sveiser skal derfor unngås. Beholderne skal oppfylle følgende spesifikasjoner:

- Beholderne skal være laget av karbonstål (minst ASTM A36) eller rustfritt stål (AISI 304, 316L).
- Beholderne skal være gass- og væsketette.
- Yttersiden skal være motstandsdyktig under gjeldende lagringsforhold.
- Konstruksjonstypen skal klare fallprøven og prøven av lekkasjetetthet som er beskrevet i kapittel 6.1.5.3 og 6.1.5.4 i FNs anbefalinger for transport av farlig gods: forsøkshåndbøker og kriterier.

Beholderens maksimale påfyllingsgrad skal være 80 volumprosent, for å sikre at det er tilstrekkelig frirom tilgjengelig, og at verken lekkasje eller permanent deformering av beholderen kan oppstå som følge av at væsken ekspanderer på grunn av høy temperatur.

C. *Kontroll på stedet*

Bare beholdere med sertifikat utarbeidet i henhold til bokstav D kan mottas.

Mottaksprosedyrene skal være i samsvar med følgende:

- Bare metallisk kvikksølv som oppfyller minstekravene beskrevet ovenfor kan mottas.

– Beholderne skal kontrolleres visuelt før lagring. Skadete, lekke eller rustne beholdere skal ikke mottas.
– Beholderne skal være påført et varig stempel (laget ved stansing) som angir beholderens identifikasjonsnummer, hva den er laget av, tomvekten, produsentens navn og datoen den er laget.
– Beholderne skal ha en fastmontert plakett som angir sertifikatets identifikasjonsnummer.

D. *Sertifikat*

Sertifikatet som er nevnt i bokstav C skal angi:

– navn og adresse til produsenten av avfallet,
– navn og adresse til den som er ansvarlig for påfyllingen,
– sted og dato for påfyllingen,
– mengden kvikksølv,
– kvikksølvets renhet og om relevant en beskrivelse av urenhetene, herunder analyserapporten,
– bekreftelse på at beholderne utelukkende er blitt brukt til transport/lagring av kvikksølv,
– beholdernes identifikasjonsnumre,
– eventuelle særlige merknader.

Sertifikater skal utstedes av produsenten av avfallet, eller om dette ikke er mulig, av den som er ansvarlig for håndteringen.

I kapittel 9 vedlegg III skal nytt punkt 5 lyde:

5. *Krav som gjelder ved midlertidig lagring av metallisk kvikksølv i mer enn ett år*

A. *Krav til overvåking, inspeksjon og beredskap*

På lagringsstedet skal det installeres et system for kontinuerlig overvåking av kvikksølvdamp, med en følsomhet på minst 0,02 mg kvikksølv/m^3. Følere skal plasseres på bakkenivå og i hodehøyde. Dette skal omfatte et visuelt og akustisk varslingssystem. Systemet skal minimum vedlikeholdes årlig.

Lagringsstedet og beholderne skal kontrolleres visuelt av en autorisert person minst én gang i måneden. Dersom det blir oppdaget lekkasjer, skal den ansvarlige for lageret straks treffe alle nødvendige tiltak for å unngå utslipp av kvikksølv til miljø, og gjenopprette sikker lagring av kvikksølvet. Alle lekkasjer skal anses for å ha betydelig skadevirkning på miljøet, jf. § 9–14 annet ledd.

Beredskapsplaner og tilstrekkelig verneutstyr som er egnet til håndtering av metallisk kvikksølv skal være tilgjengelige på lagringsstedet.

B. *Føring av registre*

Dokumentasjon om uttak og forsending av metallisk kvikksølv etter at det har vært midlertidig lagret og informasjon om destinasjonssted og den planlagte behandlingen, skal oppbevares i minst tre år etter at lagringen er opphørt. Det samme skal alle dokumenter som inneholder de opplysninger det vises til i vedlegg II, punkt 2.7 og i bokstav A i dette punktet, herunder sertifikatet som skal følge beholderen.

Nåværende kapittel 18 blir nytt kapittel 19 og får nummerering § 19–1, § 19–2, osv.

Nytt kapittel 18 skal lyde:

Kapittel 18. Metallisk kvikksølv og visse kvikksølvforbindelser og -blandinger

Fastsatt med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 16, § 31, § 33, § 49 og § 51, jf. EØS–avtalen vedlegg XX nr. 22a (forordning (EF) nr. 1102/2008).

§ 18–1. *Forordning om forbud mot eksport av metallisk kvikksølv og visse kvikksølvforbindelser og -blandinger og krav til sikker lagring av metallisk kvikksølv*

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 22a (forordning (EF) nr. 1102/2008) om forbud mot eksport av metallisk kvikksølv og visse kvikksølvforbindelser og -blandinger og krav til sikker lagring av metallisk kvikksølv gjelder som norsk forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet.

II

Forskriften trer i kraft straks.

EØS-dokumenter

Nytt vedheng skal lyde:

EØS-dokumenter

Forordning (EF) nr. 1102/2008

Nedenfor gjengis til informasjon forordning (EF) nr. 1102/2008 i norsk uoffisiell oversettelse.

For å lese forordning (EF) nr. 1102/2008 se her:

EØS-komiteens beslutning nr. 26/2013

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-komiteens beslutning nr. 26/2013.

For å lese EØS-komiteens beslutning nr. 26/2013 se her:

Rettelser

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 12/2013 s. 2045 (i forskrift 30. august 2013 nr. 1038 om endring i forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy)

§ 1–4 punkt 1, bokstav a første punktum skal lyde:

a) Dekk på bil, motorsykkel, *moped*, traktor, motorredskap, tilhenger eller tilhengerredskap skal ha mønsterdybde minst 1,6 mm.

Utgiver: Justis- og beredskapsdepartementet

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2013-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1989	14	701	Forskrift nr. 562	5
2003	15	2465	Forskrift nr. 1353	12
2008	11	1564	Forskrift nr. 1119	7
2009	11	1877	Forskrift nr. 1286	1
2010	7	1230	Forskrift nr. 763	9
2012	11	1968	Forskrift nr. 959	2
2012	15	2529	Forskrift nr. 1329	3
2012	15	2575	Forskrift nr. 1352	8
2013	1	38	Forskrift nr. 11	8
2013	4	639	Forskrift nr. 265	6
2013	4	720	Forskrift nr. 286	12
2013	4	756	Forskrift nr. 288	11
2013	4	763	Forskrift nr. 291	12
2013	5	892	Forskrift nr. 369	12
2013	7	1233	Forskrift nr. 481	11
2013	7	1321	Forskrift nr. 551	10
2013	9	718	Forskrift nr. 718	12
2013	12	2045	Forskrift nr. 1038	14

Returadresse:
Lovdata
Postboks 2016 Vika
N-0125 Oslo

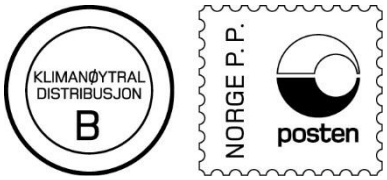

NORSK LOVTIDEND
Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og beredskapsdepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring
Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata:
Med e-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Bestilling av abonnement
Med post: Samme adresse som over.
Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	**Norden**	**Verden**
Abonnement for 2013 koster	Avd. I	kr 1540	kr 2300	kr 3180
	Avd. I og II	kr 1920	kr 3320	kr 4700

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no – også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig. På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 2016, Vika
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00
Faks 23 11 83 01
E-post: ltavd1@lovdata.no

07 Xpress AS, Oslo. 11.2013.

ISSN 0333-0753 (Trykt)
ISSN 1503-8297 (Elektronisk)
2013114